

2027

Programmabegroting

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	5
Financieel Perspectief.....	6
Financieel kader	6
Uitgangspunten.....	7
Provinciaal toezicht	8
Actualisatie Financieel perspectief	10
Programmaplan 2027-2030.....	29
Leeswijzer.....	29
Programmabegroting op hoofdlijnen	31
Sociale veerkracht	32
Ecologische veerkracht	33
Economische veerkracht.....	34
Institutionele veerkracht.....	36
Programma 1. Bestuur en Ondersteuning	37
1.1. Participatie van de samenleving	37
1.2. Bestuur en perspectief	39
1.3 Bestuurlijke samenwerking.....	41
1.4. Dienstverlening en communicatie	44
1.5. Weerbaarheid	46
Programma 2. Veiligheid	48
2.1. Sociale Veiligheid.....	48
2.2. Zorg en Veiligheid.....	50
2.3. Ondermijning	51
2.4. Externe Veiligheid	52
2.5. Toezicht en handhaving leefbaarheid.....	53
2.6. Evenementenveiligheid, crisisbeheersing en andere veiligheidsthema's.....	54
Programma 3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	57
3.1. Mobiliteit en Verkeer	57

3.2. Logistiek.....	59
Programma 4. Economie.....	61
4.1. Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen.....	61
4.2. Vrijtijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra.....	63
4.3. (Eu)regionale samenwerking en Arbeidsmarkt	66
4.4. MKB Ondersteuning en Dienstverlening	67
Programma 5. Sport, Cultuur en Groen	70
5.1. Sport	70
5.2. Maatschappelijk Vastgoed.....	72
5.3. Cultuur.....	74
5.4. Natuur en Landschap	76
5.5. Stedelijk Groen	78
5.6. Erfgoed	80
Programma 6. Sociaal Domein.....	82
6.1. Sociale Basis	82
6.2. Onderwijs en Jeugd.....	85
6.3. Gezondheidspreventie.....	87
6.4. Participatie en Bestaanszekerheid	89
6.5. Wmo	95
6.6. Jeugdwet.....	97
Programma 7. Milieu, Klimaat en Duurzaamheid	99
7.1. Milieu	99
7.2. Klimaatadaptatie en Water	101
7.3. Energie.....	102
7.4. Warmte.....	103
7.5. Duurzaamheid	105
Programma 8. Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling.....	107
8.1. Wonen	107
8.2. Omgevingsbeleid	110
8.3. Gebiedsontwikkeling en Stedelijke Ontwikkeling.....	111
Programma 9. Algemene middelen	114
9.1. Algemene dekkingsmiddelen.....	120
9.2. Overhead	121

9.3 Vennootschapsbelasting	122
9.4. Onvoorzien.....	122
Paragrafen.....	123
Lokale heffingen.....	123
Weerstandsvermogen / Risicobeheersing.....	141
Onderhoud kapitaalgoederen	152
Financiering	161
Bedrijfsvoering.....	170
Wet open overheid.....	175
Verbonden partijen	178
Grondbeleid	184
Financiële begroting	188
Inleiding	188
Baten & lasten per programma.....	190
Baten & lasten per taakveld	192
Incidentele baten & lasten	194
Structurele mutaties reserves	204
Structureel evenwicht	206
Geprognostiseerde balans	208
Bijlagen.....	211
Bijlage 1: Reserves en voorzieningen	212
Bijlage 2: EMU-saldo	214
Bijlage 3: Vaste Activa & Kapitaallasten	215
Bijlage 4: Monitoring BBV-indicatoren	217
Bijlage 5: Administratieve wijzigingen	219
Bijlage 6: Kleine verschillen	222
Bijlage 7: Begrotingsstructuur 2027 ev.	225

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2027 van de gemeente Sittard-Geleen. Met deze begroting zetten we een volgende stap naar een andere manier van begroten: meer opgavegericht en met meer aandacht voor de maatschappelijke resultaten die we samen willen bereiken. Binnen de herkenbare indeling in vakgebieden maken we beter zichtbaar voor welke opgaven we staan, welke doelen we daarbij hebben en welke resultaten we willen bereiken. Zo werken we aan een begroting die niet alleen laat zien wat we als gemeente doen, maar vooral ook waaraan we willen bijdragen en welk verschil we daarmee maken. Daarbij staan de inwoners, organisaties, bedrijven, wijken, dorpen en de stad centraal. Samen werken we aan een gezonde, duurzame, innovatieve en ondernemende gemeente.

In deze meer opgavegerichte aanpak staan belangrijke maatschappelijke vraagstukken centraal, zoals leefbaarheid, gezondheid, energiecongestie, duurzaamheid, digitalisering en economische innovatie. Samen met inwoners en maatschappelijke partners hebben we hierover gesproken bij het opstellen van de Toekomstvisie 2030. Op basis daarvan hebben we doelen vastgesteld. In deze begroting vertalen we deze doelen naar concrete en meetbare resultaten. Daarmee maken we beter zichtbaar hoe onze inzet bijdraagt aan de samenleving en in hoeverre we de gewenste resultaten bereiken. Zo kunnen we beter beoordelen of we de juiste dingen doen en waar bijsturing nodig is.

De begroting is opgebouwd volgens de vertrouwde programmastructuur. Binnen de programma's laten zogenoemde doelenbomen de samenhang zien tussen opgaven, doelen en resultaten. De doelen in deze begroting zijn gebaseerd op de beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld, zoals de Omgevingsvisie en de Kadernota Veiligheid. Deze beleidskaders vormen de basis voor de doelen die we in deze begroting benoemen en voor de manier waarop we daarop sturen en verantwoording afleggen. Met deze begroting geven we vooral uitvoering aan eerder ingezette ontwikkelingen. Hiermee houden we ruimte om samen met de nieuwe raad en het nieuwe college in het traject van de Kadernota 2027 richting te geven aan de volgende bestuursperiode. Ons uitgangspunt blijft daarbij een structureel sluitende begroting.

Deze begroting is een tussenstap in een bredere ontwikkeling. In de komende jaren bouwen we verder aan een opgavegerichte manier van begroten. Ook optimaliseren we de manier waarop we resultaten volgen en monitoren. Zo kunnen we beter bijsturen wanneer dat nodig is. Daarnaast kijken we regelmatig of onze doelen nog aansluiten bij ontwikkelingen in de samenleving.

Financieel Perspectief

Financieel kader

Vertreksituatie

In relatie tot de P&C-cyclus in het algemeen en onze financiën in het bijzonder streven wij naar een duurzaam en solide financieel beleid, met voldoende veerkracht. Deze financiële veerkracht heeft betrekking op wendbaarheid en weerbaarheid. Met andere woorden: hebben wij voldoende middelen om uitvoering te geven aan ambities en ontwikkelingen, alleen of met andere partijen (cofinanciering) en beschikken wij over voldoende middelen om onvoorziene tegenvallers en/ of risico's op te kunnen vangen.

In onze jaarlijkse P&C-cyclus wordt in de kadernota of- brief de richting bepaald, gevolgd door nadere uitwerking in de begroting. In dit verkiezingsjaar is geen kadernota opgesteld. De voorbereiding van de kadernota volgt na de voorbereiding en besluitvorming van de begroting 2027. Onderstaand geven we inzicht in de volgtijdelijke voorbereiding van de verschillende P&C-producten en de accenten die we hierbij zetten.

Ontwikkelingen

Landelijk

De dynamiek rondom de ontwikkelingen van de gemeentefinanciën duurt onverminderd voort. Het ravijnjaar is weliswaar enkele jaren opgeschoven, maar van een structurele oplossing voor de teruglopende rijksmiddelen is nog geen sprake. In de meicirculaire 2026, de basis voor deze begroting, stijgt de uitkering (voor 2027 t/m. 2030) uit gemeentefonds licht. Gemeenten hebben deze extra middelen hard nodig om de hogere inflatie te kunnen bekostigen. De gevolgen van de te lage rijksvergoeding voor het opvangen van loon- en prijsontwikkeling is in onze begroting duidelijk zichtbaar. Opvallend in deze circulaire is het kabinetsvoornemen om in 2029 de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening in de Wmo te schrappen.

Op Prinsjesdag zijn in de Miljoenennota 2027 extra middelen aangekondigd voor onder meer maatschappelijke weerbaarheid, kwetsbare gezinnen en regionale mobiliteit. Tegelijk groeit het gemeentefonds. Extra middelen die met name betrekking hebben op indexatie van loon- en prijsvolume. Kortom compensatie voor stijgende kosten

waar gemeenten mee te maken hebben. Maar geen zicht op extra structurele Rijksmiddelen. Terwijl extra geld nodig is voor de uitvoering van taken. Bijvoorbeeld voor het opvangen van tekorten op de jeugdzorg en het sociaal domein en het beheer van wegen, bruggen, riolering en openbare ruimte. Tegelijkertijd willen de net gestarte nieuwe colleges aan de slag met de realisatie van de ambities. Dit leidt tot een forse structurele financiële opgave om de balans tussen ambities – taken – middelen en uitvoeringkracht te borgen. Op basis van het financieel begrotingstoezicht moet de begroting immers structureel en reëel sluiten om financieel gezond te blijven.

Begroting Sittard-Geleen

Op basis van het begrotingsbeeld uit de vertreksituatie hebben wij de begroting voorbereid. De richtlijnen van de provinciale toezichthouder hebben we in deze voorbereiding betrokken. We hebben het begrotingsbeeld bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en een aantal zaken die vooruitlopend op de integrale afweging bij de kadernota 2027 nu incidenteel in deze begroting worden overbrugd.

Hierbij sturen we op het realiseren van sluitende jaarschijven en het borgen van structureel begrotingsevenwicht., zodat de financiële veerkracht van en in onze begroting geborgd blijft én we in aanmerking komen voor repressief begrotingstoezicht. In het onderdeel 'Actualisatie financieel perspectief' lichten wij de bijstellingen in het begrotingsbeeld en het effect hiervan op de ontwikkeling van de begrotingssaldi nader toe. Daarnaast gaan we in op de wijze waarop we de weerbaarheid en wendbaarheid van onze financiën in deze begroting hebben geborgd.

Er ligt een begroting 2027 voor met een omvang van afgerond € 0,5 miljard. Dit bedrag zetten we in om de doelen en resultaten op basis van bestaand beleid zoals opgenomen in de (sub)programma's te kunnen realiseren.

Uitgangspunten

Wij hebben de begroting 2027 opgesteld rekening houdend met onderstaande kaderstellende en technische uitgangspunten.

Kaderstellend

- De verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- De kadernota's reserves en voorzieningen, waardering en afschrijving vaste activa, weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- De richtlijnen van de provincie, zoals opgenomen in de Begrotingscirculaire 2027 van 9 april jl. en de 'Aanvulling begrotingscirculaire 2027'.

Technisch

Naast de kaderstellende uitgangspunten hebben wij bij de uitwerking van de begroting de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

- We sturen op een sluitende begroting en het borgen van structureel en reëel evenwicht in onze begroting;
- De meicirculaire 2026 is meegenomen in de actualisatie van het financieel perspectief. Overeenkomstig de besluitvorming over de P&C-cyclus 2026 verwerken wij de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2026 in de slotwijziging/ 3de rapportage 2026.

- Voor het aantrekken van langlopende financieringsmiddelen wordt voor 2027 uitgaan van de omslagrente van 1,8%
- De gevolgen van loon- en prijsontwikkeling (LPO) op onze begrotingsposten dekken wij uit de middelen die we voor dit doel op de stelpost inflatie hebben gereserveerd.
- Voor het gemeentelijk belastingkader 2027 worden de tarieven geïndexeerd. Beleidsmatige verhogingen worden alleen uitgevoerd als er sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 3,4%, waarvan 2,22% is meegenomen in de begroting 2026.

Provinciaal toezicht

Beoordeling begroting 2026

Op basis van de beoordeling van de begroting 2026 heeft het provinciebestuur geconcludeerd dat onze begroting 2026 voldoet aan de voorwaarden om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Dit betekent dat voor de uitvoering van de begroting 2026 en wijzigingen op deze begroting geen goedkeuring door Gedeputeerde Staten nodig is. Daarnaast heeft het provinciebestuur een aantal aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen hebben met name betrekking op:

- Borging van structureel en reëel evenwicht in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030
- Het beschikken over actuele beheerplannen IPOR en Vastgoed, inclusief financiële vertaling in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Begrotingscirculaire 2027

In de brief 'Begrotingscirculaire 2027' van 8 april jl. gaat het provinciebestuur in op een aantal onderwerpen en actualiteiten die relevant zijn voor de begrotingsbereiding. Belangrijke onderwerpen zijn:

- onze verantwoordelijkheid voor borging van structureel begrotingsevenwicht, waarbij structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- het zorgdragen voor reële ramingen, zodanig dat de uitvoering van taken realistisch en haalbaar is;
- de begroting 2027 moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Als dat niet lukt moet het evenwicht tijdig hersteld zijn in de meerjarenraming, uiterlijk in 2030;
- in de begroting moet (minimaal) de meicirculaire 2026 verwerkt zijn;
- de verwerking van inflatie/ prijsstijgingen in de begroting, waarbij lasten reëel worden geraamd en voor de dekking een relatie wordt gelegd met de middelen die het rijk via de circulaire hiervoor beschikbaar heeft gesteld.

Na het verschijnen van de voorjaarsnota van het Rijk heeft het provinciebestuur een aanvulling op de begrotingscirculaire 2027 uitgebracht. Hierin worden de volgende onderwerpen nader toegelicht voor de begroting 2027-2030:

- Richtlijnen voor de verwerking van de klimaatmiddelen (CDOKE) in de meerjarenbegroting
- Richtlijnen voor de verwerking van de middelen Jeugdzorg en Wmo Huishoudelijke Hulp in de meerjarenbegroting
- Richtlijnen voor de raming van het BTW Compensatiefonds en het ramen van stelposten.

In relatie tot bovenstaande richtlijnen gaat het provinciebestuur in op begrotingsadvies van de VNG. Wij hebben in de uitwerking van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 rekening gehouden met de richtlijnen uit de Begrotingscirculaire 2027 en de aanvulling hierop.

Actualisatie Financieel perspectief

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een overzicht van de actuele ontwikkelingen in ons financieel perspectief. Dit met het doel inzicht te geven in de ontwikkeling van onze financiële positie en beschikbare financiële ruimte in onze begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Wij gaan in dit hoofdstuk achtereenvolgens in op:

- De actualisatie van de begrotingssaldi,
- De stand van zaken met de betrekking tot een aantal specifieke begrotingsposten (inflatie, stelposten exploitatie- en investeringsvoorstellen nieuw beleid),
- De ontwikkeling van het structureel begrotingsevenwicht,
- De ontwikkeling van de algemene reserve (weerstandsvormogen),
- De ontwikkeling van het investeringsvolume,
- De samenvatting van het begrotingsbeeld.

Voor zover de uitwerking van dit hoofdstuk tot beslispunten leidt, is dit gemarkeerd weergegeven.

Omvang begroting 2027

In onderstaand overzicht hebben wij de omvang van onze begroting gepresenteerd. In een oogopslag is inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en waaraan wij het geld besteden. In het hoofdstuk Programmaplan maken wij per programma inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en hoe wij deze middelen inzetten om onze doelen en resultaten te realiseren.

BEGROTING 2027							
INKOMSTEN				UITGAVEN			
WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?	€	496,9	100%	WAAR GAAT HET GELD NAAR TOE?	€	496,9	100%
Bestuur en ondersteuning	€	5,5	1%	Bestuur en ondersteuning	€	12,4	2%
Veiligheid	€	4,3	1%	Veiligheid	€	21,3	4%
Verkeer, vervoer en waterstaat	€	4,4	1%	Verkeer, vervoer en waterstaat	€	38,1	8%
Economie	€	2,3	0%	Economie	€	11,1	2%
Sport, cultuur en groen	€	4,8	1%	Sport, cultuur en groen	€	49,9	10%
Sociaal domein	€	82,0	17%	Sociaal domein	€	247,1	50%
Milieu	€	33,9	7%	Milieu	€	30,2	6%
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	€	9,6	2%	Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	€	17,6	4%
Algemene Middelen	€	350,1	70%	Algemene Middelen	€	69,2	14%
RESULTAAT		€	-				

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2027 ons begrotingstotaal circa € 497 miljoen. bedraagt. In voorgaande jaren bedroeg het begrotingstotaal € 479 miljoen (2026) respectievelijk € 460 miljoen (2025). De toename van de begrotingsomvang wordt onder andere veroorzaakt door de effecten van loon- en prijsontwikkeling en de uitvoeringsagenda 2024-2026 waarin met de inzet van incidentele middelen tijdelijk impulsen worden gegeven

aan een aantal activiteiten. Daarnaast is een toename van de zorgkosten in het sociaal domein waarneembaar. Naast de toename van de omvang van de begrotingsomvang wordt de uitvoering van de begroting steeds complexer. Met name het groot aantal specifieke uitkeringen met eigen verantwoordingsvoorschriften, de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en programma-overstijgende activiteiten zijn hier debet aan.

De inkomsten in onze begroting hebben voornamelijk betrekking op programma Algemene middelen (70%), bestaande uit de inkomsten uit het gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen. Daarnaast worden binnen het programma Sociaal domein de BUIG-middelen verantwoord (17%). Deze middelen zetten we in voor de uitvoering van de 8 programma's.

Waarbij het aandeel van het programma Sociaal domein in de totale uitgaven (50%), bestaande uit Wmo, Jeugdzorg en Participatie, het hoogst is. Een andere grote uitgavenpost zijn de uitgaven voor de gemeentelijke bestuursorganen en de bedrijfsvoering die binnen programma Algemene middelen worden verantwoord (14%).

In het vervolg van deze paragraaf gaan wij in op de bijstellingen van het begrotingsbeeld. We geven inzicht in de financiële bijstellingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo en lichten deze bijstellingen inhoudelijk toe. Uit bovenstaande tabel blijkt dat we een sluitende¹ begroting 2027 aanbieden.

Actualisatie begrotingsbeeld

Vertreksituatie

In onderstaande tabel is de vertreksituatie geschetst, waarmee we de begrotingsvoorbereiding zijn gestart.

Tabel vertreksituatie

bedragen x € 1.000				
Ontwikkeling begrotingsruimte	2027	2028	2029	2030
Vertreksituatie begrotingsruimte na 1 ^{ste} rapportage 2026	3.872	503	-100	-100

In de 1ste rapportage 2026 hebben wij onze begroting voor het laatst bijgesteld. De verwerking van de bijstellingen resulteerde in een voordelig begrotingssaldo van € 3,90 miljoen in 2027, waarna de bedragen in de meerjarenraming dalen tot een nadelig begrotingssaldo van € 0,10 miljoen met ingang van 2029. Deze ontwikkeling in de begrotingsruimte, met het opschuiven van het 'ravijnjaar', hebben wij meermaals in de P&C-cyclus gerapporteerd

Bij de start van de begrotingsvoorbereiding wordt een nieuwe jaarschijf (2030) aan de meerjarenraming toegevoegd. In eerste instantie worden alle baten en lasten uit 2029 één op één overgenomen in 2030. Voor zover bedragen uit de overname in 2030 aangepast moeten worden, nemen we dit mee bij het onderdeel 'Actualisatie begrotingssaldi'.

¹¹ Begrotingssaldo is € 0

Actualisatie begrotingssaldi

In de programmabladen uit hoofdstuk 'Programmaplan' zijn per programma de voorstellen tot begrotingsaanpassing opgenomen. Zoals eerder in dit hoofdstuk aangegeven stellen we de begroting bij op basis van bestaand beleid, waarbij we onderscheid maken in:

- Autonome ontwikkelingen
- Incidenteel te overbruggen ontwikkelingen in de begroting 2027.

De tweede categorie vooruitlopend op de integrale afweging bij de kadernota 2027.

Tabel - actualisatie begrotingssaldi

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begrotingsbeeld 2027-2030				
Begrotingsruimte na 1ste rapportage 2026	3.872	503	-100	-100
Autonome ontwikkelingen	-3.114	1.329	1.492	528
Incidentele overbrugging in de begroting 2027	-1.295	-	-	-
Actualisatie begrotingssaldi	-537	1.832	1.392	428

Na verwerking van deze bijstellingen is er sprake van een incidenteel tekort in de jaarschijf 2027 van € 0,50 miljoen, Vanaf 2028 zijn de begrotingssaldi in alle jaarschijven voordelig. Wel zien we dat de omvang van deze voordelige begrotingssaldi in de meerjarenraming afneemt. Dit past in het beeld van het opschuiven van het 'ravijnjaar', met name doordat we vanaf 2028 minder geld van het Rijk ontvangen. Onderstaand lichten we de bijstellingen in het begrotingsbeeld nader toe.

Autonome ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn bijstellingen door autonome ontwikkelingen op een rij gezet. Aansluitend lichten wij deze posten toe. Het betreffen bijstellingen die van invloed zijn op onze begrotingssaldi. In het hoofdstuk 'Programmaplan' zijn ook diverse bijstellingen opgenomen die geen invloed hebben op de begrotingssaldi (budgettair neutraal). Voor een volledig beeld van alle voorgestelde financiële bijstellingen verwijzen wij u naar dit hoofdstuk in deze begroting.

Tabel - autonome ontwikkelingen

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Autonome ontwikkelingen				
1 - Meicirculaire 2026, inclusief taakmutaties	1.426	2.556	3.076	1.302
2 - Actualisatie financiering en afschrijvingen	1.791	2.868	909	1.231
3 - Doorwerking kapitaallasten investeringen 2028/2029				-1.459
4 - Resultaat Vidar	-1.749	-1.400	-1.067	-494
5 - Bijstelling middelencomplex BUIG		882	895	1.095
6 - Plaagdierbestrijding	-220	-220	-220	-220

<i>bedragen x € 1.000</i>				
Autonome ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
7 - Huurderving Ligne	-552	-552		
8 - Armoedebestrijding	32	138	172	176
9 - Cofinanciering ESF	298	9		
10 - Invoering nieuw financieel pakket	-750	-750		
11 - Pilot lokale aanpak radicalisering en extremisme	-61	-61	-61	-61
12 - IM-ICT (wet en regelgeving Datakwaliteit - toename licenties)	-223	-63	-63	-63
13 - Gemeenschappelijke Regelingen	-259	-506	-577	177
14 - Administratieve correctie actief verwervingsbeleid				428
15 - Bijstelling onderhoud sportvelden MJOP vastgoed	-1.156	-1.156	-1.156	-1.156
16 - Bijstelling onderhoud panden MJOP vastgoed	-157	-157	-157	-157
17 - Uitvoeringsprogramma ICT - autonoom	-1.100			
Diverse bijstellingen (< € 0,1 miljoen)	-434	-259	-259	-271
Saldo autonome ontwikkelingen	-3.114	1.329	1.492	528

Toelichting autonome ontwikkelingen

1 - Meicirculaire 2026, inclusief taakmutaties

Vanaf 2027 neemt de uitkering uit het gemeentefonds toe. Een deel van deze stijging is echter nodig voor de bekostiging van nieuwe taken en de effecten van hogere inflatie. Het voordeel voor de begrotingsruimte wordt vooral bepaald door het verdeelmodel van de algemene uitkering en de doorwerking van het herstel van fout in de jeugdzorgverdeling. Zie tevens de raadsinformatiebrief 'Meicirculaire 2026' van 8 juli jl.

2 - Actualisatie financiering en afschrijvingen

Deze bijstelling bestaat uit de volgende onderdelen:

	2027	2028	2029	2030
<i>bedragen x € 1.000</i>				
a. actualisatie afschrijvingen	712	3.150	982	1.276
b. financiering/ rente	1.079	-282	-73	-45
Totaal bijstelling kapitaallasten	1.791	2.868	909	1.231

- a) Op basis van de jaarstukken 2025 is de voortgang van onze investeringsagenda geactualiseerd. Op basis van hiervan zijn de prognoses over de start van afschrijvingen na gereedmelding van projecten bijgesteld. Het later starten met afschrijvingen leidt tot incidentele onderuitputting in de verschillende jaarschijven. Grotere projecten in dit verband zijn Glanerbrook, waarbij enkele deelprojecten dit jaar gereed worden gemeld, waardoor er sprake is van incidentele onderuitputting. Daarnaast is bij de diverse investeringen in de openbare ruimte, met name wegen, het moment van gereed melden bijgesteld, eveneens resulterend in incidentele bijstelling van de afschrijvingen.

- b) In 2027 wordt de begroting van de rente-uitgaven voordelig bijgesteld omdat op basis van de geactualiseerde investeringsagenda minder externe financiering hoeft te worden aangetrokken dan eerder aangenomen. Dit betekent dat de rentekosten in deze jaarschijven voordelig bijgesteld kunnen worden.

3 - Doorwerking kapitaallasten investeringen 2028/2029

Voor de raming van kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen hanteren we het uitgangspunt dat de eerste twee jaar rentelasten worden geraamd, waarna vanaf het derde jaar ook met afschrijvingen wordt gestart. Daarnaast wordt in de meerjarenraming voor de nieuwe jaarschijf 2030 het reguliere investeringsbudget voor vervangingen IBL en investeringen SHP Onderwijs- en Kindfuncties toegevoegd. Hiervoor worden in 2030 de rentelasten opgenomen. De bijstelling van € 1,50 miljoen omvat de volgende onderdelen:

Doorwerking kapitaallasten bedragen x € 1.000		2030
- ibor vervangingsinvesteringen jaarschijf 2028 (€ 17,5 mln)	-942	Raming volledige kapitaallasten van de investeringen 2028
- Stelpost investeringsvoorstellen nieuw beleid 2028 (10 mln)	-320	Raming volledige kapitaallasten van de investeringen 2029
- Toevoeging ibor vervangingsinvesteringen 2030 (17,5 mln)	-107	Raming van de rentelasten van de toe te voegen investeringen 2030
- Toevoeging SHP Onderwijs- en Kindfuncties investeringen 2030 (€ 5 mln)	-90	Raming van de rentelasten van de toe te voegen investeringen 2031
Totale bijstelling kapitaallasten	-1.459	

4 - Resultaat Vidar

Met name de baten uit arbeid vallen minder voordelig uit dan verwacht. De nieuwe Cao Wsw 2026 – 2028 draagt ertoe bij dat het voor mensen met een Wsw dienstverband aantrekkelijk wordt om of eerder te stoppen - Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) – dan wel minder – Seniorenregeling – te gaan werken. Vanwege het ontbreken van nieuwe instroom neemt de vergrijzing in de Wsw snel toe. Het aantal mensen dat zijn of haar loonwaarde kan verzilveren neemt daardoor snel af. Door de invoering van de Participatiewet worden de vrijgevallen plekken niet één op één vervangen door een kandidaat uit de Participatiewet. Het uitgangspunt van de wet is om kandidaten uit de Participatiewet te plaatsen bij reguliere werkgevers – inclusieve arbeidsmarkt – en de infrastructuur van het Werkbedrijf vooral te gebruiken voor de mensen die zijn aangewezen op werken in een beschutte omgeving, voor wie het even niet lukt bij een reguliere werkgever (vangnet) of een opstap nodig hebben op weg naar een reguliere werkgever.

5 - Bijstelling middelencomplex BUIG

Het middelencomplex van de gebundelde uitkering laat een nadelige trend zien. Het saldo laat daarentegen een positieve lijn zien. Dit komt door de vrijval van de onzekerheidsmarge en, deels, de algemene reserve risicobeheersing. De onzekerheidsmarge is bedoeld om tegenvallers en risico's binnen het domein Vidar op te vangen. De onzekerheidsmarge is uit voorzichtigheid ingesteld tegen de achtergrond dat Vidar een opstartend organisatieonderdeel is die onder andere met haar ontwikkelbedrijf opereert in een onzekere markt. De loonprijsontwikkeling is verwerkt in de budgetten die vallen onder de BUIG.

Vidar voldoet verder aan de taakstelling van het Rijk om mensen met een indicatie nieuw beschut te laten werken in een beschutte omgeving. Verder neemt de komende jaren ook het aantal mensen dat met een indicatie baanafpraak (IBA) aan het werk gaat, toe. Vidar betaalt voor meer mensen die werken met een arbeidsbeperking een loonkostensubsidie in plaats van een bijstandsuitkering. Werken met een loonkostensubsidie heeft maatschappelijke, economische en financiële voordelen. Een loonkostensubsidie legt namelijk gemiddeld

gezien een lager beslag op de BUIG dan dat bij een bijstandsuitkering het geval is. Desondanks neemt de komende jaren het aantal mensen met een bijstandsuitkering toe. Een lijn die komt door de Participatiewet (in Balans) en die tot uiting komt in de landelijke ontwikkeling en die gepaard gaat met de instroom van mensen die voorheen onder regelingen vielen zoals de Wsw of de Wajong.

6 - Plaagdierbestrijding

Door toename van diverse dieren die voor overlast zorgen is een beheerplan opgesteld om de overlast van de zogenoemde plaagdieren te beheren. Met name de kosten voor het bestrijden van de Aziatische Hoornaar en de Eikenprocessierups zijn hoog.

7 - Huurderving Ligne

Per 1 februari van dit jaar heeft De Domijnen het museumdeel van Ligne verlaten. Hierdoor vervallen de huurinkomsten deels. In 2026 worden de kantoorruimtes wel nog verhuurd aan De Domijnen. Vanaf 2027 vervallen ook deze huurinkomsten, voor het vrijgekomen deel van Ligne wordt gezocht naar een nieuwe invulling.

8 - Armoedebestrijding

Meer inwoners maken gebruik van vormen van inkomensondersteuning in de vorm van bijzondere bijstand, een individuele inkomenstoelage of een studietoelage. Bijzondere bijstand is een financiële vergoeding voor extra, noodzakelijke kosten die de inwoner niet kan betalen en die ontstaan door bijzondere omstandigheden. De individuele inkomenstoelage is een extra toeslag voor inwoners die al langere tijd (drie jaar) een laag inkomen – tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm –, weinig vermogen en geen perspectief op werk hebben. De studietoelage is een maandelijkse financiële tegemoetkoming voor scholieren en studenten die door een structurele medische beperking niet kunnen bijverdienen naast hun studie. Het is bedoeld als vervanging van het inkomen uit een bijbaan.

9 - Cofinanciering ESF

Het Europees Sociaal Fonds (ESF) subsidieert op basis van cofinanciering activiteiten die tot doel hebben het verbeteren van de kansen op werk voor mensen in een kwetsbare positie, en het vergroten van de maatschappelijke en arbeidsmarktparticipatie van mensen die extra steun nodig hebben. ESF-subsidietrajecten hebben een gemiddelde looptijd van twee jaar. Het ESF verleent subsidies vooral voor de uren die de medewerkers inzetten voor ESF-projecten. Door deze ESF-subsidies op te nemen in de exploitatie verlaagt Vidar de uitvoeringskosten. Hierboven op komt dat de ESF-subsidies uit eerdere tranches, en inmiddels definitief zijn, (revolverend) zijn ingezet om het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in de uitvoeringskosten te dekken.

10 - Invoering nieuw financieel pakket

In de begroting 2026 heeft de Raad ingestemd met incidentele en structurele middelen voor een nieuw in te richten financieel pakket. Dit is noodzakelijk omdat het huidige financiële pakket zeer verouderd is (2004) en technisch niet meer wordt ondersteund vanaf eind 2028. Hierdoor is een kort doorloopproces noodzaak; in het najaar van 2026 is het aanbestedingstraject gestart waarna 2027 in het teken van de implementatie staat en we in januari 2028 live kunnen gaan.

In het voorjaar van 2026 is o.a. gestart met het consulteren van 4 marktpartijen om een betere inschatting te verkrijgen van de mogelijkheden van een nieuw financieel pakket maar ook de kosten voor het implementeren

van een financieel systeem alsmede de te verwachten jaarlijkse structurele kosten (voornamelijk licentiekosten). Daarnaast zijn er in deze periode ook diverse bezoeken gedaan aan andere gemeentes om zowel inhoudelijk als financieel een nog scherper beeld te krijgen van de implementatie van een nieuw pakket. Dit heeft tot een verbeterde analyse geleid waarbij is geconstateerd dat de structurele lasten in lijn zijn met de beschikbare budgetten echter dat er additionele incidentele middelen benodigd zijn ad € 0,75 miljoen voor zowel 2027 als 2028 welke ten laste komen van de algemene middelen. Deze middelen zijn nodig om binnen het aangegeven tijdspad inrichting en implementatie van het financieel pakket te realiseren en tegelijkertijd de continuïteit van de reguliere bedrijfsvoering te kunnen borgen.

11 - Pilot lokale aanpak radicalisering en extremisme

Bijstelling kosten die nodig zijn voor de uitvoering van het beleid 'Lokale Aanpak Radicalisering

12 - IM-ICT (wet en regelgeving Datakwaliteit - toename licenties)

- Wet- en regelgeving verplicht organisaties om zorgvuldig met gegevens om te gaan en datakwaliteit, privacy en ethiek expliciet te waarborgen. Om dit te kunnen realiseren stellen wij voor het budget (incidenteel) met € 0,16 miljoen ten laste van de algemene middelen op te hogen.
- Als gevolg van stijgende aantallen van gebruikers met een ICT-account stijgen de licentiekosten binnen de unit ICT. Om deze autonome ontwikkeling te kunnen dekken stellen wij voor het budget structureel met € 63.000 ten laste van de algemene middelen op te hogen.

13 - Gemeenschappelijke Regelingen

Bijstelling bijdragen aan diverse GR'en overeenkomstig de raadsbesluiten over de conceptbegrotingen 2027 van de GR'en in de raadsvergaderingen van 4 juni respectievelijk 9 juli 2026. Voor zover de bijstellingen betrekking hebben op inflatie, wordt dit gedekt uit de stelpost inflatie.

14 - Administratieve correctie actief verwervingsbeleid

In de begroting 2026 is besloten voor 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor verwervingen. Het bedrag van € 1 miljoen werd voor € 0,50 miljoen gedekt uit de begrotingsruimte en voor € 0,50 miljoen uit de reserve ontwikkellocaties. Bij het toevoegen van de jaarschijf 2030 aan de meerjarenraming moet dit bedrag conform besluitvorming gecorrigeerd worden. Een bedrag van € 0,50 miljoen is toegevoegd aan de reserve ontwikkellocaties en ruim € 0,43 miljoen is toegevoegd aan de begrotingsruimte.

15 - Bijstelling onderhoud sportvelden MJOP vastgoed

Op basis van de uitgevoerde inspecties is het beheerplan voor de gemeentelijke sportvelden opgesteld. In de 2de rapportage 2026 stellen we voor, om voor de uitvoering van het planmatige onderhoud aan de kernportefeuille een onderhoudsvoorziening te vormen en hier een incidenteel startbedrag van € 3,30 miljoen aan toe te voegen. Vanaf 2027 is een structurele jaarlijkse dotatie van € 1,20 miljoen nodig. Sportlocaties waar (mogelijke) ontwikkelingen spelen, zijn niet in de berekening opgenomen. Voor deze locaties wordt alleen het onderhoud uitgevoerd dat nodig is om ze tot het moment van ontwikkeling veilig en bruikbaar te houden.

16 - Bijstelling onderhoud panden MJOP vastgoed

Op basis van de uitgevoerde inspecties is het beheerplan voor de gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. Dit resulteert in een structurele onderhoudsbehoefte voor de gebouwen binnen de kernportefeuille van circa € 3,60 miljoen per jaar. Ten opzichte van het huidige budget betekent dat een extra benodigd bedrag van jaarlijks € 0,16 miljoen. Deze bijstelling heeft alleen betrekking op planmatig onderhoud. Verduurzaming valt buiten deze bijstelling en wordt via afzonderlijke besluitvorming aan de raad voorgelegd.

17 - Uitvoeringsprogramma ICT

In de begroting 2026 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de uitwerking van de I-Visie/ I-strategie in een concreet uitvoeringsprogramma. Ingegeven door autonome ontwikkelingen (wettelijke verplichtingen) ligt de focus hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en - beveiliging, Data en AI. Voor de continuering hiervan zijn aanvullende middelen nodig., waarbij de focus is gelegd op autonome zaken, ingegeven door wettelijke verplichtingen en borging continuïteit van de dienstverlening.

Beslispunt:

De actualisatie van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 door verwerking van de bijstellingen in de tabel autonome ontwikkelingen uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2027.

Incidentele overbrugging in de begroting 2027

Onderstaande bijstellingen hebben betrekking op een incidentele overbrugging in de begroting 2027. Structurele verwerking maakt onderdeel uit van de integrale afweging bij de kadernota 2027.

Tabel – incidentele overbrugging in begroting 2027

bedragen x € 1.000				
Incidentele overbrugging in de begroting 2027	2027	2028	2029	2030
1 - Groenagenda	-558			
2 - Subsidie Stadslabs Sittard Geleen 2027	-500			
3 - Voortzetting ambitieus Mkb 2027	-200			
4 - Plan van aanpak Duurzaam hartveilig Sittard-Geleen	-37			
Saldo incidentele overbrugging in begroting 2027	-1.295			

1 - Groenagenda

De kwaliteit van groen en natuur speelt een steeds grotere rol rond leefbaarheid, gezondheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. In de gemeentelijke omgevingsvisie 2025-2040 en de toekomstvisie 2030 zijn hiervoor strategische ambities geformuleerd. De agenda Groen is het uitvoeringsprogramma van deze ambities.

2 - Subsidie Stadslabs Sittard Geleen 2027 / 3 - Voortzetting ambitieus Mkb 2027

Voor de continuering van Stadslabs Sittard Geleen wordt voorgesteld € 0,5 miljoen subsidie mee te nemen. Voor de continuering van Ambitieuze MKB wordt voorgesteld € 0,2 miljoen subsidie mee te nemen.

4 - Plan van aanpak Duurzaam hartveilig Sittard-Geleen

Conform het Plan van Aanpak Duurzaam Borgen Hartveilig Sittard-Geleen wordt het budget voor noodhulp gezondheid structureel opgehoogd om het bestaande reanimatie oproep netwerk met AED's en burgerhulpverleners in stand te houden. De extra middelen zijn nodig voor professionele coördinatie, scholing en ondersteuning van burgerhulpverleners, deelname aan HartslagNu en het beheer van het AED-netwerk, zodat het huidige kwaliteits- en dekkingsniveau duurzaam kan worden behouden.

Beslispunt:

De actualisatie van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 door verwerking van de bijstellingen in de tabel incidentele overbrugging in begroting 2027 uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2027.

Specifieke begrotingsposten

Stelpost inflatie

Via de P&C-cyclus volgen wij de invloed van loon- en prijsstijgingen op onze begroting. In onze begroting hebben wij middelen, die wij hiervoor via de circulaire hebben ontvangen, gereserveerd om de effecten van deze loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen. Deze middelen zijn gereserveerd op de stelpost inflatie. In onderstaande tabel brengen wij de inzet van deze stelpost in beeld.

Tabel verloop stelpost inflatie

<i>bedragen x €1.000</i>	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Verloop stelpost inflatie				
Beschikbaar na 3e rapportage 2025	-1.818	6.247	14.600	14.600
Toevoegingen				
Aanvulling meicirculaire 2026	1.444	1.871	526	12.991
Correctie energiekosten openbare verlichting				
Taakmutatie LPO jeugdhulp	130	130	130	130
Inzet extra indexering OZB	750	750	750	750
Doorschuiven restant 2026 naar 2027	3.409			
Totaal toevoegingen	5.733	2.751	1.406	13.871
Totaal aanwendungen	-8.371	-11.945	-12.025	-12.167
Saldo stelpost inflatie	-4.456	-2.947	3.981	16.304
Inzet gemeentefonds (taakmutatie sociaal domein)	4.456			
Saldo stelpost inflatie na begroting 2027	0	-2.947	3.981	16.304

In de tussentijdse rapportages 2026 en de begroting 2027 zijn voorstellen gedaan om een beroep te doen op de beschikbare inflatiemiddelen. In onderstaande tabel zijn deze voorstellen samengevat.

<i>bedragen x € 1.000</i>	2027	2028	2029	2030
Aanwendungen stelpost inflatie				
Stelpost inflatie				
Jeugdzorg	-2.130	-2.130	-2.130	-2.130

<i>bedragen x € 1.000</i>				
Aanwendungen stelpost inflatie	2027	2028	2029	2030
Wmo	-2.495	-2.495	-2.495	-2.495
Gemeenschappelijke Regelingen	-1.155	-1.079	-1.160	-1.278
IM ICT	-158	-158	-158	-158
Verlenging contract wonen jeugd	-723	-723	-723	-723
Jeugd segment overstijgende aanbesteding		-3.590	-3.590	-3.590
Indexering professionele instellingen	-1.068	-1.068	-1.065	-1.065
Exploitatie Inrichting Beheer en Leefomgeving	-489	-480	-480	-480
Diverse kleine bijstellingen (< € 50.000)	-153	-222	-224	-248
Saldo financiële bijstellingen begroting 2027	-8.371	-11.945	-12.025	-12.167

De toevoegingen op de stelpost inflatie hebben voornamelijk betrekking op de meicirculaire 2026 en de extra opbrengst indexering OZB. Daarnaast stellen we in de 2de rapportage 2026 voor het restant van de stelpost inflatie van € 3,40 miljoen door te schuiven en toe te voegen aan de stelpost in 2027. De inzet van de stelpost heeft met name betrekking op het sociaal domein (Wmo en Jeugd), gemeenschappelijke regeling en subsidies professionele instellingen.

De druk op de beschikbare inflatiemiddelen neemt verder toe

Eerder in de P&C-cyclus en in het kennismakingsdocument 'Sittard-Geleen maken wij samen' voor de nieuwe raad, hebben wij gerapporteerd over de druk op de beschikbare inflatiemiddelen. Dit is een van de oorzaken van het 'ravijnjaar'. De rijksmiddelen die wij voor het opvangen van loon- en prijseffecten ontvangen, is lager dan de effecten waarmee wij daadwerkelijk in onze begroting worden geconfronteerd. Dit blijkt nadrukkelijk uit bovenstaande cijfers. Na verwerking van deze effecten is in 2027 sprake van een tekort op de stelpost van € 4,50 miljoen respectievelijk in 2028 van € 2,90 miljoen

Om (toekomstige) tekorten op de stelpost inflatie te voorkomen, stellen we voor:

- De daadwerkelijke loon- en prijseffecten te compenseren passend binnen de middelen die daarvoor beschikbaar zijn, bestaande uit:
 - De middelen die we via de circulaire ontvangen om loon- en prijseffecten op te vangen
 - De indexeringsopbrengst van de OZB
- De ongedekte LPO-effecten worden gecompenseerd door:
 - Ombuigingen/ sturing op volumes
 - Compensatie via de OZB-tarieven
- Deze compensatie vindt plaats binnen het betreffende beleidsterrein/ begrotingspost, zodat er sprake is van 'een gesloten circuit', met andere woorden: zonder effect op de begrotingsruimte;
- Het voorstel is een nadere uitwerking van de begrotingskaders (raadsbesluit maart 2019) respectievelijk onze financiële verordening.

Om het tekort van € 4,50 miljoen in 2027 op te lossen stellen we voor de incidentele middelen uit het gemeentefonds (taakmutatie sociaal domein) hiervoor in te zetten. Verdere compensatie van loon- en prijseffecten in 2027 en verder kan alleen plaatsvinden voor zover middelen uit komende circulaire en/of indexeringsopbrengst OZB daartoe ruimte bieden.

Beslispunt:

De nadelige saldi op de stelpost inflatie van € 4,50 miljoen in 2027 respectievelijk € 2,90 miljoen in 2028 op te lossen door:

- **Inzet van de incidentele middelen uit het gemeentefonds (taakmutatie sociaal domein) van € 4,50 miljoen in 2027;**
- **Compensatie van loon- en prijseffecten te verwerken voor zover de stelpost inflatie daartoe ruimte biedt;**
- **Tekorten op de stelpost op te lossen door ombuigingsmaatregelen binnen het betreffende beleidsterrein**

Stelposten exploitatie- en investeringsvoorstellen

In de begroting 2026 hebben we financiële ruimte gecreëerd om invulling te kunnen geven aan de wendbaarheid van onze financiële positie. In de meerjarenraming zijn zowel exploitatie- als investeringsmiddelen opgenomen, die ingezet kunnen worden voor nieuwe voorstellen en/ of ambities.

Exploitatievoorstellen

In de begroting 2026 zijn exploitatiemiddelen voor nieuw beleid beschikbaar gesteld. Oplopend van € 0,50 miljoen in 2026 tot jaarlijks € 2 miljoen vanaf 2029. In onderstaande tabel is de inzet van de beschikbare exploitatiemiddelen inzichtelijk gemaakt.

Tabel stelpost exploitatievoorstellen

<i>bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
Stelpost exploitatievoorstellen					
Beschikbaar o.b.v. de begroting 2026	500	1.000	1.500	2.000	2.000
Begroting 2026 - Versterken lobby en public affairs	150	150	450	450	
Begroting 2026 - Procesmiddelen visieontwikkeling cultureel landschap	150				
Begroting 2026 - Tijdelijke huisvesting (ambtelijk)	200				
Resterende middelen na begroting 2026	0	850	1.050	1.550	2.000
Kloostertuin Klooster Agnetenberg Sittard		-47	-47	-47	-47
Aanpassing bestuurskosten periode 2026-2030		-447	-447	-447	-232
Lease audiovisuele middelen Mauritspark/ Vidar		-16	-73	-73	-73
Inzet begrotingsruimte 2027		-137			
Saldo stelpost exploitatievoorstellen na begroting 2027	0	203	483	983	1.648

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, wordt in de begroting 2027 een tal voorstellen gedaan om een beroep te doen op deze stelpost.

Kloostertuin Klooster Agnetenberg Sittard

De gemeente heeft de kloostertuin juridisch in eigendom overgenomen en legt deze opnieuw aan en restaureert de historische bouwwerken. De structurele beheerkosten zijn doorgerekend op basis van het definitief ontwerp en bedragen € 47.000 voor groenonderhoud en voor het in stand houden van de vier bouwwerken.

Aanpassing bestuurskosten periode 2026-2030

De kosten die samenhangen met de uitbreiding van de formatie kunnen in de jaarschijven 2027 tot en met 2030 volledig worden gedekt uit de resterende middelen exploitatie nieuw beleid.

Lease audiovisuele middelen Mauritspark/ Vidar

Audiovisuele middelen zijn een randvoorwaarde voor het ondersteunen van hybride werken en optimaal benutten van de vastgestelde werkplekfactor. De benodigde uitbreiding van deze voorzieningen wordt gefinancierd via een leaseconstructie. De structurele dekking voor Mauritspark en Vidar komt uit de stelpost exploitatie nieuw beleid.

Inzet begrotingsruimte 2027

Uit de actualisatie van het begrotingsbeeld blijkt dat er in 2027 sprake is van een incidenteel tekort van € 0,54 miljoen. We stellen voor dit tekort te dekken door een verlaging van de post onvoorzien met € 0,40 miljoen en het resterend tekort van € 0,14 miljoen te dekken uit deze stelpost. Per saldo is de jaarschijf 2027 daarmee sluitend.

Na verwerking van bovenstaande voorstellen resteert in 2027 een bedrag van € 0,20 miljoen oplopend naar € 1,65 miljoen in 2030.

Investeringsvoorstellen

In de begroting 2026 zijn investeringsmiddelen voor nieuw beleid beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijven 2026 tot en met 2029 betreft dit een jaarlijks investeringsbedrag van € 10 miljoen. Via de P&C-cyclus is een aantal besluiten genomen om kredieten beschikbaar te stellen. In lijn met de besluitvorming over de begroting 2026 zijn de resterende middelen geoormerkt voor de volgende onderwerpen:

- Het Warmtenet Zuid-Limburg
- Huisvesting Toon Hermans Theater
- De gemeenschapsaccommodatie het Plenkhoes
- ESCS-locatie
- Mobiliteitsproject (aanpak slimme fietsverlichting)

In onderstaande tabel wordt de inzet van de beschikbare investeringsmiddelen inzichtelijk gemaakt.

Tabel stelpost investeringsvoorstellen

<i>bedragen x € 1.000</i>					
Stelpost investeringsvoorstellen	2026	2027	2028	2029	totaal
Beschikbaar o.b.v. de begroting 2026	10.000	10.000	10.000	10.000	40.000
Besluitvorming begroting 2026					
Vorbereiding ontwikkeling ESCS-locatie	590				
Vorbereiding (her)ontwikkeling THT (de Ligne)	250				
Vorbereiding het Plenkhoes	320				
Warmtenet Zuid-Limburg	100				
Aanpak Allee Limbricht	1.400	1.000	1.000		
2e fase aanpak slimme verlichting fietspaden	150				
Aanpak Biesenweg			1.000		
Beschikbaar na besluitvorming begroting 2026	7.190	9.000	8.000	10.000	34.190

bedragen x € 1.000					
Stelpost investeringsvoorstellen	2026	2027	2028	2029	totaal
Raad 13-11-2025 'Vernieuwing sportpark het Anker ('bouwkrediet')		6.000	3.675		
Raad 09-07-2026 'Netcongestie huisvesting Wijkbeheer	570				
Voorstellen begroting 2027					
Netcongestie Vidar		831			
Het Plenkhoes		1.000	3.000		
saldo stelpost investeringsvoorstellen na begroting 2027	6.620	1.169	1.325	10.000	19.114

In de begroting 2027 doen we een tweetal voorstellen op de inzet van de investeringsmiddelen

Netcongestie Vidar

In de begroting 2027 stellen we voor om vanwege aanhoudende netcongestie voor huisvesting VIDAR een krediet beschikbaar te stellen van € 0,83 miljoen. Het krediet wordt ingezet voor een batterijvoorziening om de continuïteit en betrouwbaarheid van de energievoorziening te borgen.

Het Plenkhoes

Voor de realisatie van een nieuwe gemeenschapsvoorziening in Geleen-Zuid stellen we voor een krediet van € 4 miljoen beschikbaar te stellen. In de begroting 2026 is reeds een voorbereidingskrediet van € 0,32 miljoen beschikbaar gesteld en daarnaast € 4 miljoen geoormerkt in de jaarschijf 2028 voor de realisatie van het nieuwe Plenkhoes. Het daadwerkelijk beschikbaar stellen van het investeringskrediet is de noodzakelijke vervolgstap om een subsidie van € 1 miljoen uit Leefbaarheidsfonds van de Provincie Limburg te verkrijgen. Deze stap is tijdgebonden: de subsidievoorwaarden van de Provincie vereisen dat de feitelijke realisatie van het project uiterlijk 1 januari 2027 van start is gegaan, waaronder de sloop van het huidige Plenkhoes. Zonder dit besluit kan de bouwvoorbereiding niet tijdig starten en komt deze termijn in het geding. Daarnaast is dit krediet, in combinatie met de voorziene provinciale subsidie van € 1 miljoen nodig om de investering in het nieuwe Plenkhoes dekkend te maken, eveneens een voorwaarde voor een succesvolle subsidieaanvraag.

Na verwerking van dit voorstel is nog € 19,10 miljoen aan investeringsmiddelen beschikbaar.

Beslisapunten:

Het inzetten van de stelpost exploitatievoorstellen voor:

- **Kloostertuin klooster Agnetenberg Sittard voor jaarlijks € 47.000 ingaande 2027;**
- **Aanpassing bestuurskosten periode 2026-2030 voor € 0,45 miljoen in de jaarschijven 2027 tot en met 2029 respectievelijk € 0,23 miljoen in 2030;**
- **Lease audiovisuele middelen Mauritspark/ Vidar voor € 16.000 in 2027 respectievelijk € 73.000 ingaande 2028;**
- **De oplossing van het incidentele tekort in de jaarschijf 2027 voor € 0,14 miljoen.**

Het inzetten van de stelpost investeringsvoorstellen voor:

- **Netcongestie Vidar voor € 0,83 miljoen in 2027;**
- **Realisatie nieuwe gemeenschapsvoorziening Geleen-Zuid (Het Plenkhoes) voor € 1 miljoen in 2027 respectievelijk € 3 miljoen in 2028.**

Structureel begrotingsevenwicht

Naast het realiseren van sluitende jaarschijven moeten we op basis van onze eigen uitgangspunten en de eisen vanuit het provinciaal toezicht onze begroting en meerjarenraming ook structureel in evenwicht hebben. Dit betekent dat de structurele baten voldoende moeten zijn om onze structurele lasten te dekken. In de begrotingscirculaire 2027 heeft de provinciaal toezichthouder aangegeven dat om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen, de begroting 2027, of de meerjarenraming uiterlijk in 2030, structureel en reëel moet sluiten.

Onderstaand brengen we op basis van de actuele begrotingssaldi de ontwikkeling van de structurele begrotingssaldi in beeld. Om het structureel saldo te berekenen worden de incidentele posten uit het begrotingssaldo geëlimineerd. Dit betekent dat we de incidentele baten negatief respectievelijk de incidentele lasten positief op het begrotingssaldo corrigeren.

Tabel - structureel begrotingsevenwicht o.b.v. actualisatie begrotingssaldi

Structurele begrotingssaldi bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten, exclusief mutaties in reserves	-12.674	1.131	1.636	2.213
Toevoeging en onttrekkingen aan reserves	12.674	1.101	156	-1385
Begrotingssaldo voor bestemming	0	2.232	1.792	828
Correctie incidentele posten				
- incidentele lasten (positieve correctie)	19.346	4.699	3.517	1.517
- incidentele baten (negatieve correctie)	-17.386	-5.313	-4.368	-2.827
Saldo correctie incidentele baten en lasten	1.960	-614	-851	-1.310
Structurele begrotingssaldi	1.960	1.618	941	-482

In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van de begrotingssaldi ² (voor bestemming) én de structurele begrotingssaldi ³ in beeld gebracht. De bijstellingen in het begrotingsbeeld hebben we eerder in hoofdstuk toegelicht. De belangrijkste incidentele baten en lasten in deze begroting hebben betrekking op:

- De incidentele lasten met betrekking tot de speerpunten uit de uitvoeringsagenda 2024-2026;
- De dekking van de uitvoeringsagenda 2024-2026 met de inzet van incidentele middelen (algemene reserve);
- De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Na correctie van de incidentele baten en lasten blijkt dat in onze begroting tot en met 2029 structureel begrotingsevenwicht is geborgd. In 2030, de laatste jaarschijf in deze meerjarenraming is sprake van een nadelig

² Totale baten – totale lasten

³ Structurele baten – structurele lasten

structureel saldo. Voor een gedetailleerde specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen wij naar paragraaf “Overzicht incidentele baten en lasten”. In de paragraaf “Structureel evenwicht” is de opbouw van de begrotingssaldi per programma weergegeven.

Weerstandsvermogen

Voor een goed inzicht in onze financiële positie kijken we naast de ontwikkeling van het begrotingsbeeld naar onze financiële weerbaarheid. Hierbij gaat het over de mate waarin wij in staat zijn financiële risico's op te vangen. Dit komt tot uitdrukking in ons weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen geeft aan over hoeveel incidentele middelen we beschikken om risico's en/of onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van de begroting in het gedrang komt. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij de kaders voor de minimale omvang van ons weerstandsvermogen vastgelegd. Het gaat dan over de algemene reserve en de algemene reserve risicobeheersing. In onderstaande tabel hebben we de toepassing van deze kaders voor beide reserves inzichtelijk gemaakt.

Algemene reserve risicobeheersing

In de algemene reserve risicobeheersing dekken wij ons risicoprofiel af. Dit doen we op basis van onderstaande spelregels uit de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0);
- In deze reserve vindt 100% risicoafdekking plaats. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico wordt gebaseerd op 1% van het begrotingstotaal;
- Overschotten/ tekorten in deze reserve verrekenen we met de algemene reserve.

Tabel opbouw algemene reserve risicobeheersing

Opbouw algemene reserve risicobeheersing	
Kwantificeerbare risico's	12.930
Genormeerd risicoprofiel - restrisico 1% van het begrotingstotaal	5.000
Benodigd in algemene reserve risicobeheersing	17.930
Algemene reserve risicobeheersing (jaarrekening 2025)	16.760
Verrekening met de algemene reserve (surplus)	1.170
weerstandscapaciteit na aanvulling	100%

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de actualisatie van ons risicoprofiel voor de algemene reserve risicobeheersing in beeld gebracht. Het geactualiseerd risicoprofiel voor individueel kwantificeerbare risico's bedraagt € 12,90 miljoen. Hierin zijn onder andere risico's op het gebied van het sociaal domein, ICT, waardering aandelen Mijnstreek Warmte en een reservering voor ontwikkellocaties betrokken.

Op basis van dit profiel en een 100% dekkingsgraad blijkt dat we in 2027 een tekort hebben in de algemene reserve risicobeheersing van € 1,20 miljoen. Het toename in het risicoprofiel komt onder andere door de juridische monitor en het middelencomplex Buig. Via de besluitvorming over deze begroting stellen wij voor dit tekort aan te vullen uit (het surplus van) de algemene reserve. Na deze verwerking is het geactualiseerd

risicoprofiel exact 100% afgedekt in de algemene reserve risicobeheersing. Voor een gedetailleerde toelichting op bovenstaande tabel verwijzen wij naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Beslispunt:

Het tekort in de algemene reserve risicobeheersing ad € 1,20 miljoen. aan te vullen uit het surplus van de algemene reserve, waardoor het geactualiseerd risicoprofiel volledig (100%) wordt afgedekt.

Algemene reserve

In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing is de ondergrens van de algemene reserve bepaald op 2% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel geven wij inzicht in het verloop van de algemene reserve.

Tabel opbouw algemene reserve

	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Beginstand	35.946	27.604	21.589	21.029	20.469
Mutaties	-8.342	-6.015	-560	-560	-560
Eindstand	27.604	21.589	21.029	20.469	19.909

Deze saldi zijn als volgt opgebouwd:

Tabel onderbouwing algemene reserve

Waarvan	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Buffer 2%	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Bestemmingen	7.169	6.015	560	560	560
Onttrekking volkshuisvesting	1.000	1.000	1.000	1.000	
Surplus	9.435	4.574	9.469	8.909	9.349
Eindstand	27.604	21.589	21.029	20.469	19.909

De algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een ondergrens van 2% van het begrotingstotaal;
- Een aantal bestemmingen gebaseerd op eerdere raadsbesluiten. Dit betreft voornamelijk de incidentele dekking van de speerpunten uit de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026.
- Op basis van besluitvorming over de begroting 2026 wordt tot en met 2029 jaarlijks € 1 miljoen ingezet voor het volkshuisvestingsprogramma.
- Het surplus is het bedrag dat beschikbaar is boven op de ondergrens en na aftrek van de specifieke bestemmingen. Het surplus kan incidenteel ingezet worden voor ontwikkelingen.

In de omvang van de algemene reserve is nog geen rekening gehouden met de inzet van € 1,20 miljoen voor de aanvulling van de algemene reserve risicobeheersing (100% dekkingsgraad).

Investeringsen

Binnen het investeringsprogramma kunnen we onderscheid maken in vervangingsinvesteringen en overige investeringen (nieuw beleid). Zoals uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen blijkt, is in 2027 voor

vervangingsinvestering gericht op de instandhouding van onze kapitaalgoederen een krediet benodigd van € 27,61 miljoen Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Tabel vervangingsinvesteringen

Instandhouden kapitaalgoederen bedragen x € 1.000	Krediet vervangings- investeringen 2027
Infrastructuur:	19.999
- Wegen	12.897
- Riolering	5.500
- Verkeersregelinstallaties	1.602
Voorzieningen:	3.326
- Groen	2.148
- Verlichting	815
- Speelvoorzieningen	363
Panden en sportvelden	4.287
- Parkeergarages (vernieuwen van de vloercoating)	4.287
Totaal krediet vervangingsinvesteringen 2027	27.612

Het investeringsbedrag voor de parkeergarages heeft betrekking op de vernieuwing van de vloercoating. Het volledige krediet van € 7,80 miljoen is in de begroting 2026 beschikbaar gesteld. Hiervan wordt in 2027 € 4,29 miljoen ingezet voor het vernieuwen van de vloercoating van de Odaparking en de Marktgarage Geleen. Het resterend bedrag van € 23,33 miljoen⁴ wordt nu beschikbaar gesteld.

Beslispunt:

Het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen instandhouding kapitaalgoederen in 2027 van € 23,33 miljoen.

Daarnaast stellen we in de begroting voor een tweetal overige kredieten beschikbaar te stellen.

Tabel overzicht kredieten

Investering	Programma	Dekking kapitaallasten	Jaar	Investeringsbedragen bedragen x € 1.000
Bibliotheek Born	Sport, Cultuur en Groen	Binnen de bestaande begroting	2027	687
Renovatie Graaf Huyn College en Trevianum	Sociaal Domein	Binnen de bestaande begroting	2030	8.750
Totaal investeringskredieten				9.437

In deze begroting stellen we voor een tweetal overige investeringskredieten beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van € 9,44 miljoen. De kapitaallasten hiervan zijn gedekt binnen de bestaande begroting. De kredietvoting voor de renovatie Graaf Huyn College en Trevianum is gebaseerd op de besluitvorming over de begroting 2026, waarbij het investeringsbedrag voor de jaarschijf 2030 nu in de meerjarenraming wordt toegevoegd. De rentelasten van dit krediet kan in 2030 binnen de bestaande begroting worden opgevangen. Na

⁴ € 27,61 miljoen - € 4,29 miljoen (totaal krediet vervangingsinvesteringen -/- reeds gevoteerd krediet vernieuwing vloercoating parkeergarages)

afronding van deze renovaties, naar verwachting in 2031 respectievelijk 2032 komen de volledige kapitaallasten (rente en afschrijving) ten laste van de begrotingsruimte.

Voor een gedetailleerdere toelichting op bovenstaande voorstellen tot kredietvotering verwijzen wij naar het betreffende programma in het hoofdstuk programmaplan. Bij de toelichting op de stelpost investeringsvoorstellen is ingegaan op het beschikbaar stellen van kredieten voor Netcongestie Vidar en het Plenkhoes.

Beslispunt:

Het beschikbaar stellen van een krediet voor:

- **De bibliotheek Born van € 0,69 miljoen in 2027 en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;**
- **De renovaties Graaf Huyn College en Trevianum van € 8,75 miljoen in 2030 en de kapitaallasten in 2030 te dekken binnen de bestaande begroting.**

Samenvatting begrotingsbeeld

In onderstaande tabel zijn zowel de reguliere begrotingssaldi als de structurele begrotingssaldi samengevat:

<i>bedragen x € 1.000</i>					
Ontwikkeling begrotingsbeeld	2027	2028	2029	2030	
Begrotingssaldi na verwerking bijstellingen	-537	1.832	1.392	428	
- verlagen post onvoorzien	400	400	400	400	
- inzet stelpost exploitatievoorstellen	137				
Actuele begrotingssaldi	-	2.232	1.792	828	
Structurele begrotingssaldi	1.960	1.618	941	-482	

Uit de actualisatie van het begrotingsbeeld blijkt dat onze (structurele) begrotingssaldi in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 voordelig zijn. Alleen in de laatste jaarschijf 2030 is sprake van een nadelig structureel saldo van € 0,50 miljoen. De landelijke trend van het doorgeschoven ravijnjaar is herkenbaar in bovenstaand overzicht. Met name door de afname van de voordelige (structurele) begrotingssaldi in de meerjarenraming. Door het nadelig structurele begrotingssaldo in 2030 is er in deze begroting geen ruimte om nieuwe structurele verplichtingen aan te gaan.

Naast bovenstaande begrotingssaldi zijn binnen de begroting en meerjarenraming middelen beschikbaar om invulling te geven aan nieuwe voorstellen. Voor de exploitatie betreft dit in 2027 een bedrag van € 0,20 miljoen oplopend naar € 1,60 miljoen vanaf 2029. Voor nieuwe investeringsvoorstellen is een bedrag van € 23 miljoen beschikbaar.

Op basis van de huidige inzichten hebben wij ons risicoprofiel geactualiseerd en voor zover mogelijk gekwantificeerd en afgedekt in de algemene reserve risicobeheersing. Aanvullend hierop wijzen wij op de volgende ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel.

- Terughoudendheid in het Rijksbeleid ten aanzien van extra structurele financiële middelen voor gemeenten. Wel zijn in de Miljoenennota 2027 extra middelen aangekondigd voor onder meer maatschappelijke weerbaarheid, kwetsbare gezinnen en regionale mobiliteit. Tegelijk groeit het

gemeentefonds. Aan de hand van de septembercirculaire 2026 zal blijken in hoeverre dit op korte termijn extra middelen oplevert;

- De aanhoudende druk op de beschikbare inflatiemiddelen, maakt dat maatregelen/ ombuigingen noodzakelijke zijn om binnen de budgettaire kaders te blijven;
- De druk op de houdbaarheid in het sociaal domein (hogere inflatiegevolgen dan de rijksmiddelen die we hiervoor ontvangen, oplopende zorgvraag/ zwaarte van de zorgvraag, nadelige ontwikkeling in de BUIG-middelen);
- Aandacht voor de vervanging en verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (o.a. scholen, gemeenschapshuizen en sportaccommodaties) en vervanging van civiele infrastructuur, waarbij de jaarlijkse kostenstijging hoger is dan de gemiddelde inflatie (compensatie via het gemeentefonds).
- De structurele doorwerking van de kapitaallasten na 2029 als gevolg van onder andere de investeringen in het onderwijshuisvestingsprogramma (Graaf Huyn College en Trevianum);
- In de uitvoeringsagenda 2024-2026 ('speerpunten') hebben we specifieke activiteiten op een aantal beleidsterreinen aangejaagd, geïntensiveerd dan wel van een impuls voorzien. Hieraan zijn evaluatiemomenten gekoppeld. Bij een positieve evaluatie kunnen deze activiteiten worden voortgezet. In deze begroting wordt een aantal speerpunten (Stadslabs, Agenda Groen, Ambitieuze Mkb) incidenteel in de jaarschijf 2027 gecontinueerd.
- De ambities uit het coalitieakkoord Samen verder bouwen aan wat Sittard-Geleen sterk maakt' zijn nog niet in de begroting 2027 en meerjarenraming vertaald.

Hoe verder

Uit de actualisatie van het begrotingsbeeld en rekening houdend met het geschetste risicoprofiel blijkt dat onze begroting onder druk staat. Aansluitend op deze begroting start de voorbereiding van de kadernota 2027. Uitgangspunt voor deze kadernota, gevolgd door de uitwerking in de begroting 2028 is dat ons structureel en reëel begrotingsevenwicht geborgd blijft.

Passend binnen dit uitgangspunt wordt het coalitieakkoord vertaald in een college uitvoeringsprogramma. In de verdere actualisatie van het begrotingsbeeld vindt de financiële vertaling van dit programma plaats en verwerken we nieuwe autonome ontwikkelingen. De uitkomst hiervan bepaalt de financiële opgave die gerealiseerd moet worden om structureel en reëel sluitend te blijven. Tegelijkertijd leggen we bij deze uitwerking ook de relatie met de uitvoeringskracht, zodanig dat er een balans is tussen ambities – taken – middelen – uitvoeringskracht.

Beslispunten:

Het incidentele tekort in 2027 van € 0,54 miljoen te dekken door:

- Het ingaande 2027 structurele verlagen van de post onvoorzien met jaarlijks € 0,40 miljoen;**
- Het in 2027 inzetten van een bedrag van € 0,14 miljoen ten laste van de post exploitatievoorstellen.**

De voordelige begrotingssaldi in de jaarschijven 2028 tot en met 2030 aan te houden en te betrekken in de uitwerking van de kadernota 2027/ begroting 2028.

Programmaplan 2027-2030

Leeswijzer

Begrotingsstructuur

In het voorwoord zijn wij ingegaan op de stap die wij in deze begroting zetten in de beweging richting een opgavegerichte begroting. Binnen de huidige begrotingsstructuur, bestaande uit 8 programma's hebben we per subprogramma een eerste stap gezet door de inhoudelijke doelen en resultaten concreter uit te werken. De financiële informatie presenteren we in de begroting 2027 op subprogrammaniveau, een laag dieper dan voorheen. In bijlage 6 is de begrotingsstructuur, bestaande uit 8 programma's met de onderverdeling in subprogramma's weergegeven.

(Sub)programma's

Op programmaniveau geven we een korte toelichting op de inhoud van het programma, inclusief de relatie met de veerkrachten.

Subprogramma's

Zoals aangegeven hebben we in de uitwerking van het programmaplan de programma's onderverdeeld in (sub)programma's. Met deze onderverdeling wordt:

- De samenhang tussen de verschillende inhoudelijke onderwerpen binnen een programma geborgd;
- De financiële informatie over de budgetten en de financiële bijstellingen gedetailleerder weergegeven;
- De samenhang tussen inhoud en bijbehorende budgetten verbeterd.

Vervolgens gaan wij per subprogramma in op de volgende onderdelen:

- Een korte beschrijving op hoofdlijnen van de inhoud van het betreffende subprogramma;
- Een gevisualiseerde uitwerking in doelen en resultaten ('doelenboom');
- Een overzicht van de beschikbare budgetten (baten en lasten van het subprogramma), inclusief toelichting op hoofdlijnen;
- Een overzicht met voorstellen tot bijstelling van budgetten binnen het subprogramma respectievelijk voorstellen om kredieten te voteren. Deze voorstellen zijn voorzien van een inhoudelijke toelichting.

Begroting op hoofdlijnen

Naast de uitwerking van de 8 programma's maakt de 'begroting op hoofdlijnen' onderdeel uit van het hoofdstuk programmaplan. Dit hoofdstuk is opgebouwd aan de hand van de vier veerkrachten uit de Toekomstvisie 2030. Per veerkracht beschrijven we de relatie tussen de maatschappelijke opgaven en de in de (sub)programma's beschreven doelen en resultaten.

Leeswijzer tabellen

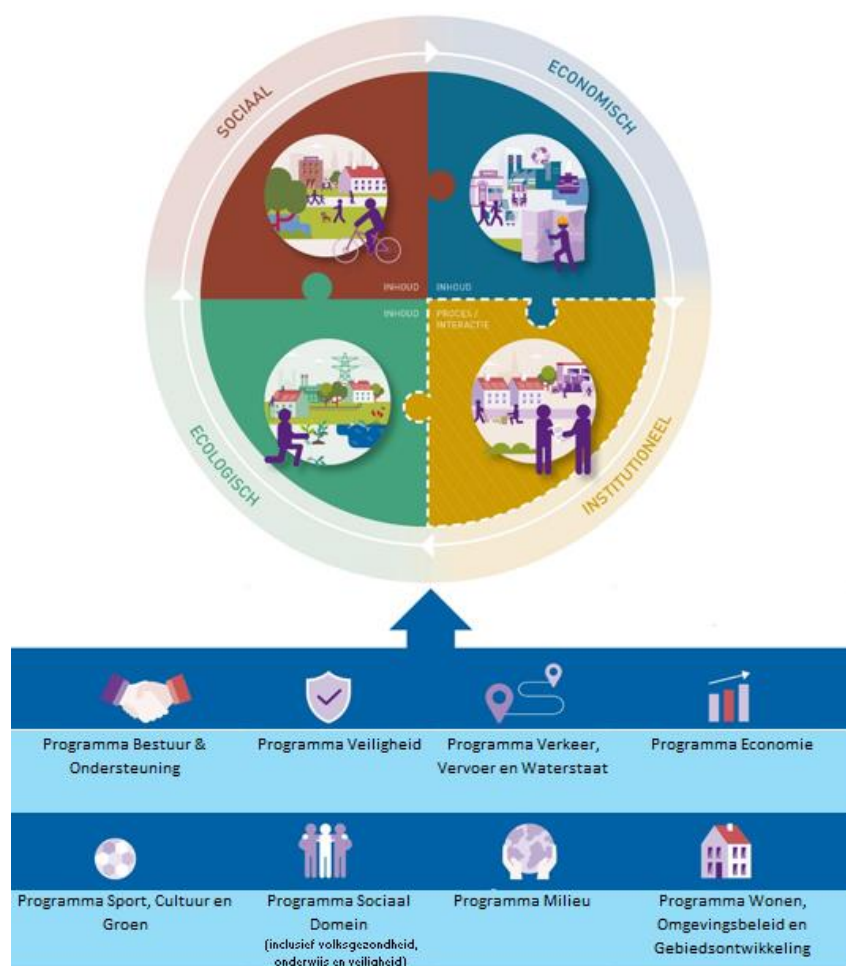
Voor de leesbaarheid van de financiële tabellen plaatsen wij enkele opmerkingen:

- Bedragen zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven;
- Bedragen met een '+' hebben een positieve invloed op het begrotingssaldo; bedragen met een '-' hebben een negatieve invloed op het begrotingssaldo;
- Tussen de verschillende overzichten kan sprake zijn van minimale afrondingsverschillen.

Programmabegroting op hoofdlijnen

In de programmabegroting op hoofdlijnen beschrijven we welke maatschappelijke opgaven we in Sittard-Geleen hebben, hoe we er in 2027 voorstaan en wat we willen bereiken. Hoe we hieraan willen werken, vindt u terug in de programmabladen.

De programmabegroting op hoofdlijnen is opgebouwd aan de hand van de vier veerkrachten uit de Toekomstvisie 2030 die samen met de samenleving hebben opgesteld. De Toekomstvisie 2030 beschrijft wat voor samenleving wij willen zijn in Sittard-Geleen. In de programmabegroting geven we aan hoe we hier als gemeente in 2027 aan bij willen dragen.

Sociale veerkracht

Gezonde stad – sociale veerkracht

In 2030 zijn en voelen inwoners zich gezonder. Hierin staat een betekenisvol leven van mensen in een gezonde leefomgeving centraal. Met nadruk op de veerkracht van de inwoners en eigen regie, en niet alleen op de beperkingen. Met een leefomgeving die mensen verbindt waarin we ruimte maken voor ontmoeten, gezond bewegen, cultuur en erfgoed voor iedereen en waar het goed wonen is.

Maatschappelijk opgave

Zowel de gezondheid van onze inwoners, als de sociale veerkracht van onze wijken en buurten verdienen aandacht, aangezien dit directe invloed heeft op de algehele kwaliteit van leven. De gezondheidsmonitor en het zorggebruik in de regio tonen aan dat de gemiddelde gezondheid –zowel in termen van beleving als feitelijke gezondheid– aanzienlijk lager scoort dan het landelijke gemiddelde. Bovendien laat onderzoek naar de sociaaleconomische kwetsbaarheid van onze wijken, met name in Sittard en Geleen, zien dat deze de afgelopen jaren is toegenomen. Vooral op het gebied van veiligheid, woningkwaliteit en de concentratie van kwetsbare groepen. Ook de recente brede welvaartsmonitor van het CBS wijst op een relatief lage score voor Sittard-Geleen.

Wat willen wij bereiken?

Sittard-Geleen werkt aan een veilige, gezonde en leefbare gemeente waarin inwoners zich prettig voelen en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Veiligheid wordt versterkt door het terugdringen van criminaliteit, goede handhaving, crisisvoorbereiding en een sterke koppeling tussen zorg en veiligheid. De gemeente investeert in verkeersveiligheid en stimuleert lopen, fietsen, sporten en bewegen voor alle leeftijden. Toegankelijke maatschappelijke, sportieve en culturele voorzieningen dragen bij aan ontmoeting, participatie en leefbaarheid.

Cultuur, erfgoed en de identiteit van gebieden worden behouden en versterkt om de aantrekkelijkheid van de gemeente te vergroten. Gezondheidsachterstanden worden verminderd en inwoners krijgen ondersteuning om gezond, veilig en zelfstandig te leven.

Kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen door goed onderwijs, passende ondersteuning en mogelijkheden voor talentontwikkeling. Kwetsbare inwoners worden ondersteund bij wonen, zorg, werk, inkomen en maatschappelijke deelname, met speciale aandacht voor armoede, schulden en dakloosheid. De kwaliteit van de leefomgeving wordt verbeterd door hinder, vervuiling en veiligheidsrisico's zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast zorgt de gemeente voor voldoende betaalbare, toekomstbestendige woningen en zorgwoningen die aansluiten bij de behoeften van huidige en toekomstige inwoners.

Ecologische veerkracht

Duurzame stad - ecologische veerkracht

We behouden een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Waar wijken en dorpen groen zijn, water en bodem sturend is en Heuvelland en Maasvallei verbonden zijn. Voor een gezonde aarde en daarmee gezonde inwoners. Met de transitie naar duurzame energie en circulair gebruik van grondstoffen.

Maatschappelijk opgave

Ecologisch gezien heeft de regio Sittard-Geleen te maken met steeds vaker voorkomende klimaatuitdagingen, zoals wateroverlast, droogte en hitte. Met serieuze gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van onze inwoners. De biodiversiteit, het in stand houden van planten en dieren, staat onder druk met mogelijke gevolgen voor de gezondheid. We hebben stappen te zetten in het klimaatbestendig maken van onze leefomgeving en het behouden van onze biodiversiteit, zoals de 'Foto van de Leefomgeving' laat zien. Ook het circulair maken van onze economie en de energietransitie zijn serieuze opgaven. Netcongestie is hierbij de opgave voor de doorontwikkeling van onze gemeente.

Wat willen wij bereiken?

Sittard-Geleen werkt aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving waarin natuur, landschap en biodiversiteit worden versterkt. Natuurgebieden worden beter beschermd, versterkt en met elkaar verbonden om de ecologische kwaliteit te vergroten. De landbouw ontwikkelt zich toekomstbestendig en draagt bij aan biodiversiteit, bodemkwaliteit en een aantrekkelijk landschap. De overgang tussen stedelijke gebieden, dorpen en het buitengebied wordt versterkt om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Wijken en dorpen krijgen meer kwalitatief groen, een sterker bomenbestand en een hogere biodiversiteit. De openbare ruimte wordt beter bestand tegen klimaatverandering, waaronder wateroverlast, hitte en droogte. Water en bodem vormen de basis voor ruimtelijke keuzes en een gezonde, toekomstbestendige leefomgeving.

Sittard-Geleen streeft ernaar om in 2050 energieneutraal en aardgasvrij te zijn, samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Het mobiliteitssysteem draagt bij aan de vermindering van de CO₂-uitstoot en de verduurzaming van de gemeente. De gemeente versnelt de verduurzaming en de overgang naar een circulaire economie door kennisontwikkeling, ondersteuning van initiatieven en de inzet van externe middelen.

Economische veerkracht

Innovatieve en ondernemende stad - economische veerkracht

In 2030 zijn onze bedrijven in de chemie en de maakindustrie duurzamer. Zij produceren schoner. Zij maken op veilige wijze de materialen en producten van morgen, waarvan we zelf ook kunnen genieten. Innovatie die goed doet voor het milieu, en werk biedt voor de inwoners. We zijn een circulaire stad van makers. We vormen samen met onze burens een innovatieve en regio met een hoogwaardige infrastructuur. Geleidelijk aan voegen we dienstverlening op het gebied van circulaire economie toe aan het economisch profiel.

Maatschappelijke opgave

Op economisch vlak heeft de veerkracht van het MKB en de industriële multinationals in onze gemeente goed standgehouden. Toch blijven er structurele economische uitdagingen, zoals de langdurige winkelleegstand van 20% in Sittard-Geleen. De chemische industrie op Chemelot neemt initiatief om bij te dragen aan een wereld zonder restafval (circulair) en om de bedrijfsprocessen zonder fossiele brandstoffen in te richten (elektrificatie).

Met het oog op de arbeidsmarkt is het urgent om Sittard-Geleen aantrekkelijker te maken voor (jonge) mensen die de keuze maken om te blijven of zich hier te vestigen. Naast de energiecongestie dwingt de arbeidsmarkt om keuzes te maken in welke economie we willen stimuleren en ook waar we afscheid van nemen. Dat is niet nieuw, we hebben eerder de omslag van mijnindustrie naar petrochemie gemaakt en willen nu het meest duurzame chemische cluster realiseren.

Wat willen wij bereiken?

De gemeente versterkt haar economische basis door het behoud en de verduurzaming van Chemelot en door ondersteuning van de herontwikkeling van VDL Nedcar tot een locatie voor hoogwaardige maakindustrie en innovatie. Bedrijventerreinen bieden ruimte voor economisch verdienvermogen, verduurzaming en toekomstbestendige bedrijvigheid. We verbinden de campus met de binnenstad en het gebied rond het intercitystation.

Daarnaast wordt gewerkt aan aantrekkelijke winkel- en verblijfsgebieden in stadscentra. Sittard-Geleen wil zich verder ontwikkelen als aantrekkelijke bestemming voor bezoekers, recreanten en toeristen. Evenementen dragen bij aan beleefbaarheid en sociale samenhang. Een sterke regionale samenwerking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt moeten de economische ontwikkeling van de gemeente en regio ondersteunen.

Ook wordt ingezet op een innovatief en veerkrachtig midden- en kleinbedrijf en op toegankelijke, toekomstgerichte ondersteuning voor ondernemers. Sittard-Geleen zet in op een goed bereikbare gemeente, met duurzame en efficiënte mobiliteit voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Het goederenvervoer wordt

verduurzaamd en beter verdeeld over water, spoor en weg, terwijl parkeerdruk en overlast van grote voertuigen worden beperkt. Tot slot zorgt de gemeente voor voldoende woningen die aansluiten bij de behoeften van nieuwe inwoners, zodat dit de aantrekkelijkheid voor de beroepsbevolking versterkt.

Institutionele veerkracht

Samenwerkende stad - institutionele veerkracht

In 2030 werken we als samenleving constructief samen. Een gemeenschap van inwoners, organisaties, bedrijven en overheid. Wij bouwen aan een veerkrachtig Sittard-Geleen waar we trots op zijn. Bij deze samenwerking vormen de wijken en kernen het vertrekpunt. Hier komen kansen en vernieuwingen samen.

Maatschappelijk opgave

In Sittard-Geleen betrekken we de samenleving maximaal bij de opgaven in stad en dorp.

We werken in Sittard-Geleen gelijkwaardig samen met inwoners, organisaties, bedrijven en overheden. Met een gemeente die transparant is, zich dienstbaar opstelt en ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. De leidraad 'Doorontwikkeling Participatie' maakt duidelijk wat de ruimte voor participatie is. Bij initiatieven vanuit de gemeente volgen we deze 'waarden voor participatie'; bij participatie van derden stimuleren en faciliteren we dit. Vanwege de dreigingen in de wereld is het noodzakelijk onze weerbaarheid te vergroten.

Wat willen wij bereiken?

Sittard-Geleen richt zich op het actief betrekken van inwoners, organisaties, bedrijven en overheden bij de opgaven voor Sittard-Geleen. De samenleving heeft invloed op gemeentelijke keuzes, doet mee aan maatschappelijke opgaven en krijgt ruimte om zelf initiatief te nemen in de leefomgeving. Aansluitend bij de ambities uit de Toekomstvisie 2030 ontwikkelen stad, dorpen en wijken zich vanuit hun eigen identiteit, behoeften en uitdagingen. Daarbij werken we aan een herkenbare en breed gedragen identiteit die zorgt voor verbondenheid, trots en aantrekkingskracht. Zo bouwen we samen aan een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen.

De gemeente benut externe middelen gericht en werkt samen met regionale partners aan opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Tegelijkertijd versterken we onze bestuurlijke en ambtelijke positie in de regio. Inwoners, organisaties en bedrijven kunnen rekenen op toegankelijke, betrouwbare en duurzame dienstverlening, met regie over hun eigen gegevens en communicatie via passende kanalen. Daarnaast zetten we in op meer transparantie over besluitvorming en ontwikkelingen in de leefomgeving. Ook werken we aan het vergroten van de weerbaarheid van zowel de gemeentelijke organisatie als de samenleving.

Meer lezen over wat hoe we er voor staan en wat de ontwikkelingen zijn?

- Waar staat je gemeente: Dashboard - Sittard-Geleen
- Brede welvaart trend | CBS
- Gezondheidsmonitor GGD ZL: Home | Gezondheidsatlas Zuid-Limburg
- Regiobeeld en -plan Gezond Zuid Limburg: Regiobeelden en regioplannen
- Foto van de leefomgeving Sittard-Geleen

Programma 1. Bestuur en Ondersteuning

Het programma Bestuur en Ondersteuning richt zich op het versterken van de verbinding tussen samenleving, bestuur en organisatie, zodat maatschappelijke opgaven van Sittard-Geleen gezamenlijk kunnen worden opgepakt en activiteiten worden gerealiseerd. Zo werken we als samenleving gelijkwaardig samen en komen we gezamenlijk tot gerichte uitvoering. In Sittard-Geleen werken we vanuit het uitgangspunt dat maatschappelijke waarde ontstaat in samenwerking met inwoners, organisaties, bedrijven, gemeente en andere overheden. Voor de uitvoering van onze diensten is een goede bedrijfsvoering belangrijk. Het programma Bestuur en Ondersteuning creëert de voorwaarden om maatschappelijke ambities te realiseren en ondersteunt de uitvoering van de andere programma's.

1.1. Participatie van de samenleving

Participatie richt zich op het versterken van de invloed van inwoners, organisaties en bedrijven op de ontwikkeling van Sittard-Geleen. De gemeente stimuleert een actieve rol van de samenleving bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de opgaven voor Sittard-Geleen, om daarmee de kwaliteit hiervan te verbeteren. Door de samenleving actief te betrekken bij vraagstukken in stad, dorpen en wijken ontstaat meer eigenaarschap, betrokkenheid en draagvlak voor maatschappelijke ontwikkelingen. De kennis, ervaring en ideeën uit de samenleving dragen bij aan betere plannen en uitvoering.

Doel 1

De samenleving 'heeft invloed'. Inwoners, organisaties en bedrijven hebben aantoonbaar invloed op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijke ambities en beleid, om daarmee de kwaliteit hiervan te versterken.

Resultaten

De Toekomstvisie 2030, waarin het perspectief en de ambities van de samenleving zijn verwerkt, geeft aantoonbaar richting aan de gemeentelijke kaderstelling.

In de dorpen Einighausen en Guttecoven is eerder advies gevraagd over het versterken van de leefbaarheid en het welbevinden, dat door de gemeenschappen is geordend in 'dorpsvisies'. We maken zichtbaar hoe dit advies is toegepast in beleid, programma's, projecten en/of uitvoering.

We evalueren het instrument dorpsvisies om te beoordelen hoe we deze werkwijze verder kunnen inzetten in de dorpen van Sittard-Geleen. We bereiden ons vervolgens voor om jaarlijks met tenminste één aanvullend adviestraject te starten.

Een eerste ronde van (bestuurlijke) werkbezoeken is afgelegd waarbij – via gesprekken met inwoners, organisaties en/of bedrijven – relaties zijn opgebouwd en 'samenwerken aan Sittard-Geleen' is gestimuleerd.

De samenleving beschikt over een toegankelijk kanaal of platform (bijvoorbeeld in de vorm van inwonerspanels) om ideeën, kennis en meningen over Sittard-Geleen in te brengen.

Doel 2

De samenleving 'doet mee'. Inwoners, organisaties en bedrijven zijn deelnemer bij opgaven in Sittard-Geleen, waardoor betrokkenheid is van de samenleving bij de eigen leefomgeving.

Resultaten

Volgens onze bestaande participatieprincipes voert de gemeente de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid, programma's en projecten samen met en dicht bij de samenleving uit. Elk proces start met een Plan van Aanpak Participatie en wordt afgesloten met een Participatieverslag met openbaar inzicht in hoe inbreng uit de samenleving is toegepast.

Doel 3

De samenleving 'doet zelf'. Inwoners, organisaties en bedrijven nemen actief initiatief voor de ontwikkeling van hun eigen leefomgeving en ervaren ruimte om hieraan bij te dragen.

Resultaten

Gebiedsgericht werken is zo ingericht dat gemeentelijke inzet beter aansluit bij de kenmerken, behoeften en opgaven van de afzonderlijke gebieden. De gemeente borgt deze structuur van gebiedsgericht werken in een leidraad of werkwijze.

We passen de structuur van gebiedsgericht werken op basis van een leidraad of werkwijze toe in tenminste één gebied in Sittard-Geleen (gebied, dorp, wijk, buurt), waarbij we waar mogelijk ook aansluiten bij ideeën en initiatieven van inwoners, organisaties en/of bedrijven.

De gemeente draagt de participatieprincipes van Sittard-Geleen actief uit, en deelt daarbij kennis en ervaringen. We evalueren de participatieprincipes (met name het Participatiekader, de Participatieverordening en de nota Participatie Initiatiefnemers Omgevingswet) en ook het Bindend Adviesrecht van de gemeenteraad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Informatie over participatie is eenduidig vindbaar en wordt bij verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten in alle gevallen actief in een vooroverleg aangeboden aan initiatiefnemers.

Stadslabs Sittard-Geleen is partner bij het betrekken van de samenleving bij de opgaven van Sittard-Geleen.

Een stap is gezet naar een herkenbare en toegankelijke ondersteuningsstructuur voor verenigingen, vrijwilligers en organisatoren. Samen met bestaande partners, zoals Ecsplora en Stichting Sittard-Geleen Marketing, wordt samengewerkt en gerichte ondersteuning geboden.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Participatie van de samenleving bedraagt € 0,28 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,28 miljoen. De grootste posten hierin zijn bestemd voor systemen en applicaties ter ondersteuning en beheer van communicatiekanalen. In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-363	-301	-281	0	-281	-281	-281	-281
Onttrekkingen	194	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-169	-301	-281	0	-281	-281	-281	-281

Binnen subprogramma Participatie van de samenleving zijn geen financiële bijstellingen.

1.2. Bestuur en perspectief

Bestuur en perspectief richt zich op het ontwikkelen van een gezamenlijke koers voor de toekomst van Sittard-Geleen. De Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie 2025-2040, in samenwerking met de samenleving tot stand gekomen, vormen hierbij een belangrijk richtinggevend kader voor bestuurlijke keuzes en gebiedsontwikkelingen.

We dragen bij aan een ontwikkeling van stad, dorpen en wijken die aansluit bij lokale behoeften, kansen en opgaven. Gebiedsgericht werken vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast wordt gewerkt aan een herkenbare en gedragen identiteit van Sittard-Geleen, die bijdraagt aan verbondenheid van inwoners, trots op de eigen leefomgeving en een aantrekkelijke positionering van de gemeente binnen de regio.

Zo wordt gebouwd aan een toekomst waarin maatschappelijke ontwikkelingen, ruimtelijke keuzes en publieke investeringen in samenhang bijdragen aan brede welvaart en leefkwaliteit.

Doel 1

De ontwikkeling van Sittard-Geleen sluit aan bij het toekomstperspectief en de ambities uit de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie 2025-2040.

Resultaten

Vorbereiding van de periodieke bijstelling van de gemeentelijke kaderstelling waarbij zichtbaar is hoe de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie 2025-2040. is meegewogen in opgaven en keuzes.

Doel 2

Stad, dorpen en wijken ontwikkelen zich op een manier die aansluit bij hun eigen kenmerken, behoeften en uitdagingen.

Resultaten

In de dorpen Einighausen en Guttecoven is eerder advies gevraagd over hun leefomgeving en welbevinden, dat door de gemeenschappen is geordend in 'dorpsvisies'. We evalueren het instrument dorpsvisies om te beoordelen hoe we deze werkwijze verder kunnen inzetten

(zie ook paragraaf Participatie Samenleving, doel 1, resultaten).

Gebiedsgericht werken is zodanig ingericht dat de gemeentelijke inzet beter aansluit bij de kenmerken, behoeften en opgaven van de afzonderlijke gebieden. De gemeente borgt deze structuur van gebiedsgericht werken in een leidraad of werkwijze. We passen de structuur van gebiedsgericht werken op basis van een leidraad of werkwijze toe in tenminste één gebied in Sittard-Geleen (gebied, dorp, wijk, buurt). (zie ook paragraaf Participatie Samenleving, doel 3, resultaten).

Doel 3

Sittard-Geleen heeft een herkenbare en gedragen identiteit die bijdraagt aan verbondenheid, trots en aantrekkingskracht van stad, dorpen en wijken.

Resultaten

De identiteit van Sittard-Geleen en haar gebieden is scherper gepositioneerd met beeld- en verhaallijnen voor stad, dorpen en/of wijken, en herkenbaarder in communicatie en profilering door middel van stadsmarketing. Hierbij geldt als basis het merkverhaal 'Waar maken betekenis geeft'.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Bestuur en perspectief bedraagt € 5,07 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 5,17 miljoen. De grootste posten hierin zijn bestemd voor de kosten van de gemeentelijke bestuursorganen. Daarnaast zijn er circa € 0,13 miljoen. aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	536	131	131	0	131	131	131	131
Lasten	-8.421	-5.684	-5.189	19	-5.170	-5.163	-5.088	-4.973
Onttrekkingen	30	605	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-70	-32	-32	0	-32	-32	-32	-32
Totaal	-7.925	-4.979	-5.090	19	-5.070	-5.063	-4.989	-4.874

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Uitbreiding formatie B&W inclusief ambtelijke ondersteuning	-248	-248	-248	-133
2	Kapitaallasten	277	277	-	-
3	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
4	Diverse kleine verschillen	-10	-10	-10	-10
	Saldo	19	19	-258	-143

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Uitbreiding formatie B&W inclusief ambtelijke ondersteuning	De kosten die samenhangen met de uitbreiding van de formatie kunnen in de jaarschijven 2027 tot en met 2030 volledig worden gedekt uit de resterende middelen exploitatie nieuw beleid en daarmee dus binnen de begroting. De dekking van het bedrag voor 2026 ad € 0,18 miljoen zal worden meegenomen in de 2e rapportage.
2	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

Tabel verstrekte kredieten

Nr	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	Huisvesting VIDAR	Vanwege aanhoudende netcongestie is voor huisvesting VIDAR een aanvullende investering noodzakelijk in een batterijvoorziening om de continuïteit en betrouwbaarheid van de energievoorziening te borgen.	831	-	-	-
	Saldo		831	-	-	-

1.3 Bestuurlijke samenwerking

Veel maatschappelijke opgaven op het gebied van economie, wonen, arbeidsmarkt, mobiliteit, leefomgeving en duurzaamheid vragen om samenwerking op regionale en nationale schaal. Dit subprogramma richt zich op het versterken van de bestuurlijke positie van Sittard-Geleen binnen regionale, provinciale, landelijke en Europese netwerken. Door actief deel te nemen aan provinciale, landelijke en grensoverschrijdende netwerken en samen te werken met andere overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke partners, werken we aan gezamenlijke oplossingen voor opgaven die de schaal van de gemeente overstijgen. Daarbij wordt ingezet op:

het aantrekken van externe middelen, het versterken van de positie van Zuid-Limburg en het vergroten van de invloed van Sittard-Geleen op beleids- en besluitvormingsprocessen.

De uiteindelijke impact is om meer kansen, middelen en ontwikkelmogelijkheden beschikbaar te maken voor inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente, en daarmee de maatschappelijke opgaven van Sittard-Geleen en de regio effectiever te realiseren.

Doel 1

Sittard-Geleen benut externe middelen doelgericht ter versterking van gemeentelijke en regionale opgaven.

Resultaten

Het is inzichtelijk welke externe middelen we hebben verkregen en hoe deze bijdragen aan gemeentelijke en regionale opgaven.

Voor aanstaande gemeentelijke programma's, processen en projecten voeren we subsidiescans uit om aanvullende externe middelen te werven.

Doel 2

Sittard-Geleen werkt met Zuid-Limburgse partners samen aan opgaven die de schaal van de gemeente overstijgen.

Resultaten

Sittard-Geleen levert via regionale samenwerkingsverbanden aantoonbaar bijdragen aan gezamenlijke Zuid-Limburgse opgaven. Deze samenwerking vindt onder meer plaats in de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg, de Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg en samenwerkingstrajecten met het Rijk zoals Regiodeals, NOVEX Zuid-Limburg, het Nationaal Programma Vitale Regio's en de status als initieerregio. We maken daarbij inzichtelijk welke concrete meerwaarde (bijvoorbeeld middelen en projecten) deze samenwerking oplevert voor de samenleving Sittard-Geleen (inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente).

Doel 3

Sittard-Geleen heeft een sterkere ambtelijke en bestuurlijke positie in de beleidsvorming en besluitvorming van strategische opgaven van Sittard-Geleen en de regio.

Resultaten

Het is zichtbaar gemaakt dat gemeentelijke standpunten vaker en eerder worden ingebracht bij de ontwikkeling van provinciaal, nationaal en Europees beleid en de daaropvolgende besluitvorming. Bijvoorbeeld via de VNG, G40 en contacten met provincie, Rijk en EU.

Gemeentelijke lobby-agenda voor het versterken van de bestuurlijke positie van Sittard-Geleen binnen provinciale, landelijke en Europese netwerken.

Er is een Strategisch Actieplan Europa met een uitvoeringsstrategie om de positie van Sittard-Geleen in Europa actief te versterken.

Financien

Het saldo van het subprogramma Bestuurlijke Samenwerking bedraagt € 0,51 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,89 miljoen. De grootste posten hierin zijn de jaarlijkse partnerbijdragen van bestuurlijke netwerken, de uitgaven voor congressen of conferenties waar wij aan deelnemen en voorbereidingskosten. Ook worden de uitgaven voor het beheersysteem van verworven middelen en voor externe advisering meegenomen, zowel bij vraagstukken rondom het verwerven van middelen als bij het inspelen op nationale, euregionale en Europese kansen.

Specifiek thema is de versterking van onze Public Affairs om onze lobby in Den Haag te versterken. Het uitvoeringsprogramma Public Affairs loopt vooralsnog tot 2030 met een jaarlijks budget van € 0,45 miljoen. Dit betreft voornamelijk inzet van tijdelijke extra uitvoeringskracht. De incidentele baten betreffen de speerpuntmiddelen bestuurlijk netwerken die de dekking vormen voor het uitvoeringsprogramma in 2026 en 2027. De jaren 2028 tot 2030 komen incidenteel uit de algemene middelen.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	69	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-640	-1.124	-891	0	-891	-811	-811	-361
Onttrekkingen	40	241	380	0	380	0	0	0
Toevoegingen	-397	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-928	-884	-511	0	-511	-811	-811	-361

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Correctie jaarschijf 2030 Public Affairs	-	-	-	450
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-	-	-	450

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Correctie jaarschijf 2030 Public Affairs	Uitvoering Public Affairs loopt tot en met 2029.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

1.4. Dienstverlening en communicatie

Dienstverlening en communicatie dragen eraan bij dat inwoners, organisaties en bedrijven gemakkelijk contact kunnen leggen met de gemeente en gebruik kunnen maken van gemeentelijke dienstverlening en informatie. Daarbij staan de behoeften en mogelijkheden van de inwoners, organisaties en bedrijven centraal. We werken vanuit het uitgangspunt dat dienstverlening en communicatie passend, gastvrij, toegankelijk, begrijpelijk en betrouwbaar zijn.

De gemeente investeert in een samenhangende dienstverlening waarin digitale en persoonlijke diensten elkaar versterken. We verbeteren continu onze dienstverlening en communicatie, met oog voor gebruiksgemak, inclusie en de verschillende behoeften van inwoners, organisaties en bedrijven. Een goede bedrijfsvoering is essentieel voor de uitvoering van onze diensten.

Door continu te werken aan de kwaliteit van dienstverlening en communicatie wordt het vertrouwen in de overheid versterkt en wordt het voor inwoners eenvoudiger om gebruik te maken van gemeentelijke voorzieningen, producten en diensten.

Doel 1

Inwoners, organisaties en bedrijven ervaren toegankelijke, gastvrije en betrouwbare en duurzame dienstverlening en communicatie van de gemeente en uitvoeringsorganisaties, via het kanaal dat past bij hun situatie, behoefte en vraag. Inwoners, organisaties en bedrijven hebben daarbij inzicht en regie op het gebruik van hun gegevens.

Resultaten

De telefonische bereikbaarheid is verbeterd.

Digitale dienstverlening met een hoge beschikbaarheid voor inwoners, organisaties en bedrijven.

De gemeentelijke digitale voorzieningen sittard-geleen.nl en vidar.nl voldoen aan de wettelijke verplichting voor digitale toegankelijkheid en dit is toetsbaar geborgd (externe audit). Voor gepubliceerde content zijn processen en richtlijnen ingericht om de toegankelijkheid te ondersteunen.

De fysieke toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen wordt waar nodig en mogelijk verbeterd, mede op basis van wet- en regelgeving, signalen van gebruikers en geplande onderhouds- of investeringsmomenten. Daarbij worden uitvoerbaarheid, prioritering en beschikbare middelen betrokken.

De gemeente werkt aan het realiseren van een gemeentelijke werkomgeving die toekomstgericht werken optimaal ondersteunt vanuit vier gemeentelijke gebouwen.

De gemeentelijke communicatie is nog begrijpelijker voor de inwoners, organisaties en bedrijven.

De klantbeleving wordt periodiek gemeten en gebruikt om dienstverlening en communicatie aantoonbaar te verbeteren.

De gemeentelijke dienstverlening sluit nog beter aan bij verschillende behoeften van inwoners, organisaties en bedrijven.

Minimaal 80% van de inwoners, organisaties en bedrijven kan de processen die zijn ondergebracht in het dienstverleningsplatform zelfstandig digitaal afhandelen.

De afhandeling van meldingen openbare ruimte (FIXI-meldingen) verloopt voor meer inwoners correct.

Doel 2

Inwoners, organisaties en bedrijven hebben meer inzicht in de gemeentelijke besluitvorming.

Resultaten

Besluiten zijn digitaal beter navolgbaar, consistent en zichtbaar.

Doel 3

Inwoners, organisaties en bedrijven hebben meer inzicht in de ontwikkelingen en gemeentelijk handelen in hun leefomgeving.

Resultaten

Een eerste stap is gezet naar informatieverricht werken en actieve openbaarmaking van informatie.

Inwoners, organisaties en bedrijven kunnen gemeentelijke informatie makkelijker vinden en gebruiken.

De basis is gelegd voor het duurzaam bewaren van de gemeentelijke archieven en het eenvoudig (digitaal) kunnen raadplegen van deze informatie.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Dienstverlening en Communicatie bedraagt € 1 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 6 miljoen. De grootste posten hierin hebben met name betrekking op de wettelijke verplichtingen en bijbehorende lasten van het klantcontactcentrum, burgerzaken en verkiezingen. Daarnaast zijn er circa € 4,96 miljoen. baten. De grootste posten hierin hebben voornamelijk betrekking op inkomsten uit (straat)parkeren en paspoorten, rijbewijzen en huwelijken.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	4.633	4.745	4.961	0	4.961	4.711	3.965	3.965
Lasten	-5.705	-6.083	-5.940	-61	-6.000	-5.805	-5.168	-5.168
Onttrekkingen	37	102	37	0	37	37	37	37
Toevoegingen	-355	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-1.391	-1.236	-942	-61	-1.002	-1.057	-1.166	-1.166

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Verkiezingen	-55	-	-	-
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-6	-6	-6	-6
	Saldo	-61	-6	-6	-6

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Verkiezingen	Bijstelling kosten voor dubbele verkiezingen in 2027.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (Zie bijlage)

1.5. Weerbaarheid

De gemeente Sittard-Geleen staat, net als andere gemeenten, voor een toenemende en structurele weerbaarheidsopgave. De samenleving wordt in toenemende mate geconfronteerd met uiteenlopende vormen van maatschappelijke ontwrichting, zoals langdurige stroomuitval, cyberincidenten, hybride dreigingen, klimaat gerelateerde crises en pandemieën. Deze gebeurtenissen hebben directe en voelbare gevolgen voor inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en vitale voorzieningen in de gemeente.

De impact van dergelijke crises manifesteert zich uiteindelijk altijd op lokaal niveau. Inwoners zijn afhankelijk van continuïteit van gemeentelijke dienstverlening, betrouwbare informatievoorziening en een goed functionerende sociale infrastructuur.

Tegelijkertijd neemt de afhankelijkheid van digitale systemen en complexe ketens toe, waardoor verstoringen sneller en breder kunnen doorwerken in het dagelijks leven. Dit vraagt van gemeenten niet alleen een goede voorbereiding op acute crisissituaties, maar ook aandacht voor langdurige verstoringen en herstel.

Doel

De weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie én de samenleving is vergroot.

Resultaten

De gemeente beschikt over een geteste bedrijfscontinuïteitsaanpak.

Sittard-Geleen beschikt over een voorbereid, getest en regionaal afgestemd netwerk van noodsteunpunten, inclusief locaties, werkwijzen, opgeleide functionarissen en samenwerkingsafspraken.

Er is een communicatie-actie uitgevoerd naar inwoners om voorbereid te zijn 'om zich gedurende minimaal 72 uur zelfstandig te kunnen redden tijdens crises', onder meer door bewustwording over het belang van een noodpakket, een noodplan en handelingsperspectieven bij langdurige verstoringen.

Analoge communicatiemiddelen en samenwerkingsstructuren of netwerken zijn ingericht voor inzet bij crises.

Financiën

Voor de weerbaarheidsopgave is in de begroting 2027 een budget beschikbaar van € 0,37 miljoen. Deze middelen zijn deels incidenteel om binnen Sittard-Geleen invulling te geven aan de landelijke weerbaarheidsopgave (capaciteit, werkbudget). Daarnaast wordt in deze begroting voorgesteld een structureel bedrag van € 30.000 beschikbaar te stellen voor het onderhoud van de noodstroomaggregaten bij de gemeentelijke noodsteunpunten. Voor de inrichting van deze noodsteunpunten is via de resultaatbestemming bij de jaarstukken een bedrag van € 0,50 miljoen beschikbaar gesteld. Deze budgetten zijn vooralsnog opgenomen bij de algemene (dekkingsmiddelen).

Programma 2. Veiligheid

Het programma Veiligheid creëert een veilige en leefbare omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers. De inzet richt zich op het vergroten van het veiligheidsgevoel, het voorkomen en terugdringen van overlast en criminaliteit en het beheersen van risico's in de fysieke leefomgeving.

De gemeentelijke opgave wordt gestuurd door de prioriteiten uit de Integrale Veiligheidsaanpak: cybercrime, ondermijning, sociale kwaliteit en externe veiligheid. Deze worden in samenhang opgepakt:

- preventie hand in hand met repressie,
- samenwerking met partners
- informatie gestuurde aanpak.

De uitvoering van het programma is onderverdeeld in meerdere subprogramma's die elk een specifieke bijdrage leveren aan de totale veiligheidsopgave, variërend van sociale veiligheid en zorg & veiligheid tot toezicht, handhaving en crisisbeheersing.

2.1. Sociale Veiligheid

Het subprogramma Sociale Veiligheid richt zich op de veiligheid zoals inwoners en ondernemers die dagelijks ervaren in hun directe leefomgeving. Het gaat hierbij om het voorkomen en terugdringen van overlast en criminaliteit en het vergroten van het veiligheidsgevoel. De aanpak bestaat uit een combinatie van preventie, samenwerking en gerichte inzet op risico- en aandachtsgebieden, zoals uitgaansgebieden, woonwijken en bedrijventerreinen.

Doel 1

Inwoners, ondernemers en bezoekers ervaren een veiligere (leef)omgeving doordat overlast en criminaliteit worden teruggedrongen en zij actief worden betrokken bij het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Resultaten

In 2027 is de bewustwording van cybercrime onder inwoners en ondernemers versterkt, door het uitvoeren van ten minste twee gerichte voorlichtingscampagnes en twee bijeenkomsten voor zowel inwoners als ondernemers.

De meldings- en aangiftebereidheid van cybercrime is toegenomen.

Het slachtofferschap van cybercrime ligt onder het landelijk gemiddelde.

Cameratoezicht draagt bij aan het verminderen en/of beheersen van overlast en criminaliteit. Dat blijkt uit het aantal geregistreerde incidenten op de aangewezen locaties ten opzichte van voorgaande jaren.

Aangewezen onveilige plekken worden gefaseerd verbeterd op veiligheid, leefbaarheid en openbare orde.

Buurtpreventie is uitgebreid en versterkt; minimaal één nieuw buurtpreventieteam is opgestart.

Minimaal 70% van de buurtbemiddelingen is succesvol afgerond en herhaalde meldingen nemen af.

Het aantal High Impact Crimes incidenten is niet gestegen ten opzichte van vorige jaren.

De KVO-aanpak op bedrijventerreinen is operationeel via werkgroepen per cluster en draagt bij aan veilige, schone en hele bedrijventerreinen.

Het informatieaanbod aan inwoners over veiligheid, preventiemaatregelen en meldingsmogelijkheden is versterkt, door het uitvoeren van ten minste vier veiligheidsmiddagen.

De uitgaansgebieden in Sittard en Geleen zijn veiliger, leefbaarder en socialer geworden. Dat blijkt uit een afname van het aantal geregistreerde incidenten en een stijging van het veiligheidsgevoel onder bezoekers en ondernemers ten opzichte van 2025 (gemeten via de Veiligheidsmonitor).

€ Financiën

Het saldo van het subprogramma Sociale Veiligheid bedraagt € 0,39 miljoen

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,49 miljoen. De grootste post hierin is voornamelijk cameratoezicht. Daarnaast zijn er circa € 0,10 miljoen. aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	117	105	105	0	105	105	105	105
Lasten	-558	-600	-491	0	-491	-438	-436	-293
Onttrekkingen	18	57	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-32	0	0	0	0	0	0	0
	-455	-438	-385	0	-385	-333	-330	-187

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	-	-	-	143
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-	-	-	143

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen zijn bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

2.2. Zorg en Veiligheid

Dit subprogramma richt zich op inwoners waarbij zorg- en veiligheidsvraagstukken samenkomen. Vaak is sprake van complexe situaties waarin problemen op het gebied van gezondheid, gedrag en criminaliteit elkaar versterken. De inzet is gericht op vroeg signalering, integrale samenwerking en het bieden van passende ondersteuning om escalatie te voorkomen.

Doel 1

Kwetsbare inwoners met problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid ontvangen tijdig samenhangende ondersteuning, waardoor veiligheidsrisico's, overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval worden beperkt.

Resultaten

De lokale aanpak radicalisering en extremisme is geïmplementeerd.

Professionals beschikken over actuele en toepasbare kennis over signalering, het meldproces en samenwerking bij geweld in afhankelijkheidssituaties.

De uitvoering van Preventie met Gezag draagt bij aan perspectief bieden en grenzen stellen.

Ex-gedetineerden beschikken na detentie over zoveel mogelijke stabiele huisvesting, inkomen en passende begeleiding.

Er zijn stappen gezet in de inrichting van passende huisvesting voor inwoners met gecombineerde zorg- en veiligheidsproblematiek (zoals Skaeve huse en/of onvoorwaardelijk wonen).

De ontwikkeling van het MIT (maatschappelijk interventie team) sluit aan op bestaande initiatieven rondom personen met verward gedrag en versterkt bestaande structuren en samenwerkingsmogelijkheden.

De aanpak mensenhandel wordt geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd in 2027.

Het Zorg- en Veiligheidshuis kan regie voeren op netwerktaken en multi complexe problematiek.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Zorg en Veiligheid bedraagt € 0,60 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 4,53 miljoen. De grootste posten hebben voornamelijk betrekking op het Zorg- en Veiligheidshuis en de inzet op Preventie met Gezag. Daarnaast zijn er circa € 3,92 miljoen. aan baten. De grootste posten hierin zijn subsidies, gemeentelijke bijdragen en huurinkomsten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	3.987	3.972	3.924	0	3.924	3.866	3.866	2.089
Lasten	-4.484	-4.533	-4.486	-40	-4.525	-4.525	-4.525	-2.800
Toevoegingen	-150	0	0	0	0	0	0	0
	-648	-562	-562	-40	-601	-659	-659	-710

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Preventie met Gezag	-	-	-	-191
2	Radicalisering	-61	-61	-61	-61
3	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
4	Diverse kleine verschillen	21	21	21	161
	Saldo	-40	-40	-40	-91

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Preventie met Gezag	Bijstelling kosten in 2030 van interne doorbelasting als gevolg van afloop subsidie Preventie Met Gezag (PMG). Zie tegenboeking in subprogramma 'Toezicht en handhaving leefbaarheid'.
2	Radicalisering	Bijstelling kosten die nodig zijn voor de uitvoering van het beleid 'Lokale Aanpak Radicalisering en Extremisme - Gemeente Sittard-Geleen' zoals vastgesteld door het college op 30-06-2026.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (Zie bijlage)

2.3. Ondermijning

Ondermijning richt zich op het tegengaan van criminele structuren die de samenleving, economie en overheid aantasten. In de aanpak gaat het om een combinatie van preventie, signalering en bestuurlijke aanpak, waarbij samenwerking met partners en inwoners essentieel is.

Doel 1

Sittard-Geleen is minder aantrekkelijk voor criminelen en criminele netwerken.

Resultaten

Doelgroepen zijn beter geïnformeerd over signalen en risico's van ondermijning.

Alle meldingen over ondermijning ontvangen door de gemeente zijn beoordeeld en passend opgevolgd.

Risicovolle aanvragen zijn gescreend volgens Bibob-beleid.

Er is een afname van ervaren drugshandel eind 2027 (volgens de Veiligheidsmonitor).

Financien

Het saldo van het subprogramma Ondernijning bedraagt € 0,12 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,14 miljoen. De grootste posten hierin zijn hoofdzakelijk personele inzet (van strategie tot uitvoering) en de bijdrage aan het RIEC. Daarnaast zijn er circa € 0,01 miljoen aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	20	7	7	0	7	7	7	7
Lasten	-95	-164	-139	0	-139	-89	-89	-89
Onttrekkingen	75	13	13	0	13	13	13	13
Toevoegingen	-114	0	0	0	0	0	0	0
	-113	-144	-119	0	-119	-69	-69	-69

Voor het subprogramma Ondernijning zijn geen financiële bijstellingen.

2.4. Externe Veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij het maken, gebruiken, opslaan en vervoeren van gevaarlijke stoffen. De gemeente werkt hierin samen met partners aan duidelijke kaders en maatregelen om risico's te beperken.

Doel 1

Externe veiligheidsrisico's en negatieve veiligheidsbeleving rondom risicobronnen worden zo veel mogelijk beperkt door duidelijke ruimtelijke kaders en passende maatregelen.

Resultaten

Er is een vastgesteld omgevingsprogramma Milieu & Externe Veiligheid met kaders en maatregelen voor veilig bouwen rondom Chemelot, spoor en emplacement, kanalen en wegen, buisleidingen en overige risicobronnen.

Er is uitvoering gegeven aan de afspraken uit het veiligheidsconvenant Chemelot en de ambities uit de Omgevingsvisie 2025-2040 over Chemelot in samenwerking met provincie, Chemelot en andere partners.

Wettelijke advies-, toezicht- en vergunningverleningstaken op het gebied van externe veiligheid worden tijdig, zorgvuldig en rechtmatig uitgevoerd.

De noodzaak tot behoud van het spoor Sittard-Born en het daar aangekoppelde emplacement Born in relatie tot externe veiligheid is inzichtelijk gemaakt.

De ervaren beleving op het gebied van externe veiligheid rondom risicobronnen is inzichtelijk gemaakt via belevingsonderzoek.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Externe Veiligheid bedraagt € 0,22 miljoen.

De grootste posten hierin zijn personeelslasten en de lasten die samenhangen met het veiligheidsconvenant van Chemelot en haar omgeving en de ontwikkelingen op het Chemelot terrein met betrekking tot circulariteit en energietransitie. Er is binnen dit subprogramma geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	-234	-235	-223	0	-223	-222	-222	-221
Onttrekkingen	32	0	0	0	0	0	0	0
	-202	-235	-223	0	-223	-222	-222	-221

Voor het subprogramma Externe Veiligheid zijn geen financiële bijstellingen.

2.5. Toezicht en handhaving leefbaarheid

Het subprogramma Toezicht en handhaving leefbaarheid draagt bij aan de leefbaarheid en veiligheid in de openbare ruimte door zichtbare aanwezigheid en handhaving van regels. De inzet richt zich op het voorkomen van overlast en het versterken van naleving.

Doel 1

Inwoners ervaren zichtbare en effectieve handhaving die aansluit bij leefbaarheidsopgaven.

Resultaten

De Boa-groep beschikt over specialistische expertise en competenties (zoals Wijk-, Jeugd- en Groene Boa's).

De Boa's zijn voldoende toegerust om hun werkzaamheden veilig, zichtbaar en effectief uit te voeren.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Toezicht en Handhaving bedraagt € 2,96 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 2,96 miljoen. De grootste posten hierin zijn personeelslasten van de Boa's. Daarnaast is er een gering bedrag aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	33	5	5	0	5	5	5	5
Lasten	-2.952	-3.140	-2.965	0	-2.965	-2.964	-2.964	-2.912
Onttrekkingen	18	27	0	0	0	0	0	0
	-2.901	-3.108	-2.960	0	-2.960	-2.959	-2.959	-2.907

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Preventie met Gezag	-	-	-	51
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-	-	-	51

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Preventie met Gezag	Bijstelling kosten in 2030 van interne doorbelasting als gevolg van afloop subsidie Preventie Met Gezag (PMG). Zie tegenboeking in subprogramma 'Zorg en Veiligheid'.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

2.6. Evenementenveiligheid, crisisbeheersing en andere veiligheidsthema's

Dit subprogramma omvat de gemeentelijke inzet op crisisbeheersing, evenementenveiligheid en wijkgerichte veiligheidsaanpak.

Doel 1

Sittard-Geleen is voorbereid op rampen en crises door een robuuste crisisorganisatie en effectieve regionale samenwerking.

Resultaten

Minimaal 90% van de functionarissen in de gemeentelijke crisisorganisatie is jaarlijks opgeleid, getraind en geoefend (OTO). 95% van de functies is ingevuld.

De risicocommunicatie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is versterkt.

Doel 2

Sittard-Geleen werkt informatie gestuurd aan veiligheid, met betrouwbare analyses, passende systemen en zorgvuldige gegevensverwerking.

Resultaten

Voor minimaal één beleidsdossier is een analyse en informatie beschikbaar die bruikbaar is voor beleidvorming.

Medewerkers beschikken over passende software en ondersteuning om veiligheidsinformatie effectief te benutten.

Doel 3

Evenementen en voetbalwedstrijden verlopen zo veilig mogelijk, ordelijk en toegankelijk voor bezoekers, organisatoren en omgeving.

Resultaten

80% van de veiligheidsplannen voor risico-evenementen (zoals het Oktoberfeest, Groove Garden en Kanon van 't Balkon) is binnen acht weken na aanvraag afgestemd met organisatoren en veiligheidspartners.

Voor minimaal één risico-evenement is vooraf een multidisciplinaire doorleefsessie georganiseerd.

We zien erop toe dat minimaal 80% van de verbeterpunten uit evaluaties is verwerkt in veiligheidsplannen voor de volgende editie van het evenement.

Doel 4

De leefbaarheid en veiligheid in de vier ontwikkelpaden wordt verbeterd door een tijdelijke impuls met een gebiedsgerichte inzet (2024-2027).

Resultaten

Sittard-Centrum is veiliger en leefbaarder door minder overlast door jeugd en zorgbehoevenden, een rechtmatiger fietsgebruik in het centrum, en betere brandveiligheid rondom de Markt.

Geleen-Centrum is weerbaarder tegen ondermijning door betere signalering, hogere meldingsbereidheid en gerichtere interventies.

De sociale veiligheid in Geleen-Zuid is versterkt door minder overlast rondom de Zuidhof en betere beheersing van afval-, verkeers- en woonoverlast.

De veiligheid in Sittard West is verbeterd door minder jeugdoverlast, hoger veiligheidsgevoel in hoogbouw en bedrijventerrein en beter zicht op ondermijningsrisico's op het bedrijventerrein.

De gemeente beschikt over actueel inzicht in leefbaarheid en veiligheid binnen de ontwikkelpaden en gebruikt dit voor scherpere wijkdoelen en gerichte interventies.

Financien

Het saldo van het subprogramma Evenementenveiligheid, crisisbeheersing en andere Veiligheidsthema's bedraagt € 12,68 miljoen. Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 12,89 miljoen. De grootste posten hierin de bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid Limburg en personeelslasten. Daarnaast zijn er circa € 0,25 miljoen. aan baten. De grootste post hiervan bestaat uit de huurinkomsten van de twee eigen brandweerkazernes.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	486	261	261	-10	251	251	251	251
Lasten	-13.997	-13.934	-12.426	-460	-12.886	-12.932	-13.016	-13.066
Onttrekkingen	178	25	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-136	-44	-44	0	-44	-44	-44	-44
	-13.469	-13.692	-12.208	-470	-12.678	-12.725	-12.808	-12.859

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	-373	-373	-373	-440
2	Calamiteiten	-65	-65	-65	-65
3	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
4	Diverse kleine verschillen	-32	-32	-32	-16
	Saldo	-470	-470	-470	-521

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	Bijstelling kosten van bijdrage aan VRZL in 2027 t/m 2030 en huisvesting in 2030.
2	Calamiteiten	Bijstelling kosten van calamiteiten (zoals drugsdumpingen) op basis van gemiddelde uitgaven in de periode 2022 tot en met 2025 exclusief uitzonderlijke posten die via de tussentijdse rapportages zijn bijgeraamd.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Programma 3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat dragen we bij aan een gezond, duurzaam en ondernemend Sittard-Geleen. We werken hierbij aan de doelen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie 2025-2040 onder de ambities 'gezond bewegen' en 'duurzame logistiek'.

3.1. Mobiliteit en Verkeer

Mobiliteit en Verkeer richt zich op het creëren van een duurzame leefomgeving waarin onze inwoners, bezoekers en ondernemers actief, duurzaam en veilig kunnen reizen naar hun woning, school, werkplek en andere voorzieningen zoals de supermarkt of de huisarts. Onze stad groeit en ontwikkelt zich, bereikbaar blijven is hierbij essentieel. Er is onvoldoende plek op onze wegen en in de openbare ruimte voor het nog steeds groeiende aantal voertuigen. Tegelijkertijd hebben we gezondheids- en klimaatopgaven als gemeente. Door in te zetten op een mix van (gedrags)maatregelen werken we aan een omgeving die klimaatadaptief is, uitnodigt om gezond te bewegen en die voldoende alternatieven biedt voor het gebruik van de eigen auto. Bovendien draagt het bij aan schonere lucht en minder lawaai in de omgeving.

We faciliteren lopen en fietsen als eerste keuze voor verplaatsingen in onze stad. We werken aan een toegankelijke openbare ruimte, creëren groene fietsverbindingen en veilige schoolomgevingen voor lopen en fietsen. We zetten ons in voor een goede (EU)regionale dekking van het openbaar vervoer voor de langere afstanden. Wanneer de (deel)auto wel noodzakelijk is, zorgen we voor een dekkend netwerk van laadpalen zodat inwoners niet beperkt worden in de overstap naar een elektrische (deel)auto.

Doelen

- Woon-, werk en voorzieningenlocaties in onze gemeente zijn goed bereikbaar voor iedereen.
- Meer inwoners kiezen voor actieve vervoersvormen zoals lopen en fietsen.
- De verkeersveiligheid in wijken en kernen neemt toe.
- Het mobiliteitssysteem draagt bij aan vermindering van CO₂-uitstoot.

Resultaten

- De scholenaanpak gericht op veilig verkeersgedrag en veilige schoolomgevingen is vastgesteld.
- Het omgevingsprogramma actieve en schone mobiliteit met kaders en mogelijke maatregelen is vastgesteld.
- Het Haalbaarheidsonderzoek invoering 30 km/u op gebiedsontsluitingswegen is gedaan. De uitvoeringagenda is gestart.
- De uitvoeringsagenda voor gebiedsgericht parkeerbeleid is vastgesteld (waaronder uitwerking van het parkeerfonds).
- Het aanbod van en gebruik van deelmobiliteit is vergroot.
- Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van mobiliteit en verkeer zijn tijdig en zorgvuldig uitgevoerd.

Gemeentelijke mobiliteitsprojecten, zoals Absbroek, Tunnelstraat en Allee Limbricht, zijn uitgevoerd dan wel voorbereid.

Wegen, verkeersregelininstallaties, civieltechnische kunstwerken, straatmeubilair en bebording, openbare verlichting en parkeergarages zijn waar nodig vervangen en onderhouden (conform beheerplannen).

We zetten ons in om onze bereikbaarheid in de euregio te verbeteren waaronder goede treinverbindingen vanaf station Sittard.

Samen met de provinciale wegbeheerder kijken we hoe we de regionale bereikbaarheid kunnen verbeteren.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Mobiliteit en Verkeer bedraagt € 33,96 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 37,55 miljoen. De grootste posten hierin zijn kapitaallasten, onderhoudskosten (onder andere van asfalt, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting) en energiekosten (onder andere openbare verlichting). Daarnaast zijn er circa € 3,80 miljoen. aan baten. De grootste posten hierin zijn de opbrengsten van de parkeergelden en de toeslag van een energiemaatschappij.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	7.008	5.186	3.793	6	3.799	3.812	3.825	3.825
Lasten	-29.544	-37.252	-38.078	523	-37.555	-38.635	-40.031	-41.376
Onttrekkingen	337	1.178	20	0	20	20	20	20
Toevoegingen	-1.309	-223	-223	0	-223	-223	-223	-223
	-23.508	-31.110	-34.489	529	-33.960	-35.026	-36.409	-37.754

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	-	-	15	-118
2	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	-	-	-62	-847
3	Kapitaallasten	-	-10	-20	-66
4	Kapitaallasten	805	939	664	283
5	Administratieve wijzigingen	-276	-281	-281	-280
6	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	529	648	316	-1.028

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	Verhoging kapitaallasten in 2030 bij Verkeer (VRI). Voor 2029 vindt er een verschuiving plaats van het overschot, naar het te kort bij Wegen voor de kapitaallasten
2	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	Verhoging kapitaallasten in 2030 bij Wegen. Voor 2029 wordt het te kort bij Wegen voor de kapitaallasten deels opgevangen door het overschot bij Verkeer (VRI € 15.000,-) en Groen (€ 35.000,-). Het laatste deel van het tekort in 2029 komt uit de algemene middelen (€ 12.000,-)
3	Kapitaallasten	Kapitaallasten m.b.t. het realisatiekrediet en infra van de laagdrempelige gemeenschappelijk voorziening Geleen Zuid.
4	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
5	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
6	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

3.2. Logistiek

Logistiek richt zich op een duurzame manier van het aan- en afvoeren van goederen met respect voor onze gezondheid en ons milieu. Dit is hard nodig om de verandering naar een toekomstbestendige circulaire economie mogelijk te maken.

Doel 1

Goederenvervoer in Sittard-Geleen wordt duurzamer, efficiënter en beter verdeeld over water, spoor en weg.

Resultaten

De samenwerking binnen BluePorts Limburg is versterkt en draagt bij aan betere benutting van havens, Julianakanaal en spoor.

Doel 2

De parkeerdruk en overlast van grote voertuigen in de leefomgeving worden beperkt.

Resultaten

Parkeren van grote voertuigen binnen de bebouwde kom is niet langer toegestaan buiten aangewezen locaties.

Financien

Het saldo van het subprogramma Logistiek bedraagt € 0,29 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,29 miljoen. De grootste posten hierin zijn exploitatielasten van de havens en aanpak overlast van parkeerdruk vrachtwagens/grote voertuigen. Daarnaast zijn er circa € 0,58 miljoen. aan baten. De grootste post hierin is de opbrengsten van de havengelden.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	637	579	579	0	579	579	579	579
Lasten	-444	-517	-291	0	-291	-290	-289	-289
Onttrekkingen	158	220	0	0	0	0	0	0
	351	282	289	0	289	290	290	291

Er zijn geen financiële bijstellingen voor subprogramma Logistiek.

Programma 4. Economie

Een sterke economie vormt de basis voor brede welvaart, werkgelegenheid en een aantrekkelijke leefomgeving. Programma Economie richt zich op het versterken van de economische structuur van Sittard-Geleen door ruimte te bieden aan innovatie, ondernemerschap en duurzame groei. De gemeente werkt samen met bedrijven, onderwijsinstellingen, inwoners en regionale partners aan een toekomstbestendige economie die inspeelt op maatschappelijke transities zoals verduurzaming, digitalisering en circulariteit. Daarbij wordt ingezet op een sterke industriële basis, vitale centra, een aantrekkelijk ondernemersklimaat, een goed functionerende arbeidsmarkt en toekomstbestendige werklocaties.

4.1. Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen

Dit subprogramma richt zich op het versterken van de economische motor van Sittard-Geleen. Chemelot, de maakindustrie en de bedrijventerreinen vormen een belangrijke basis voor werkgelegenheid, innovatie en economische ontwikkeling. Door te investeren in toekomstbestendige werklocaties, verduurzaming, circulariteit en bereikbaarheid wordt gewerkt aan een concurrerende en duurzame economische structuur die bijdraagt aan de brede welvaart van de regio.

Doel 1

Het versterken, verankeren en behouden van de (basis) chemie op Chemelot zoals beschreven in 'het Limburgs bod voor een duurzaam Chemelot' en het Clusterplan van Chemelot.

Resultaten

De gemeentelijke inbreng aan de doelen wordt geleverd via afstemming met de verschillende Chemelot partijen, gericht op verschillende netwerken en netwerkoverleggen. Het gaat daarbij om inbreng in de diverse strategische overheidsdocumenten van rijk, provincie en gemeente.

De omgeving en stakeholders zijn betrokken bij ontwikkelingen rondom Chemelot. Dit geven wij mede vorm via bijeenkomsten van de 'Brede omgevingsdialoog' en van de focusgroep Chemelot.

In 2027 hebben we ons gemeentelijk belang ingebracht in verschillende voor Chemelot belangrijke randvoorwaarden om te verduurzamen.

Denk hierbij aan de realisatie van een nieuw hoogspanningsstation, verdere netverbeteringen en aan leidingen voor CO2 en waterstof.

Doel 2

Het ondersteunen van VDL Nedcar in het opnieuw creëren van hoogwaardige maakindustrie, innovatie en bijhorende werkgelegenheid.

Resultaten

In 2027 hebben we samen met de provincie een actuele ruimtelijke planologische visie over het gebied opgesteld.

In 2027 is duidelijk omschreven welk bestuursorgaan voor verschillende activiteiten en besluiten het bevoegde gezag is.

De provincie heeft in 2027 de realisatiekosten voor de wettelijke natuurcompensatie van VDL Nedcar aan de gemeente overgemaakt.

De gemeente start in 2027 met de realisatie van 5,5 hectare bosgebied binnen de ecologische verbindingszone op Graetheide.

In 2027 komen we met de provincie overeen hoe de aanvullende provinciale middelen aan groen en ecologie besteed gaan worden.

Doel 3

Bedrijventerreinen bieden ruimte aan economisch verdienvermogen, verduurzaming en toekomstbestendige bedrijvigheid.

Resultaten

In 2027 werken we aan het programma Bedrijventerreinen. Dit omvat zowel locatiespecifieke gebiedsontwikkelingen (zoals Bedrijvenstad Fortuna en de Circular Mile) als de bredere thema's verduurzaming, energie en circulariteit.

In 2027 is voor de kavels rondom het Fortuna-stadion in eigendom van een ontwikkelaar (Brix) een toetsingskader toegepast dat ruimte biedt voor ontwikkelingen passend bij het profiel van Bedrijvenstad Fortuna als stedelijke werklocatie. In 2027 is hierover met de eigenaar een intentieovereenkomst gesloten, inclusief tijdsplanning en rolverdeling.

De kwaliteit en toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen is verbeterd via projecten rond verduurzaming, klimaatadaptatie, bereikbaarheid en veiligheid en door de organisatiegraad op bedrijventerreinen te versterken via parkmanagement en collectieve samenwerking.

Bedrijventerreinen kunnen beter inspelen op toekomstige energiebehoeften en op problemen rondom netcongestie.

In 2027 worden circulaire economische activiteiten beter gefaciliteerd en gestimuleerd. Fase 1 van de Circular Mile wordt gerealiseerd.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen bedraagt € 0,10 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,44 miljoen. De reguliere posten hierin betreffen de subsidiëring van de Stichting Compound Group voor uitvoering van Parkmanagement en onderzoeken van ontwikkelingen in de haven en op bedrijventerreinen en de gronden binnen grondexploitaties. Een speciaal thema is het Programma bedrijventerreinen Westelijke Mijnstreek waaronder het deelproject de Circulaire Mile (regiodealproject van €1,40 miljoen in samenwerking met DSM Firmenich en Chemelot). Het Programma Bedrijventerreinen Westelijke Mijnstreek en de cofinanciering van de Circular Mile (€ 0,50 miljoen) worden gedekt uit de speerpuntmiddelen Ruimte voor MKB 2024-2026 totaal €2,26 miljoen. Dit programma, evenals gebiedsontwikkelingen rondom Graetheide/Lexhy, worden gedekt uit incidenteel geld en lopen over meerdere jaarschijven heen waardoor er onttrekkingen en toevoegingen in de reserves plaatsvinden.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	96	0	0	0	0	0	0
Lasten	-377	-1.592	-440	-3	-443	-108	-108	-108
Onttrekkingen	279	0	335	0	335	0	0	0
Toevoegingen	-522	-335	0	0	0	0	0	0
	-620	-1.831	-105	-3	-108	-108	-108	-108

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
2	Diverse kleine verschillen	-3	-3	-3	-2
	Saldo	-3	-3	-3	-2

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

4.2. Vrijetijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra

Vitale centra, aantrekkelijke winkelgebieden en een sterke vrijetijdseconomie zijn belangrijk voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Sittard-Geleen. Dit subprogramma richt zich op:

- het versterken van het economisch functioneren van centra en kernen
- het vergroten van zakelijke en recreatieve aantrekkingskracht
- het stimuleren van evenementen die bijdragen aan ontmoeting, identiteit en economische activiteit.

Doel 1

Een aantrekkelijk vestigings- en ondernemingsklimaat creëren voor detailhandel en horeca in vitale winkelgebieden en stadscentra zodat deze sectoren bijdragen aan een levendige, toekomstbestendige en economisch sterke gemeente Sittard-Geleen.

Resultaten

Ondernemers ondersteunen in het vestigen in de winkelgebieden van Sittard-Geleen waardoor functiemenging en stedelijke vitaliteit worden versterkt. Ondersteuning wordt onder andere geboden door het gemeentelijk Ondernemerscontact, Streetwise en IMK.

In 2027 draagt Centrum Management voor Sittard en Geleen aantoonbaar bij aan bezoekers aantrekkende evenementen en samenwerking met ondernemers. Evenementen zoals de Sittardse Kerststraatjes dragen aantoonbaar bij aan de economische vitaliteit en de leefbaarheid in de centra van Sittard-Geleen.

In 2027 uitvoering geven aan het Detailhandelsbeleid Westelijke Mijnstreek. Het detailhandelsbeleid wordt uiterlijk in 2028 geëvalueerd, inclusief analyse van leegstand, functiemix, bezoekersstromen en ondernemersklimaat. De pilot Limbrichterstraat richt zich op experimenteren en op kansen van startende ondernemers en nieuwe concepten.

Ondernemers ondersteunen die zich nieuw vestigen of verplaatsen naar aangewezen winkelgebieden in Sittard Geleen door het verlengen en continueren van de Stimuleringsregeling ondernemerschap.

Doel 2

Sittard-Geleen ontwikkelt zich als aantrekkelijke bestemming voor bezoekers, recreanten en toeristen.

Resultaten

Inzicht in toeristische ontwikkelingen is beschikbaar en wordt benut om de vrijetijdseconomie in Sittard-Geleen gericht te versterken.

In 2027 is de recreatieve aantrekkingskracht versterkt via regionale en grensoverschrijdende routes, netwerken en verhaallijnen.

In samenwerking met Visit Zuid-Limburg en stakeholders de toeristische beleving in Sittard-Geleen versterken door betere profilering, routes en gebiedsgerichte beleving.

In 2027 is Sittard-Geleen aantrekkelijker geworden voor zakelijke bezoekers en bijeenkomsten.

Doel 3

Evenementen dragen bij aan leefbaarheid, sociale samenhang, veiligheid en profilering van Sittard-Geleen.

Resultaten

Het evenementenbeleid is vastgesteld en geeft richting aan kwalitatieve, veilige en duurzame evenementen.

Organisatoren worden beter ondersteund bij het organiseren van kwalitatieve, veilige en duurzame evenementen.

Financien

Het saldo van het subprogramma Vrijtijdseconomie Detailhandel en Stadscentra bedraagt € 5,58 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 7,13 miljoen. De grootste posten hierin zijn de uitgaven van de subsidie van Visit Zuid-Limburg en de ontwikkelingen zoals fiets- en wandel knooppunten en recreatieve routes. Specifiek thema voor 2027 is het project Connect2cycle (Interreg).

Ten aanzien van de centra is in dit subprogramma opgenomen de subsidiëring aan de coöperaties voor het centrummanagement in Sittard en Geleen en de exploitatiebijdrage aan de Stichting Stadsmarketing en de subsidies aan evenementen in de gemeente. Een meerjarig thema binnen dit subprogramma is de versterking van Geleen Centrum. Voor de periode 2022-2029 zijn hiervoor rijksmiddelen uit de Impulsaanpak Winkelgebieden verworven ten behoeve van de transformatie van leegstand en de vergroening van het centrum. Binnen de impulsaanpak worden onder meer de vergroening van de Oude Markt, de herontwikkeling van het voormalige Horecastraatje en de reconstructie van de Raadhuisstraat gerealiseerd. Deze projecten maken onderdeel uit van het bredere Programma Geleen Centrum, waarin diverse andere projecten en initiatieven bijdragen aan een aantrekkelijk, leefbaar en toekomstbestendig centrum. Daarnaast vindt binnen dit subprogramma de afronding plaats van het uitvoeringsprogramma Detailhandelsbeleid. Daarnaast zijn er circa € 2 miljoen. aan baten, de grootste posten bestaan met name uit toeristenbelasten, marktgelden en reclamebelasting.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	4.253	960	2.219	-245	1.974	2.235	2.433	2.090
Lasten	-10.303	-8.927	-7.434	299	-7.136	-7.256	-7.430	-7.022
Onttrekkingen	1.257	392	0	13	13	634	634	634
Toevoegingen	-7.367	-442	-427	0	-427	-63	-63	-63
	-12.160	-8.018	-5.643	66	-5.576	-4.451	-4.427	-4.362

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	44	76	56	72
2	GREX	66	28	32	32
3	Administratieve wijzigingen	-43	-48	-48	-48
4	Diverse kleine verschillen	-2	-2	-2	48
	Saldo	65	54	38	104

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	GREX	De voortgang van de grondexploitaties zijn geactualiseerd en de kosten of baten zijn bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van de projecten.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

4.3. (Eu)regionale samenwerking en Arbeidsmarkt

De beschikbaarheid van voldoende en gekwalificeerd personeel staat structureel onder druk vanwege de demografie in Zuid-Limburg. Een vitale economie vraagt om een goede aansluiting tussen arbeidsmarkt, onderwijs en bedrijfsleven. Daarom richt dit subprogramma zich op het versterken van regionale en grensoverschrijdende samenwerking en het bevorderen van de beschikbaarheid van talent. We investeren in talentontwikkeling, arbeidsmarktontwikkeling en economische samenwerking.

Doel 1

Een sterke regionale samenwerking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt die de economische ontwikkeling van Sittard-Geleen en Zuid-Limburg ondersteunt.

Resultaten

Grensoverschrijdende samenwerking met partners in Duitsland en België is in 2027 verder uitgewerkt en heeft geleid tot minder belemmeringen.

De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is in 2027 verbeterd, met nadruk op techniek en chemie.

De beschikbaarheid van talent voor werkgevers is geoptimaliseerd

De instroom in techniekopleidingen is in 2027 gestimuleerd.

Financiën

Het saldo van het subprogramma (Eu)regionale Samenwerking bedraagt € 1,69 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 1,69 miljoen. De grootste lasten zijn de gemeentelijke bijdragen opgenomen voor de Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg, de stichting Samenwerking Zuid-Limburg, Convention bureau Limburg en het convenant grensoverschrijdende arbeidsmarkt. In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-1.415	-1.698	-1.702	10	-1.693	-1.712	-1.618	-1.614
Onttrekkingen	54	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-100	0	0	0	0	0	0	0
	-1.461	-1.698	-1.702	10	-1.693	-1.712	-1.618	-1.614

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Vrijval resterend budget Stichting Samenwerking Zuid-Limburg	22	22	22	22
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-11	-13	-21	-17
	Saldo	11	9	1	5

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Vrijval resterend budget Stichting Samenwerking Zuid-Limburg	De daadwerkelijke inwonerbijdrage valt lager uit dan gebudgetteerd, het resterend budget valt hiermee vrij.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

4.4. MKB Ondersteuning en Dienstverlening

Het midden- en kleinbedrijf vormt een belangrijke pijler onder de lokale economie. Dit subprogramma richt zich op het versterken van de innovatiekracht, veerkracht en toekomstbestendigheid van ondernemers. Door ondersteuning op het gebied van verduurzaming, digitalisering, ondernemerschap en samenwerking worden ondernemers beter in staat gesteld om in te spelen op economische veranderingen en nieuwe kansen. Daarnaast wordt gewerkt aan een toegankelijke en professionele dienstverlening die aansluit bij de behoeften van ondernemers.

Doelen

Het MKB beschikt over voldoende innovatiekracht en aanpassingsvermogen om duurzaam economisch te groeien.

Ondernemers ervaren toegankelijke en toekomstgerichte ondersteuning vanuit de gemeente en regionale partners.

Resultaten

In 2027 ondersteunen we ondernemers bij verduurzaming, digitalisering, personeel, circulariteit en toekomstbestendig ondernemen, onder meer via het ontwikkelplan Ambitieuus MKB046 (2026-2027) en de Subsidieregeling Duurzaam Ondernemen MKB.

De regionale samenwerking rond MKB-dienstverlening is versterkt via de Actieagenda MKB-dienstverlening, opschaling naar Zuid-Limburg en verdere ontwikkeling van samenwerking en financiering met ESZL, Regio Deal en Rijk.

In 2027 zijn lokale en regionale ondernemersprogramma's zoals Streetwise, IMK en het Starterscentrum uitgevoerd en beter met elkaar verbonden.

In 2027 is MKB-dienstverlening toegankelijker en effectiever geworden door de doorontwikkeling naar accountmanagement 2.0, datagedreven werken via CRM en de inzet van AI voor ondersteuning van ondernemers.

Ondernemers werken meer samen en benutten elkaars kennis en netwerk, onder meer via het Ondernemersberaad en ondersteuning van ondernemersverenigingen.

Financiën

Het saldo van het subprogramma MKB Ondersteuning en Dienstverlening bedraagt € 1,43 miljoen. Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 1,43 miljoen. De grootste posten zijn de uitgaven voor de ondersteuning van het MKB middels het ondernemerscontact en de organisatie en uitreiking van de regionale ondernemersprijs. Specifieke thema's zijn het ontwikkelplan Ambitieuus MKB046 waarvan Stichting Stadslabs Sittard Geleen de coördinatie voert. In dit subprogramma is geen sprake van baten. Er is sprake van tijdelijke financiering van de activiteiten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	235	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-1.658	-1.544	-733	-700	-1.433	-731	-729	-728
Onttrekkingen	1.000	58	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-1.008	0	0	0	0	0	0	0
	-1.431	-1.486	-733	-700	-1.433	-731	-729	-728

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Stadslabs Sittard-Geleen en Ambitieuus MKB 2027	-700	-	-	-
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	2
	Saldo	-700	-	-	2

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Stadslabs Sittard Geleen en Ambitieuus MKB 2027	Voor de continuering van Stadslabs Sittard Geleen wordt voorgesteld € 0,50 miljoen subsidie mee te nemen. Voor de continuering van Ambitieuus MKB wordt voorgesteld € 0, 20 miljoen subsidie mee te nemen.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

Programma 5. Sport, Cultuur en Groen

Met het programma Sport, Cultuur en Groen dragen we bij aan zowel sociale als ecologische veerkracht.

Sociale veerkracht draait om mensen: hoe inwoners zich voelen, met elkaar samenleven en elkaar ondersteunen. Ecologische veerkracht draait om een gezonde leefomgeving die bestand is tegen klimaatverandering en zorgvuldig omgaat met natuurlijke hulpbronnen. Wanneer je dit samenbrengt ontstaan een leefomgeving waar het voor inwoners fijn verblijven is en die uitnodigt om prettig en gezond met elkaar samen te leven.

Het ontmoeten en meedoen is wat dit programma met elkaar verbindt, zowel in de omgeving, in stad en dorp en de openbare ruimte als in de voorzieningen. Met sport, maatschappelijk vastgoed, cultuur en erfgoed & beeldkwaliteit bieden we onze inwoners de mogelijkheid zich te ontwikkelen en zich verbonden te voelen, niet alleen als individu maar ook in groepsverband. Zowel in en met accommodaties en organisaties als in de openbare ruimte. Met natuur en landschap en stedelijk groen zetten we in op een klimaatbestendige en meer natuurlijke leefomgeving voor mensen, dieren en planten. Dit draagt bij aan een meer gezonde-en aantrekkelijke omgeving voor onze inwoners en bezoekers, met meer biodiversiteit, minder hittestress en een betere waterkwaliteit.

Door deze opgaven in samenhang op te pakken ontstaat een veerkrachtige gemeente waarin inwoners zich verbonden voelen met hun omgeving en waar de kwaliteit van de leefomgeving ook voor toekomstige generaties behouden blijft.

5.1. Sport

Het subprogramma Sport, Cultuur en Groen zet in op vitale verenigingen en daardoor toekomstbestendige sportvoorzieningen, het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte en het bevorderen van een actieve leefstijl voor alle inwoners. Door te investeren in accommodaties en laagdrempelige beweegmogelijkheden, werken we aan een gemeente waarin sporten en bewegen vanzelfsprekend onderdeel zijn van het dagelijks leven.

Doel 1

Sportaanbieders beschikken over toekomstbestendige voorzieningen waardoor inwoners duurzaam kunnen deelnemen aan sport en bewegen.

Resultaten

De gemeentelijke huursystematiek voor buitensportaccommodaties is geëvalueerd en voor de verenigingen toekomstbestendig vastgesteld.

De gemeentelijke sportprojecten zijn voorbereid (waaronder Het Anker en de Sportcentrumlaan).

Er wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde MJOP voor buitensportvelden.

Doel 2

Inwoners van alle leeftijden ontwikkelen een gezondere leefstijl door structureel meer te sporten en te bewegen.

Resultaten

Programma's en activiteiten worden aangeboden ten behoeve van een gezonde leefstijl.

Sport en bewegen in de openbare ruimte is gestimuleerd.

Doel 3

Longeren hebben perspectief op het kunnen doorstromen van breedtesport naar topsport.

Resultaten

Een visie over het gemeentelijke topsportbeleid is vastgesteld.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Sport bedraagt € 10,82 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 11,42 miljoen. De grootste posten hierin zijn de subsidies en exploitatiebijdragen voor alle gemeentelijke sportaccommodaties en sportverenigingen. Daarnaast zijn er circa € 0,74 miljoen. aan baten. De grootste posten zijn de te ontvangen rijkssubsidies of rijks compensaties (btw).

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	1.486	1.277	685	50	735	735	735	735
Lasten	-13.640	-13.988	-11.037	-386	-11.423	-11.500	-11.589	-11.576
Onttrekkingen	510	607	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-1.482	-52	-131	0	-131	-131	-131	-131
	-13.126	-12.157	-10.483	-336	-10.819	-10.896	-10.985	-10.972

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	82	51	-288	-276
2	GV Swentibold nieuwe huurlocatie	-37	-37	-37	-37
3	Administratieve wijzigingen	-381	-381	-381	-381
4	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-336	-367	-706	-694

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	GV Swentibold nieuwe huurlocatie	De hal aan de Rijksweg Zuid is niet alleen voor GV Swentibold gehuurd, maar het college heeft ook besloten hier een extra gymzaal te realiseren voor het basisonderwijs. Daarom is een aanvullend bedrag van € 37.000 uit de algemene middelen nodig voor de gymzaal. Verder is de door GV Swentibold te betalen huur ingeregeld die mede als dekking voor de totale kosten dient.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

5.2. Maatschappelijk Vastgoed

Maatschappelijk vastgoed vormt een belangrijke basis voor ontmoeting, meedoen en gemeenschapsvorming. Dit subprogramma richt zich op het beschikbaar houden van toegankelijke, duurzame en toekomstbestendige voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Deze behoeften veranderen door de tijd en sinds een aantal jaren worden ook door het Rijk eisen gesteld ten aanzien van duurzaamheid. Door zorgvuldig beheer en een doelmatige inzet van accommodaties wordt gewerkt aan sterke gemeenschappen en leefbare wijken en dorpen.

Doel 1

Inwoners beschikken over toegankelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor maatschappelijke activiteiten zoals ontmoeting, participatie en leefbaarheid.

Resultaten

Op basis van het doel van maatschappelijk vastgoed zijn de clusters opnieuw beoordeeld en waar nodig aangepast waardoor het (maatschappelijk) voorzieningenniveau is afgestemd op de behoefte van (toekomstige) gebruikers.

Een eerste aanzet is vastgesteld voor een basis (maatschappelijk) voorzieningenniveau.

Een eerste aanzet is vastgesteld voor een toekomstbestendig beheer en een toekomstbestendige exploitatie van het basis (maatschappelijk) voorzieningenniveau.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Maatschappelijk Vastgoed bedraagt € 6,92 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 7,67 miljoen. De uitgaven hebben betrekking op de kapitaallasten, onderhoudslasten en zakelijke lasten van alle sport- en cultuuraccommodaties in eigendom.

Daarnaast zijn er circa € 3,47 miljoen. aan baten. De grootste posten hierin zijn de huuropbrengsten van de sport- en cultuuraccommodaties.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	5.755	7.151	4.020	-552	3.468	3.468	4.020	4.020
Lasten	-7.830	-15.261	-6.587	-1.083	-7.671	-7.306	-7.595	-7.555
Onttrekkingen	2.896	4.969	307	0	307	301	301	301
Toevoegingen	-4.737	-2.436	-2.866	-157	-3.023	-3.023	-3.024	-3.024
	-3.916	-5.577	-5.126	-1.792	-6.918	-6.559	-6.297	-6.257

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	73	36	497	536
2	Ligne museum	-552	-552	-	-
3	Gemeentelijke sportvelden	-1.156	-1.156	-1.156	-1.156
4	Gemeentelijke gebouwen	-157	-157	-157	-157
5	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
6	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-1.792	-1.829	-816	-777

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Ligne museum	Per 1 februari van dit jaar heeft De Domijnen het museumdeel van Ligne verlaten. Hierdoor vervallen de huurinkomsten deels. In 2026 worden de kantoorruimtes wel nog verhuurd aan De Domijnen. Vanaf 2027 vervallen ook deze huurinkomsten, voor het vrijgekomen deel van Ligne wordt gezocht naar een nieuwe invulling.
3	Gemeentelijke sportvelden	Op basis van de uitgevoerde inspecties is het beheerplan voor de gemeentelijke sportvelden opgesteld. We geven hiermee invulling aan de eis van onze provinciale toezichthouder om het onderhoud te baseren op beheerplannen. Wij stellen voor om Onder voorbehoud van besluitvorming door het college wordt voor de uitvoering van het planmatige onderhoud aan de kernportefeuille een onderhoudsvoorziening te vormen gevormd. Hiervoor is in 2026 een incidentele startstorting van € 3,30 miljoen nodig ten laste van de algemene middelen, waardoor er op een aantal locaties een inhaalslag kan plaatsvinden. Vanaf 2027 is een structurele jaarlijkse dotatie van € 1,20 miljoen nodig. Sportlocaties waar (mogelijke) ontwikkelingen spelen De

Nr	Onderwerp	Toelichting
		ontwikkellocaties zijn niet in de berekening opgenomen. Voor deze locaties wordt alleen het onderhoud uitgevoerd dat nodig is om ze tot het moment van ontwikkeling veilig en bruikbaar te houden.
4	Gemeentelijke gebouwen	Op basis van de uitgevoerde inspecties is het beheerplan voor de gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. Dit resulteert in een structurele onderhoudsbehoefte voor de gebouwen binnen de kernportefeuille van circa € 3,60 miljoen per jaar. Ten opzichte van het huidige budget betekent dat een extra benodigd bedrag van jaarlijks € 0,16 miljoen. Deze bijstelling heeft alleen betrekking op planmatig onderhoud. Verduurzaming valt buiten deze bijstelling en wordt via afzonderlijke besluitvorming aan de raad voorgelegd
5	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
6	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

Tabel verstrekte kredieten

Nr	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	Krediet Bieb Born	Krediet aanleggen voor de verbouwing van Bibliotheek in Gemeenschapshuis Born. Dekking uit SPUK Bibliotheken (220k) co-financiering gemeente (88K) en bijdrage De Domijnen uit verkoop oude biebpan in Born ad € 0,38 miljoen. Kapitaallasten zijn alleen van toepassing op de gemeentelijke middelen voor de cofinanciering. Overige onderdelen zijn externe gelden.	687	-	-	-
	Saldo		687	-	-	-

5.3. Cultuur

Cultuur draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling, ontmoeting, creativiteit en de aantrekkelijkheid van Sittard-Geleen. Het subprogramma Cultuur richt zich op het versterken van een toegankelijk en toekomstbestendig cultureel aanbod, het ondersteunen van makers en het stimuleren van culturele participatie voor inwoners van alle leeftijden.

Doel 1

Inwoners nemen actief deel aan een aantrekkelijk, toegankelijk en toekomstbestendig cultureel aanbod.

Resultaten

Een inventarisatie van passende huisvestingsmogelijkheden (naar voorbeeld van de culturele plek in de Petruschool) voor makers en creatieve ondernemers.

De Domijnen geeft uitvoering aan de cultuur-maatschappelijke opdracht in samenwerking met de gemeente middels jaarplannen 2027 per huis; Filmhuis Zicht, Poppodium Volt, Museum het Nieuwe Domein en de Bibliotheken.

Doel 2

Inwoners beschikken over een toekomstbestendig cultureel voorzieningenniveau (cultureel landschap) dat aansluit bij de culturele ambities van de gemeente.

Resultaten

Het ambitiedocument Cultureel Kwartier is vastgesteld voor de toekomst van de theaterfunctie (activiteiten en voorziening) in Sittard-Geleen.

Voor de toekomst van de andere culturele functies (activiteiten en voorzieningen) in Sittard-Geleen wordt een richtinggevende koers ontwikkeld.

Het principe van de waarderingsbijdrage in de subsidieregeling structurele subsidies (culturele) vrijwilligersorganisaties, is geanalyseerd en indien wenselijk geactualiseerd.

Doel 3

Versterken van jongerencultuur en cultuurparticipatie van jongeren in Sittard-Geleen.

Resultaten

- We hebben jongerenbewegingen, communities en jonge makers en mogelijk makers beter in beeld,
- We zetten in op een onafhankelijke verbinder of cultuurscout die makers, collectieven en organisaties die zich inzetten voor jongerencultuur in de stad met elkaar verbindt.
- We participeren in het provinciale pilotproject 'VLIAK' van het provinciale Huis voor de Kunsten Limburg, een onderzoek naar vrijetijdsbeoefening onder jongeren,
- We ontwikkelen en initiëren een nieuwe laagdrempelige subsidieregeling voor het stimuleren en ondersteunen van (nieuwe) activiteiten die vanuit de doelgroep worden ontwikkeld

Financiën

Het saldo van het subprogramma Cultuur bedraagt € 14,38 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 14,46 miljoen. De grootste posten zijn de (exploitatie)subsidies voor alle gemeentelijke cultuuraccommodaties en cultuurverenigingen. Daarnaast zijn er circa € 0,09 miljoen. aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	581	245	85	0	85	85	85	85
Lasten	-15.624	-17.513	-14.129	-333	-14.462	-13.679	-13.499	-13.496
Onttrekkingen	1.358	565	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-565	0	0	0	0	0	0	0
	-14.251	-16.703	-14.044	-333	-14.377	-13.594	-13.414	-13.411

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Tijdelijke plaats salonwagens kermis	-65	-	-	-
2	Meicirculaire IDO / Overheidsbrede dienstverlening	-9	-9	-9	-9
3	Administratieve wijzigingen	-259	-259	-259	-259
4	Diverse kleine verschillen	-	-5	-5	-2
	Saldo	-333	-273	-273	-270

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Tijdelijke plaats salonwagens kermis	Voor 2027 hebben wij € 65.000 nodig voor de betaling van de incidentele kosten voor het tijdelijk plaatsen van woonwagens voor de kermis Geleen en Oktoberfeesten; dit in afwachting van de structurele oplossing. Daarnaast bekijken en betalen wij hiervan de incidentele kosten die gemaakt moeten worden voor het inrichten van een structurele locatie voor deze woonwagens tijdens de kermissen.
2	Meicirculaire IDO / Overheidsbrede dienstverlening	De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) is vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie-uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. In de meicirculaire 2026 is de eerder gecommuniceerde korting op deze uitkering teruggedraaid.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

5.4. Natuur en Landschap

Met het subprogramma Natuur en Landschap geven we aandacht aan het beschermen en versterken van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het buitengebied. De Agenda Groen is leidend voor onze

aanpak. Het versterken en beter verbinden van de verschillende natuurgebieden is hierbij van belang, waarbij we oog hebben voor de mogelijkheden voor toegankelijkheid. Verder werken we samen met agrariërs aan toekomstbestendige landbouw. Zo werken we aan de ambitie uit onze Omgevingsvisie 2025-2040 om 'Heuvelland en Maasvallei beter te verbinden'.

Doelen

Behoud en versterking van de herkenbaarheid en het groene karakter van het landschap, waaronder het versterken en beter verbinden van onze natuurgebieden.

Landbouw ontwikkelt zich toekomstbestendig en draagt bij aan landschap, biodiversiteit en bodemkwaliteit.

De landschappelijke overgang tussen Sittard, Geleen en de dorpen in onze gemeente en het buitengebied is verbeterd.

Resultaten

Het landschapsbeleidsplan is vastgesteld met een grond- en realisatiestrategie en uitvoeringsprogramma voor de versterking van het groenblauwe netwerk.

Het programmaplan voor het gehele Graetheideplateau is vastgesteld.

Gemeentelijke natuur- en landschapsprojecten zijn uitgevoerd dan wel voorbereid (waaronder prioritaire deelprojecten binnen het Graetheideplateau, Corio Glana, natuurontwikkeling ESCS, St. Rosa).

Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van natuur en landschap zijn tijdig en zorgvuldig uitgevoerd.

Het beheer van de gemeentelijke bos- en natuurterreinen is uitgevoerd (conform een vernieuwde ontwikkel- en beheersvisie).

We hebben lokale natuur- en landschapsorganisaties ondersteund op het gebied van natuureducatie en het beheer en de inrichting van het landschap.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Natuur en Landschap bedraagt € 0,96 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,96 miljoen. In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-483	-831	-365	-593	-959	-399	-403	-400
Onttrekkingen	22	294	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-217	0	0	0	0	0	0	0
	-678	-537	-365	-593	-959	-399	-403	-400

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Groenagenda	-558	-	-	-
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-35	-39	-45	-42
	Saldo	-593	-39	-45	-42

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Groenagenda	De kwaliteit van groen en natuur speelt een steeds grotere rol rond leefbaarheid, gezondheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. In de gemeentelijke Omgevingsvisie 2025-2040 en de toekomstvisie 2030 zijn hiervoor strategische ambities geformuleerd. De agenda Groen is het uitvoeringsprogramma van deze ambities (raadsronde 4 december 2025).
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

5.5. Stedelijk Groen

Met het subprogramma stedelijk groen geven we aandacht aan het vergroenen van de openbare ruimte met bijzondere aandacht voor ontmoetingsplekken. De Agenda Groen is leidend voor onze aanpak. Ook hebben we bijzondere aandacht voor het versterken van de landschappelijke overgang van onze wijken en dorpen naar het buitengebied. En ook voor een gezond, klimaatadaptief en toekomstbestendig bomenbestand. Zo werken we aan de ambitie 'Groene wijken en dorpen' uit onze Omgevingsvisie 2025-2024.

Doelen

Wijken en dorpen beschikken over versterkte biodiversiteit (Basiskwaliteit Natuur), kwalitatief groen en een toekomstbestendig bomenbestand.

Resultaten

Het groen- en bomenbeleid is vastgesteld en geeft richting aan vergroening, biodiversiteit, realisatie basiskwaliteit natuur, klimaatadaptatie en beheer van stedelijk groen.

We hebben de Algemene Plaatselijke Verordening geactualiseerd ten behoeve van het nieuwe groen- en bomenbeleid.

Gemeentelijke groenprojecten zijn voorbereid en uitgevoerd, zoals de uitbreiding van de bloemenlinten.

Stedelijk groen, speeltuinen en vijvers zijn ingericht en worden beheerd (conform de beheerplannen).

Met de Tuinman-aanpak hebben we de participatie van inwoners bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte nog verder versterkt.

Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van stedelijke groen worden tijdig en zorgvuldig uitgevoerd.

Vergroeningskansen van ontmoetingsplekken en speeltuinen zijn geïnventariseerd en geprogrammeerd.

We hebben scholen ondersteund in het vergroenen van hun schoolpleinen.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Stedelijk Groen bedraagt € 11,55 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 11,55 miljoen. De grootste posten hierin zijn het onderhoud van openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen en de bestrijding van landschaps- en dierenoverlast. In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	9	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-11.447	-11.616	-11.402	-143	-11.545	-11.420	-11.545	-11.620
Onttrekkingen	48	276	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-176	0	0	0	0	0	0	0
	-11.565	-11.340	-11.402	-143	-11.545	-11.420	-11.545	-11.620

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	59	149	74	143
2	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	-	-	35	-109
3	Administratieve wijzigingen	-162	-162	-162	-162
4	Diverse kleine verschillen	-41	-41	-41	-41
	Saldo	-144	-54	-94	-169

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Kopieerslag kapitaalgoederen 2029-2030	Verhoging kapitaallasten in 2030 bij Groen. Voor 2029 vindt er een verschuiving plaats van het overschot, naar het te kort bij Wegen (programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat) voor de kapitaallasten
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

5.6. Erfgoed

Erfgoed geeft karakter en identiteit aan Sittard-Geleen. Dit subprogramma richt zich op het behouden, beschermen en zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden en het benutten van deze kwaliteiten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Door zorgvuldig om te gaan met monumenten, archeologie, historische structuren en ruimtelijke kwaliteit wordt gewerkt aan een leefomgeving die haar eigenheid behoudt en tegelijkertijd ruimte biedt voor toekomstige ontwikkelingen.

Doel 1

Behoud van cultuurhistorische waarden door monumenten en ander onroerend erfgoed, archeologische vindplaatsen en cultuurlandschappen te beschermen en beter beleefbaar te maken.

Resultaten

Een vastgestelde erfgoedvisie als onderdeel van het omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit.

Ondersteuning om erfgoedwaarden van monumenten en klein erfgoed te kunnen behouden.

Beschermingswaardige objecten zijn aangewezen of voorbereid op aanwijzing tot monument, zodat hun cultuurhistorische waarde duurzaam wordt geborgd.

Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van erfgoed worden tijdig en zorgvuldig uitgevoerd.

We hebben lokale erfgoedverenigingen ondersteund op het gebied van erfgoededucatie en bewustwording over en behoud van erfgoed.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Erfgoed en Beeldkwaliteit bedraagt € 0,47 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,70 miljoen. De grootste posten hierin zijn de onderhouds- en herstelwerkzaamheden voor het in lijn met de gewenste staat van instandhouding brengen van rijks- en gemeentemonumenten. En het uitwerken van de duurzame invulling van het Erfgoed ensemble in het Mauritspark, waar de Loonhal samen met watertoren en constructiehal onderdeel van uitmaakt. Verder zijn hierin de reguliere uitgaven opgenomen voor monumentenbeleid en subsidies en archeologisch onderzoek. Daarnaast zijn er circa € 0,24 miljoen. aan baten. De baten hebben betrekking op een onttrekking uit een bestemmingsreserve ter dekking van de exploitatielasten van het loongebouw. Deze zijn opgenomen voor de tijdspanne dat (her)ontwikkel- en gebruiksmogelijkheden van het loongebouw nader worden onderzocht.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	0	0	0	0	0	237	237
Lasten	-529	-709	-692	-11	-704	-703	-702	-701
Onttrekkingen	74	238	237	0	237	237	0	0
Toevoegingen	-935	0	0	0	0	0	0	0
	-1.390	-471	-455	-11	-466	-466	-465	-465

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Administratieve wijzigingen	-4	-4	-4	-3
2	Diverse kleine verschillen	-7	-7	-7	-7
	Saldo	-11	-11	-11	-10

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (zie bijlage)

Programma 6. Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein draagt bij aan de sociale veerkracht van inwoners van Sittard-Geleen. Centraal staat dat iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd, achtergrond, inkomen of ondersteuningsbehoefte. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, gezondheidsverschillen, bestaansonzekerheid, personeelstekorten en een toenemende complexiteit van hulpvragen vragen om een samenhangende aanpak. Daarom zetten wij in op preventie, vroeg signalering, bestaanszekerheid, participatie en passende ondersteuning dichtbij inwoners.

De komende jaren werken wij verder aan de transformatie van het sociaal domein. Daarbij sluiten wij aan bij landelijke ontwikkelingen zoals het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), de Hervormingsagenda Jeugd, Participatiewet in Balans, de ontwikkeling van een inclusieve arbeidsmarkt en de hervorming van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Preventie, eigen kracht en samenwerking vormen daarbij de rode draad.

Wij investeren in een sterke sociale basis, kansen voor kinderen en jongeren, gezondheid, participatie en bestaanszekerheid. Tevens geven wij uitvoering aan onze wettelijke taken binnen de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Leerplichtwet, Wet van school naar duurzaam werk, Wet Inburgering, Wet Schuldhulpverlening, Taakstelling Huisvesting Statushouders en de Spreidingswet.

6.1. Sociale Basis

De sociale basis stimuleert en draagt bij aan ontmoeting en passende dienstverlening dichtbij inwoners, met extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare positie.

Doel 1

Een sterke sociale basis in de wijken, buurten en dorpen van Sittard-Geleen.

Resultaten

Inwoners die lichte ondersteuning en hulp nodig hebben weten deze tijdig te vinden en kunnen hier laagdrempelig gebruik van maken (onder andere via sociale pleinen en jongin046 en vitaalin046).

Informele zorg (organisaties, mantelzorgers en inwonersinitiatieven) wordt gestimuleerd en ondersteund.

We stimuleren (inclusief) spelen en ontwikkelen nieuw speelbeleid.

Meer bewustwording, toegankelijke dienstverlening, begrijpelijke communicatie en het actief tegengaan van uitsluiting en discriminatie. Samen met inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners werken wij aan de Lokale Inclusie Agenda (LIA).

Discriminatie wordt eerder gesignaleerd en aangepakt, met een hogere meldingsbereidheid en een beter bereik van Discriminatie.nl Limburg.

Doel 2

Wij zorgen voor adequate onderwijshuisvesting die past bij c.q. geschikt is voor de (toekomstige) onderwijskundige doelen, met een binnenklimaat dat passend is voor het gebruik en het (veranderende) buitenklimaat.

Resultaten

In 2027 worden de beleidsmatige contouren voor een nieuw SHP en de Verordening vastgesteld (invoering Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting). Daarin geven wij ook aan welke verantwoordelijkheid de gemeente neemt ten aanzien van noodzakelijke verduurzaming, verbetering van binnenklimaat, verantwoordelijkheids- en kostenverdeling tussen gemeente en schoolbesturen en noodzakelijk onderwijs voorzieningenniveau.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Sociale Basis bedraagt € 14,09 miljoen.

Hier vindt onder andere de subsidiëring plaats van MIK-PIW, het sociaal werk en de informele zorg. De baten bedragen circa € 6,24 miljoen.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	7.405	6.541	6.235	0	6.235	6.266	6.317	6.389
Lasten	-20.438	-22.288	-20.550	230	-20.319	-20.315	-20.837	-21.217
Onttrekkingen	1.084	2.091	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	-422	-18	0	0	0	0	0	0
	-12.370	-13.674	-14.315	230	-14.085	-14.049	-14.520	-14.828

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	406	732	503	267
2	Kapitaallasten	-9	-35	-52	-123
3	Administratieve wijzigingen	-155	-157	-153	-154
4	Diverse kleine verschillen	-13	1	1	-
	Saldo	229	541	299	-10

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.

Nr	Onderwerp	Toelichting
2	Kapitaallasten	Kapitaallasten m.b.t. het realisatiekrediet en infra van de laagdrempelige gemeenschappelijk voorziening Geleen Zuid.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Tabel verstrekte kredieten

Nr	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	Renovatie Graaf Huyn College en Trevianum	In de begroting 2026 zijn de renovaties bij het Graaf Huyn College en de Trevianum scholengroep opgenomen voor de jaren 2026-2029. In deze begroting 2027 wordt, conform besluitvorming in de begroting 2026, de laatste tranche voor jaar 2030 afgeroepen.	-	-	-	8.750
2	Gemeenschappelijke voorziening Geleen Zuid	Verwerking realisatiekrediet en infra van de laagdrempelige gemeenschappelijk voorziening Geleen Zuid. Dit is inclusief 1 miljoen voor de realisatie van een nieuwe gemeenschapsvoorziening in Geleen-Zuid stellen we voor een krediet van € 4 miljoen beschikbaar te stellen. In de begroting 2026 is reeds een voorbereidingskrediet van € 0,32 miljoen beschikbaar gesteld en daarnaast € 4 miljoen geoormerkt in de jaarschijf 2028 voor de realisatie van het nieuwe Plenkhoe. Het daadwerkelijk beschikbaar stellen van het investeringskrediet is de noodzakelijke vervolgstap om een subsidie van € 1 miljoen uit Leefbaarheidsfonds van de Provincie Limburg te verkrijgen. Deze stap is	1.000	3.000	-	-

Nr	Onderwerp	Toelichting	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
		tijdgebonden: de subsidievoorwaarden van de Provincie vereisen dat de feitelijke realisatie van het project uiterlijk 1 januari 2027 van start is gegaan, waaronder de sloop van het huidige Plenkhoes. Zonder dit besluit kan de bouwvoorbereiding niet tijdig starten en komt deze termijn in het geding. Daarnaast is dit krediet, in combinatie met de voorziene provinciale subsidie van € 1 miljoen nodig om de investering in het nieuwe Plenkhoes dekkend te maken, eveneens een voorwaarde voor een succesvolle subsidieaanvraag. Provinciale subsidie.				
	Saldo		1.000	3.000	-	8.750

6.2. Onderwijs en Jeugd

Wij willen dat kinderen en jongeren veilig en gezond opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig deelnemen aan de samenleving. Onderwijs vormt daarbij een belangrijke basis voor kansengelijkheid, zelfredzaamheid en toekomstperspectief. Via het onderwijsachterstandenbeleid, de gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid, een Taalrijke Start en passend onderwijs zetten wij met het subprogramma Onderwijs en Jeugd in op het voorkomen van achterstanden en schooluitval.

Doel 1

We waarborgen het recht op onderwijs.

Resultaten

Het aandeel preventieve verzuimmeldingen stijgt van 33% naar minimaal 40% in 2027 en het aantal leerlingen met langdurig of absoluut verzuim daalt ten opzichte van 2026.

In 2027 beschikt onze gemeente over een actueel en volledig geregistreerd overzicht van minimaal 95% van de thuiszitters, waarbij voor iedere thuiszitter een regievoerder, plan van aanpak en (vervolg)traject zijn vastgelegd.

Doel 2

We bieden kinderen gelijke kansen in het onderwijs.

Resultaten

Kinderen met een (risico op een) taalachterstand worden uiterlijk bij 14 maanden geïndiceerd (VVE-indicatie) op basis van criteria die uniform in Zuid-Limburg zijn vastgesteld.

Kinderen met een VVE-indicatie van 2 tot 4 jaar nemen 16 uur per week deel aan voorschoolse educatie.

We streven naar een deelnamepercentage van 75% aan voorschoolse educatie.

Op scholen met een hoge schoolweging is extra inzet gepleegd om de Nederlandse taal te bevorderen.

Doel 3

Jongeren verlaten school met een startkwalificatie.

Resultaten

In 2027 beschikt onze gemeente over een actueel en volledig geregistreerd overzicht van minimaal 95% van de voortijdig schoolverlaters.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Onderwijs en Jeugd bedraagt € 2,59 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 4,34 miljoen. De grootste posten hebben betrekking op: Leerrecht, is er om te zorgen dat ieder kind van 5-18 in Nederland het recht op onderwijs verzilvert en de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen. Daarnaast is er een Doorstroompunt met als doel enerzijds het voorkomen en verminderen van voortijdig schoolverlaten van jongeren anderzijds de overstap van onderwijs naar arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren tot 27 te garanderen en te verbeteren. Als sluitstuk is er een Jongerenpunt voor alle jongeren tot 27 jaar met betrekking tot school, werk, inkomen, dagbesteding en/of zorg.

Daarnaast zijn er circa € 1,75 miljoen. aan baten. Voor het leerrecht ontvangen wij Rijksmiddelen. Het Doorstroompunt wordt gefinancierd vanuit Rijksmiddelen en SPUK-middelen. En het Jongerenpunt wordt door overlap met het Doorstroompunt gefinancierd vanuit eveneens Rijksmiddelen en vanuit SPUK-middelen in het Jongerenpunt, de Participatiewet en ESF-financiering.

Voor leerlingenvervoer bedragen de lasten € 3 miljoen en bedragen de baten € 1,30 miljoen. Het leerlingenvervoer wordt gefinancierd met inkomensoverdrachten vanuit het Rijk. Daarnaast bestaan de baten uit een eigen bijdrage van de inwoners en doorbelasting aan gemeenten Stein en Beek. Deze middelen worden besteed aan kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen reizen.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	1.658	1.608	1.538	211	1.749	1.749	1.749	1.749
Lasten	-3.925	-4.455	-4.341	0	-4.341	-4.251	-4.251	-4.251
	-2.267	-2.847	-2.803	211	-2.592	-2.501	-2.501	-2.501

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Bijstelling formatie team leren en jongeren	211	211	211	211
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	211	211	211	211

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Bijstelling formatie team leren en jongeren	De wet "Van school naar duurzaam werk" is op 1 januari 2026 in werking getreden. De nieuwe wetgeving is een uitbreiding van de huidige taken en met de nieuwe wetgeving is budget beschikbaar gesteld om deze uitbreiding van taken uit te voeren. Om deze nieuwe taak te kunnen uitvoeren is er extra inzet van personeel nodig, dat structureel gefinancierd worden vanuit deze middelen. Daarmee betreft dit een budgettaire neutrale wijziging, die geen effect heeft op het begrotingssaldo.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

6.3. Gezondheidspreventie

Gezondheid is een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom zetten wij met het subprogramma Gezondheidspreventie in op het voorkomen van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van fysieke, mentale en sociale gezondheid. Daarbij bouwen wij voort op het gezondheidsbeleid, Trendbreuk, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Integraal Zorgakkoord (IZA) en toekomstige afspraken binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA).

Doel 1

Het voorkomen van gezondheidsachterstanden en het verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Sittard-Geleen.

Resultaten

Er is een inhoudelijke werkagenda Gezond Zuid-Limburg in het licht van AZWA gericht op een samenhangende en domein overstijgende aanpak van gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg.

De basisfunctionaliteiten uit het AZWA en de basisinfrastructuur zijn verder versterkt.

De (transformatie)plannen Sociale Wifi, mentale gezondheid en Pluswijken zijn uitgevoerd en geëvalueerd.

Inwoners zijn beter voorbereid op perioden van extreme hitte, worden tijdig bereikt, de zelf- en samenredzaamheid bij hitte is versterkt, er is sprake van een effectieve samenwerking in het lokale hittenetwerk, en hitte-gerelateerde gezondheidsproblemen worden zoveel mogelijk voorkomen.

Het regionale actieplan Preventie Zelfdoding Zuid-Limburg 2027–2030 wordt uitgevoerd, het Actienetwerk Preventie Zelfdoding Zuid-Limburg is versterkt en een concreet activiteitenplan voor 2028 is vastgesteld.

Het netwerk van burgerhulpverleners, reanimatieopleidingen en AED-voorzieningen blijft beschikbaar en is toekomstbestendiger georganiseerd.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Gezondheidspreventie bedraagt € 15,82 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 16,67 miljoen. De grootste post hierin is de bijdrage in de gemeenschappelijk regeling GGD (bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg, GGD veilig thuis, Rijksvaccinatieprogramma, et cetera). Daarnaast vindt hier ook de subsidiëring plaats van vrijwillige en professionele organisaties. De baten bedragen circa € 0,84 miljoen. Deze baten bestaan uit de opbrengsten rechten grafverhuur en de Specifieke Uitkering Mentale Gezondheid vanuit het Integraal Zorgakkoord.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	4.699	7.430	843	0	843	518	518	518
Lasten	-19.422	-22.696	-16.030	-637	-16.666	-16.297	-16.289	-16.288
Onttrekkingen	20	95	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	0	-95	0	0	0	0	0	0
	-14.703	-15.265	-15.187	-637	-15.823	-15.779	-15.771	-15.770

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	-	-	-	1
2	Hartveilig	-37	-	-	-
3	GR GGD	-417	-417	-417	-417
4	Administratieve wijzigingen	-182	-182	-182	-182
5	Diverse kleine verschillen	-1	-	-	-1
	Saldo	-637	-599	-599	-599

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Hartveilig	Conform het Plan van Aanpak Duurzaam Borgen Hartveilig Sittard-Geleen wordt het budget voor noodhulp gezondheid structureel opgehoogd om het bestaande reanimatie oproep netwerk met AED's en burgerhulpverleners in stand te houden. De extra middelen zijn nodig voor professionele coördinatie, scholing en ondersteuning van burgerhulpverleners, deelname aan HartslagNu en het beheer van het AED-netwerk, zodat het huidige kwaliteits- en dekkingsniveau duurzaam kan worden behouden.
3	GR GGD	Conform de begroting 2027 van de GGD Zuid-Limburg is de bijdrage aan Veilig Thuis verder verhoogd voor de inzet van nog eens 7 fte extra ten behoeve van het terugdringen van wachtlijsten en het aanpakken van de ontstane noodsituatie.
4	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
5	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (Zie bijlage)

6.4. Participatie en Bestaanszekerheid

Werk, een voorspelbaar en voldoende inkomen en maatschappelijke participatie vormen belangrijke voorwaarden voor bestaanszekerheid. Lokaal en regionaal werken we samen met Vidar, het UWV, onderwijsinstellingen, werkgevers en regionale partners aan een inclusieve arbeidsmarkt. Daarbij geven wij uitvoering aan de Participatiewet in Balans, de Wet inburgering, de Wet van school naar duurzaam werk, het Werkcentrum Zuid-Limburg en de verdere ontwikkeling van Vidar als toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf.

Doel 1

Door in te zetten op talentontwikkeling bieden we inwoners een kansrijk perspectief op een betaalde baan.

Resultaten

Vidar werkt samen met bedrijven en onderwijs aan de effectiviteit van de ontwikkeltrajecten in de sectoren bouw, logistiek, techniek, zorg, en horeca.

Deelnemers doorlopen een vaardigheidstraject waarin zij hun talent ontdekken en de volgende stap richting betaald werk of ontwikkeling zetten.

50% van de deelnemers aan de ontwikkeltrajecten is binnen een jaar klaar voor bemiddeling naar betaald werk.

Door meer sturing in het onderwijs, strakkere begeleiding en de inzet van werk als leeromgeving stijgt het aantal inburgeraars dat binnen drie jaar het inburgeringsdiploma haalt met 10%.

Doel 2

Inwoners met een objectief vastgesteld beperkt arbeidspotentieel hebben een betaalde baan passend bij hun vermogen en begeleidingsbehoefte.

Resultaten

100% van de taakstelling beschut werk is gerealiseerd.

25% van de beschut kandidaten werkt bij reguliere werkgevers.

Het aantal werkenden met een indicatie banenafpraak neemt met 10% toe

Doel 3

Maatschappelijke participatie: inwoners die (nog) niet betaald kunnen werken, nemen naar vermogen actief deel aan de samenleving.

Resultaten

Van 50% van het aantal inwoners met een Participatiewet-uitkering dat niet betaald kan werken, is bekend of zij maatschappelijk kunnen participeren.

Het aandeel inwoners waarvan bekend is dat zij maatschappelijk participeren, neemt met 10% toe.

Doel 4

Financiële bestaanszekerheid: financiële bestaanszekerheid bieden aan inwoners.

Resultaten

100% van de uitkeringen wordt rechtmatig en doelmatig verstrekt.

Doel 5

Aanpak armoede en schulden: verminderen van het aantal huishoudens met geldzorgen en schulden.

Resultaten

Het bereik van huishoudens met geldzorgen wordt met 10% vergroot ten opzichte van 2026.

Het gebruik van inkomensondersteunende regelingen wordt met 10% vergroot ten opzichte van 2026.

Doel 6

Toekomstperspectief jongeren: een positief toekomstperspectief en de zelfredzaamheid van kwetsbare jongeren.

Resultaten

In 2027 heeft minimaal 70% van de jongeren zonder onderwijs of werk een lopend traject, passend ondersteuningsaanbod, aantoonbaar contact met het Jongerenpunt of is actief outreachend benaderd door het Jongerenpunt.

In 2027 stroomt minimaal 60% van deze jongeren positief uit naar onderwijs, werk of zelfstandige zelfredzaamheid.

In 2027 bereikt minimaal 70% van deze jongeren een passende vervolgplek.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Participatie en Bestaanszekerheid bedraagt € 37,20 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten ruim € 96 miljoen. De grootste posten hierin zijn gericht op het verstrekken van de bijstand en loonkostensubsidies voor mensen die aan het werk zijn vallend onder de Participatiewet en het aandeel in de loonkosten van de mensen die werken via de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). Het inzetten van instrumenten gericht op meedoen in de vorm van re-integratie en maatschappelijke participatie. En voorzieningen die onderdeel uitmaken van het armoedebeleid, zoals bijzondere bijstand en een individuele inkomens toeslag en schuldhelpverlening.

Daarnaast zijn er € 57,07 miljoen aan baten. De grootste post hierin is de gebundelde uitkering (BUIG). Het Rijk verstrekt deze uitkering specifiek voor het bekostigen van: bijstand, loonkostensubsidies voor mensen met een arbeidsbeperking die regulier werken en de regelingen voor zelfstandigen, zoals de IOAZ en het Bbz. Ook dragen vanuit de Centrumregeling Vidar (CR Vidar) de gemeenten Stein en Beek bij aan de uitvoering van met name de Participatiewet en de Wsw.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	64.351	56.685	56.759	310	57.069	58.132	59.293	60.584
Lasten	-103.119	-99.216	-92.241	-3.765	-96.006	-93.102	-93.266	-92.919
Onttrekkingen	3.702	1.877	534	1.208	1.742	619	84	84
Toevoegingen	-6.915	-35	0	0	0	0	0	0
	-41.981	-40.690	-34.948	-2.247	-37.195	-34.352	-33.889	-32.250

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Middelencomplex Gebundelde Uitkering	-	882	895	1.095
2	Participatie	-108	-123	-112	-115
3	Armoedebestrijding	32	138	172	176
4	Schuldhelpverlening KBL	-320	-340	-340	-340
5	ESF subsidie	298	9	-	-
6	Uitvoeringskosten Centrumregeling Vidar	157	138	108	115
7	Vidar Loont BV	-403	-403	-403	-403
8	Vidar aan de Slag BV	-69	-77	-87	-40
9	GR Vidar Wsw	-	-14	-33	901
10	Werkbedrijf Vidar	-1.832	-1.203	-840	-318
11	Netcongestie HV VIDAR	-	-15	-15	-98
12	Kapitaallasten	-	920	-1	10
13	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
14	Diverse kleine verschillen	-1	-	-	-1
	Saldo	-2.246	-88	-656	982

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Middelencomplex Gebundelde Uitkering	De loon-prijsontwikkeling is verwerkt in de budgetten van de gebundelde uitkering (BUIG). Vidar voldoet aan de taakstelling van het Rijk om mensen met een indicatie nieuw beschut te laten werken in een beschutte omgeving. Vidar betaalt hierdoor voor meer mensen een loonkostensubsidie van 70% van het minimumloon. Daar staat tegenover dat er minder mensen aan het werk zijn met een indicatie baanafpraak (IBA) en met ondersteuning van een loonkostensubsidie. Hierdoor betaalt Vidar voor minder mensen een loonkostensubsidie.
2	Participatie	Vidar investeert voor 35 mensen in een Participatieplaats binnen de infrastructuur van het Werkbedrijf – Vidar BV. Een participatieplaats is een onbetaalde werkplek voor mensen met een bijstandsuitkering die langdurig werkloos zijn en een

Nr	Onderwerp	Toelichting
		grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het doel is werkervaring opdoen, de kans op betaald werk te vergroten en daarmee duurzaam uitstroom uit de bijstand te realiseren.
3	Armoedebestrijding	Meer inwoners maken gebruik van inkomensondersteuning in de vorm van bijzondere bijstand, een individuele inkomenstoeslag of een studietoeslag. <i>Bijzondere bijstand</i> is een financiële vergoeding voor extra, noodzakelijke kosten die de inwoner niet kan betalen en die ontstaan door bijzondere omstandigheden. De <i>individuele inkomenstoeslag</i> is een extra toeslag voor inwoners die al langere tijd (drie jaar) een laag inkomen (tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm), weinig vermogen en geen perspectief op werk hebben. De <i>studietoeslag</i> is een maandelijks financiële tegemoetkoming voor scholieren en studenten die door een structurele medische beperking niet kunnen bijverdienen naast hun studie. Het is bedoeld als vervanging van het inkomen uit een bijbaan.
4	Schuldhulpverlening KBL	De bijdrage die de gemeente Sittard-Geleen betaalt aan de Kredietbank Limburg (KBL) loopt op. Dit wordt veroorzaakt door volume groei van het aantal hulpvragers dat gebruik maakt van de dienstverlening van de KBL.
5	ESF subsidie	Het Europees Sociaal Fonds (ESF) subsidieert op basis van cofinanciering activiteiten die tot doel hebben het verbeteren van de kansen op werk voor mensen in een kwetsbare positie, en het vergroten van de maatschappelijke en arbeidsmarktparticipatie van mensen die extra steun nodig hebben. ESF subsidietrajecten hebben een gemiddelde looptijd van twee jaar. Het ESF verleent subsidies vooral voor de uren die de medewerkers inzetten voor ESF projecten. Door deze ESF subsidies op te nemen in de exploitatie verlaagt Vidar de uitvoeringskosten. Hierboven op komt dat de ESF subsidies uit eerdere tranches, en inmiddels definitief zijn, (revolvent) zijn ingezet om het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in de uitvoeringskosten te dekken.
6	Uitvoeringskosten Centrumregeling Vidar	De gemeenten Stein en Beek leveren een bijdrage aan de uitvoeringskosten van de Centrumregeling Vidar (CR Vidar). Ten gevolge van met name de indexering van de uitvoeringskosten valt de bijdrage voor de gemeenten Stein en Beek aan de CR Vidar hoger uit.
7	Vidar Loont BV	Vidar heeft de bedrijfsactiviteiten van Vidar Loont BV tijdelijk stopgezet. De inleenvergoedingen die Vidar Loont BV ontving van inleners ten gunste van de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek komen hiermee te vervallen. Per 1 januari 2026 is de cao Uitzendkrachten gewijzigd. Deze nieuwe cao introduceert een systeem van gelijkwaardige beloning voor alle uitzendkrachten. Vidar Loont BV is een van de

Nr	Onderwerp	Toelichting
		aan Vidar verbonden BV's en functioneert momenteel als uitzendbureau.-Als de cao niet juist wordt toegepast, dan kan dit voor de Stichting Naleving cao voor Uitzendkrachten (SNCU) aanleiding zijn om boetes op te leggen.
8	Vidar aan de Slag BV	Vidar aan de Slag BV ontvangt van inleners een vergoeding voor het ter beschikking stellen van personeel - kandidaten Participatiewet. Door volumegroei valt het bedrag aan inleenvergoedingen hoger uit.
9	GR Vidar Wsw	De loonkosten voor de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) zijn gebaseerd, en bijgesteld, op het wettelijk minimumloon per 1 juli 2025 en de structurele doorwerking hiervan in de loonschalen van de Wsw. Deze toename is gedekt door de loon- en prijsontwikkeling van de Integratie Uitkering Participatie (IU Participatie). De financiële effecten hiervan waren al verwerkt in de gemeentelijke begroting. De Buffelboete en de compensatie door het Rijk vervalt per 1 januari 2026. Door het belastingplan 2025 gingen veel mensen met minimumloon en een parttime dienstverband erop achteruit. Na acties van Cedris, VNG en de vakbonden besloot het Rijk een compensatie – de buffelboete – te treffen voor de werknemers die onder andere onder de cao van de SW vallen. Het Rijk compenseerde gemeenten voor de hiermee gepaard gaande hogere loonkosten. Eerst beoogde het Rijk de nadelige gevolgen van het Belastingplan 2025 te repareren per 2029. Maar in het najaar van 2025 zijn deze gevolgen al gerepareerd via het Belastingplan 2026.
10	Werkbedrijf Vidar	Met name de baten uit arbeid vallen minder voordelig uit dan verwacht. De nieuwe Cao Wsw 2026 – 2028 draagt ertoe bij dat het voor mensen met een Wsw dienstverband aantrekkelijk wordt om eerder te stoppen (Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)) of om minder te gaan werken.(Seniorenregeling) Vanwege het ontbreken van nieuwe instroom neemt de vergrijzing in de Wsw snel toe. Het aantal mensen dat zijn of haar loonwaarde kan verzilveren neemt daardoor snel af. Door de invoering van de Participatiewet worden de vrijgevallen plekken niet één op één vervangen door een kandidaat uit de Participatiewet. Het uitgangspunt van de wet is om kandidaten uit de Participatiewet te plaatsen bij reguliere werkgevers (inclusieve arbeidsmarkt). En de infrastructuur van het Werkbedrijf vooral te gebruiken voor de mensen die zijn aangewezen op werken in een beschutte omgeving, voor wie het even niet lukt bij een reguliere werkgever (vanget) dan wel een opstap nodig hebben op weg naar een reguliere werkgever.
11	Netcongestie HV VIDAR	De huisvesting van Vidar wordt eveneens geraakt door netcongestie. Samen met deskundigen is gekeken naar

Nr	Onderwerp	Toelichting
		een passende oplossing, die momenteel verder wordt uitgewerkt. Daarnaast wordt de begroting heringericht, waardoor diverse kostenoverboekingen plaatsvinden binnen Vidar en de facilitaire dienst.
12	Kapitaallasten	De Kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
13	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
14	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

6.5. Wmo

De Wmo ondersteunt inwoners bij het behouden van zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en zelfstandig wonen. Door vergrijzing, langer zelfstandig thuis wonen en de beweging van zorg naar welzijn neemt de druk op de Wmo ondersteuning toe. Daarom zetten wij met het subprogramma Wmo in op een toekomstbestendige en houdbare Wmo waarin ondersteuning zo veel mogelijk dichtbij inwoners wordt georganiseerd.

Doel 1

Ondersteunen van kwetsbare inwoners bij het zo zelfstandig mogelijk wonen en deelnemen aan de samenleving, met zoveel mogelijk eigen regie en verantwoordelijkheid.

Resultaten

De uitvoering Wmo is efficiënter en effectiever door maximale inzet van robotisering bij het maken van besluiten en het betalen van facturen en door inzet van AI-gesprek assistent voor de consulenten.

De innovatieproeftuinen zijn in 2027 geëvalueerd. Succesvolle initiatieven zijn structureel geborgd in contracten en werkprocessen, zoals collectieve begeleiding en eHealth.

Algemene voorzieningen zijn ingericht als alternatief voor individuele maatwerkvoorzieningen, waaronder een wasvoorziening en scootmobielen met een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.

Er is meer ingezet op kennis van het voorliggend veld door het ontwikkelen van een sociale kaart en het organiseren van bijeenkomsten met partners uit het voortliggend veld.

Een bewustwordingscampagne is gestart over de toenemende druk op de Wmo, met als doel inwoners te stimuleren tijdig verantwoordelijkheid te nemen voor hun toekomstige ondersteuningsbehoefte.

Doel 2

Het voorkomen en aanpakken van dakloosheid.

Resultaten

De toegang tot ondersteuning is verbeterd door verdere ontwikkeling van het integrale loket dak- en thuislozen en versterking van vroeg signalering.

De aanpak van dak- en thuisloosheid is versterkt door structurele ondersteuning aan EU-burgers en implementatie van een aandachtsfunctionaris dak- en thuislozen.

Ervaringsdeskundigheid is structureel ingebed in beleid en uitvoering.

Doel 3

Passende zorg voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en waar nodig inzet van verplichte zorg.
(Toelichting passende zorg stelt de gezondheid van mensen centraal en niet de ziekte).

Resultaten

De nieuwe taken binnen de Wet verplichte GGZ (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd) zijn geïmplementeerd en geborgd in de uitvoeringspraktijk.

Een meldpunt voor signalen en meldingen is ingericht en verplichte zorg wordt uitgevoerd volgens de wettelijke kaders van de Wvggz en Wzd.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Wmo bedraagt € 43,84 miljoen. Binnen het subprogramma bedragen de lasten € 58,18 miljoen. De grootste posten zijn bestemd voor Huishoudelijke hulp, Begeleiding en Dagbesteding, Beschermd Wonen, Pgb's, maatwerkvoorzieningen en Wmo lokaal. Binnen het subprogramma bedragen de baten € 14,34 miljoen., de grootste posten zijn eigen bijdragen van inwoners en een gemeentelijke bijdrage van centrumgemeente Maastricht voor Beschermd Wonen.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	14.323	14.333	15.520	-1.176	14.344	15.530	15.530	15.530
Lasten	-55.269	-58.487	-58.119	-63	-58.181	-58.163	-58.243	-58.361
Onttrekkingen	210	0	0	0	0	0	0	0
	-40.735	-44.153	-42.599	-1.239	-43.838	-42.633	-42.713	-42.831

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Bijstelling GR Omnibuzz	-63	-51	-131	-249
2	Administratieve wijzigingen	-1.176	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Bijstelling GR Omnibuzz	Er wordt geen fundamentele beleidswijziging voorgesteld. Het betreft een actualisatie op basis van voortschrijdend inzicht. Deze stijging is voor een deel te wijten aan de hogere NEA-index. Daarnaast ook voor een deel door een stijging in het flexibel tarief. En tenslotte door een bijstelling van het opslagpercentage naar 5%.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

6.6. Jeugdwet

Jeugdigen moeten veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. De ontwikkeling van kinderen verloopt vaak met hobbels en lastig gedrag hoort daar soms bij. Dat vraagt niet meteen om individuele jeugdhulp, maar soms wel om ondersteuning. Daarom werken we aan een sterke lokale infrastructuur met stevige lokale teams die zich richten op preventie door vroegtijdige ondersteuning. Wanneer jeugdhulp wel noodzakelijk is, moet deze tijdig beschikbaar zijn en aansluiten bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen.

Doel 1

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op en kunnen zich optimaal ontwikkelen, met passende ondersteuning waar nodig.

Resultaten

De uitvoerbaarheid van de jeugdhulp is verbeterd, resulterend in een efficiëntere inzet van capaciteit.

Er is een verschuiving naar passende, lichtere ondersteuning daar waar dat kan.

Een beleidsplan Jeugd 2027 en verder dat richting geeft aan een houdbare uitvoering van de jeugdwet.

Er is een intensivering van de samenwerking met huisartsen

De samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs is versterkt ten behoeve van tijdige en passende ondersteuning.

De stevige lokale teams zijn ingericht.

Een haalbaarheidsonderzoek naar de eigen inkoop van ambulante jeugdhulp.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Jeugdwet bedraagt € 51,58 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten € 51,58 miljoen. De grootste posten zijn bestemd voor gespecialiseerde jeugdhulp met verblijf, jeugdhulp ambulant, jeugdreclassering, jeugdbescherming en jeugdhulp lokaal. Binnen het subprogramma is er geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-46.978	-51.740	-50.808	-769	-51.577	-54.950	-54.950	-54.950
Onttrekkingen	0	45	0	0	0	0	0	0
	-46.978	-51.695	-50.808	-769	-51.577	-54.950	-54.950	-54.950

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Verlenging regionale contracten jeugdhulp met verblijf	-723	-723	-723	-723
2	Segmentoverstijgende aanbesteding jeugdhulp met verblijf	-	-3.590	-3.590	-3.590
3	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
4	Diverse kleine verschillen	-44	-	-2	1
	Saldo	-767	-4.313	-4.315	-4.312

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Verlenging regionale contracten jeugdhulp met verblijf	In aanloop naar de aanbesteding in 2028, worden de huidige regionale contracten jeugdhulp met verblijf verlengd in 2027. Deze contractverlenging heeft tot gevolg dat de tarieven moeten worden bijgesteld naar het prijspeil 2027. Daarnaast wordt gewerkt aan de afbouw van de groepsgrootte binnen de woonvorm Leefhuizen. Ook dit leidt tot een bijstelling van de tarieven in 2027.
2	Segmentoverstijgende aanbesteding jeugdhulp met verblijf	Momenteel wordt binnen de jeugdhulpregio Zuid-Limburg gewerkt aan de voorbereidingen voor de aanbesteding jeugdhulp met verblijf. Daarbij wordt gewerkt aan een nieuwe financierings- systematiek. Tevens wordt een ombuiging beoogd, die aansluit bij de landelijke maatregelen vanuit de Hervormingsagenda jeugd en de adviezen van de Commissies van Ark en van Wijzen. In de eerste jaren van dit traject zullen investeringen aan gemeenten worden gevraagd om vervolgens een afbouw in de verblijfszorg binnen jeugdhulp tot stand te kunnen brengen. Hiermee wordt beoogd een stabiel en stevig zorglandschap voor de kwetsbare jeugdigen in Zuid-Limburg te realiseren.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Programma 7. Milieu, Klimaat en Duurzaamheid

Met het programma Milieu werken we aan zowel sociale als ecologische veerkracht. We werken aan een schonere en gezondere gemeente. Dit is in lijn met de omgevingsvisie. Met Klimaatadaptatie en Water werken we aan de waterbestendigheid van onze gemeente. Met Energie, Warmte en Duurzaamheid werken we aan de energietransitie.

7.1. Milieu

Een gezonde leefomgeving vraagt om een goede balans tussen wonen, werken, mobiliteit en industrie. Binnen dit subprogramma wordt gewerkt aan het beperken van negatieve effecten van geluid, geur, luchtverontreiniging, licht en andere milieubelastende activiteiten op de gezondheid en het welzijn van inwoners. Daarbij is specifiek aandacht voor de invloed van industriële activiteiten, infrastructuur en overige risicobronnen op de leefomgeving.

Daarnaast wordt ingezet op het beschermen en verbeteren van bodem- en waterkwaliteit en het beheersen van risico's die voortkomen uit historische ontwikkelingen, zoals voormalige mijnbouwactiviteiten. Door een zorgvuldige inrichting van de fysieke leefomgeving en een goede samenwerking met regionale partners wordt gewerkt aan een leefomgeving die gezonder, veiliger en als schoner wordt ervaren door inwoners.

Doelen

Inwoners ervaren minder geluidshinder als gevolg van industrie, agrarische bedrijvigheid verkeer en andere bronnen.

Inwoners ervaren minder overlast en gezondheidsrisico's als gevolg van luchtverontreiniging, geur en lichthinder.

Borgen van een goede bodemkwaliteit voor een gezonde en duurzame leefomgeving.

Risico's van voormalige mijnbouw voor inwoners en gebouwen worden beheerst.

Resultaten

Een vastgesteld omgevingsprogramma Milieu en Externe Veiligheid met kaders en maatregelen om:

Geluidsgevoelige locaties beter te beschermen tegen geluidhinder;

Gevoelige en/of kwetsbare functies beter te beschermen tegen milieubelasting door weg, spoor en waterweggebruikers;

Inwoners te beschermen tegen geur- en trillinghinder;

De luchtkwaliteit te verbeteren als uitwerking van het Schone Lucht Akkoord;

De bodemkwaliteit duurzaam te beschermen met Rijksregels, provinciale regels en gemeentelijk beleid.

Het bepalen van de basisgeluidemissie (BGE) voor het gemeentelijk wegennet waarna we deze vastleggen in het landelijke geluidregistratiesysteem.

Verdere uitvoering van het in 2023 gestarte project geluidsanering waarbij we geluid belaste woningen ondersteunen bij akoestische maatregelen met behulp van Rijkssubsidie.

Er is een vastgesteld geluidsproductieplafond (GPP) voor Holtum-Noord dat milieuruimte biedt voor bedrijvigheid en bescherming tegen geluidshinder aan omwonenden.

Er is inzicht in geluidemissies en de luchtkwaliteit daar waar wij zelf bevoegd gezag zijn. Daarnaast maken wij afspraken over het monitoren en verminderen van emissies, geur- en lichthinder met betrokken partijen waar wij geen bevoegd gezag zijn.

Inwoners en initiatiefnemers hebben duidelijkheid over waar na-ijleffecten van de voormalige mijnbouw zijn te verwachten en wat voor een effecten dat zijn.

De ervaren kwaliteit van de leefomgeving als het gaat om milieu wordt periodiek inzichtelijk gemaakt en benut voor sturing.

Wettelijke advies-, toezicht- en vergunningverleningstaken op het gebied van milieu worden tijdig en zorgvuldig uitgevoerd

Financien

Het saldo van het subprogramma milieu bedraagt € 2 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 2 miljoen. De grootste post hierin is de bijdrage aan de Omgevingsdienst Zuid-Limburg .In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	-1.608	-1.774	-1.692	-319	-2.011	-2.064	-2.116	-2.116
Onttrekkingen	25	0	0	0	0	0	0	0
	-1.583	-1.774	-1.692	-319	-2.011	-2.064	-2.116	-2.116

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Omgevingsdienst Zuid Limburg (ODZL)	-318	-372	-424	-424
2	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	-318	-372	-424	-424

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Omgevingsdienst Zuid Limburg (ODZL)	Bijstelling kosten van bijdrage aan Gemeenschappelijke Regeling (GR) ODZL.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (Zie bijlage)

7.2. Klimaatadaptatie en Water

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder in de leefomgeving. Extreem weer, langere periodes van droogte, piekbuien en toenemende hittestress vragen om een andere manier van inrichten en beheren van de openbare ruimte. Dit subprogramma richt zich op het vergroten van de klimaatbestendigheid van de gemeente en het versterken van de samenhang tussen water, bodem en ruimtelijke ontwikkeling. Bij de inrichting van de leefomgeving wordt steeds meer uitgegaan van het principe dat water en bodem sturend zijn voor toekomstige ontwikkelingen. Door maatregelen op het gebied van waterberging, vergroening, klimaatadaptief bouwen en duurzaam rioolbeheer wordt gewerkt aan een robuuste leefomgeving die beter bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering en tegelijkertijd bijdraagt aan gezondheid, leefbaarheid en veiligheid.

Doelen

De leefomgeving is klimaatbestendiger ingericht en beter bestand tegen wateroverlast, hitte en droogte. Water en bodem vormen een sturend principe voor een gezonde, klimaatbestendige en toekomstbestendige leefomgeving.

Resultaten

Het omgevingsprogramma Water en Klimaatadaptatie is vastgesteld met kaders en maatregelen voor de gemeentelijke inzet op het gebied van water en klimaatadaptatie. Met daarin regels waar wel en niet gebouwd kan worden en hoe gebouwen klimaatadaptief gebouwd kunnen worden.

Er is een vastgesteld beleidsplan water (rioleringsplan) en het daaruit voortvloeiende beheerplan, kostendekkingsplan en de rioolheffingsverordening.

Uitgevoerde riolerings-, water- en groenmaatregelen verbeteren de waterhuishouding en klimaatbestendigheid van de leefomgeving.

Evaluatie en herijking van stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater zodat deze voor een brede doelgroep toegankelijk is.

Minimaal 300 huishoudens zijn geactiveerd om verharding op eigen terrein te verminderen en te vervangen door groen.

Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van water en bodem worden tijdig en zorgvuldig uitgevoerd, met water en bodem sturend als principe.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Klimaatadaptatie en Water bedraagt € 3,73 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 9,05 miljoen. De grootste posten hierin zijn kapitaallasten en onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast zijn er circa € 12,77 miljoen. aan baten. De grootste post hierin is de rioolheffing.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	12.678	12.549	12.770	0	12.770	12.741	12.436	12.436
Lasten	-8.910	-8.825	-9.046	0	-9.046	-9.017	-8.711	-8.711
Onttrekkingen	30	0	0	0	0	0	0	0
	3.798	3.725	3.725	0	3.725	3.725	3.725	3.725

Subprogramma Klimaatadaptatie en Water kent geen financiële bijstellingen.

7.3. Energie

De energietransitie is één van de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd. Dit subprogramma richt zich op het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en het realiseren van een duurzame energievoorziening. Daarbij wordt gewerkt aan energiebesparing, duurzame opwekking van energie en het versterken van samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

De gemeente ondersteunt initiatieven die bijdragen aan de energietransitie en werkt samen met regionale, nationale en internationale partners om kansen voor duurzame energieontwikkeling te benutten. Op deze wijze wordt stapsgewijs invulling gegeven aan de ambitie om uiterlijk in 2050 te beschikken over een energieneutrale energievoorziening.

Doel 1

Gemeente Sittard-Geleen is in 2050 energieneutraal.

Resultaten

Het Uitvoeringsprogramma 2025-2027 (onderdeel van de Routekaart Energietransitie 2030) wordt geëvalueerd en bijgesteld. Op basis van de evaluatie wordt aansluitend gestart met het opstellen van een Uitvoeringsprogramma 2028-2030. Routekaart Energietransitie 2030 en Uitvoeringsprogramma 2025-2027: Beleid en visie duurzaamheid - Gemeente Sittard-Geleen

Om netcongestie te verzachten faciliteren we de netbeheerder bij het aanleggen en verzwaren van energie-infraprojecten. Daarnaast zetten we in op het beter benutten van de bestaande netcapaciteit. Tenslotte hebben we als gemeente een rol bij het aanvragen van transportcapaciteit (en aanvragen van prioriteit) bij de netbeheerder voor wonen en scholen.

Naar aanleiding van de Grenslandconferentie 2026 worden kansen voor grensoverschrijdende energie-initiatieven nader verkend door een samenwerking van diverse euregionale partners.

Financien

Het saldo van het subprogramma Energie bedraagt € 0,75 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,75 miljoen. De grootste posten hierin zijn met name de werkzaamheden aan het Hoogspanningsstation Einighausen, het uitvoeringsprogramma van de routekaart energietransitie en maatregelen netcongestie. In dit subprogramma is geen sprake van baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	665	465	0	0	0	0	0	0
Lasten	-720	-1.215	-750	0	-750	-1.100	-200	-200
Onttrekkingen	55	0	0	0	0	0	0	0
	0	-750	-750	0	-750	-1.100	-200	-200

Subprogramma Energie kent geen financiële bijstellingen.

7.4. Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving vraagt om een gefaseerde en zorgvuldig georganiseerde warmtetransitie. Dit subprogramma richt zich op het creëren van de voorwaarden waaronder inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen overstappen op duurzame warmtevoorzieningen. In samenwerking met bewoners, woningcorporaties, bedrijven en netwerkpartners wordt gewerkt aan een toekomstbestendig warmteaanbod dat betaalbaar, betrouwbaar en uitvoerbaar is. Het warmteprogramma vormt daarbij de basis voor de verdere uitwerking van gebiedsgerichte keuzes en de route naar een aardgasvrije gemeente. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de energietransitie en het terugdringen van CO₂-uitstoot.

Doel 1

Gemeente Sittard-Geleen is in 2050 aardgasvrij.

Resultaten

De warmtetransitie wordt uitgevoerd vanuit een vastgesteld warmteprogramma (2027-2035).

Ontwikkelen van Warmtenetten waaronder Warmtenet Zuid-Limburg.

Uitvoeren van isolatie en warmteprojecten.

Financien

Het saldo van het subprogramma Warmte bedraagt € 2,68 miljoen. Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 18,37 miljoen en de baten circa € 20,89 miljoen.

In dit subprogramma zitten de middelen voor duurzaamheidsprojecten zoals het opstellen van de warmteplannen, het ontwikkelen van het warmtenetten waaronder Warmtenet Zuid-Limburg, wijkuitvoeringsplannen zoals proeftuin Limbrichterveld en uitvoeringsprojecten vanuit rijkssubsidies zoals Nationaal programma Lokale warmtetransitie of Nationaal isolatieprogramma. In dit verlengde is gemeente wettelijk verplicht om voor de isolatieprojecten een soortenmanagementmap op te stellen. De uitvoeringsmiddelen zijn gereserveerd en landen binnen dit subprogramma.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	22.302	20.828	20.888	0	20.888	20.597	20.596	20.596
Lasten	-20.092	-18.455	-18.089	-286	-18.374	-17.917	-17.915	-17.816
Onttrekkingen	1.299	227	165	0	165	0	0	0
Toevoegingen	-550	0	0	0	0	0	0	0
	2.959	2.600	2.965	-286	2.679	2.680	2.681	2.780

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Plaagdierenbestrijding	-220	-220	-220	-220
2	Actualisatie personele formatie kopieerslag	-	-	-	99
3	Administratieve wijzigingen	-63	-62	-63	-63
4	Diverse kleine verschillen	-4	16	17	17
	Saldo	-287	-266	-266	-167

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Plaagdierenbestrijding	Door toename van diverse dieren die voor overlast zorgen is een Beheerplan opgesteld om de overlast van de zogenoemde plaagdieren te beheren. Met name zijn de kosten hoog voor het bestrijden van de Aziatische Hoornaar en de Eikenprocessierups
2	Actualisatie personele formatie kopieerslag	Betreft een administratieve actualisatie van de personele formatiebudgetten als gevolg van bereiken de einddatum van tijdelijke functies in de begroting in verband met de kopieerslag 2029 naar 2030. Zie tevens programma Bestuur en Ondersteuning
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen (Zie bijlage)

7.5. Duurzaamheid

De overgang naar een duurzame en circulaire samenleving vraagt om betrokkenheid van inwoners, ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Dit subprogramma richt zich op het stimuleren van bewustwording, gedragsverandering en samenwerking, zodat duurzaamheid steeds meer onderdeel wordt van dagelijkse keuzes en bedrijfsvoering.

Daarnaast wordt ingezet op het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen, het stimuleren van hergebruik van materialen en het versterken van circulaire ketens. Door innovatie, kennisontwikkeling en het benutten van externe financieringsmogelijkheden wordt gewerkt aan een economie waarin grondstoffen langer in omloop blijven en maatschappelijke waarde centraal staat. Daarmee draagt het subprogramma bij aan een toekomstbestendige en veerkrachtige samenleving waarin duurzaamheid en circulariteit vanzelfsprekende uitgangspunten zijn.

Doel 1

Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en onderwijs handelen duurzamer doordat zij worden geïnformeerd, geactiveerd en ondersteund bij verduurzaming.

Resultaten

In 2027 wordt de verspreiding van het gedachtengoed en opbouw van de praktijk van duurzaamheid via het platform Goede Morgen gecontinueerd.

Het bereik en de betrokkenheid van inwoners, organisaties en ondernemers bij duurzaamheidsinitiatieven zijn toegenomen.

De sociaal maatschappelijke waarde uitgedrukt in euro's, in kaart gebracht middels Social Handprint Monitor, is gestegen.

Bewustwording, eigenaarschap en duurzaam gedrag onder inwoners en organisaties zijn toegenomen.

In 2027 dragen duurzaamheidsinitiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers aantoonbaar bij aan de duurzaamheids- en circulariteitsdoelstellingen van de gemeente.

Doel 2

Externe middelen dragen bij aan de versnelling van duurzaamheids- en circulaire opgaven.

Resultaten

Externe financiering is verworven voor duurzaamheids- en circulaire projecten.

Met behulp van externe middelen zijn duurzaamheids- en circulaire projecten versneld uitgevoerd.

Doel 3

De transitie naar een circulaire economie wordt ondersteund door actuele kennis en inzicht in grondstoffen- en materiaalstromen.

Resultaten

Inzicht in grondstoffenstromen, materiaalstromen en milieu-impact ondersteunt beleidskeuzes voor de circulaire economie.

Deelname aan regionale kennisontwikkeling en samenwerking versterkt de circulaire economie.

Richting 2030 werken we toe naar een huishoudelijke afvalinzameling met minimaal 60% recycling, kwalitatief goede grondstoffen, beheersbare kosten en een inwonerstevredenheid van minimaal een 7.

Financien

Het saldo van het subprogramma Duurzaamheid bedraagt € 0,03 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 0,03 miljoen. De uitgaven betreffen met name de regionale duurzaamheidsbus Daarnaast zijn er circa € 0,03 miljoen. aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	0	32	32	0	32	0	0	0
Lasten	-12	-31	-62	30	-32	-32	-32	-31
Onttrekkingen	10	30	29	0	29	0	0	0
	-2	31	-1	30	30	-32	-32	-31

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Administratieve wijzigingen	-	-	-	-
2	Diverse kleine verschillen	30	-1	-32	-31
	Saldo	30	-1	-32	-31

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Programma 8. Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling

Met het programma Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling werken we aan een veerkrachtig Sittard-Geleen. Daarbij zorgen we voor voldoende en passende woningen voor huidige en toekomstige inwoners, met speciale aandacht voor betaalbaarheid en kwetsbare doelgroepen. We dragen zorg voor een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving door uitvoering te geven aan de Omgevingswet. En we nemen een actieve rol in in de stedelijke ontwikkeling zo dat een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving wordt gerealiseerd.

8.1. Wonen

Het subprogramma Wonen zet zich, in lijn met onze ambitie van het goede wonen uit de Omgevingsvisie 2025-2040 en de uitwerking ervan in het volkshuisvestingsprogramma, in voor een prettige en toekomstbestendige woonomgeving voor zowel huidige als toekomstige inwoners. Dit doen we door het faciliteren en stimuleren van verbouwen en transformeren van de bestaande woningen en nieuwbouw waar nodig. Betaalbare woningbouw vormt daarbij een belangrijke pijler.

We werken aan de woningbouwontwikkeling in de centra van Sittard en Geleen en creëren ruimte om in de woningbehoefte in onze dorpen te voorzien, onder meer via de 'straatje erbij' locaties. We geven extra aandacht aan de herstructurering in onze wijken waar de veerkracht onder druk staat. We hebben daarbij nadrukkelijk oog voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben en zetten ons in voor passende woonvormen voor alle doelgroepen. Daarnaast is het belangrijk dat Sittard-Geleen aantrekkelijk blijft voor nieuwe inwoners. Een belangrijke ontwikkeling hierin is de gebiedsontwikkeling rond station Sittard binnen het programma Sittard Centraal. Hiermee creëren we een aantrekkelijke omgeving voor nieuwe inwoners.

Doel 1

We hebben voldoende woningen die passen bij de behoeften van onze inwoners. Deze woningen zijn steeds vaker betaalbaar en geschikt om er ook op latere leeftijd te blijven wonen. Daarnaast sluiten ze aan bij de behoefte van nieuwe inwoners, zodat de beroepsbevolking op peil blijft.

Resultaten

Een actueel monitoringsinstrumentarium waarmee programmatisch ingespeeld kan worden op veranderende behoeften.

Een ingericht sociaal vereveningsfonds dat zorgt voor meer sociale woningbouw.

Twee Flexcity locaties zijn vergund en gereed gemaakt voor start bouw

Uitvoering van de verordening Starterslening.

Doel 2

We realiseren de juiste woning op de juiste plek. In de centra en de stedelijke woonwijken van Sittard en Geleen, en in de dorpen zijn vraag en aanbod op elkaar afgestemd.

Resultaten

Het planologisch mogelijk maken van de juiste woning op de juiste plek met principebesluiten voor geschikte woningbouwplannen ter invulling van de behoefte van huidige inwoners voor tot 2030 maximaal 2.600 woningen, waarvan 1.100 in Sittard, 900 in Geleen en 600 in de dorpen.

Een gebiedsontwikkeling met om te beginnen 500 woningen tot 2030 in de stationsomgeving om nieuwe inwoners aan te trekken.

De ontwikkeling van de 'straatje erbij' locaties in de dorpen waarop een voorkeursrecht rust is voorbereid.

Doel 3

De bestaande woningvoorraad en woonomgeving is toekomstbestendig.

Resultaten

Het uitvoeringsplan voor de herstructureringsopgave van de kwetsbare witte woningen in de Philipsbuurt vastgesteld.

Doel 4

We ontwikkelen met oog voor iedereen. Mantelzorgers en ontvangers, ernstig zieken en woningzoekenden die uitstromen, woonwagendwoners, statushouders, arbeidsmigranten en studenten zijn voorzien van een passende woning.

Resultaten

Er is een vastgestelde huisvestingsverordening waarin regionale afspraken zijn gemaakt over de aantallen bijzondere doelgroepen (urgent) die in elke gemeente gehuisvest moeten worden.

Er zijn vastgestelde prestatieafspraken met woningcorporaties over vastgoed(ontwikkelingen), betaalbaarheid, bijzondere doelgroepen, duurzaamheid, wonen en zorg en leefbaarheid.

Het voldoen aan de wettelijke verplichting voor het huisvesten van statushouders, waaronder grote gezinnen.

De locaties zijn bepaald waar nieuwe woonwagendstandplaatsen worden toegevoegd.

Doel 5

We realiseren de juiste zorgwoning op de juiste plek.

Resultaten

Wijkgericht uitvoeringsplan passend wonen voor ouderen is vastgesteld.

Financien

Het saldo van het subprogramma Wonen bedraagt € 1,71 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 4,12 miljoen. De grootste posten hierin hangen samen met de realisatie van het in 2025 vastgestelde volkshuisvestingsprogramma zoals het versnellen van woningbouw in de omgeving van de centra in Sittard en Geleen, het versnellen van de herstructurering van veerkrachtige wijken (VHF Tranche 4) en het realiseren van woonwagenlocaties. Daarnaast zijn er circa € 2,29 miljoen. aan baten.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	1.184	113	113	0	113	0	0	0
Lasten	-2.928	-4.003	-4.197	77	-4.120	-3.023	-2.971	-1.578
Onttrekkingen	2.627	2.664	2.289	0	2.289	2.160	2.160	1.160
Toevoegingen	-2.195	0	0	0	0	0	0	0
	-1.312	-1.226	-1.795	77	-1.718	-864	-811	-418

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	79	121	120	506
2	Administratieve wijzigingen	-3	-3	-3	-3
3	Diverse kleine verschillen	-	-	-	7
	Saldo	76	118	117	510

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

8.2. Omgevingsbeleid

Het subprogramma Omgevingsbeleid richt zich op hoe we vanuit onze wettelijke (planologische) taak samen met anderen werken aan de inrichting van stad en dorp. We gebruiken hierbij regels en plannen die passen binnen de Omgevingswet. Zo zorgen we ervoor dat de leefomgeving goed geregeld is voor iedereen.

Doel 1

We dragen zorg voor een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving door uitvoering te geven aan de Omgevingswet.

Resultaten

De jaarlijkse monitoring van doelen zoals gesteld in de Omgevingsvisie 2025-2040, in opmaat naar herijking van de Omgevingsvisie 2025-2040 in 2028 (zie ook onder Bestuur en perspectief).

Een startnotitie voor het gemeentebrede Omgevingsplan ten behoeve van vaststelling in 2032.

Wijzigingen van het tijdelijke omgevingsplan om ontwikkelingen mogelijk te maken.

Ter inzagelegging ontwerp omgevingsplandeel Chemelot.

Tijdige, rechtmatige en dienstverlenende afhandeling van vergunningaanvragen, meldingen en informatieplichten.

Uitvoeren van onze taak op het gebied van handhaving.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Omgevingsbeleid bedraagt € 4,37 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 8 miljoen. De grootste posten hierin hangen samen met het uitwerken van de beleidsdoelen uit de Omgevingsvisie 2025-2040, de actualisatie van het omgevingsplan en tussentijdse omgevingsplanwijzigingen. Daarnaast zijn er circa € 3 miljoen. aan baten. De grootste post hierin is de bouwleges.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	2.941	3.009	2.374	635	3.009	3.009	3.009	3.009
Lasten	-6.822	-7.684	-7.341	-689	-8.030	-7.421	-7.347	-7.346
Onttrekkingen	1.057	571	656	0	656	59	41	0
Toevoegingen	-1.260	0	0	0	0	0	0	0
	-4.084	-4.104	-4.311	-54	-4.365	-4.353	-4.297	-4.336

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Bouwleges	-	-	-	-
2	Administratieve wijzigingen	-47	-47	-47	-47
3	Diverse kleine verschillen	-7	-7	-7	-46
	Saldo	-54	-54	-54	-93

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Bouwleges	De inkomsten en het werk voor bouwvergunningen zijn al een tijdje stabiel en hoger dan verwacht. Daarom kiezen we nu voor uitbreiding op de vaste formatie in plaats van duurdere inhuur.
2	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

8.3. Gebiedsontwikkeling en Stedelijke Ontwikkeling

Het subprogramma Gebiedsontwikkeling en Stedelijke Ontwikkeling richt zich op hoe we als gemeente actief bijdragen aan de ontwikkeling van gebieden. We zetten middelen en kennis in om waarde te creëren voor de samenleving, bijvoorbeeld door vastgoed of gronden in eigendom te hebben of krijgen. Of door nieuwe projecten of gebiedsontwikkelingen te starten. De focus ligt onder meer op de verdere ontwikkeling van belangrijke stedelijke gebieden, zoals Sittard-Centrum, Geleen-Centrum en Geleen-Zuid.

Doel 1

Versterken van identiteit en karakter van gebieden.

Resultaten

Een vastgestelde beeldkwaliteitsvisie als onderdeel van het omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit.

Een nieuwe beleidsregel omgevingskwaliteit ter vervanging van de huidige Nota ruimtelijke kwaliteit en beoordeling ruimtelijke ontwikkeling op basis hiervan, waaronder de toetsing door de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (OAK).

Wettelijke advies- en vergunningverleningstaken op het gebied van beeldkwaliteit worden tijdig en zorgvuldig uitgevoerd.

Doel 2

De gemeente Sittard-Geleen neemt een actieve rol in de stedelijke ontwikkeling zodat een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving wordt gerealiseerd.

Resultaten

Operationeel portfoliomanagement voor gemeentelijke ruimtelijke projecten om zo de beschikbare uitvoeringskracht beter in te zetten voor de realisatie van onze doelen zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2025-2040.

Herontwikkelen vrijkomend gemeentelijk vastgoed en strategisch verworven locaties (ontwikkellocaties) om hiermee een bijdrage te leveren aan de realisatie van integrale beleidsdoelstellingen.

Voor de realisatie van de programmadoelen zetten we gemeentelijke gronden en vastgoed gericht in. Daarbij gebruiken we de instrumenten uit de Kadernota Vastgoed en de Nota Grondbeleid, waaronder strategische verwerving. In 2027 ligt de nadruk op de actieve gebiedsontwikkelingen Sittard Centrum en Sittard Centraal, Geleen-Zuid, Geleen Centrum, Circular Mile en het Graetheideplateau.

Vastgesteld beleid voor en eerste uitvoering gegeven aan kostenverhaal en financiële bijdragen om zo anderen beter te ondersteunen in het realiseren van ruimtelijke initiatieven.

Mobiliteits-/ parkeerfonds (zie programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat (Mobiliteit)).

Sociaal vereveningsfonds (zie subprogramma Wonen).

Programmaplan voor Sittard Centraal met als onderdeel de programmatische aanpak voor de versterking van het kernwinkelgebied. Hiermee werken we actief aan de verstedelijkingsstrategie Limburg centraal met het centrum als levendige ontmoetingsplek met een mix van winkels, woningen, werken en recreatieve functies.

Uitvoering programma Geleen Centrum waarmee we actief werken aan een aantrekkelijk en duurzaam stadsdeelcentrum.

Uitvoering programma Geleen Zuid waarmee we actief werken aan het veerkrachtiger maken van deze wijk.

Financiën

Het saldo van het subprogramma Gebiedsontwikkeling en Stedelijke Ontwikkeling bedraagt € 1,86 miljoen. Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 6 miljoen. De grootste posten hierin zijn het actief verwervingsbeleid, waaronder de bijdragen in onrendabele top en voorbereidingskosten voor ontwikkellocaties. Daarnaast zijn er circa € 3,07 miljoen aan baten. De grootste post hierin is de opbrengst van grondverkoop.

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	1.459	608	1.346	1.723	3.070	59	1.224	59
Lasten	-3.257	-7.446	-4.385	-1.587	-5.972	-2.962	-4.125	-2.032
Onttrekkingen	422	3.000	500	0	500	500	500	0
Toevoegingen	-29	246	546	0	546	546	546	546
	-1.406	-3.592	-1.993	137	-1.856	-1.857	-1.856	-1.428

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Correctie kopieerslag actief verwervingsbeleid 2029-2030	-	-	-	428
2	Kapitaallasten	130	107	105	106
3	Administratieve wijzigingen	7	11	11	10
4	Diverse kleine verschillen	-	-	-	-
	Saldo	137	118	116	544

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Correctie kopieerslag actief verwervingsbeleid 2029-2030	In de begroting 2026 is besloten voor 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor verwervingen. Het bedrag van € 1 miljoen werd voor € 0,50 miljoen gedekt uit de begrotingsruimte en voor € 0,50 miljoen uit de reserve ontwikkellocaties. Bij het toevoegen van de jaarschijf 2030 aan de meerjarenraming moet dit bedrag conform besluitvorming gecorrigeerd worden. Een bedrag van € 0,50 miljoen is toegevoegd aan de reserve ontwikkellocaties en ruim € 0,43 miljoen is toegevoegd aan de begrotingsruimte.
2	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
3	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt—en reservemutaties. (Zie bijlage)
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Programma 9. Algemene middelen

Het programma Algemene Middelen bestaat uit een 4-tal “subprogramma’s”:

1. Algemene dekkingsmiddelen
2. Overhead
3. Vennootschapsbelasting
4. Onvoorzien

€ Financiën

Het saldo van het programma Algemene Middelen bedraagt € 280,78 miljoen.

Binnen het subprogramma bedragen de lasten circa € 68,15 miljoen. De grootste post hiervan is de kosten voor de overhead. Daarnaast zijn er circa € 339,64 miljoen. aan baten. De grootste posten hierin zijn het gemeentefonds en Onroerendzaakbelasting (OZB).

Tabel baten, lasten, onttrekkingen en toevoegingen in een meerjarig beeld

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2025	Actuele begroting 2026	Begroting voor bijstelling 2027	Bijstelling begroting 2027	Begroting na bijstelling 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	343.169	330.683	321.603	18.036	339.639	328.859	324.861	328.510
Lasten	-57.223	-70.244	-51.558	-16.591	-68.149	-48.737	-44.750	-50.829
Onttrekkingen	13.685	30.773	7.035	3.410	10.444	508	352	352
Toevoegingen	-25.303	-4.776	-1.160	0	-1.160	-1.015	-1.015	-1.015
Totaal	274.329	286.436	275.920	4.855	280.775	279.614	279.448	277.018

Tabel financieel overzicht van de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
1	Actieve WOO (Wet Open Overheid)	-81	-81	-81	-81
2	Collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV)	-55	-55	-55	-55
3	Actualisatie personele formatie kopieerslag	-	-	-	-81
4	Uitbreiding formatie B&W inclusief ambtelijke ondersteuning	248	248	248	133
5	Meicirculaire 2026 Gemeentefonds	1.426	2.556	3.076	1.302
6	Bijstelling formatie team leren en jongeren	-211	-211	-211	-211
7	IM-ICT unit Data	-160	-	-	-
8	IM-ICT unit ICT	-63	-63	-63	-63

Nr	Onderwerp	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
9	Bijstelling GR Omnibuzz	63	51	131	249
10	Correctie jaarschijf 2030 Public Affairs	-	-	-	-450
11	Verlenging regionale contracten jeugdhulp met verblijf	723	723	723	723
12	Segmentoverstijgende aanbesteding jeugdhulp met verblijf	-	3.590	3.590	3.590
13	Kapitaallasten/treasury	1.208	-189	-139	-49
14	Extra indexeringsopbrengt OZB	-	-	-	-
15	Actualisatie kapitaallasten investerings nieuw beleid	-	-	-	-320
16	Stelpost inflatie GR GGD	317	317	317	317
17	Actualisatie investeringsprogramma	-	-	-	-90
18	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	373	373	373	373
19	Kapitaallasten	-1.368	-331	-601	-456
20	Nieuw Financieel Systeem	-750	-750	-	-
21	Bijstelling BsGW	220	60	60	-120
22	Impulsbudget Sociaal Ontwikkelbedrijven.	268	268	268	268
23	De forfaitaire loonkostensubsidie voor beschut werk.	237	-	-	-
24	KBL.	135	135	135	135
25	Lease audiovisuele middelen Mauritspark/ Vidar	-	-	-	-
26	Indexering OZB opbrengst	-	-	-	-
27	Bijstelling onvoorzien	400	400	400	400
28	Stelpost exploitatievoorziening	137	-	-	-
29	Kapitaallasten	9	45	72	189
30	iUitvoeringsprogramma	-1.100			
31	Administratieve wijzigingen	2.742	1.572	1.572	1.572
32	Diverse kleine verschillen	138	189	183	294
	Saldo	4.855	8.847	9.998	7.569

Tabel toelichting op de meerjarige bijstellingen

Nr	Onderwerp	Toelichting
1	Actieve WOO (Wet Open Overheid)	De invoering van de actieve Woo is uitgesteld naar 2027, maar de VNG adviseert gemeenten de voorbereidingen voort te zetten. De implementatie loopt bovendien meerdere jaren door vanwege de gefaseerde invoering van verschillende informatiecategorieën. Tegelijkertijd stijgt het aantal (passieve) Woo-verzoeken (75 2023, 120 2026 verwacht) en bezwaarprocedures (13 2023, 20 2026 verwacht). Hierdoor is extra uitvoeringskracht nodig voor het bewaken van wettelijke termijnen, de ondersteuning van vakafdelingen en de kwaliteitsborging van besluiten. Het correct publiceren is een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie en vraagt dan ook een goede begeleiding. De huidige capaciteit wordt nagenoeg volledig ingezet voor de afhandeling van Woo-verzoeken, waardoor onvoldoende ruimte bestaat voor de voorbereiding op de actieve Woo. Zonder aanvullende middelen neemt het risico toe dat niet aan wettelijke verplichtingen wordt voldaan, achterstanden ontstaan en reputatieschade optreedt. De gevraagde uitbreiding is nodig om zowel de huidige uitvoering als de voorbereiding op de actieve Woo te kunnen waarborgen. Op termijn zou het actief publiceren ervoor moeten zorgen dat het aantal (passieve) Woo verzoeken stabiliseren of verminderen. Mocht het Rijk alsnog extra middelen ter beschikking stellen voor verdere implementatie dan kunnen die terugvloeien naar de algemene middelen.
2	Collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV)	Als gevolg van stijgende landelijke schadelasten bij volledige arbeidsongeschiktheid is de premie per 1 januari 2026 verhoogd door verzekeraar Loyalis. Deze autonome ontwikkeling zorgt voor een structureel negatief resultaat van € 55.000 ten laste van de algemene middelen.
3	Actualisatie personele formatie kopieerslag	Betreft een administratieve actualisatie van de personele formatiebudgetten als gevolg van bereiken de einddatum van tijdelijke functies in de begroting in verband met de kopieerslag 2029 naar 2030. Zie tevens programma Milieu.
4	Uitbreiding formatie B&W inclusief ambtelijke ondersteuning	De kosten die samenhangen met de uitbreiding van de formatie kunnen in de jaarschijven 2027 tot en met 2030 volledig worden gedekt uit de resterende middelen exploitatie nieuw beleid en daarmee dus binnen de begroting. De dekking van het bedrag voor 2026 ad € 0,18ml zal worden meegenomen in de 2e rapportage.
5	Meicirculaire 2026 Gemeentefonds	De meicirculaire 2026 laat zien dat Sittard Geleen in 2026 een financieel nadeel heeft, met name door de definitieve afwikkeling van het btw compensatiefonds (BCF) en een eenmalige korting voor de jeugdzorg. Deze korting hangt samen met de financiering van een tijdelijke SPUK regeling voor niet beoogde kosten in de jeugdzorg en leidt per saldo tot een nadeel in het gemeentefonds. Vanaf 2027 verbetert het financiële beeld en ontstaan er voordelen, waarbij een deel van deze middelen nodig is voor de dekking van nieuwe taken en loon- en prijsstijgingen.

Nr	Onderwerp	Toelichting
6	Bijstelling formatie team leren en jongeren	De wet "Van school naar duurzaam werk" is op 1 januari 2026 in werking getreden. Deze wet verbetert de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor jongeren tot 27 jaar, die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Om deze nieuwe taak te kunnen uitvoeren is er extra inzet personeel nodig, dat structureel gefinancierd worden vanuit de Doorstroommiddelen. Daarmee betreft dit een budgettair neutrale wijziging, die geen effect heeft op het begrotingssaldo.
7	IM-ICT unit Data	Wet- en regelgeving verplicht organisaties om zorgvuldig met gegevens om te gaan en datakwaliteit, privacy en ethiek expliciet te waarborgen. Om dit te kunnen realiseren stellen wij het budget (incidenteel) bij met € 0,16 miljoen ten laste van de algemene middelen.
8	IM-ICT unit ICT	Als gevolg van stijgende aantallen van gebruikers met een ICT-account stijgen de licentiekosten binnen de unit ICT. Om deze autonome ontwikkeling te kunnen dekken stellen wij het budget structureel bij met € 63.000 ten laste van de algemene middelen
9	Bijstelling GR Omnibuzz	Er wordt geen fundamentele beleidswijziging voorgesteld. Het betreft een actualisatie op basis van voortschrijdend inzicht. Deze stijging is voor een deel te wijten aan de hogere NEA-index. Daarnaast ook voor een deel door een stijging in het flexibel tarief. En tenslotte door een bijstelling van het opslagpercentage naar 5%.
10	Correctie jaarschijf 2030 Public Affairs	Uitvoering Public Affairs loopt tm 2029.
11	Verlenging regionale contracten jeugdhulp met verblijf	In aanloop naar de aanbesteding in 2028, worden de huidige regionale contracten jeugdhulp met verblijf verlengd in 2027. Deze contractverlenging heeft tot gevolg dat de tarieven moeten worden bijgesteld naar het prijspeil 2027. Daarnaast wordt gewerkt aan de afbouw van de groeps grootte binnen de woonvorm Leefhuizen. Ook dit leidt tot een bijstelling van de tarieven in 2027.
12	Segmentoverstijgende aanbesteding jeugdhulp met verblijf	Momenteel wordt binnen de jeugdhulp regio Zuid-Limburg gewerkt aan de voorbereidingen voor de aanbesteding jeugdhulp met verblijf. Daarbij wordt gewerkt aan een nieuwe financierings- systematiek. Tevens wordt een ombuiging beoogd, die aansluit bij de landelijke maatregelen vanuit de Hervormingsagenda jeugd en de adviezen van de Commissies van Ark en van Wijzen. In de eerste jaren van dit traject zullen investeringen aan gemeenten worden gevraagd om vervolgens een afbouw in de verblijfszorg binnen jeugdhulp tot stand te kunnen brengen. Hiermee wordt beoogd een stabiel en stevig zorglandschap voor de kwetsbare jeugdigen in Zuid-Limburg te realiseren.
13	Kapitaallasten/treasury	In de jaren 2026 en 2027 wordt de begroting van de rente-uitgaven voordelig bijgesteld omdat de realisatie van de investeringen achterblijft op de planning waarop het begrote financieringstekort gebaseerd was. Op basis van de prognoses zou het financieringstekort in deze jaren veel verder oplopen dan de realiteit laat zien. Hierdoor zijn er minder rentekosten dan eerder begroot.
14	Extra indexeringsopbrengt OZB	Op basis van de meicirculaire 2026 indexeren we de OZB-tarieven met 3,4%. Op basis van de begroting 2026 was al rekening gehouden met een indexering van 2,2%. Het surplus van 1,18% wordt nu verwerkt.
15	Actualisatie kapitaallasten investeringen nieuw beleid	Over de investeringen nieuw beleid 2028 ad € 10 miljoen wordt vanaf 2030 afgeschreven

Nr	Onderwerp	Toelichting
16	Stelpost inflatie GR GGD	Betreft de indexatie van de GR GGD ten laste van de stelpost inflatie. Zie programma 6 voor meer informatie
17	Actualisatie investeringsprogramma	Binnen het strategisch huisvestingsplan Ouder & Kind functies worden de kapitaallasten 2030 bijgeraamd als gevolg van de toevoeging van € 5,0 miljoen investeringsruimte.
18	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	Bijstelling kosten van bijdrage aan VRZL in 2027 t/m 2030 en huisvesting in 2030.
19	Kapitaallasten	De Kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
20	Nieuw Financieel Systeem	In de begroting 2026 heeft de Raad ingestemd met incidentele en structurele middelen voor een nieuw in te richten Financieel pakket. Dit is noodzakelijk omdat het huidige financiële pakket zeer verouderd is (2004) en technisch niet meer wordt ondersteund vanaf eind 2028. Hierdoor is een kort doorloopproces noodzaak; in het najaar van 2026 is het aanbestedingstraject gestart waarna 2027 in het teken van de implementatie staat en we in januari 2028 live kunnen gaan. In het voorjaar van 2026 is o.a. gestart met het consulteren van 4 marktpartijen om een betere inschatting te verkrijgen van de mogelijkheden van een nieuw financieel pakket maar ook de kosten voor het implementeren van een financieel systeem alsmede de te verwachten jaarlijkse structurele kosten (voornamelijk licentiekosten). Daarnaast zijn er in deze periode ook diverse bezoeken gedaan aan andere gemeentes om zowel inhoudelijk als financieel een nog scherper beeld te krijgen van de implementatie van een nieuw pakket. Dit heeft tot een verbeterde analyse geleid waarbij is geconstateerd dat de structurele lasten in lijn zijn met de beschikbare budgetten echter dat er additionele incidentele middelen benodigd zijn ad € 0,75 miljoen voor zowel 2027 als 2028 welke ten laste komen van de algemene middelen. Deze middelen zijn nodig om binnen het aangegeven tijdspad inrichting en implementatie van het financieel pakket te realiseren en tegelijkertijd de continuïteit van de reguliere bedrijfsvoering te kunnen borgen.
21	Bijstelling BSGW	Structureel bijstellen van de gemeentelijke bijdrage Sittard-Geleen aan de BSGW met betrekking tot de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 BSGW als gevolg van autonome ontwikkelingen ten gunste en laste van de algemene middelen.
22	Impulsbudget Sociaal Ontwikkelbedrijven.	Het impulsbudget sociaal ontwikkelbedrijven is een tijdelijke rijksregeling van € 289,70 miljoen euro waarmee het Rijk gemeenten van 2025 tot en met 2034 ondersteunt om de sociale infrastructuur van de ontwikkelbedrijven (Vidar BV) toekomstbestendig te maken. Het ontwikkelbedrijf zet deze middelen onder andere in voor het ontwikkelen van passend werk, het verder versterken van beschut werk, en het verbeteren van de doorstroming naar regulier werk

Nr	Onderwerp	Toelichting
23	De forfaitaire loonkostensubsidie voor beschut werk.	De forfaitaire loonkostensubsidie voor beschut werk is een rijksregeling die voorziet in een vaste vergoeding van 68% van het wettelijk minimumuurloon. De loonkostensubsidie is gericht op het compenseren van de verminderde loonwaarde van de inwoner met een indicatie nieuw beschut. Het Werkbedrijf – Vidar BV – stelt werkplekken ter beschikking aan de mensen met een indicatie nieuw beschut. De vergoeding van 68% van het wettelijk minimumuurloon compenseert daarbij de verminderde loonwaarde die dit met zich meebrengt.
24	KBL.	De bijdrage van de gemeente Sittard-Geleen aan de Kredietbank Limburg (KBL) loopt op. Dit wordt veroorzaakt door volumegroet van het aantal hulpvragers dat gebruik maakt van de dienstverlening van de KBL. De bijdrage van de gemeente Sittard-Geleen aan de Kredietbank Limburg (KBL) loopt op. Dit wordt veroorzaakt doordat de KBL haar tarieven heeft geïndexeerd
25	Lease audiovisuele middelen Mauritspark/ Vidar	Audiovisuele middelen zijn een randvoorwaarde voor het ondersteunen van hybride werken en optimaal benutten van de vastgestelde werkplekfactor. De benodigde uitbreiding van deze voorzieningen wordt gefinancierd via een leaseconstructie. De structurele dekking voor Mauritspark en Vidar komt uit de stelpost exploitatie.
26	Indexering OZB opbrengst	Op basis van de meicirculaire 2026 worden de OZB-tarieven met 3,4% geïndexeerd. In de begroting 2026 was voor de OZB-opbrengst 2027 al rekening gehouden met een indexering van 2,22%. Nu verwerken we het surplus van 1,18% (€ 0,75 miljoen) ten gunste van de OZB-opbrengst.
27	Bijstelling onvoorzien	Voor het sluitend maken van de jaarschijf 2027 stellen we voor de post onvoorzien structureel te verlagen met jaarlijks € 0,40 miljoen tot een bedrag van € 0,10 miljoen. Verlaging is acceptabel gezien de afdekking van het risicoprofiel in de algemene reserve risicobeheersing en de buffer in de algemene reserve van 2% van het begrotingstotaal.
28	Stelpost exploitatievoorziening	Voor het sluitend maken van de jaarschijf 2027 stellen voor het resterend tekort van € 0,14 miljoen af te dekken door het incidenteel verlagen van stelpost voor exploitatievoorstellen nieuw beleid.
29	Kapitaallasten	Kapitaallasten m.b.t. het realisatiekrediet en infra van de laagdrempelige gemeenschappelijk voorziening Geleen Zuid.
30	iUitvoeringsprogramma	'De I-Visie/ I-strategie is uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma. Ingegeven door autonome ontwikkelingen ligt de focus hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en - beveiliging, Data en AI. De gevraagde middelen betreffen een werkbudget om reeds gestarte activiteiten in omtrent het iUitvoeringsprogramma te kunnen continueren in 2027.
31	Administratieve wijzigingen	Administratieve wijzigingen over de programma's heen, niet zijnde taak-, speerpunt- en reservemutaties. (Zie bijlage)
32	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

9.1. Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten en uitgaven van de gemeente die niet horen bij één specifiek onderwerp of programma. Denk bijvoorbeeld aan de OZB (onroerendezaakbelasting) en het geld dat de gemeente krijgt uit het gemeentefonds. De gemeente mag deze middelen vrij gebruiken, dus ze zijn niet aan een vast doel gekoppeld.

Soms krijgt de gemeente geld uit het gemeentefonds dat wél bedoeld is voor een bepaald doel. In dat geval wordt het alsnog gekoppeld aan het juiste programma.

Andere inkomsten, zoals rioolheffing, afvalstoffenheffing of specifieke uitkeringen, zijn wél bedoeld voor een bepaald doel. Die worden dan ook bij het juiste programma gezet.

De algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Treasury, betreft enerzijds rente die de gemeente betaalt en ontvangt en daarnaast de dividenden uit deelnemingen
- Gemeentelijke belastingen
- Uitkeringen uit het gemeentefonds
- Overige baten en lasten, deze bestaat uit diverse stelposten voor nieuw beleid, inflatie en onvoorziene uitgaven

In onderstaande links wordt verwezen naar de paragrafen / onderliggende documenten waar nadere toelichting wordt gegeven op de verschillende onderwerpen die vallen onder algemene dekkingsmiddelen:

- [Lokale heffingen](#)
- [Bedrijfsvoering](#)
- [Onderhoud kapitaalgoederen](#)
- [Financiering](#)
- [Verbonden partijen \(deelnemingen\)](#)
- [Gemeentefonds](#)

Treasury

Rente die de gemeente betaalt en ontvangt

Voor de verwerking van rentelasten en -baten zijn de bepalingen en richtlijnen uit de notitie Rente van de commissie BBV van toepassing. Alle rentelasten en -baten worden in eerste instantie geboekt onder het product Financiering (taakveld treasury). De rentekosten van de projectfinanciering worden vervolgens direct doorgeboekt naar het betreffende taakveld, evenals de ontvangen rente betreffende de projectfinanciering. Via de omslagrente worden de overige rentekosten -/- renteopbrengsten doorbelast aan de verschillende taakvelden. Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar de paragraaf Financiering.

Dividenden uit deelnemingen

De opbrengst uit deelnemingen bestaat structureel uit dividend van BNG en Enexis. Daarnaast zijn in 2024 en 2025 incidentele opbrengsten gerealiseerd uit de ontbinding van PBE en CSV, vennootschappen die waren opgericht voor de afhandeling van verplichtingen uit de verkoop van Essent en Attero.

Gemeentelijke Belastingen

Gemeentelijke belastingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding vrij besteedbaar is, omvatten onder andere de onroerendezaakbelasting (voor woningen en niet-woningen), precariobelasting, toeristenbelasting, parkeergelden en hondenbelasting.

Een uitgebreid overzicht van deze heffingen, inclusief het gevoerde beleid, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid, is te vinden in de [paragraaf Lokale heffingen](#).

Uitkeringen uit het Gemeentefonds

Het saldo van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate hoeveel financiële ruimte de gemeente heeft. Tot het gemeentefonds behoren de algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Met het geld kunnen gemeenten zelfstandig beleid voeren. Gemeenten moeten echter wel de aan hen wettelijk opgedragen taken betalen met het geld dat zij uit het gemeentefonds ontvangen.

Via de gemeentefondscirculaire informeert het Rijk de gemeenten over het gemeentefonds. De cijfers in deze begroting zijn, conform provinciale richtlijnen en eerdere jaren, gebaseerd op de meicirculaire 2026. Over de uitkomst van de meicirculaire 2026 is een raadsinformatiebrief beschikbaar, die u [hier](#) kunt raadplegen.

Overige baten en lasten

‘Overige baten en lasten’ bevat voornamelijk stelposten die niet direct aan specifieke beleidsprogramma’s zijn toe te wijzen. Een belangrijk onderdeel hiervan is de stelpost inflatie en nieuw beleid. Door het hanteren van deze stelposten kunnen we financiële risico’s beter opvangen en waar nodig flexibel inspelen op ontwikkelingen in de kostenstructuur, zoals fluctuaties in energieprijzen, loonstijgingen of andere externe factoren.

9.2. Overhead

De overhead is van belang bij de berekening van de gemeentelijke tarieven. In de paragraaf lokale heffingen is een passage opgenomen over de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen en leges.

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt als volgt beschreven: *het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.*

De overhead is opgenomen op taakveld 0.4 Overhead.

In onderstaande overzichten is de berekening van de overhead opgenomen. Voor de bepaling van de overhead wordt verwezen naar het [afsprakenkader Overhead 2025-2028](#). De overhead wordt voor 4 jaar “vastgeklekt” en daarmee iedere 4 jaar herzien en vastgesteld door de gemeenteraad. Uitzondering hierop zijn grote

reorganisaties, wetswijzigingen of ontwikkelingen die kunnen leiden tot een aanpassing van de verdeling van de overhead.

Berekening Overhead	
Totaal overhead (*1.000)	€ 41.865
Totaal fte primaire begroting	fte 1.006
Overhead per fte	€ 41.614
Doorbelasting naar projecten (*1.000)	€ 1.040
Totaal overhead na doorbelastingen (*1.000)	€ 40.824

9.3 Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting wordt geheven over de winst die behaald wordt door een gemeente met activiteiten die aan de criteria voldoen van ondernemerschap. Bij de inventarisatie van onze activiteiten blijkt een aantal winstgevend te zijn. Echter daar is geen vennootschapsbelasting over verschuldigd, omdat de activiteiten onder een vrijstelling vallen of als normaal vermogensbeheer zijn te beschouwen.

9.4. Onvoorzien

Artikel 8 van de BBV stelt dat de gemeente verplicht is een post onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. Deze post is bedoeld om tegenvallers en/of nieuwe beleidsinitiatieven incidenteel op te kunnen vangen. Wij hebben hiervoor in de begroting 2027 € 0,10 miljoen opgenomen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Gemeentelijke belastingen kennen twee hoedanigheden. Enerzijds is er sprake van algemene belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De onroerende-zaakbelastingen (hierna: OZB), de precariobelastingen, de parkeerbelastingen zijn hier voorbeelden van. Anderzijds is er sprake van retributieve heffingen waar een vergoedingselement in zit. De rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de leges zijn hier de belangrijkste voorbeelden van.

De gemeentelijke belastingen kennen een gesloten systeem. De gemeenteraad kan alleen die belastingen invoeren, wijzigen of afschaffen die in de wet zijn benoemd.

De fiscaliteit is altijd en uitsluitend volgend op eerder bestuurlijk genomen materiële en budgettaire besluiten en staat dan ook nimmer op zichzelf.

Deze paragraaf bevat - zoals voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) - informatie en voorstellen over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners en ondernemers van Sittard-Geleen.

Gemeentelijk belastingbeleid 2027

Voor het gemeentelijk belastingkader 2027 gelden de volgende uitgangspunten:

- De belastingtarieven worden geïndexeerd. Beleidsmatige verhogingen worden alleen uitgevoerd als er sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt op basis van de meicirculaire 2026 vastgesteld op 3,4%. Daar waar van het percentage van 3,4% wordt afgeweken wordt dit expliciet en onderbouwd aangegeven.
- Bij de OZB worden niet de tarieven geïndexeerd doch wordt de opbrengst met 3,4% geïndexeerd.
- De opbrengsten van de algemene heffingen hondenbelasting, toeristenbelasting en reclamebelasting zijn als algemene belastingen weliswaar vrij besteedbaar doch hebben op basis van bestuurlijke keuzes binnen deze gemeente het karakter van een bestemmingsheffing (maximaal 100% kostendekkend), voor zover er dekkingsmiddelen zijn.
- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid. De gemeente doet op basis van dwingend wettelijk voorschrift niet aan (fiscale) inkomenspolitiek. Er is bepaald dat de hoogte van een gemeentelijke belasting niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen
- De afnemer van gemeentelijke diensten (leges, rioolheffing) en vervuiler (afvalstoffenheffing) betalen.
- De gemeentelijke dienstverlening is maximaal 100% kostendekkend. Alle kosten worden gedekt door de opbrengsten van de diverse gemeentelijke retributieve heffingen.

Indexering 2027

De indexering van de gemeentelijke belastingen en heffingen gebruiken wij in deze begroting als algemeen dekkingsmiddel. In de meicirculaire 2026 zijn de verschillende indexeringspercentages voor het gemeentefonds opgenomen. Voor de gemeentelijke belastingen gebruiken wij hetzelfde gemiddelde percentage van 3,4 %, maar hierop zijn uitzonderingen zoals de hondenbelasting en de parkeerbelastingen. De tarieven voor de rioolheffing en de voor de afvalstoffenheffing indexeren wij niet. Bij deze heffingen begroten wij op basis van de verwachte kosten en opbrengsten. Hierna worden de tariefstijgingen 2027 bij de rioolheffing en de afvalstoffenheffing verder toegelicht.

Gemeentelijke belastingen en retributieve heffingen 2027

Onderstaand wordt een prognose van de opbrengst uit de algemene gemeentelijke belastingen en de afvalstoffenheffing en de rioolheffing weergegeven.

De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de algemene indexering van 3,4%. Er wordt bij de OZB-tariefberekeningen rekening gehouden met wijzigingen in de WOZ-waarden en wel in die zin dat stijgende WOZ-waarden niet tot OZB-meeropbrengsten leiden. Medio oktober 2026 komt er vanuit de BsGW een eerste prognose van de WOZ-waarden 2027. Medio 15 november 2026 kan nog een actualisatie van de prognose volgen.

De rioolheffing en de afvalstoffenheffing worden niet geïndexeerd. Deze heffingen worden begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

Belastingvoorstellen 2027

Tabel belastingvoorstellen 2027-2030

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Belastingvoorstellen 2027 Begrote opbrengsten 2027-2030 zijn incl. prijsindex 2027 van 3,4%				
			Prijs- index 3,4%	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
OZB- woning eigenaarsheffing	26.523	21.380	727	22.107	22.107	22.107	22.107
OZB - niet woning gebruikersheffing	18.891	17.664	600	18.264	18.264	18.264	18.264
OZB - niet woning eigenaarsheffing	21.129	25.018	850	25.868	25.868	25.868	25.868
Totaal OZB	66.543	64.062	2.177	66.239	66.239	66.239	66.239
Afvalstoffenheffing (vastrecht, diftar en overige bijdragen) *	15.562	16.871		18.960	18.960	18.960	18.960
Rioolheffing *	12.031	11.976		12.498	12.498	12.498	12.498
Totaal opbrengst afval en riool	27.593	28.847		31.458	31.458	31.458	31.458
Hondenbelasting	356	404	7	411	411	411	411
Precariobelasting	66	67	2	69	69	69	69
Reclamebelasting	275	260	9	269	269	269	269

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Belastingvoorstellen 2027 Begrote opbrengsten 2027-2030 zijn incl. prijsindex 2027 van 3,4%				
			Prijs- index 3,4%	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Toeristenbelasting **	341	530	18	548	548	548	548
Totaal opbrengst overige belastingen	1.038	1.274	36	1.297	1.297	1.297	1.297
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	95.174	92.792		98.994	98.994	98.994	98.994
* Bestemmingsheffingen wijken per definitie af van de algemene indexering **Door een boekhoudkundige fout zijn de opbrengsten in 2024 en 2025 niet juist verantwoord. De gemiddelde opbrengst over deze twee jaren bedroeg € 509.000.							

Hierna volgt een uiteenzetting over de (opbrengst uit) gemeentelijke belastingen en rechten:

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De onroerendezaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing voor zowel woningen als niet-woningen. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting waarvan de opbrengst wordt toegevoegd aan de algemene middelen. Het heffingsstarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde.

Verhoging OZB-opbrengsten

De OZB-opbrengsten worden geïndexeerd 3,4 %. De gevolgen van een veranderingen in de gemiddelde WOZ-waarde zijn verwerkt in de berekende tarieven.

Tabel OZB-tarieven 2025-2027

	2025	2026	2027
OZB-eigenaar niet-woningen	0,8098 %	0,7301 %	0,7301 %
OZB-gebruiker niet-woningen	0,6283 %	0,5789 %	0,5789 %
%OZB-eigenaar woningen	0,1797 %	0,1491 %	0,1491 %

De tarieven OZB 2027 worden eerst in de raadsvergadering van december 2026 vastgesteld. Dit vanwege het gegeven dat de WOZ-heffingsareaal woningen en niet woningen (als heffingsgrondslagen voor de OZB) niet eerder dan medio oktober 2026 vanuit BsGW beschikbaar komen.

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten

Deze heffingen zijn volledig analoog aan die van de OZB. De heffingsgrondslag is de WOZ-waarde en de tarieven zijn gelijk aan die van de OZB.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemene belasting welke wordt geheven voor het houden van een hond binnen de gemeente.

Tabel kosten hondenbelasting

Taakveld	Kosten	Bedrag
0.64	Belastingen overig	€ 17.900
1.2	Personeelskosten	€ 101.702
5.7	Openbaar groen en recreatie	€ 125.801
6.3	Kwijtschelding eerste hond	€ 17.000
7.4	Milieubeheer	€ 72.000
0.4	Overhead	€ 62.431
0.8	BTW / BCF	€ 15.120
Totaal Kosten		€ 411.954

Tabel opbrengsten hondenbelasting

Opbrengsten		Bedrag
1.1	1e hond	€ 350.667
1.2	2e hond	€ 48.300
1.3	3e hond e.v.	€ 8.501
1.4	Kennel	€ 3.696
Totaal Opbrengsten		€ 411.164

Tabel berekening kostendekkendheid hondenbelasting

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 411.954
Totaal opbrengsten	€ 411.164
Kostendekkendheidpercentage	100%

Hondenbelasting heeft echter binnen deze gemeente het karakter van een bestemmingsheffing. Dit houdt in dat de insteek is om de opbrengsten nagenoeg gelijk te houden aan de kosten en in geen geval te laten uitstijgen boven de kosten. Om die reden wordt hier afgezien van toepassing van de index van 3,4%. De tarieven voor belastingjaar 2027 blijven dan ook ongewijzigd ten opzichte van die van belastingjaar 2026.

Tabel tarieven hondenbelasting

Categorie	2026	2027
1e hond	€ 47,76	€ 47,76
2e hond	€ 64,32	€ 64,32
Iedere hond boven het aantal van twee	€ 80,88	€ 80,88
Kennel	€ 169,20	€ 169,20

Precariobelastingen

De Verordening precariobelasting 2027 is gebaseerd op artikel 228 van de gemeentewet. Precariobelasting kan worden geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst

bestemde gemeentegrond. Omdat het een algemene belasting betreft is een onderzoek naar de kostendekkendheid van de tarieven niet van toepassing.

In Sittard-Geleen heffen wij alleen precariobelasting over de terrassen en standplaatsen die staan op gemeentegrond. De hoogte van de precariobelasting is afhankelijk van de grootte van het terras of de standplaats.

De tarieven voor de terrassen en de standplaatsen indexeren wij voor 2027 met 3,4%. Een standplaatshouder betreft bijvoorbeeld een loempia- of oliebolle kraam die niet op de week- of wijkmarkten staan.

Tabel wijziging tarieven precariobelasting

Precariobelasting	2026	2027	wijziging*
Terras, per jaar per m2	€ 15,60	€ 16,10	+3,21%
Standplaats, per dag per m1	€ 2,05	€ 2,10	+2,44%
Standplaats bijzondere locaties per m1	€ 7,80	€ 8,05	+3,21%

* Door afronding op € 0,05 wijkt de stijging van de tarieven af van de indexering van 3,4%.

Reclamebelasting

De Verordening reclamebelasting is gebaseerd op de gemeentewet. Reclamebelasting kan worden geheven ter zake van openbare aankondigingen welke zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Destijds in 2008 is gekozen voor de reclamebelasting als meest geschikte belasting voor de financiering van een ondernemersfonds c.q. Centrummanagement. De reclamebelasting is vrij eenvoudig te heffen met als uitgangspunt een solidariteitstarief voor iedere ondernemer met daar bovenop beperkte verhogingen/differentiatie naarmate de grootte van de reclamevoering.

In 2009 is vervolgens de reclamebelasting door de raad vastgesteld ter financiering van het Centrummanagement. In 2015 is er tenslotte voor gekozen de samenwerking met Centrummanagement voort te zetten in een nieuwe structuur en nieuwe opzet (coöperatie vorm). Ook in deze periode wordt de reclamebelasting ingezet ter financiering van het Centrummanagement. Aangezien het een algemene belasting betreft is een onderzoek naar de kostendekkendheid van de tarieven niet van toepassing.

De opbrengst van de reclamebelasting storten wij na aftrek van de uitvoeringskosten volledig door naar Centrummanagement Sittard en Geleen. Een verhoging van deze belasting heeft geen effect op de begroting van de gemeente. Voor belastingjaar 2027 worden de tarieven met 3,4% geïndexeerd.

Tabel tarieven reclamebelasting

Reclamebelasting	Tarief 2026*	Tarief 2027*
Het aangewezen gebied, de straten zoals genoemd in artikel 2 lid 1 van de verordening en zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende kaart		

Reclamebelasting	Tarief 2026*	Tarief 2027*
a. indien de oppervlakte van de reclameobjecten minder is dan 0,1 m ²	€ 0,00	€ 0,00
b. indien de oppervlakte van de reclameobjecten 0,1 m ² is of meer maar minder dan 0,5 m ²	€ 508,00	€ 522,00
c. indien de oppervlakte van de reclameobjecten 0,5 m ² is of meer maar minder dan 10 m ²	€ 559,00	€ 576,00
d. indien de oppervlakte van de reclameobjecten 10 m ² is of meer maar minder dan 30 m ²	€ 619,00	€ 642,00
e. indien de oppervlakte van de reclameobjecten 30 m ² is of meer	€ 785,00	€ 810,00

* De tarieven worden afgerond op hele euro's.

** Door afronding op hele euro's wijkt de stijging van de tarieven af van de indexering van 3,4 %. Verder moeten deze jaartarieven door 12 (maanden) deelbaar zijn op twee decimalen.

Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een belasting geheven ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeente in de basisregistratie personen (BRP) zijn ingeschreven. De gemeente ontvangt namelijk van het Rijk een bedrag per inwoner, voor toeristen ontvangt de gemeente geen geld, terwijl toeristen ook profiteren van de openbare ruimte zoals het onderhoud van de wegen. De toeristenbelasting is een algemene belasting waardoor het toegestaan is om meer dan kostendekkend te zijn. Wij zijn overigens geheel vrij in de besteding van de opbrengst.

De directe kosten voor toerisme omvatten onder andere de VVV Zuid-Limburg, het onderhoud van het fietsknooppunt en kleine losse initiatieven op het gebied van vrije tijdseconomie. Toeristen maken ook gebruik van de faciliteiten binnen de Gemeente Sittard-Geleen, zoals de infrastructuur en de evenementen die georganiseerd worden.

De tarieven per persoon per nacht van de toeristenbelasting worden voor 2027 geïndexeerd met het 3,4%.

Tabel tarieven toeristenbelasting

Toeristenbelasting	2026	2027
Campingtarief	€ 1,28	€ 1,32
Logies en vakantiewoningen	€ 2,04	€ 2,11
Hotels, pensions, B&B	€ 2,66	€ 2,75

Parkeerbelastingen

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- Een belasting voor het parkeren van een voertuig op daartoe aangewezen gemeentelijke parkeerplaatsen;
- Een belasting voor de door de gemeente uitgegeven parkeervergunningen en parkeerabonnementen.

Het niet voldoen van de parkeerbelasting bij een parkeerplaats levert een naheffingsaanslag parkeerbelastingen met een kostenopslag op. Deze kostenopslag is wettelijk gemaximeerd. Deze bedroeg in 2026 € 82,00 en wordt voor 2027 € 84,30. Voor het in rekening mogen brengen van deze kostenopslag moet vooraf in de begroting worden aangetoond dat hier de maximaal 100% kostendekkingsnorm niet wordt overschreden. Daartoe dient onderstaand overzicht.

Tabel kosten naheffingsaanslag parkeren

taakveld	Kosten	Bedrag
0.64	Belastingen overig	€ 83.605
1.1	Informatieverwerkingskosten	€ 12.031
1.1	Personeelskosten	€ 148.200
0.4	Overhead	€ 41.627
0.8	BTW / BCF	€ 2.526
Totaal Kosten		€ 287.989

Tabel opbrengsten naheffingsaanslag parkeren

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Naheffingsaanslagen	€ 230.140
Totaal Opbrengsten		€ 230.140

Tabel berekening kostendekkendheid naheffingsaanslag parkeren

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 287.989
Totaal opbrengsten	€ 230.140
Kostendeckendheidpercentage	80%

De parkeertarieven worden voor 2027 niet verhoogd. De parkeertarieven hebben een relatie met meerdere factoren die van belang zijn voor en goed functionerende stadsdeelcentra. Hier is een ander afwegingskader op van toepassing dan een indexering. Dit is ook het geval voor de privaatrechtelijke tarieven zoals garages.

Hierna volgt dan een uiteenzetting over de (opbrengst uit) gemeentelijke retributieve heffingen:

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van de Gemeentewet. Daar is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer. Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag laten vergoeden door de inwoners. De zorgplichten zijn:

- een afvalwaterzorgplicht;
- een hemelwaterzorgplicht;
- een grondwaterzorgplicht.

De opbrengsten van de rioolheffing moeten uitsluitend aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet is beschreven in het beleidsplan water- en klimaatadaptatie.

Voor de rioolheffing geldt het principe van maximaal kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van riolering volledig in rekening worden gebracht bij de eigenaren van woningen en bedrijven. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening riolering.

De rioolheffing per woning of per niet woning stijgt van € 242,16 (2026) naar € 251,88 (2027).

Tabel kosten rioolheffing

Kosten		Bedrag
0.64	Belastingen overig	€ 286.652
2.1	Verkeer en wegen (reiniging)	€ 2.546.105
2.1.1	Onderhoud bermen en onkruidbestrijding verharding	€ 360.000
7.2	Riolering	€ 7.396.559
9.33	Personeelskosten	€ 636.743
	Overhead	€ 272.569
	BTW	€ 1.000.917
Totaal Kosten		€ 12.499.545

Tabel opbrengsten rioolheffing

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Rioolheffing woningen	€ 11.721.370
1.2	Rioolheffing niet-woningen	€ 776.871
Totaal Opbrengsten		€ 12.498.241

Tabel berekening kostendeckendheid rioolheffing

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 12.499.545
Totaal opbrengsten		€ 12.498.241
Kostendeckendheidpercentage		99,99%

Afvalstoffenheffing

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeente zorgdraagt dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige huishoudelijke afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan. De inzamelplicht geldt niet voor grove huishoudelijke afvalstoffen.

De gemeenteraad kan daartoe een heffing instellen ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. Deze afvalstoffenheffing is dan ook een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van de Wet Milieubeheer. Een bestemmingsbelasting betekent dat de opbrengsten de kosten niet mogen overschrijden. Er mag dus geen winst op de afvalstoffenheffing worden gemaakt. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM (afvalinzameling en reiniging Westelijke Mijnstreek).

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van afvalverwerking volledig in rekening worden gebracht bij de gebruikers. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort dan wel gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening afvalverwerking.

De afvalstoffenheffing is gebaseerd op de productbegroting RWM, kosten en baten BsGW en een interne toerekening van kosten aan het beleidsveld afval. Binnen de productbegroting van RWM zijn we geconfronteerd met forse stijgingen van het tarief voor diensten en verwerking.

Het vastrecht afvalstoffenheffing stijgt van € 242,52 (2026) naar € 282,96 (2027).

Deze forse tariefstijging is het gevolg van onder meer een stijging van de door het Rijk opgelegde CO2-heffing. Het Rijk heeft voorgesteld de CO2-heffing op verbranden van afval de komende jaren stapsgewijs te laten stijgen tot een bedrag van € 295 per ton CO2 in 2030. Voor 2026 gold een tarief van € 100,70 per ton en in 2027 zal dit € 149,30 per ton bedragen. De komende jaren zal dit Rijkstarief verder oplopen en daarmee de gemeentelijke tarieven negatief beïnvloeden.

Naast de stijging van de CO2-heffing zal ook de door het Rijk opgelegde afvalverbrandingsbelasting de komende jaren stapsgewijs stijgen. Het huidige tarief zal van € 40,85 naar een bedrag van € 113,81 in 2035 stijgen. De afvalverbrandingsbelasting blijft voor 2027 echter nog ongewijzigd en zorgt daarmee niet voor een verdere stijging van verwerkingskosten. Deze ontwikkeling zorgt wel voor een verdere stijging van de tarieven in de toekomst.

Wij kiezen er daarom voor in het voorstel enkel onontkoombare aanvullende kosten, vanuit rijkswege opgelegd, mee te nemen in de tariefstijging. Dit zorgt ook voor een minder sterke stijging van het tarief (€ 0,06 in plaats van € 0,13 per kg). Een sterke stijging kan namelijk zorgen voor een ongewenste toename in het aantal dumpingen van afval.

De verwervingskosten voor de nieuwe bedrijfslocatie (aankoop bouwgrond) voor de RWM zorgen eveneens voor een verhoging van € 6,00 van het vastrecht afvalstoffenheffing.

Ook de verdere kosten van de dienstverlening van de RWM stijgen fors. De kosten voor diensten zijn geïndexeerd met 9%. Dit door toedoen van stijgende personeelskosten (CAO), gestegen brandstof- en energieprijzen en de kosten voor uitbesteed werk.

Met bovenstaande in acht genomen, stijgt dan het vastrecht van € 242,52 naar € 282,96. Het gemiddeld variabel recht stijgt van € 118,69 naar € 121,82. In deze tariefberekening is rekening gehouden met een eenmalige onttrekking uit de voorziening van € 830.000. In de voorziening blijft voldoende ruimte om schommelingen en beleidsmatige aanpassingen op te vangen.

De tarieven 2027 voor de milieuparken (de zogenaamde poorttarieven) zijn vastgesteld in afstemming met de overige gemeentelijk deelnemers in de NV RWM (gemeenten Beek, Stein en Echt-Susteren).

Tabel kosten afvalstoffenheffing

Kosten		Bedrag
0.64	Belastingen overig (oa BsGW)	€ 295.739
2.1	Verkeer en wegen (reiniging)	€ 2.097.766
6.3	Kwijtschelding en incontinentie	€ 955.000
7.3	Afval	€ 13.762.683
7.3.1	Onttrekking voorziening (uitvoeringsplan afval)	€ -830.000
9.33	Personeelskosten	€ 428.876
	Overhead	€ 216.397
	BTW	€ 2.034.105
Totaal Kosten		€ 18.960.566

Tabel opbrengsten afvalstoffenheffing

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Vast recht	€ 12.690.756
1.2	Variabel recht	€ 5.603.500
1.3	Overige bijdragen	€ 666.310
Totaal Opbrengsten		€ 18.960.566

Tabel berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 18.960.566
Totaal opbrengsten		€ 18.960.566
Kostendekkendheidpercentage		€ 100,00%

Medische kortingsregeling

Huishoudens met een medische indicatie produceren medisch afval dat niet gescheiden kan worden. Dit afval dient aangeboden te worden als restafval, een betaalde afvalstroom. Huishoudens met een medische indicatie hebben recht op een vermindering van de totaal verschuldigde belasting voor restafval van 60% met een maximum van € 150,00 per belastingjaar.

Extra restafvalcontainer voor huishoudens met medische indicatie

Met ingang van 2023 wordt huishoudelijk restafval 1x per 4 weken opgehaald (voorheen 1x per 2 weken). Huishoudens met een medische indicatie produceren meer restafval door medische redenen. Sinds 2024 hebben huishoudens met een medische indicatie recht op één gratis extra restafvalcontainer.

Kwijtschelding op het vastrecht en diftar

Huishoudens met recht op kwijtschelding hebben recht op kwijtschelding van het volledige vastrecht en tot maximaal € 88,00 op het variabel recht (DIFTAR).

Leges

Voor een dienst of product van de gemeente betaalt de aanvrager leges. Vraagt men bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. Men moet ook leges betalen als bijvoorbeeld in vergunningsaanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindresultaat maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.

Wij kennen drie categorieën (hoofdstukken) van legesheffing;

1. Leges voor algemene dienstverlening
2. Leges omgevingsrecht (Omgevingswet)
3. Leges voor dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (EDR)

Ook voor de legestarieven geldt het beginsel van maximaal 100% kostendekking. Een aantal legestarieven worden door het Rijk echter wettelijk gemaximeerd:

- Hoofdstuk 1 paragraaf 2: reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart (NIK);
- Hoofdstuk 1 paragraaf 3: rijbewijzen;
- Hoofdstuk 1 paragraaf 7: verklaring omtrent gedrag (VOG) en naturalisatietarieven;
- Hoofdstuk 1 paragraaf 9: Wet op de kansspelen en Speelautomatenbesluit 2000.

De gemeenteraad stelt de overige legestarieven vast. Nagenoeg alle legestarieven worden met 3,4% geïndexeerd. Dit met uitzondering van de wettelijke tarieven en de legestarieven onder hoofdstuk 2 paragraaf 3 (leges bouwactiviteiten). Dit laatste omdat hier al sprake is van maximaal 100% kostendekking.

Tabel berekening kostendekkendheid totale legestabel

Recapitulatie hoofdstuk 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
Kostendekking Hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening)	2.188.273	436.803	2.625.076	2.509.731	96%
Kostendekking Hoofdstuk 2 (omgevingsrecht)	3.017.364	0	3.017.364	3.010.247	100%
Kostendekking Hoofdstuk 3 (Europese dienstenrichtlijn)	95.002	21.045	116.047	60.543	52%
Kostendekking totale tarieventabel	5.300.639	457.848	5.758.487	5.580.521	97%

Onderstaand de kostendekkendheid per hoofdstuk en per paragraaf.

Tabel berekening kostendekkendheid legesverordening hoofdstuk 1 algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
paragraaf	1	Burgerlijke stand*	85.535	46.371	131.906	133.000	101%
paragraaf	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaarten	1.556.116	228.811	1.784.927	1.773.119	99%
paragraaf	3	Rijbewijzen	282.582	66.266	348.848	301.487	86%
paragraaf	4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen*	50.872	16.886	67.758	64.199	95%
paragraaf	5	Bestuur stukken*	0	0	0	0	
paragraaf	6	Vastgoedinformatie*	0	0	0	0	
paragraaf	7	Overige publiekszaken*	26.167	4.978	31.145	26.351	85%
paragraaf	8	Gemeentearchief Sittard-Geleen	0	0	0	0	
paragraaf	9	Bijzondere wetten*	177.065	71.554	248.619	205.859	83%
paragraaf	10	Diversen*	9.936	1.937	11.873	5.716	48%
Kostendekking hoofdstuk 1			2.188.273	436.803	2.625.076	2.509.731	96%

De opbrengsten met een * zijn geïndexeerd met het algemene indexeringspercentage van 3,4%. De overige leges zijn afhankelijk van maximumtarieven van het Rijk. Doordat het Rijk deze nog niet (allemaal) heeft gepubliceerd in de Staatscourant, kan het zijn dat deze leges nog wijzigen. Hiertoe is het college bevoegd maar wordt de raad altijd geïnformeerd.

Tabel berekening kostendekkendheid legesverordening hoofdstuk 2 omgevingswet

Hoofdstuk 2 Omgevingswet			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
paragraaf	1	Algemene bepalingen	185.430	0	185.430	0	
paragraaf	2	Voorfase	436.033	163.487	599.521	340.292	57%
paragraaf	3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.183.760	423.762	1.607.522	2.546.301	158%
paragraaf	4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	106.951	37.908	144.859	20.225	14%
paragraaf	5	Milieubelastende activiteiten	35.343	0	35.343	57.375	162%
paragraaf	6	Lozingsactiviteiten	569	243	812	838	103%
paragraaf	7	Aanlegactiviteiten	76.881	32.805	109.686	92.060	84%
paragraaf	8	Overige activiteiten	44.420	18.954	63.374	36.678	58%
paragraaf	9	Maatwerkvoorschriften	1.386	0	1.386	2.250	162%
paragraaf	10	Gelijkwaardigheid	0	0	0	0	
paragraaf	11	Overige tarieven	27.762	11.846	39.608	21.283	54%
paragraaf	12	Modaliteiten	164.196	65.627	229.823	148.164	64%
paragraaf	13	Vermindering*	0	0	0	-255.219	
paragraaf	14	Teruggaaf	0	0	0	0	
Kostendekking hoofdstuk 2			2.262.732	754.633	3.017.365	3.010.247	100%

*Paragraaf 13 Vermindering heeft een directe band met de bouwleges uit de paragrafen 2 en 3. Het is in principe geen opbrengst doch de vermindering welke wordt verrekend met de opbrengsten uit paragraaf 2 en 3. Zie onderstaande toelichting.

De gemiddelde bouwsommen stijgen door o.a. inflatie en economische invloeden zodanig dat bij gelijkblijvende tarieven er een hogere opbrengst te verwachten is. Daardoor worden de tarieven voor de leges Omgevingswet paragraaf 3 niet geïndexeerd. De overige tarieven zijn voor 2027 geïndexeerd met 3,4%.

Tabel berekening kostendekkendheid leges hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
paragraaf	1	Horeca	43.089	9.121	52.210	39.917	76%
paragraaf	4	Organiseren evenementen of markten	33.521	9.553	43.074	11.352	26%
paragraaf	7	Overige vergunningverlening	18.392	2.371	20.763	9.274	45%
Kostendekking hoofdstuk 3			95.002	21.045	116.047	60.543	52%

Hoofdstuk 3 is een kleiner onderdeel van de legestarieventabel dat voor een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Alle tarieven van titel 3 zijn geïndexeerd met 3,4%.

Marktgelden

Onder de naam 'marktgelden' worden rechten geheven voor het gebruik of genot van de door burgemeester en wethouders als markt aangewezen openbare grond. Daarnaast worden 'marktpromotiegelden' geheven voor promotie van de markten. De tarieven zijn geïndexeerd zijn voor 2027 geïndexeerd met 3,4 %.

Tabel kosten marktgelden

Taakveld	Kosten	Bedrag
0.64	Belastingen overig	€ 6.750
3.3	Week- en wijkmarkten	€ 157.743
3.4	Jaarmarkten	€ 43.196
3.4	Personeelskosten	€ 139.345
0.4	Overhead	€ 66.593
0.8	BTW	€ 21.725
Totaal Kosten		€ 435.352

Tabel opbrengsten marktgelden

Opbrengsten		Bedrag
	Week- en wijkmarkten	€ 260.452
	Jaarmarkten	€ 79.628
Totaal Opbrengsten		€ 340.080

Tabel berekening kostendekkendheid marktgelden

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 435.352
Totaal opbrengsten	€ 340.080
Kostendekkendheidpercentage	78%

In de tarieventabel maken wij onderscheid tussen vaste standplaatsen, dagplaatsen en standwerkersplaatsen. Daarnaast is de oppervlakte die in gebruik genomen wordt bepalend voor het tarief. Er wordt ook tariefdifferentiatie toegepast door onderscheid te maken tussen markten in en buiten de stadscentra en de jaarmarkten. Wij verhogen de tarieven van de weekmarkt conform de algemene indexatie van 3,4%. De tarieven zijn historisch tot stand gekomen.

Lijkbezorgingsrechten

Onder de naam 'lijkbezorgingsrechten' worden rechten geheven voor het gebruik van een begraafplaats en voor de door de gemeente verleende diensten. De Verordening op het beheer en gebruik van de algemene begraafplaatsen voor de gemeente Sittard-Geleen 2012 en de Wet op de lijkbezorging is van toepassing. De prognose van de opbrengsten is gebaseerd op een gemiddelde van de realisatie van de afgelopen jaren. Voor 2027 zijn de tarieven geïndexeerd met 3,4 %.

Tabel kosten begraafplaatsen

Kosten	Bedrag
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	€ 272.530
9.33 Personeelskosten	€ 158.617
Overhead	€ 97.824
BTW	€ 12.882
Totaal Kosten	€ 541.853

Tabel opbrengsten begraafplaatsen

Opbrengsten	Bedrag
1 Algemeen	€ 0
2 Rechten voor begraven van lijken, bijzetten van asbussen of verstrooien van as alsmede het gebruik van graven.	€ 205.271
3 Verhoging buitengewone uren	€ 0
4 Verlengen grafrechten	€ 210.404
5 Bijhuren in verband met bijzetten	€ 0
6 Rechten plaatsen graftekens	€ 5.953
7 Lichten	€ 12.211
8 Onderhoudsvrije graven	€ 0

Opbrengsten		Bedrag
9	Reserveren grafruimte	€ 1.299
Totaal Opbrengsten		€ 435.138

Tabel berekening kostendekkendheid begraafplaatsen

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 541.853
Totaal opbrengsten		€ 435.138
Kostendekkendheidpercentage		80,31%

Scheepvaartrechten

Onder de naam “haven- en kadegeld” wordt een recht geheven ter zake van het innemen van een ligplaats.

Onder de naam “opslaggeld” wordt een recht geheven ter zake van opslag van zaken. De tarieven worden voor 2027 geïndexeerd met 3,4%.

Tabel kosten havens

Kosten		Bedrag
2.3	Personeelskosten	€ 71.206
2.4	Economische havens en waterwegen	€ 177.631
	Overhead	€ 29.134
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		€ 277.971

Tabel opbrengsten havens

Opbrengsten		Bedrag
1	Haven- en kadegeld	€ 249.381
2	Opslaggeld	€ 0
Totaal Opbrengsten		€ 249.381

Tabel berekening kostendekkendheid havens

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 277.971
Totaal opbrengsten		€ 249.381
Kostendekkendheidpercentage		89,71%

Aanlegrechten uitweg

Onder de naam “aanlegrechten uitweg” wordt een recht geheven wegens het door of vanwege de gemeente realiseren van een uitweg van een gebouw of particulier terrein. De tarieven worden voor 2027 geïndexeerd met 3,4%.

Tabel berekening kostendeckendheid aanlegrechten

Kosten		Bedrag
2.1	aanleg inritten	€ 15.000
	Overhead	€ 0
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		€ 15.000

Tabel kosten aanlegrechten

Opbrengsten		Bedrag
1	Aanlegrechten	€ 1.723
2	Aanlegrechten	€ 12.324
Totaal Opbrengsten		€ 14.047

Tabel berekening kostendeckendheid aanlegrechten

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 15.000
Totaal opbrengsten		€ 14.047
Kostendeckendheidspercentage		93,65%

Rioolaansluitrechten

Onder de naam “aansluitrecht riolering” wordt een recht geheven ten aanzien van de door de gemeente verstrekte dienstverlening in verband met het tot stand brengen van een directe of indirecte aansluiting van een eigendom op het gemeentelijke rioolstelsel. De tarieven worden voor 2027 geïndexeerd met 3,4%.

Tabel kosten rioolaansluitrechten

Kosten		Bedrag
1.1	Exploitatiekosten, aannemer	€ 87.640
	Overhead	€ 0
	BTW	€ 18.404
Totaal Kosten		€ 106.044

Tabel opbrengsten rioolaansluitrechten

Opbrengsten		Bedrag
4	Aanlegrechten	€ 104.470
Totaal Opbrengsten		€ 104.470

Tabel berekening kostendeckendheid rioolaansluitrechten

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 106.044
Totaal opbrengsten		€ 104.470
Kostendeckendheidspercentage		98,52%

Kwijtscheldingen

Zo inwoners de aanslag gemeentebelastingen niet kunnen betalen bestaat de mogelijkheid om hier kwijtschelding voor aan te vragen. Het kwijtscheldingsbeleid is strikt gebonden aan een aantal rijksregels. Binnen de door het Rijk vastgestelde regels voert BsGW het kwijtscheldingsbeleid uit.

Er wordt niet voor alle belastingsoorten kwijtschelding verleend. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing (het vastrecht per huishouden) en voor de hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Kwijtschelding wordt vaak vooraf verleend maar kan op verzoek ook achteraf worden verleend. Incontinentie- en stomapatiënten kunnen onder bepaalde voorwaarden ook kwijtschelding ontvangen op de variabele deel van de afvalstoffenheffing (DIFTAR). De voorwaarden daarvoor zijn opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing.

Ook kleine ondernemers (geen rechtspersonen) en zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) die aantoonbaar en geverifieerd (gezien hun jaarcijfers) op of onder bijstandsniveau moeten leven, kunnen kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en voor de hondenbelasting (één hond) krijgen.

Gemiddeld komen jaarlijks circa 2.500 particuliere huishoudens voor kwijtschelding in aanmerking.

Monitor gemeentelijke woonlastendruk

De gemeentelijke fiscale woonlasten zijn gedefinieerd is het samenstel van de OZB voor woningen, de rioolheffing voor woningen de afvalstoffenheffing (particuliere huishoudens).

Uitgangspunt is dat de gemeentelijke fiscale woonlasten in beginsel niet meer stijgen dan de inflatie. Voor 2027 wordt hier een index van 3,4% toegepast.

Voor de OZB woningen geldt verder dat WOZ-waardestijgingen worden gecompenseerd door evenredige verlaging van de OZB-tarief voor woningen. Voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing geldt bovendien het wettelijk vereiste van maximaal 100% kostendekking.

Bij het vaststellen van de begroting wordt de gemeentelijke fiscale woonlastendruk gemeten. Wij doen dit met behulp van de Atlas van de lokale lasten welke jaarlijks wordt gepubliceerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen. Hierin zijn de gemeentelijke fiscale woonlasten en de daaraan gekoppelde woonlastendruk van alle Nederlandse gemeenten opgenomen. Tevens wordt daarbij een benchmark (rangorde laag-hoog) gepresenteerd. In de meest recente COELO Atlas 2026 staat de gemeente Sittard-Geleen op 245^e plaats (waarbij de gemeente op de 1^e plaats de laagste en de gemeente op 346^e plaats de hoogste gemeentelijke fiscale woonlasten kent).

Tabel Woonlasten 2026 (eigenaar tevens eigen gebruiker woning)

Gemeente	Gemiddelde waarde woningen	OZB Eigenaar	Rioolheffing eigenaar / gebruiker	Afvalstoffenheffing	Gemeentelijke lasten eigenaar / gebruiker	Rangorde
Heerlen	311.000	454	209	432	1.095	191
Maastricht	483.000	436	233	397	1.066	159
Sittard-Geleen	366.000	545	242	382	1.169	245
Venlo	422.000	437	155	274	866	12

De afgelopen jaren zijn de woonlasten voor onze inwoners sterk gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door de hoger wordende kosten van de afvalstoffen- en rioolheffing.

Weerstandsvermogen / Risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te beoordelen of de gemeente in staat is om nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Dit zonder dat daarbij de continuïteit van de uitvoering van taken in gevaar komt of de gemeente het beleid moet wijzigen.

Het beleid omtrent risicomanagement

De Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft de methodiek en berekeningswijze van de afzonderlijke delen van het weerstands-vermogen aan, evenals de norm voor het gewenste niveau van het weerstandsvermogen. Risico's zijn onvermijdelijk en deze kunnen eventueel een impact hebben. Het college informeert via de P&C-cyclus de raad transparant over risico's. In deze paragraaf komen de risico's met de daar bijbehorende beheersmaatregelen en de beoordeling van het weerstandsvermogen aan bod. Dit samen geeft een totaalbeeld van de (financiële) risicopositie van de gemeente. De paragraaf weerstandsvermogen is een verplicht onderdeel van de jaarrekening en de begroting en wordt ieder half jaar geactualiseerd.

Als het risico zich voordoet, dan gaat de dekking niet automatisch via de weerstandscapaciteit. Eerst worden alle opties geïnventariseerd en beoordeeld. Een structureel risico dat zich voordoet kan alleen incidenteel opgevangen worden uit de weerstandscapaciteit. In de daarop eerstvolgende P&C-moment wordt gekeken naar een structurele oplossing. Dit is nodig om te voorkomen dat de weerstandscapaciteit onvoldoende is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. De door de raad vastgestelde kaders over het weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn terug te vinden op overheid.nl:

- Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing, 2019;
- Financiële verordening gemeente Sittard-Geleen, 2025;
- Kadernota reserves en voorzieningen, 2025.

Weerstandsvermogen begroting 2026

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen niet begrote financiële gevolgen van risico's en eigen middelen. Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van onze begroting. Een adequaat weerstandsvermogen voorkomt dat de gemeente bij elke (substantiële) financiële tegenvaller gedwongen wordt het beleid bij te stellen. Jaarlijks rapporteren wij in de begroting en jaarrekening het weerstandsvermogen en de risico's aan de gemeenteraad. Risicomanagement is vooruitkijken en dit wordt gebaseerd op inschattingen en aannames. Daarom maken wij in deze paragraaf geen vergelijking tussen begroting 2026 en begroting 2027. Deze analyse gaat verder op de stand van het weerstandsvermogen uit de jaarrekening 2025.

Benodigde weerstandscapaciteit

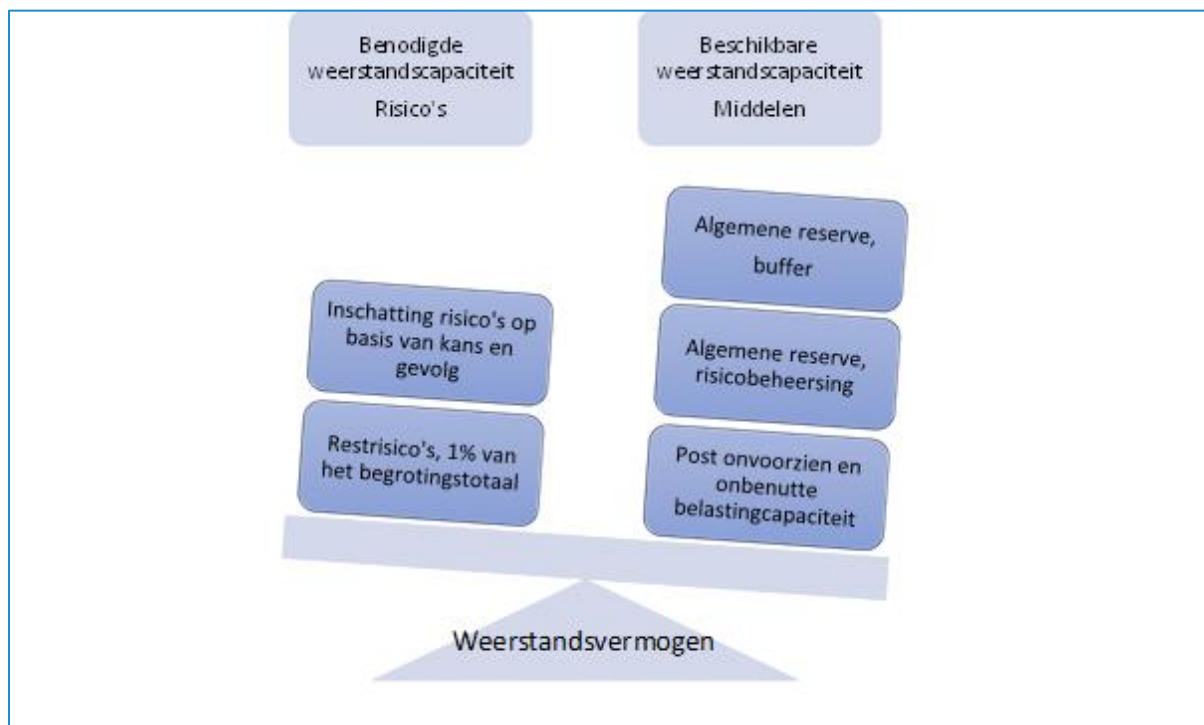
De wereld verandert in snel tempo en onzekerheid is een dagelijkse realiteit geworden. Door de risico's te kwantificeren, ontstaat vanzelf de discussie en de bewustwording over het beheersen van deze risico's. Op die manier is het ook mogelijk om het risicoprofiel en het effect van de beheersmaatregelen door de tijd heen te monitoren.

De opbouw van de benodigde weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

- 1% van het begrotingstotaal voor de dekking van niet-kwantificeerbare risico's (afgerond op 0,50 miljoen), en
- kwantificeerbare risico's en een restrisico.

Als het totaalbedrag van de benodigde weerstandscapaciteit lager is dan de beschikbare weerstandscapaciteit, dan is het weerstandsvermogen voldoende om eventuele risico's op te vangen. Indien het benodigde weerstandscapaciteit te laag is, wordt dit aangevuld vanuit de algemene reserve.

Figuur 1 Bepaling weerstandsvermogen (verdere uitleg over de berekening, zie kadernota Weerstandsvermogen en risicobeheersing)

)

Inventarisatie van kwantificeerbare risico's

Tabel 1 kwantificeerbare risico's en achtervang restrisico's

Benodigde weerstandscapaciteit					
Programma	Risico	Impact	Kans	benodigde weerstands-capaciteit	T.o.v. jaarrekening 2025
0. Bestuur en ondersteuning	<i>Risicoprofiel reguliere exploitatie:</i>				
	1 Niet-kwantificeerbare risico's (1% begrotingstotaal)			5,00	↔
	2 Overdracht pensioenen wethouders naar ABP	1,10	65%	0,72	↔

Benodigde weerstandscapaciteit						
Programma		Risico	Impact	Kans	benodigde weerstands- capaciteit	T.o.v. jaarrekening 2025
6. Sociaal Domein	3	Risico's in kader van ICT	2,70	35% / 65%	1,73	↔
	4	Juridische monitor	1,69	35%	0,59	↑
	5	Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO	1,50	65%	0,98	↔
	6	Extramuralisering WMO en terugdringen wachtlijst GGZ	0,75	65%	0,49	↔
	7	Hogere kosten beschermd wonen/Safehouses	1,20	65%	0,78	↔
	8	Variërend aandeel SG in macrobudget gebundelde uitkering (BUIG)	4,30	35% / 65%	0,77	↑
	9	Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) Wet Sociale Werkvoorziening	0,00	65%	0,00	↓
	10	Toenemende kosten jeugdhulp	2,50	65%	1,63	↔
	11	Segmentoverstijgende aanbesteding verblijf jeugdhulp	1,50	65%	0,98	↑
7. Gezondheid en milieu	12	Waardering aandelen Mijnstreek Warmte	2,24	35%	0,78	↔
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13	Ontwikkellocaties			3,50	↔
Benodigde weerstandscapaciteit 2026					17,61	
Mutaties 2027						
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↔
Benodigde weerstandscapaciteit 2027					17,11	
Mutaties 2028						
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↔
Benodigde weerstandscapaciteit 2028					16,61	
Mutaties 2029						
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↔
Benodigde weerstandscapaciteit 2029					16,11	

1. Niet-kwantificeerbare risico's (1% begrotingstotaal)

Het is niet eenvoudig een risico te kwantificeren, dit komt door het ontbreken van aannames. Voor deze niet-kwantificeerbare risico's hebben we een achtervang van € 5 miljoen gecreëerd. Dit normbedrag is gebaseerd op circa 1% van het begrotingstotaal, afgerond op € 0,50 miljoen

2. Overdracht pensioenen wethouders naar het ABP (eventuele aanpassing op 8 september)

Door wijzigingen in de Appa-wetgeving kunnen de resterende Appa-pensioenen worden overgedragen aan APG/ABP. De overdrachtswaarde blijft echter afhankelijk van de marktrente en de dekkingsgraad van het ABP en kan daardoor tot 1 januari 2028 nog schommelen. Dit blijkt uit het huidige verschil van € 1,10 miljoen tussen de prognose van het ministerie van Binnenlandse Zaken (€ 7,90 miljoen) en de berekening van Visma Idella (€ 6,80 miljoen). Om rekening te houden met deze onzekerheid wordt een eventuele vrijval van de voorziening tot 1 januari 2028 gereserveerd in de bestemmingsreserve 'overdrachtswaarde APPA'.

3. Risico's in het kader van ICT

ICT ontwikkelt zich snel. De gemeente moet zich aanpassen aan veranderingen van grote ICT-spelers om de dienstverlening en beheersbare processen te waarborgen. Risico's in het kader van ICT hebben betrekking op een aantal punten:

- **Uitval van onlinedienstverlening**
De afhankelijkheid van digitale kanalen neemt toe. Storingen in websites, e-formulieren, koppelingen of achterliggende systemen kunnen ervoor zorgen dat inwoners en ondernemers tijdelijk geen gebruik kunnen maken van gemeentelijke diensten. Dit leidt tot extra werk, vertragingen in de dienstverlening en mogelijke imagoschade.
- **Cyberaanvallen en digitale verstoringen**
Cybercriminaliteit wordt steeds professioneler. Het risico bestaat dat de gemeente slachtoffer wordt van een cyberaanval. Dit kan leiden tot uitval van systemen, verlies van gegevens, verstoring van de dienstverlening en aanzienlijke herstelkosten.
- **Verstoringen in gegevensuitwisseling en datakwaliteit**
De gemeentelijke dienstverlening is afhankelijk van een groot aantal gegevensuitwisselingen en koppelingen binnen en buiten de organisatie. Storingen of fouten in deze gegevensstromen kunnen leiden tot onjuiste, verouderde of ontbrekende gegevens, met gevolgen voor de kwaliteit van dienstverlening, besluitvorming en rechtmatige uitvoering van taken.

4. Juridische monitor

Bij specifieke casuïstiek kunnen zich juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) voordoen dat externe juridische advisering noodzakelijk is respectievelijk financiële dekking nodig is. Dit laatste gebeurt onder geheimhouding omdat anders de juridische positie van de gemeente benadeeld kan worden. De risicoanalyse is gebaseerd op de juridische monitor. Deze monitor wordt (onder geheimhouding) periodiek ter inzage gelegd voor de gemeenteraad.

5. Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO huishoudelijke hulp

Door de dubbele vergrijzing en het feit dat inwoners langer thuis wonen is de verwachting dat de kosten in het kader van de Wmo huishoudelijke ondersteuning blijven stijgen (verzilveringsgraad $\pm$ 90%). Dit heeft een kostenverhogend effect en daarmee is sprake van een financieel risico. Er ligt een nationaal wetsvoorstel klaar om vanaf 2028 de vaste eigen bijdrage op basis van het abonnementstarief in de WMO af te schaffen. Gemeenten kunnen dan een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage vragen en een vergoeding bij woningaanpassingen. Door deze maatregel wordt naar verwachting het risico van de kostenstijging gemitigeerd.

6. *Extramuralisering WMO en terugdringen wachtlijst GGZ*

Extramuralisering binnen de Wmo betekent het verschuiven van zorg binnen de muren van een instelling (intramuraal, zoals in een verpleeghuis of beschermde woonvorm) naar buiten de muren (extramuraal, zoals thuis of in de eigen wijk). Door de extramuralisering blijven steeds meer mensen langer in hun eigen woning wonen. Hierdoor blijft de Wmo verantwoordelijk voor woningaanpassingen, vervoer en hulpmiddelen. Dit heeft een kostenverhogend effect en is daarmee een financieel risico.

7. *Hogere kosten beschermd wonen*

De doordecentralisatie van beschermd wonen brengt voor gemeenten grote financiële risico's met zich mee, voornamelijk door ongelijke spreiding van voorzieningen, onvoldoende compensatie voor opvang van inwoners uit andere regio's en budgettaire krapte. Het risico op afwenteling en onvoorziene stijging in zorgkosten (waaronder wooncomponenten) zet de gemeentelijke begroting en de toegankelijkheid van zorg onder druk.

8. *Variërend aandeel Sittard-Geleen in het macrobudget gebundelde uitkering (BUIG).*

- Variërend aandeel macrobudget BUIG.
De verdeling van het macrobudget voor de gebundelde uitkering (BUIG) over de gemeenten verloopt voor een relevant deel via een verdeelmodel. Dit verdeelmodel leidt tot een aandeel van de gemeente in het macrobudget. Dit aandeel is niet beïnvloedbaar en verandert van jaar op jaar.
- Bovengemiddelde toename BUIG regelingen.
De toename van het aantal mensen dat aanspraak maakt op bijstand is gebaseerd op een basisraming. Dit betekent dat het verloop overeenkomt met het verloop waar het Rijk in haar raming voor de BUIG uitgaat. Een van de gevolgen van de Participatiewet is dat de komende jaren meer inwoners voor ondersteuning een beroep doen op de gemeente. Deze toename is verwerkt in de basisraming.
- Loon-prijsontwikkeling (LPO) BUIG.
In de definitieve vaststelling van het macrobudget voor de gebundelde uitkering (BUIG) neemt het Rijk de loon- en prijsontwikkeling (LPO) op. De omvang van de LPO in het macrobudget is niet beïnvloedbaar en varieert van jaar op jaar. De impact van de LPO in het macrobudget voor de BUIG op de gemeentelijke inkomsten is groot. Een lager aandeel van de LPO in het macrobudget kan met zich meebrengen dat de LPO van de gemeentelijke uitgaven aan bijstand niet dan wel deels wordt gedekt.

9. *Regeling voor Vervroegde Uittreding (Rvu) Wet Sociale Werkvoorziening*

Tot 1 januari 2026 hebben mensen met een dienstverband via de Wet Sociale Werkvoorziening de mogelijkheid om eerder te stoppen met werken. Hiervoor is in de cao Wsw de Regeling voor Vervroegde Uittreding (Rvu) opgenomen. De cao Wsw loopt per 1 januari 2026 af. Voor dit risico zijn middelen opgenomen in de begroting. Daardoor betreft het geen risico meer voor het weerstandsvermogen en wordt dit risico gekwantificeerd op € 0.

10. *Toenemende kosten jeugdzorg*

Er is een verzwaring van de zorgvraag zichtbaar waardoor de kosten per unieke cliënt toenemen. Vanuit het Rijk is structureel extra budget toegekend voor het opvangen van (een gedeelte van) de tariefstijging vanwege de hogere loonkosten bij de zorgaanbieders. De verwachting is dat dit niet toereikend zal zijn om alle extra kosten te dekken. Om dit risico te verminderen wordt o.a. door middel van de regionale transformatieagenda, beleidsplan en inkoop gestuurd op het gebruik van de jeugdzorg. Hiermee wordt gepoogd om de kostenstijging zo veel mogelijk tegen te gaan.

Ook het lokaal opgestelde plan van aanpak draagt bij aan een beperking van de kostenstijging. Dit plan is gericht op alle toegangen van jeugdhulp (gemeente, artsen en gecertificeerde instellingen) met het doel het versterken van het bewustzijn bij deze toegangen om kritisch te zijn op de inzet van jeugdhulp in combinatie met een realistisch perspectief op de zorg. Daarnaast wordt de betrokkenheid van ouders vergroot ten behoeve van de te leveren kwaliteit van zorg en wordt contractmanagement versterkt en zorgaanbieders kritischer bevraagd over de door hen geleverde kwaliteit. Waar landelijk nog steeds een stijgende lijn te zien is in het aantal jeugdigen met jeugdhulp, zien we in Sittard-Geleen een gelijkblijvend aantal jeugdigen.

11. Segment overstijgende aanbesteding verblijf jeugdhulp

Momenteel wordt op regionaal niveau gewerkt aan de nieuwe segment overstijgende aanbesteding jeugdhulp met verblijf, waarvan het contract moet ingaan op 1 januari 2028. De verwachting is dat deze nieuwe aanbesteding, waarin een stelselwijziging van de bekostigingssystematiek wordt voorgesteld, hogere tarieven en daarmee hogere kosten voor jeugdhulp vanaf 2028 tot gevolg heeft. De jaarschijf 2028 staat bekend als ravijnjaar, waarbij een korting op de rijksmiddelen voor jeugdhulp wordt toegepast. Daarnaast worden gemeenten geconfronteerd met taakstellingen vanuit de Hervormingsagenda jeugdhulp 2023-2028, waarbij besparingen moeten worden gerealiseerd. Hiermee wordt de druk op de financiering voor de jeugdhulp alsmaar groter. Er is reeds een bedrag opgenomen in de begroting en meerjarenraming voor de geschatte extra kosten. Pas nadat de opdracht is gegund zal duidelijk worden wat de werkelijke nieuwe tarieven zijn en welke impact dit op onze gemeentelijke begroting heeft. De kosten kunnen ook hoger uitvallen, dan nu is geraamd.

12. Waardering aandeelvermogen Mijn Streekwarmte

De waardering van het aandelenvermogen van MSW is afhankelijk van de vermogenspositie van de dochtermaatschappijen (aanbeveling art 213 a onderzoek). Jaarlijks wordt het aandelenvermogen en de egaliseringsreserve geactualiseerd. Op basis hiervan wordt een risico achtervang bepaald om de jaarlijkse fluctuaties op te vangen.

13. Ontwikkellocaties

Bij de herontwikkeling van gemeentelijk vastgoed zijn de maatschappelijke ambities van de gemeente leidend. Door nieuw Rijksbeleid, marktontwikkelingen, klimaatmaatregelen en hoge boekwaarden van ontwikkellocaties bestaat het risico dat projecten financieel moeilijker haalbaar worden. Dit kan leiden tot lagere financiële resultaten of aanvullende financiële opgaven. De reserve Ontwikkellocaties en het gemeentelijk weerstandsvermogen dienen als vangnet om deze risico's op te vangen.

In de begroting 2026 heeft de gemeenteraad besloten om 4 jaar lang 1 miljoen beschikbaar te stellen voor de beheer- en kapitaallasten van de ontwikkellocaties. € 0,50 miljoen wordt in deze periode gedekt door de verlaging van dit risico in het weerstandsvermogen.

Inventarisatie van niet-kwantificeerbare risico's

In het weerstandsvermogen wordt 1% van het begrotingstotaal gereserveerd voor niet-kwantificeerbare risico's. In tegenstelling tot de kwantificeerbare risico's uit het vorige onderdeel, is het niet mogelijk om een specifieke impact of kans te berekenen voor deze risico's. Deze risico's kunnen betrekking hebben op onder andere het Rijksbeleid, autonome ontwikkelingen, subsidies, milieu/klimaat, woningbouw, verbonden partijen

en de gemeentelijke domeinen (sociaal, dienstverlening, omgeving en samenleving) zolang het risico niet in het programmablad wordt gedekt.

Netcongestie

De energietransitie leidt tot een toename van het elektriciteitsgebruik. De netbeheerders (TenneT, Enexis) breiden het elektriciteitsnet fors uit, maar kunnen netcongestie (file op het stroomnet bij afname en teruglevering) niet voorkomen. Grootverbruikers (sinds 2023) en kleinverbruikers (sinds 1 juli 2026) die een nieuwe of grotere stroomaansluiting willen, komen op een wachtrij bij de netbeheerder. De onzekerheid over de vraag of en wanneer er een aansluiting kan worden verkregen, heeft grote economische en maatschappelijke gevolgen voor alle ruimtelijke ontwikkelingen.

Uitbreiding elektriciteitsnet en beter benutten bestaande netcapaciteit

Prioritering uitgifte beschikbare netcapaciteit (bestuursopdracht netcongestie en prioriteringskader Autoriteit Consument en Markt (ACM)). Om de schaarse netcapaciteit goed te verdelen, geldt vanaf 1 juli 2026 het ACM-prioriteringskader. Hierdoor kunnen cruciale publieke voorzieningen en doelgroepen, zoals woningen en scholen, voorrang krijgen bij een aansluiting op het elektriciteitsnet, ondanks bestaande wachtlijsten. Gemeenten hebben hierbij een belangrijke rol via het proces 'Eerder aanvragen' voor woningen en scholen. De prioritering van andere functies wordt door de netbeheerder bepaald op basis van het ACM-prioriteringskader. Voor aanvragen van nieuwe woningen en scholen in de komende tien jaar heeft een onafhankelijke beoordelingscommissie van de gemeente een rangorde opgesteld. Dit advies is door het college vastgesteld en aangeboden aan Enexis. Enexis bepaalt uiteindelijk de definitieve rangorde. De definitieve toekenning van netcapaciteit wordt eind 2026 verwacht. Deze onzekerheid vormt een risico voor de voortgang en uitvoering van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Verduurzaming bestaande bouw

De gemeente heeft geen bevoegdheid om netcapaciteit aan te vragen voor verduurzaming van bestaande bouw. Het risico op vertraging bij het verduurzamen en aardgasvrij maken van woningbouw is dan ook reëel.

Financieel risico aanvraag capaciteit woningen en scholen

Met het indienen van een verzoek voor transportcapaciteit voor nieuwe toekomstige woningen en scholen (zowel gemeentelijke projecten als projecten van derden) gaat de gemeente financiële verplichtingen aan met netbeheerder Enexis. Deze aansluitkosten moet de gemeente later bij de bouwontwikkeling op de ontwikkelaar/initiatiefnemer verhalen. In oktober 2027 ontvangt de gemeente een factuur om 20% van de verplichting aan te betalen (circa € 500 per aansluiting). De rest wordt verrekend bij realisatie. Onduidelijk is op dit moment om hoeveel verplichtingen het gaat, nu deze inventarisatie nog plaatsvindt (opmaak tekst 29-08-2026). De financiële verplichting en aanbeting betreft een voorfinanciering. Dit betekent dat zij in de toekomst is gedekt door derdengelden (extern) of projectgelden (intern), en wordt opgenomen op de gemeentelijke balans op de overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen). De aanvraag is gebaseerd op de woningbouwprognose voor de komende 10 jaar. Dit betekent dat de aanvraag een substantiële voorfinanciering betreft met name gebaseerd op ambities. Het verhalen van het aangekocht recht wordt vanuit commissie BBV gezien als een balanspositie en wordt op de overlopende activa (nog te ontvangen bedragen) opgenomen. Aangezien de verplichting nog niet bekend is, wordt dit gezien als een niet kwantificeerbaar risico.

Voor projecten waarbij al een projectontwikkelaar betrokken is of waarvoor intern projectgelden beschikbaar zijn gesteld, kan al materiële zekerheid worden gezocht zodat de gemeente geen financieel risico loopt. Echter daar waar het bouwstadium te pril is en nog geen ontwikkelaar in beeld is, ontstaat een materieel risico. Nota bene. Het financiële verloop van de verplichting wordt gegeven in de toelichting van begroting en jaarrekening binnen de overlopende activa. Het materieel risico wordt toegelicht in de risicoparagraaf binnen de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Dit doen wij als eerste in de risicoparagraaf van de begroting 2027. Aangezien de verplichting nog niet bekend is, wordt dit gezien als een niet kwantificeerbaar risico. De risicoparagraaf wordt geactualiseerd bij elke begroting en jaarrekening.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Tabel 2 laat zien hoeveel weerstandscapaciteit nodig is om de geïnventariseerde risico's af te dekken. Deze benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's. Volgens de Kadernota Weerstandsvormen en Risicobeheersing moet de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende zijn om 100% van de risico's af te dekken.

Bij de jaarrekening 2025 bedroeg de benodigde weerstandscapaciteit € 16,76 miljoen. Op basis van de actualisatie bij de begroting 2027 neemt dit bedrag per saldo toe met € 1,17 miljoen. Deze mutatie wordt veroorzaakt door een hogere risicowaardering van € 1,54 miljoen van kwantificeerbaar risico's nummer 4, 8 en 11. Daartegenover staat lagere risicowaardering van € 0,37 miljoen van kwantificeerbaar risico 9. Hierdoor komt de totale benodigde weerstandscapaciteit uit op € 17,93 miljoen, waarvan € 5 miljoen betrekking heeft op niet-kwantificeerbare risico's en € 12,61 miljoen op kwantificeerbare risico's. Om de weerstandscapaciteit op het vereiste niveau te brengen, wordt voorgesteld € 1,17 miljoen vanuit de algemene reserve toe te voegen aan de algemene reserve risicobeheersing.

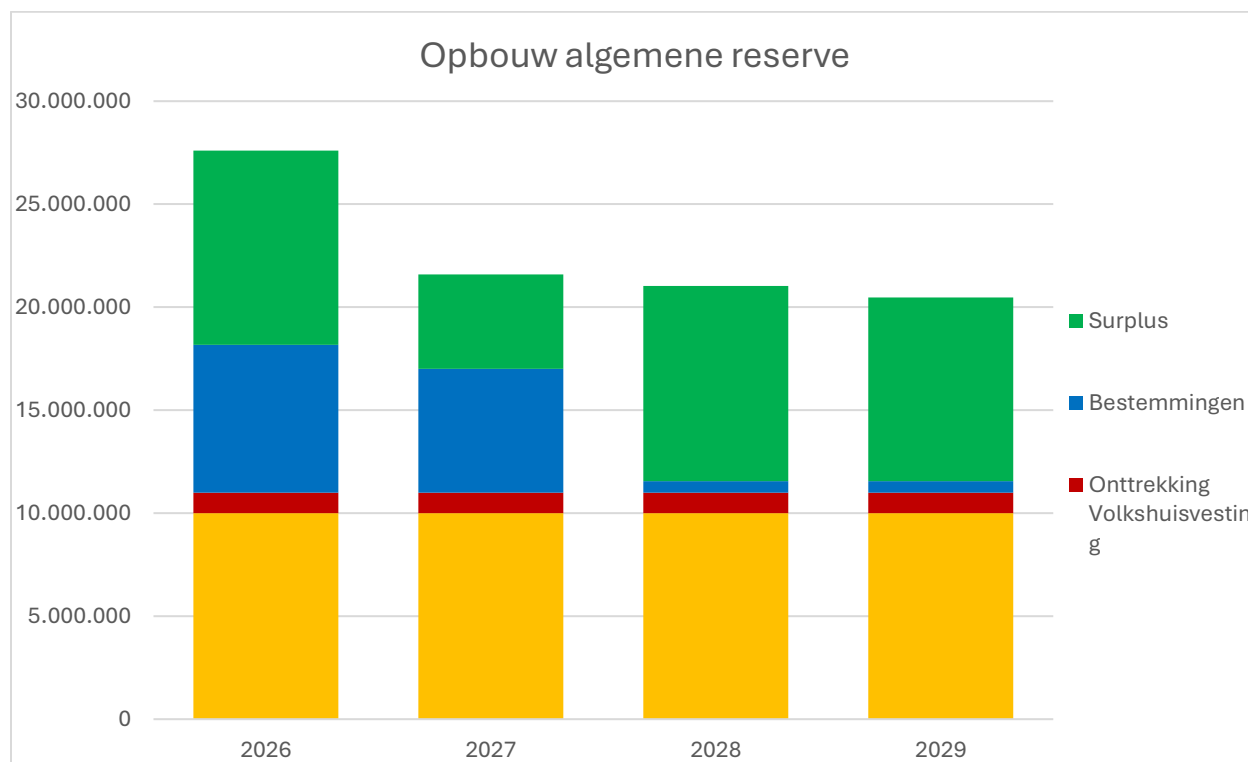
Tabel 2 berekening benodigd weerstandsvormen

bedragen x € 1 miljoen	Niet-kwantificeerbare risico's	kwantificeerbare risico's	Totaal benodigd weerstandscapaciteit
gerealiseerde stand per jaarrekening 2025	5,00	11,76	16,76
Additionele onttrekking 2026	0,00	0,00	0,00
Storting begroting 2027	0,00	1,54	1,54
Onttrekking begroting 2027	0,00	-0,37	-0,37
Weerstandscapaciteit begroting 2027	5,00	12,93	17,93
Storting naar de algemene reserve risicobeheersing uit de algemene reserve			1,17

Opbouw algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit drie onderdelen, een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo lasten, raadsbesluiten over mutaties in de algemene reserve en een surplus. De onderstaande grafiek geeft een teruglopend surplus weer. Dit ontstaat doordat in 2026 t/m 2028 de algemene reserve wordt aangewend voor

de uitvoering van de uitvoeringsagenda. Vanaf 2026 wordt er jaarlijks € 1 miljoen onttrokken uit de algemene reserve voor het volkshuisvestingsprogramma.

Grafiek 1 opbouw algemene reserve

Financiële Kengetallen

De kengetallen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen nemen we jaarlijks op in deze paragraaf bij de begroting en de jaarstukken. In deze jaarstukken zijn de kengetallen gebaseerd op basis van de balans in hoofdstuk 3.

Op basis van de voorliggende jaarrekening worden de financiële kengetallen als volgt weergegeven.

Tabel 1 financiële kengetallen

Kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1a. Netto schuldquote	107%	119%	128%	125%	121%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	107%	121%	129%	127%	122%
2. Solvabiliteitsratio	16%	14%	13%	13%	14%
3. Grondexploitatie	1,4%	1,3%	1,3%	1%	1%
4. Structurele exploitatieruimte	0,7%	0,4%	0,3%	2%	0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit*	98%	101%	101%	101%	101%

* kan wijzigen na ontvangst actuele WOZ-waarden van BsGW in oktober 2026

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van streefwaarden. In onderstaande tabel zijn de streefwaarden weergegeven. Dit normenkader is in samenwerking met de commissie B&V tot stand gekomen. In het onderstaande overzicht wordt per financieel kengetal de signaleringswaarde weergegeven.

Tabel 2 signaleringswaarden financiële kengetallen

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Interpretatie: hoe lager, hoe beter

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de totale schuld van de gemeente en de omvang van de baten. Het laat zien hoe zwaar de schuld drukt op de begroting. Een lage schuldquote betekent dat de gemeente relatief weinig schulden heeft ten opzichte van haar inkomsten.

De netto schuldquote stijgt van 107% in 2026 naar 128% in 2028 en neemt daarna af tot 121% in 2030.

Een relatief groot deel van de inkomsten hangt samen met het kunnen dragen van schulden. Daardoor is het belangrijk de ontwikkeling van de schuld en de bijbehorende rente- en aflossingslasten te blijven volgen.

Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen corrigeert de schuldquote voor leningen die de gemeente zelf weer heeft uitgezet (bijvoorbeeld bij verbonden partijen). Zo ontstaat een zuiverder beeld van de schulden die echt risico vormen.

Na correctie voor door de gemeente verstrekte leningen stijgt de schuldquote van 107% in 2026 naar 129% in 2028. Daarna daalt de quote naar 122% in 2030.

Wanneer verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten, blijft de gemeentelijke schuldpositie relatief hoog. De beperkte afwijking ten opzichte van de gewone netto schuldquote laat bovendien zien dat verstrekte leningen maar een klein effect hebben op het totaalbeeld.

Solvabiliteitsratio

Interpretatie: hoe hoger, hoe beter

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel van de gemeentelijke bezittingen is gefinancierd met eigen vermogen. Hoe hoger dit percentage, hoe weerbaarder de gemeente is tegen financiële tegenvallers.

De gemeente zit ietwat in de risicocategorie. De gemeente beschikt in verhouding tot het totale vermogen over een beperkte financiële buffer in de vorm van eigen vermogen. Daardoor is de financiële positie relatief kwetsbaar bij tegenvallers.

Daarnaast geeft dit kengetal enigszins de weerbaarheid om financiële tegenvallers op te vangen weer want dit is niet de enige indicator. Het weerstandsvermogen, of de dekking voor risico's op de programmabladen, spelen hierin ook een grote rol. Het solvabiliteitsratio losstaand bekijken om te bepalen of de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen is hiervoor te summier.

Grondexploitatie

Interpretatie: hoe lager, hoe beter

Dit kengetal laat zien welk aandeel van de gemeentelijke begroting afhankelijk is van grondexploitaties (zoals de verkoop van bouwgrond). Hoe groter dit aandeel, hoe meer risico's de gemeente loopt bij tegenvallende grondverkoop.

De financiële positie van de gemeente is maar in beperkte mate afhankelijk van grondexploitaties. Het financiële risico dat uit dit kengetal naar voren komt, is daardoor relatief klein.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal laat zien in hoeverre structurele lasten (vaste uitgaven) worden gedekt door structurele baten (vaste inkomsten). Een positief percentage betekent dat de begroting duurzaam in evenwicht is; een negatief percentage duidt op een tekort.

Tot en met 2029 zijn de structurele baten volgens dit kengetal voldoende om de structurele lasten te dekken. In 2030 is er geen structurele ruimte meer. De begroting is dan structureel precies in evenwicht, waardoor er vanuit dit kengetal geen marge is om tegenvallers op te vangen.

Dat is zeker positief maar dit betekent niet dat er meteen financiële ruimte is. Het is van belang dat dit een positief kengetal is want dit heeft een grote invloed op het toezicht vorm van de provincie. Mocht dit zaken, en zeker als het negatief is, kan de provincie bepalen om de toezicht vorm aan te passen. Daarnaast is het van belang om de toekomstige structurele exploitatieruimte in de gaten te houden. Te veel in het huidige structureel uitgeven zorgt ervoor dat er in de toekomst geen enkele beweegruimte meer is en dat er op andere manier, zoals ombuigingen, ruimte moet worden gemaakt voor (nieuwe) ontwikkelingen

Onbenutte belastingcapaciteit

Dit kengetal vergelijkt de lokale belastingdruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) met het landelijk gemiddelde. Een waarde van 100% betekent dat de gemeente precies op het landelijke gemiddelde zit.

De belastingdruk ligt boven het landelijke gemiddelde. Er is dus weinig ruimte om de inkomsten via belastingen te verhogen. Dit geeft beperkte flexibiliteit aan de inkomstenkant.

Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Hieronder volgt een samenvatting van de vigerende plannen, welke de basis vormen voor het uitvoeren van het benodigd onderhoud:

Tabel vigerende plannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
Integraal basis beheerplan openbare ruimte	Ja	2019	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023*1	Ja	2026	Ja	Nee
Beheerplannen per beheergroep*1	Nee	2026	Ja	Nee
Beleidsplan water en klimaatadaptatie	Ja	2022	Ja	Nee
Kadernota Vastgoed	Ja	2026	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen-vastgoed	Ja	2026	Ja	Nee
Haven Korte en middellange plan van aanpak	Nee*2	2023	Ja	Nee

*1De plannen lopen formeel tot 2026. Door middel van besluitvorming van Begroting 2026 is voor 2 jaar verlenging aangevraagd. Deze beheerplannen zijn wel financieel geactualiseerd.

*2Raad is geïnformeerd via 3^e rapportage 2023.

Infrastructuur en voorzieningen

Beheer openbare ruimte

Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte

Op grond van artikel 212 van de Gemeentewet zijn gemeenten verplicht iedere vier jaar een Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte vast te stellen. Deze nota is gebaseerd op actuele beheerplannen en vormt de basis voor de meerjarige programmering en financiering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De Provincie Limburg houdt als financieel toezichthouder toezicht op deze verplichting.

In 2025 is, in afstemming met de toezichthouders van de Provincie Limburg, besloten de toenmalige beheerplannen beleidsarm te verlengen tot en met 2027. Dit bood de ruimte om eerst de Omgevingsvisie en vervolgens het programma 'Kompas voor onze tuin' als richtinggevend beleidskader vast te stellen.

Met de vaststelling van het programma 'Kompas voor onze tuin' op 7 april 2026 is de beleidsmatige basis gelegd voor de actualisatie van de beheerplannen en de Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte. Het programma bouwt voort op het Tuinmanconcept, dat ook de komende jaren het leidende principe blijft voor de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte. De nieuwe beheerplannen worden in de

loop van 2027 afgerond en vormen, samen met de Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte, de basis voor de begroting 2028 en de daaropvolgende jaren.

Met deze werkwijze geven wij op een zorgvuldige en doelmatige wijze invulling aan de wettelijke verplichtingen. Tegelijkertijd zorgen wij ervoor dat de beheerplannen en de Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte niet alleen voldoen aan de wettelijke eisen, maar ook aansluiten bij de ambities uit de Omgevingsvisie, het programma 'Kompas voor onze tuin' en het Tuinmanconcept. Hét gedachtegoed dat ook de komende jaren de basis blijft vormen voor de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte.

Beheerplannen

Om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden, voeren we onderhoud uit. Hierbij maken we onderscheid tussen klein onderhoud, zoals het maaien van gras en het kleinschalig herstellen van straatwerk en groot onderhoud, zoals het vervangen van een volledige asfaltlaag. Bij het beheer en onderhoud werken we met vastgestelde (beeld)kwaliteitsniveaus. Wat nodig is om deze kwaliteit te leveren en welke kosten daarmee gemoeid zijn, leggen we vast in meerjarige beheerplannen.

In 2025 is besloten de toenmalige beheerplannen tijdelijk met twee jaar (2026–2027) te verlengen. Deze keuze is gemaakt omdat de Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2025 het vertrekpunt vormt voor een herijking van het beleid voor de openbare ruimte uit 2016 'Trots op onze tuin'. Op 7 april 2026 heeft het college hiervoor het programma 'Kompas voor onze tuin' vastgesteld. Dit programma bouwt voort op het Tuinmanconcept en sluit aan bij de werkwijze van de Omgevingswet. Het vormt het richtinggevend kader voor het toekomstbestendig beheer en onderhoud van de openbare ruimte en legt de verbinding tussen de ambities uit de Omgevingsvisie en de wijze waarop de openbare ruimte wordt ingericht, beheerd en onderhouden. De nieuwe beheerplannen vormen hiervan de eerste concrete uitwerking en zullen zich de komende jaren stapsgewijs verder ontwikkelen.

Op basis van het programma 'Kompas voor onze tuin' is in het najaar van 2026 gestart met het opstellen van de nieuwe beheerplannen. Deze worden medio 2027 afgerond en vormen, samen met de Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte, de onderlegger voor de begroting 2028 en de daaropvolgende jaren. Hiermee zetten we een volgende stap naar een beheer van de openbare ruimte dat niet alleen gericht is op het behouden van kwaliteit, maar ook bijdraagt aan de maatschappelijke ambities uit de Omgevingsvisie.

Projecten

In 2027 werken we aan onderstaande projecten, waarmee we invulling geven aan de vervangingsopgave om de kwaliteit van ons areaal op het door de Raad vastgestelde kwaliteitsniveau te realiseren. Daarnaast dragen deze projecten ook bij aan beleidsdoelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld klimaatadaptatie.

IBOR-BSW⁵-projecten 2027 (voorbereiding en uitvoering)

- IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen (Adm. Helfrichstraat, Heidestraat, Karel Doormanstraat en Zaicsekstraat)
- IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard
- IBOR BSW Tempelplein Sittard

⁵ IBOR = Integraal Beheer Openbare Ruimte en BSW = Beheer Stedelijk Water

- IBOR BSW Parklaan Sittard – Corio Glana HL20
- IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard
- IBOR BSW Meeuwenlaan e.o. Geleen (Meeuwenlaan, Merelstraat, Mezenstraat, Kievitstraat, Zwaluwstraat, Vinkenstraat, Kwikstaartstraat, Lijsterstraat en Patrijsstraat)
- IBOR BSW Herinrichting omgeving Keutelbeek Geleen Zuid (Van Akenstraat, Wagenaar en Pijperflat, Lienaertstraat, Barbarastraat en Biesenweg)
- IBOR BSW Bergerweg – Theresiastraat Einighausen
- IBOR BSW Vuling - Strensstraat Geleen
- IBOR BSW Henric van Veldekestraat Sittard
- IBOR BSW Tempelplein Sittard
- IBOR BSW Leyenbroekerweg / Heerlenerweg Sittard
- IBOR BSW Kleine Kommel Munstergeleen
- IBOR BSW Jeroen Boschstraat Sittard
- IBOR BSW Peschstraat Geleen (Renovatie koker en herinrichting)

IBOR projecten 2027 (voorbereiding en uitvoering)

- IBOR De Wieër Sittard
- IBOR Augustinusstraat Geleen
- IBOR Jos Klijnenlaan Geleen
- IBOR Vergroenen Markt Geleen
- Buurtprojecten (hele gemeente)
- Spelen (hele gemeente)
- Uitvoeringsplan bomen (hele gemeente)
- Vervangen en omvormen groen (hele gemeente)
- Vervangen en omvormen grijs (hele gemeente)
- Openbare verlichting (hele gemeente)
- Verkeersregelinstallaties (hele gemeente)

BSW projecten 2027 (voorbereiding en uitvoering)

- BSW Relinen riolen 2027; planmatige inwendige renovatie riolering (hele gemeente)
- BSW Planmatig vervanging kolken (hele gemeente)
- BSW Emissiemaatregelen 2024-2027 (Zeefconstructie Einighauserweg Einighausen, Zeefconstructie Allee Limbricht, Buffer Nieuwe Weideweg Holtum, Bergingsriool Aldenhof Born, Bergbezinkbassin St. Jorisstraat Geleen en Bergbezinkbassin Daniken Geleen)
- BSW KRW Buffer Rijstraat Guttecoven
- BSW KRW Buffer Spaans Vonderen Holtum
- BSW KRW Buffer Millenerweg
- BSW KRW Buffer Herinrichting Geleenbeek Daniken
- BSW Saneren IBA's Berghaven
- BSW Renoveren koker Bergstraat Geleen
- BSW Uitvoering maatregelen wateroverlast
- BSW Klimaatadaptatiemaatregelen

- BSW Water in Balans Einighausen/Limbricht; wateroverlast

Herstelmaatregelen

Bij vaststelling van het integraal beheerplan openbare ruimte in 2019 en de beheerplannen in 2022, is geconstateerd dat herstelmaatregelen nodig zijn om het areaal op niveau te krijgen. Het betreft de onderdelen verharding, groen, bebording en straatmeubilair en openbare verlichting. De herstelmaatregelen verhardingen (groot onderhoud wegen) zijn afgerond. Het reguliere en structurele groot onderhoud wegen zal uiteraard ook in 2027 uitgevoerd worden. Ook de herstelmaatregelen voor de assets zijn (groten)deels uitgevoerd of geprogrammeerd. Uitvoering hiervan loopt nog door in 2027.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2027-2031 wordt een nieuw gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio (Westelijke Mijnstreek) opgesteld. Deze plannen (beleidsplan, beheerplan, projectplan en kostendekkingsplan) worden begin 2027 vastgesteld.

Beheer en onderhoud

De doelstelling voor beheer en onderhoud is 'adequaat en efficiënt beheren van ons watersysteem'. Naar dat doel wordt gewerkt door de strategie te volgen en beheer en onderhoud als het ware als één gezamenlijk areaal te zien in de regio. Daarbij zoeken we naar doelmatige en duurzame verbeteringen. En we werken volgens de afspraken in het Beheerplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek en Beleidsplan Water en Klimaatadaptatie.

We voeren gezamenlijk de volgende werkzaamheden uit:

- Uitvoeren reiniging, inspectie en reparatieprogramma van de rioleringen
- Relinen rioleringen (inwendig renoveren)
- Onderzoeken hoe we infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren
- In beeld brengen beheerdata van huis- en kolkaansluitingen
- Invulling geven aan de subsidieregeling Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en de subsidie Afkoppelen hemelwater
- Uitvoeren communicatie Waterklaar
- Verrijken van inzicht over het functioneren riool door meten en rekenen
- Leveren bijdrage aan Waterveiligheid en Ruimte Limburg

BSW Projecten

Voor wat betreft instandhouding kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan gemeente Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2027-2031 jaarlijks gemiddeld € 6,10 miljoen euro aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties. Daarnaast wordt jaarlijks een bedrag van € 1 miljoen., geïnvesteerd voor klimaatadaptatie. Er worden emissie maatregelen getroffen en geïnvesteerd in afkoppelen van regenwater.

In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van deze investeringen. Eventuele onderuitputting kapitaallasten wordt in de voorziening gestort en blijft vanwege de bestemmingsheffing op riolering geoormerkt aan het product.

De projecten die we in 2027 voorbereiden danwel uitvoeren zijn vermeld op de vorige pagina.

Gebouwen en havens

Ontwikkelingen vastgoedbeheer

De Kadernota Vastgoed en de Uitvoeringsnota Vastgoedbeleid en -beheer vormen het actuele kader voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het planmatig onderhoud vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen, periodieke inspecties conform NEN 2767 en de vastgestelde onderhoudsniveaus. Daarbij wordt gekeken naar de vastgoedcategorie en het toekomstperspectief van het object. In 2024 en 2025 zijn herinspecties uitgevoerd. De uitkomsten worden verwerkt in de actualisatie van de onderhoudsplannen. Daarmee worden de technische staat, onderhoudsbehoefte, risico's en financiële gevolgen beter inzichtelijk.

Objecten waarvoor de gemeente geen eigenaarsonderhoud heeft, zoals schoolgebouwen van schoolbesturen, vallen buiten het gemeentelijke onderhoudsplan. Voor monumentale objecten geldt een aangepaste onderhoudsbenadering. Het onderhoudsplan gebouwen wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd in 2026. Financiële gevolgen worden verwerkt via de reguliere P&C-cyclus.

Prijsstijgingen, marktcapaciteit, materiaalbeschikbaarheid en interne uitvoeringskracht blijven aandachtspunten voor planning, kosten en uitvoering.

Sportaccommodaties

De gemeente is eigenaar van diverse sportvoorzieningen en verhuurt deze voor het grootste deel aan de Sportstichting Sittard-Geleen. Deze stichting stelt de accommodaties via vaste huurtarieven beschikbaar aan sportverenigingen en andere gebruikers. Voor het beheer en de exploitatie ontvangt de Sportstichting jaarlijks een gemeentelijke subsidie vanuit team Maatschappelijke Ontwikkeling. De huurprijs die de stichting aan de gemeente betaalt, is kostendekkend, verminderd met een bedrag bestemd voor planmatig onderhoud. Dit onderhoudsplan wordt ieder jaar herzien en waar nodig aangepast, waarna de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het onderhoud van de accommodaties wordt gezamenlijk verzorgd door de Sportstichting en team Vastgoed. De meerjarenonderhoudsplannen voor de sportvelden worden gedurende 2026 via een afzonderlijk voorstel bestuurlijk voorgelegd.

Onderwijshuisvesting

Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen ligt sinds 2015 bij de schoolbesturen. Bij nieuwbouw of renovatie stellen schoolbesturen hogere eisen, waaronder verduurzaming. In het strategisch huisvestingsplan onderwijs- en kind functies heeft de gemeente uitgesproken hierin een rol te willen vervullen, maar de invulling daarvan is nog onduidelijk, mede doordat het Rijk hiervoor nog geen middelen beschikbaar stelt. Over de financiële consequenties en het aandeel hierin van de schoolbesturen en de gemeente vindt afstemming plaats en wordt per business case beoordeeld. De gemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van onderwijshuisvesting. Daarnaast zijn beperkte uitgaven gedaan met het oog op veiligheid.

Parkeergarages

De gemeente beheert meerdere parkeergarages. Team Vastgoed treedt op als eigenaar, terwijl de team Vergunningen & Parkeren fungeert als huurder en exploitant. Het onderhoudsplan wordt jaarlijks bijgewerkt op basis van actuele bevindingen. Voor de komende jaren staat groot onderhoud gepland dat de bestaande

veiligheid verder zal vergroten. De nadruk ligt hierbij op het vervangen van vloercoatings, verlichting en het beperken van wateroverlast. Bij de Odaparking hebben reeds diverse werkzaamheden plaatsgevonden en bij parkeergarage Hub Dassenplein zijn werkzaamheden in uitvoering. Voor de overige parkeergarages lopen de aanbestedingen met betrekking tot vervangen van de vloercoatings.

Toon Hermans Theater

In 2024 is een nieuwe onderhoudsinspectie uitgevoerd. Op basis hiervan is de meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. In verband met het onderzoek naar de verplaatsing van het THT en de verkorte exploitatiehorizon van de huidige locatie, zijn de definitief benodigde onderhoudsmiddelen echter mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar een nieuwe locatie.

Ambtelijke huisvesting

Voor de voortgang verwijzen we naar de voortgangsrapportages Regeling grote projecten. Per pand (Mauritspark – Vidar – Markt 1 GLN – Herenhof – Huis aan de Markt) wordt de status inhoudelijk en financieel toegelicht.

Havens

De havens ondersteunen de logistieke en economische functie van Holtum-Noord en de bereikbaarheid van de regio via water, weg en spoor. Voor het beheer was sprake van een verouderd beheer- en onderhoudsplan. Daarom is gekozen voor een gefaseerde aanpak richting een nieuw beheer- en onderhoudsplan.

De eerste fase bestond uit het op aanlegdiepte brengen van de Franciscushaven en de Gulik-Gelre-Haven. De uitvoering vond plaats eind 2025 en begin 2026. Daarna volgt de tweede fase: het uitvoeren van metingen, peilingen en inspecties van onder meer waterdiepte, bodem, taluds en kades.

Deze gegevens zijn nodig om de technische staat, onderhoudsbehoefte, risico's en financiële consequenties betrouwbaar in beeld te brengen. Op basis daarvan wordt het beheer- en onderhoudsplan voor de langere termijn uitgewerkt en ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. De financiële gevolgen worden verwerkt via de reguliere P&C-cyclus.

Woonwagenstandplaatsen

De herinrichting, normalisatie en integratie van de woonwagenlocatie Obbichterweg maakt deel uit van het herstructureringsproject "Overdracht woonwagenlocaties" en is als zodanig het laatste deel van de overdracht aan ZOwonen. In overleg met de bewoners wordt invulling gegeven aan de gemaakte afspraken in de vaststellingsovereenkomsten. Voor een gedeelte van de boventallige bewoners wordt een nieuwe locatie gerealiseerd. De realisatie van deze locatie loopt vertraging op in verband met onvoorziene uitdagingen bij de onderbouwing van de omgevingsvergunning. Momenteel wordt gewerkt aan passende alternatieven. In de vaststellingsovereenkomst is vastgelegd dat bewoners tijdelijk naar een huurwoning kunnen zonder hun recht te verliezen om terug te keren op locatie Obbichterweg na normalisatie of de nieuwe locatie. Verder worden met de bewoners de mogelijkheden besproken een aantal extra bergingen te realiseren voor de boventallige bewoners op de Obbichterweg om de leefbaarheid op de locatie te kunnen bevorderen.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2027 onderstaande budgetten beschikbaar.

Tabel budgetten instandhouding van de kapitaalgoederen

Bedragen x €1000

Instandhouden kapitaalgoederen		Begroting 2027	Budget krediet vervangings investerings 2027	Achterstallig onderhoud
Infrastructuur		36.235	19.998	
a	Wegen/verkeersmaatregelen	23.286	12.897	
-	Wegen	22.080	12.897	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.206		nee
b	Riolering	11.492	5.500	nee
c	Kunstwerken	11		nee
d	Verkeersregelinstallaties	1.446	1.602	nee
Voorzieningen		13.910	3.326	
a	Groen	10.671	2.148	
-	Openbaar groen (bomen/beplantingen)	10.208	2.148	nee
-	Bos/natuurterreinen	385		nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	78		nee
b	Verlichting	2.521	815	nee
c	Speelvoorzieningen	718	363	
-	Speel- en recreatie voorzieningen	619	363	nee
-	Kinderboerderij	99	0	nee
-	Kasteelpark Born	0	0	nee
Panden en sportvelden		5.189	4.287	
a	Gebouwen*1	759		
-	Ambtelijke huisvesting	355		nee
-	Maatschappelijke huisvesting	309		nee
-	Commerciële huisvesting	63		nee
-	Cultuurgebouwen	32		nee
b	Stadsschouwburg	310		nee
c	Sportgebouwen	2.655		nee
	Sportvelden*2	1.156		nee
d	Parkeergebouwen	309	4.287	nee

*1 Herverdeling tussen de verschillende categorieën van gebouwen wordt nog aangepast n.a.v. het nieuwe onderhoudsplan gebouwen.

*2 Betreft het bedrag dat bestuurlijk nog voorgelegd wordt in 2026 middels het meerjarenonderhoudsplan.

Interne bedrijfsmiddelen

Facilitaire Services

In 2027 vindt er een nieuwe verhuisbeweging plaats. Het pand aan de Geleenbeeklaan wordt verlaten. Ook zullen delen van de ambtelijke organisatie vanuit Stadhuis Sittard verhuizen naar de gerenoveerde locatie aan de Herenhof in Geleen. De bouw van Vidar en de verbouwing van het Stadhuis Geleen is in volle gang. De onderhoudsbudgetten voor het regulier onderhoud van de bestaande en nieuwe panden is toereikend.

Informatiemanagement en ICT

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2027 onderstaande budgetten beschikbaar.

Tabel budgetten instandhouding van de kapitaalgoederen

Instandhouden kapitaalgoederen		Begroting 2027	Beschikbare krediet tbv vervanging 2027	Achterstallig onderhoud
Informatiemanagement en ICT		6.895.992		
a	Informatiemanagement/Data en integratie/digitalisering	751.923		nee
b	Geo	1.286.030		nee
c	Informatieveiligheid en privacy	194.800		nee
d	ICT	4.663.238		nee

De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen of aanzienlijke personele uitbreiding binnen de organisatie wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn.

In 2024 is er specifieke aandacht geweest voor de beveiliging van devices en applicaties en is het financieel beheer van mobiele devices gecentraliseerd. Vanaf 2025 zijn de mobiele devices onderbracht in het leasecontract bij ICT, zodat toekomstige vervanging van mobiele werkplekken structureel geregeld is. In de gemaakte prognose is hiervoor voldoende (vervangings-)ruimte in het leasecontract. Uitbreiding van het leasebudget is noodzakelijk bij hogere aanschafkosten van hardware of personele uitbreidingen in de organisatie.

Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Voor de opslag van data in de cloud bij Microsoft (M365) dient wel rekening gehouden te worden met voldoende storage voor de interne back-up van deze data. Daarnaast dient er voldoende aandacht te zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy

en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met back-up van bedrijfskritische gegevens die niet in de cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). De (personele) capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. Er worden hogere eisen gesteld aan beveiligingssystemen. Dat betekent dat we meer inzetten op het beveiligen van persoonsgebonden toegang tot onze en landelijke systemen.

De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering en Common Ground zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

Omdat de gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. onderhoud en licenties alsmäär stijgen zal deze trend zich ook in het komend jaar voortzetten. Daarom is rekening gehouden met 5,5% indexering over de relevante posten in 2025, waarbij een reële inschatting is gemaakt op welke posten de indexering al dan niet betrekking zal hebben en op een reële indexering. Het effect van de prijsstijgingen is in de begroting verwerkt ten laste van de stelpost inflatie.

Financiering

Inleiding

Conform artikel 22 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet is deze financieringsparagraaf samengesteld. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties gebeuren overeenkomstig het door het college vastgestelde Treasurybesluit en de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken.

Voor informatie over garanties en over het EMU saldo wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing en de bijlage over EMU saldo.

Algemene uitgangspunten

- De afschrijvingskosten komen rechtstreeks ten laste van de producten.
- Om het renteresultaat zo inzichtelijk mogelijk te maken wordt met een kostenplaats gewerkt.
- Geen rente berekenen over reserves en voorzieningen.
- Rentekosten tijdens de uitvoering van een project (tenzij anders besloten) ten laste van de exploitatie brengen.
- Het rentebudget is daarnaast bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:
 - te betalen rentekosten op de afgesloten langlopende leningen;
 - te betalen rentekosten over het verwachte financieringstekort per 1 januari 2027 uitgaande van de verwachte standen van langlopende leningen, reserves en voorzieningen, activa en grondexploitatie.

Belangrijkste uitgangspunten Treasurybesluit

- De financieringsfunctie heeft als primair doel het financiële risicobeheer.
- Het renterisico wordt beperkt tot stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm.
- De netto vlottende schuld wordt beperkt tot maximaal de wettelijke kasgeldlimiet.
- Uitzettingen uit hoofde van de treasuryfunctie vinden, voor zover verplicht, uitsluitend plaats bij het Agentschap van het ministerie van Financiën of bij medeoverheden.
- Het aantrekken van langlopende leningen op de kapitaalmarkt geschiedt door bij 4 partijen, waar onder in ieder geval de huisbank, offertes aan te vragen.
- Principieel geldt dat de gemeente geen financiële constructies aangaat. Mocht het toch wenselijk zijn om financiële belangen in een andere (private) organisatie aan te gaan geschiedt dit uitsluitend uit hoofde van de publieke taak. Bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak worden naast de voorwaarden genoemd in de financiële verordening de in de desbetreffende beleidsnotities vastgelegde uitgangspunten in acht genomen.

Kasgeldlimiet

In het kader van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) wordt als basis voor de berekening van de kasgeldlimiet de omvang van de uitgaven van de begroting gehanteerd. Het streven is gericht op een zodanige ruimte onder de kasgeldlimiet dat er vrijheid is in het moment van aantrekken van financieringsmiddelen. Met deze vrijheid behoort inspelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt en het gericht spreiden van de lening portefeuille tot de mogelijkheden.

Tabel benutting kasgeldlimiet juli 2025 tot juli 2026

Bedragen x € 1.000

Benutting Kasgeldlimiet over de periode	3 ^e kwartaal 2025	4 ^e kwartaal 2025	1 ^e kwartaal 2026	2 ^e kwartaal 2026
1 juli 2025 tot 1 juli 2026				
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	460.100	460.100	478.600	478.600
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(3) Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	39.109	39.109	40.681	40.681
(4) Netto vlottende schuld(+)/vlottende middelen(-)	-67.216	-61.860	-17.900	-2.798
Ruimte onder limiet (3-4)	106.325	100.969	58.581	43.479

In bovenstaand overzicht is te zien dat de gemeente ruim onder de kasgeldlimiet bleef in de periode juli 2025 tot juli 2026.

De afname van de ruimte onder de kasgeldlimiet vanaf het 1^e kwartaal 2026 wordt veroorzaakt door het afnemen van onze overliquiditeit. Onze tegoeden bij de schatkist betreffende de totaalfinanciering van de gemeente worden opgenomen bij de vlottende middelen en zijn daarmee dus mede bepalend voor de ruimte onder de kasgeldlimiet. Aan het begin van het 4^e kwartaal 2025 stond er nog ruim 60 miljoen euro aan vlottende middelen bij de schatkist, gedurende 2026 is dit tegoed bij de schatkist volledig ingezet voor de totaalfinanciering van de gemeente.

In deze bedragen zijn de nog niet bestede bedragen van de projectfinancieringen voor Glanerbrook en voor Vidar Huisvesting niet opgenomen.

De kasgeldlimiet voor de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Tabel kasgeldlimiet 2027-2030

Bedragen x € 1.000

Meerjarenbegroting 2027-2030	2027	2028	2029	2030
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari *	498.000	476.000	474.000	475.000
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%

Meerjarenbegroting 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	42.330	40.460	40.290	40.375

* Begrotingscijfers per 09-09-2026

Renterisiconorm

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar.

Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren. De gemeente zit stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Tabel renterisiconorm en renterisico's

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2026	2027	2028	2029	2030
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2026	478.600				
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage		20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting 2025 (1*2)		95.720	95.720	95.720	95.720
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)		18.008	18.021	18.035	18.050
Ruimte (3-4)		77.712	77.699	77.685	77.670
Renterisico in percentage begroting 2026 (4/1)*100%		3,76%	3,77%	3,77%	3,77%

Rentetoerekening

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Tabel renteschema

Bedragen x € 1.000

Schema rentetoerekening		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	10.923
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/- 1.050
	Saldo rentelasten en rentebaten	9.873
c.1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties moet worden doorberekend	-/- 0
c.2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 950
c.3	De rentebaar van door verstrekte leningen waarvoor een specifieke lening (= projectfinanciering) is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	950
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	9.873
d.1	Rente over eigen vermogen *	0
d.2	Rente over voorzieningen *	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	9.873
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente 1,8%)	-/- 10.136
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	263

* De gemeente kiest er voor geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen.

Bij projectfinanciering worden de rentelasten van de aangetrokken leningen op de bij de activa behorende taakvelden geboekt. De renteopbrengsten van Schatkistbankieren worden in de omslagrente verdisconteerd voor zover deze geen relatie hebben met projectfinanciering. Indien de ontvangen rente wel een relatie heeft met projectfinanciering wordt deze toegerekend aan het taakveld waarvoor de projectfinanciering is aangetrokken.

Voor de rente voor de nieuwe investeringen wordt in 2027 de omslagrente van 1,8% gehanteerd.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening.

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

De financieringsbehoefte per 1 januari is voor de komende jaren weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel financieringsbehoefte

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Financieringstekort	150.364	229.026	279.522	295.300

De jaarlijkse financieringsbehoefte, exclusief investeringsruimte nieuw beleid, wordt bepaald door een aantal elementen:

- mutaties in de leningenportefeuille;
- de begrote mutaties van reserves en voorzieningen;
- de begrote besteding van de restantkredieten;
- de begrote afschrijvingen op de bestaande activa;
- het begrote meerjarig liquiditeitsverloop van de grondexploitatie.

Er is een grote toename van het financieringstekort te zien.

Deze toename wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door een toename van de begrote besteding van de restantkredieten voor de begrote investeringen.

Rentevisie

De ECB heeft haar koers in 2026 moeten aanpassen. Na een reeks verlagingen van de depositorente in 2024 en 2025 tot 2,0%, is de rente in juni 2026 verhoogd naar 2,25%.

De ECB kijkt bij de aanpassingen van de depositorente naar de inflatie in de eurozone. Zodra deze structureel richting de 2,0% zakt, ontstaat er voor de ECB ruimte om de rente te verlagen.

Dit zal voorlopig nog niet aan de orde zijn. De financiële markten gaan er daarom van uit dat de ECB de depositorente gedurende 2026 nog verder zal gaan verhogen.

Het effect van deze verwachte verhoging zal met name zichtbaar zijn op de geldmarkt.

Echter ook voor de lange rente wordt verwacht dat deze verder kan gaan oplopen, voornamelijk als gevolg van structureel hogere overheidsuitgaven in Europa.

Tegelijkertijd is er een aanzienlijke geopolitieke onzekerheid, dit is een belangrijke bron van volatiliteit.

Dit bemoeilijkt het doen van nauwkeurige voorspellingen en verhoogt de kans op plotselinge rentebewegingen.

Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark.

Geldmarkt:

De geldmarkttrentes zijn gedurende 2026 aan het stijgen. De 3-maands Euribor begon het jaar 2026 met 2,026% en is bij het opstellen van de begroting 2027 inmiddels gestegen tot 2,508%.

Kapitaalmarkt:

De benchmark rente stond begin 2026 rond de 3,000%. Gedurende 2026 schommelt dit percentage, echter bij het samenstellen van de begroting 2027 blijkt dit percentage gestegen naar 3,340%. Voor de leningen die de gemeente aantrekt, geldt vanwege de onzekerheden een opslag van rond de 0,8% op deze tarieven. De verwachting van de banken is dat deze opslag vooralsnog niet zal dalen.

Voor de rente voor nieuw aan te trekken langlopende leningen is in de uitgangspunten voor de begroting 2027 uitgegaan van de omslagrente van 1,8%.

Financiële instrumenten

In 2027 zal gebruik gemaakt kunnen worden van de volgende financiële instrumenten: rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld, schatkistbankieren en langlopende leningen.

Limieten financieringsmiddelen

De soms snel wijzigende rente op de kapitaalmarkt maakt het wenselijk dat op aanbiedingen onmiddellijk kan worden gereageerd. Om dit mogelijk te maken heeft het college besloten de limiet voor de lange financieringsmiddelen voor 2027 te bepalen op € 75 miljoen. Deze limiet geldt voor de periode 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027. Bij het aantrekken van lang geld worden offertes aangevraagd bij 4 verschillende kapitaalmarktpartijen waaronder in ieder geval de BNG.

In de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) worden de aan te trekken kortlopende financieringsmiddelen gemaximaliseerd tot de kasgeldlimiet.

Uitgaande van bovenstaande heeft het college besloten het maximumbedrag dat in 2027 op enig moment maximaal mag worden aangetrokken als daggeld- en/of kasgeldlening te bepalen op € 30 miljoen. Samen met het rekening-courantkrediet betreft het totale kredietlimiet van de kortlopende financieringsmiddelen 100% van de kasgeldlimiet.

Dit besluit geldt voor de periode 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027

Samenvatting limieten

Maximumbedrag waarvoor in 2027 mag worden aangegaan:	in € miljoen
- vaste geldleningen	75
- daggeld- en/of kasgeldleningen	30

Van de aangegane vaste geldleningen zal via de jaarrekening mededeling worden gedaan aan de raad.

Leningportefeuille

Bij het opstellen van de begroting 2027 bedraagt het schuldrestant per 1 januari 2027 van de opgenomen leningen € 361,2 miljoen.

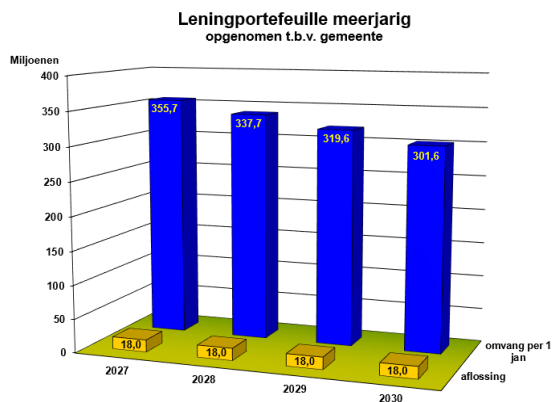
Hiervan betreft € 257 miljoen. voor totaalfinanciering van de Gemeente, € 98,6 miljoen. Projectfinanciering en € 5,50 miljoen. zijn doorverstrekte leningen.

Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen bedraagt € 5,50 miljoen. In het najaar van 2026 zal er een langlopende lening aangetrokken gaan worden van € 40 miljoen met een looptijd van 40 jaar. Deze lening is nog niet opgenomen in onderstaande overzichten en grafieken.

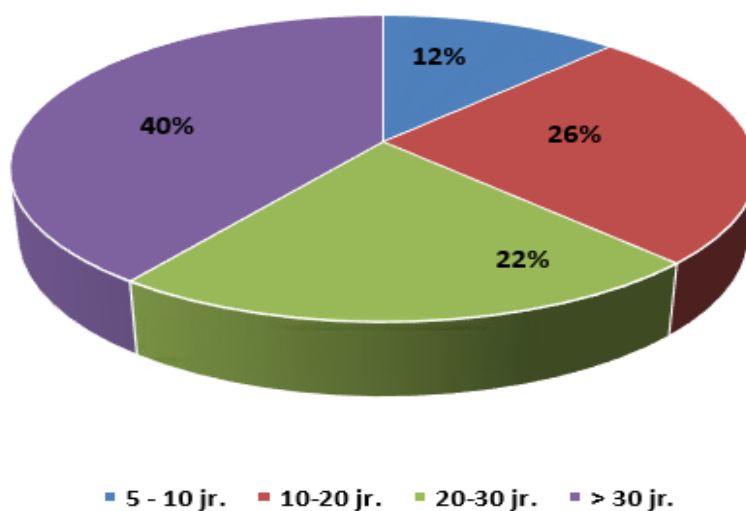
Bedragen x € 1.000

	Opgenomen			Uitgezet	
	Gemeente	Project Financiering.	Door verstrekt	Verstrekt	Door verstrekt
Stand 1 januari 2027	257.064	98.600	5.513	0	5.513
Nieuwe leningen					
Aflossingen	15.908	2.100	36		36
Stand 31 december 2027	241.155	96.500	5.477	0	5.477
Rente ⁶	5.874	851	100		100
Gemiddeld rentepercentage 1 januari 2027	2,47%	0,90%	1,78%		1,78%
Gemiddelde restant looptijd 1 januari 2027	15,4 jaar	48,0 jaar	4,6 jaar		4,6 jaar

⁶ Betreft de rente van de langlopende leningen in de leningenportefeuille berekend bij samenstelling begroting 2027

restant looptijd leningportefeuille

Samenvatting geplande acties

Kasgeldlimiet

Korte financiering beperken tot maximaal de kasgeldlimiet.

De mogelijkheid creëren om in te kunnen spelen op pieken en dalen in de geldmarkt en kapitaalmarkt.

Schatkistbankieren

De te ontvangen rente op het saldo bij de Schatkist is hoger dan de rente die we ontvangen op ons saldo bij de RC bij de BNG. Daarom wordt er gestuurd op een zo hoog mogelijk saldo bij de Schatkist. Hiermee genereren we de hoogst mogelijke renteopbrengst.

Renterisiconorm

Renterisico beperken tot maximaal het percentage van de renterisiconorm.

Rentevisie

Het volgen van de driemaands Euribor en de 10 jr Nederlandse staatslening

Beschikbaarheid

Verzekeren van een duurzame toegang tot de financiële markten.

Indien nodig aantrekken van voldoende financiële middelen binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting.

Bedrijfsvoering

Financiën

In de programmabegroting 2027 hebben we verdere stappen gezet in de opvolging van aanbevelingen uit oa rekenkameronderzoeken 'Toegankelijkheid begroting en rapportages' (Rekenkamer Sittard-Geleen, 2022) en "Doorwerking begroting". We gaan de komende periode de meetbaarheid en stuurbaarheid van de begroting verbeteren. Dat doen we door een verdieping te maken in de financiële informatie en door onze doelen en resultaten helder te formuleren. Dit is een traject van een aantal jaren waarin we uiteindelijk heldere opgaves kunnen koppelen aan reële doelen, resultaten maar ook capaciteit en middelen. In deze "opgavegerichte begroting" is een eerste stap zichtbaar.

In de begroting 2026 heeft de Raad ingestemd met incidentele en structurele middelen voor een nieuw in te richten Financieel pakket. Dit is noodzakelijk omdat het huidige financiële pakket zeer verouderd is (2004) en technisch niet meer wordt ondersteund vanaf eind 2028. Hierdoor is een kort doorloopproces noodzaak; in het najaar van 2026 is het aanbestedingstraject gestart waarna 2027 in het teken van de implementatie staat en we in januari 2028 live kunnen gaan.

In het voorjaar van 2026 is o.a. gestart met het consulteren van 4 marktpartijen om een betere inschatting te verkrijgen van de mogelijkheden van een nieuw financieel pakket maar ook de kosten voor het implementeren van een financieel systeem alsmede de te verwachten jaarlijkse structurele kosten (voornamelijk licentiekosten). Daarnaast zijn er in deze periode ook diverse bezoeken gedaan aan andere gemeentes om zowel inhoudelijk als financieel een nog scherper beeld te krijgen van de implementatie van een nieuw pakket. Dit heeft tot een verbeterde analyse geleid waarbij is geconstateerd dat de structurele lasten in lijn zijn met de beschikbare budgetten echter dat er additionele incidentele middelen benodigd zijn ad € 0,75 miljoen. voor zowel 2027 als 2028 welke ten laste komen van de algemene middelen. Deze middelen zijn nodig om binnen het aangegeven tijdspad inrichting en implementatie van het financieel pakket te realiseren en tegelijkertijd de continuïteit van de reguliere bedrijfsvoering te kunnen borgen.

In de jaarrekening 2023 heeft het college van burgemeester en wethouders voor het eerst zelf de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven. In eerste instantie is, conform wetgeving, alleen over de financiële rechtmatigheid door het college zelf een verantwoording afgegeven. De komende jaren wordt deze stapsgewijs uitgebreid naar een volledige rechtmatigheids-verantwoording.

Concern control.

Concern control zorgt voor strategisch en concern brede kaderstelling en het begeleiden van teams in beheersing en sturing van hun werkzaamheden en zorgt voor een kwaliteitsimpuls op deze punten. Overkoepelend monitort Concern control de gemeentelijke doelen en de bedrijfsvoering die daaraan ten grondslag ligt. Er wordt daarbij gewerkt vanuit een onafhankelijke functie in verbinding met alle geledingen van de organisatie en het bestuur. Dit gebeurt vanuit volgende disciplines: Juridisch, Organisatiekundig, Plan economisch, Interne Beheersing, Management Control en Financiën.

Concrete prestaties voor 2027 zijn: actualisatie kadernota verbonden partijen; actualisatie kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing; opstellen en implementeren kaderstelling Interne Beheersing; opstellen en implementeren kaderstelling Misbruik en Oneigenlijk gebruik; verdieping op opgave gericht werken en gebruik van indicatoren; afstemming rekenkameronderzoeken; afstemmen accountantscontrole; advisering en facilitering Commissie Begroting & Verantwoording; advisering over deelnemingen.

Concern control monitort daarbij volgende KPI's:

- Score financiële houdbaarheid (Deloitte) minimaal voldoende; score financiële conditie index (VNG) minimaal voldoende en score 8 in de benchmark financiële positie gemeenten (BDO).
- Rechtmatigheidsverantwoording binnen de gestelde grenzen door toepassen van de beginselen van goed bestuur, risicomangement, naleving van de P en C cyclus, de begrotingskaders en van wet- en regelgeving.
- Goedkeurende accountantsverklaring.
- Meerjarig structureel en reëel evenwicht van de begroting met repressief begrotingstoezicht (Provincie).

Facilitaire Services

Unit Archief

In 2027 zetten we de versnelde overdracht van de te bewaren archiefdossiers naar het RegioArchief voort. De nadruk ligt daarbij op het zo snel mogelijk openbaar maken van informatie. We ronden dit af voor het verlaten van Stadhuis Sittard. In 2027 wordt de nieuwe Archiefwet van kracht. De medewerkers worden getraind en stellen een implementatieplan op. In 2027 vernietigen we ruim 60 meter analoog archief. Daarnaast zullen duizenden digitale archiefdossiers in overeenstemming met de Archiefwet vernietigd worden.

Unit Inkoop en Aanbestedingen

In 2027 wordt het inkoop- en aanbestedingsbeleid organisatiebreed geëvalueerd en bestuurlijk afgestemd. We verwachten geen grote wijzigingen die de raad dient vast te stellen. We betrekken de raad bij de voortgang via de commissie BBV. We zetten de uitvoering (via een geactualiseerd Handboek Inkoop) voort.

We investeren verder in de relatie tussen de opdrachtgevende teams (onze klanten) door proactieve advisering via periodieke accountgesprekken, jaarlijkse spend- en trendanalyses (analyses van inkoopuitgaven), roadshows (presentaties voor de teams), contractsignalering door het contractbeheer systeem Merzell en vastleggen van inkoopdossiers in het zaakstelsel JOIN. Doel is om te groeien van interne controle naar interne beheersing. We continueren dat we ook in 2027 geen onrechtmatigheid boven de norm laten ontstaan.

We werken ook in 2027 samen met andere gemeenten. We voeren gezamenlijke aanbestedingstrajecten met de naaste bureaus alsook met Maastricht en/of Heerlen.

Informatiemanagement & ICT

We werken aan efficiëntere dienstverlening voor inwoners en ondernemers, transparantie, duurzaamheid, data voor beslissingen en beleid, voldoen aan wetgeving en digitale weerbaarheid. Wij zetten de middelen gericht in ten behoeve van de interne en externe dienstverlening voor onze medewerkers, inwoners en ondernemers, voor nu en in de toekomst. De ramingen zijn gebaseerd op een gefaseerde aanpak, waarbij prioriteit wordt gegeven aan wettelijke verplichtingen, het op orde brengen van bedrijfsprocessen, digitale soevereiniteit, gegevensbescherming en maatschappelijke impact op basis van datagedreven beslissingen.

Doordat technologische en maatschappelijke ontwikkelingen snel gaan, wordt het budget jaarlijks herijkt op basis van voortgang, nieuwe inzichten en mogelijk veranderende randvoorwaarden. Met deze investering leggen we een robuuste basis voor een datagedreven, innovatieve en digitaal soevereine gemeente, die klaar is voor de uitdagingen en kansen van de komende jaren.

In 2027 gaat de gemeente Sittard-Geleen verder met de realisatie van de ambitiethema's van de gemeente en de digitale transformatie. We leggen gegevens duurzaam toegankelijk, herbruikbaar en conform de afgesproken datakwaliteit vast en delen waar dat nodig en verantwoord is. Deze koers vraagt een strakke sturing langs programmatische lijnen.

De gemeente Sittard-Geleen biedt inclusieve dienstverlening via digitale en fysiek geïntegreerde kanalen, waarbij klantbeleving en maatschappelijk belang centraal staan. We benutten digitale en fysieke kanalen om inwoners en ondernemers op maat te laten participeren en van de juiste en betrouwbare informatie te voorzien. De digitale transformatie zetten we in volgens Common Ground en open source principes; we stimuleren ketenpartners om dit ook te doen.

We professionaliseren het gebruik van betrouwbare, (real-time) data om beleid, digitalisering en processen te versterken, met oog voor transparantie en fundamentele rechten. We zetten nadrukkelijk in op de strategische digitale oplossingen:

- Common Ground: als fundament voor toekomstbestendige informatievoorziening;
- Datagedreven werken & Artificial Intelligence: om beter te kunnen voorspellen, zodat keuzes beter kunnen worden onderbouwd;
- Digitale soevereiniteit en Digitale Wendbaarheid: om als gemeente regie te houden op data, technologie en publieke waarden;
- Mens en organisatie: opleidings- en veranderbudget voor medewerkers, gericht op datageletterdheid, AI-gebruik, privacy & security en het werken met nieuwe technologieën;
- Beheer en doorontwikkeling: structurele middelen voor onderhoud, updates, security-monitoring en evaluaties;

Deze elementen vormen de basis voor onze uitvoering, zodat we sneller, slimmer en transparanter kunnen werken door meer te centraliseren. De gemeente Sittard-Geleen verbetert de werkomgeving voor medewerkers door automatisering, binnen de grenzen van de wetgeving en de, intern vast te stellen, ethische richtlijnen. Bij datagedreven werken en in het verlengde hiervan het gebruik van AI is ethiek een belangrijk onderwerp en borgen we middels AI-beleid dat de juiste procedures worden gebruikt bij nieuwe AI-toepassingen binnen de

organisatie. We zetten bij de groeiende vraag naar datagedreven oplossingen in op Data&AI-compliance, om vanuit privacy, juridische en technische kant beslissingen te kunnen nemen over Data & AI systemen.

Communicatie

Onze organisatie wil een betrouwbare en toegankelijke overheid zijn die dicht bij de samenleving staat. Daarom werken we voortdurend aan begrijpelijke, toegankelijke en herkenbare communicatie. We kennen de wensen en behoeften van onze inwoners, ondernemers en partners en stemmen onze boodschappen en communicatiemiddelen daarop af. Door data beter te benutten, kunnen we onze communicatie evalueren en steeds effectiever maken.

In 2027 ontwikkelen we onze gebruiksvriendelijke en toegankelijke websites en digitale communicatiekanalen verder door. Daarbij besteden we ook aandacht aan online participatiemogelijkheden. Zo blijft de digitale toegang tot informatie, dienstverlening en participatie optimaal.

We vergroten onze zichtbaarheid en herkenbaarheid met gerichte arbeidsmarktcommunicatie, een herkenbare huisstijl en aansluiting bij stadsmarketing. Communicatie zetten we in als verbindend instrument om interactie, participatie en samenwerking te stimuleren en ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving. Zo dragen we bij aan vertrouwen in de overheid, bewustwording rond relevante maatschappelijke thema's en een inclusieve gemeente waarin iedereen kan meedoen.

Met public affairs oefenen we invloed uit op voor de gemeente wezenlijke ontwikkelingen en thema's. Ook zijn we voortdurend voorbereid op snelle, heldere en betrouwbare communicatie bij crises en urgente situaties, zodat duidelijkheid en vertrouwen gewaarborgd blijven.

HR

Vinden en Binden van medewerkers

We vinden het van groot belang om te investeren in het vinden, binden en ontwikkelen van medewerkers, zodat we in een krappe arbeidsmarkt capaciteit en kwaliteit kunnen borgen. In 2027 lanceren wij onze vernieuwde werkgeversbelofte. Een werkgeversbelofte is een duidelijke belofte van een organisatie aan zijn medewerkers. Het is de belangrijkste reden waarom mensen graag bij een organisatie willen werken en er willen blijven. We geven hiermee aan wat ons als organisatie uniek maakt. Deze belofte is uitgewerkt in een marketing/ employé branding campagne (Veerkrachtig Vooruit).

Leren en ontwikkelen

Met de doorontwikkeling van de Sittard-Geleen Academie versterken we leren en ontwikkelen binnen de organisatie. Door opleidingen, loopbaanontwikkeling en leiderschapsprogramma's samen te brengen, borgen we kennis, vakmanschap en continuïteit voor de toekomst.

Duurzame zakelijke mobiliteit

Vanuit onze mobiliteitsaanpak en de nieuwe huisvestingsplannen werken wij als werkgever aan visie en uitvoering van een duurzaam mobiliteitsbeleid voor zakelijke reisbewegingen van onze medewerkers.

Uitgangspunt is dat medewerkers zelf keuzes maken voor wat betreft de wijze van zakelijk vervoer maar dat het gebruik van duurzame vormen van vervoer optimaal worden gefaciliteerd en gestimuleerd.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Het doel van de Woo is om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar. Artikel 3.5 van de Woo geeft aan dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens ten aanzien van de uitvoering van deze wet. Daarnaast doen we in de jaarstukken verslag van de uitvoering van de wet.

De Woo kent een aantal onderdelen waarvoor het Rijk via de meicirculaire gemeentefonds 2021 zowel incidenteel als structureel budget ter beschikking heeft gesteld. De Woo heeft een implementatietermijn van vijf tot acht jaar. De VNG heeft de gefaseerde invoering opgenomen in het 'Meerjarenplan om de Wet open overheid bij gemeenten te implementeren'. De onderdelen van de Woo zijn als volgt:

- Actief openbaar maken van documenten
- Passief openbaar maken van documenten
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding

Actief openbaar maken

De wet spreekt over elf informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Deze elf informatiecategorieën zullen gefaseerd in werking treden. Aan de eerste categorieën (eerste tranche) voldoen we per 1 november 2024. Op dit moment zijn wij in afwachting van een nieuwe door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde planning. De verwachting is dat de inwerkingtreding van de volgende informatiecategorieën (tranche 2) in de tweede helft van 2027 zal zijn.

De gemeente Sittard-Geleen heeft echter als doel om verder niet te wachten op de fasering van het Rijk. We zijn op dit moment, tezamen met een aantal andere gemeenten, een online Woo Platform aan het creëren. Dit is het zogenoemde Generiek Publicatie Portaal (GPP-Woo). Op dit portaal worden na implementatie de documenten uit de informatiecategorieën gefaseerd gepubliceerd. Op dit moment maken we al diverse zaken actief openbaar. Een overzicht tref je hieronder aan.

Informatiecategorie	Artikel 3.3	Wat	Openbaar op lokale site	Openbaar landelijk (Woo-index)	Openbaar landelijk planning (Woo-index)
1. Wet- en regelgeving	1a	Besluiten, beleidsregels, verordeningen	Ja	Ja	2024
	1b	Andere algemeen verbindende voorschriften	Ja	Ja	2024
	1c	Ontwerpen van besluiten, beleidsregels, verordeningen en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Deels	Deels	2027
2. Organisatiegegevens	1d	Inzicht in de organisatie en haar werkwijze, waaronder de taken en	Ja	Ja	2024

Informatiecategorie	Artikel 3.3	Wat	Openbaar op lokale site	Openbaar landelijk (Woo-index)	Openbaar landelijk planning (Woo-index)
		bevoegdheden van organisatie-onderdelen			
	1e	Hoe de organisatie en haar onderdelen te bereiken zijn en hoe een informatieverzoek kan worden ingediend	Ja	Ja	2024
3. Raadstukken	2a	Bij de gemeenteraad ingekomen stukken, tenzij deze gaan over individuele gevallen	Ja	Ja	2027/2028
	2c	Vergaderstukken en verslagen van de raad, behalve waarop geheimhouding geldt	Ja	Ja	2027
4. Bestuursstukken	2d	Agenda's, besluiten en besluitenlijsten van vergaderingen van het college van B&W, tenzij geheimhouding geldt	Deels	Nee	2027
5. Adviezen van adviescolleges	2e	Adviesaanvragen, adviesvoorstellen en adviezen en van officiële adviescolleges (door besluit van het bestuursorgaan vastgesteld), met uitzondering van adviezen die gaan over individuele gevallen:	Nee	Nee	2027
6. Convenanten	2f	Convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortgelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij(en)	Nee	Nee	2027/2028
7. Jaarplannen- en verslagen	2g	De jaarplannen- en verslagen van het bestuursorgaan, behalve de jaarplannen- en verslagen van afzonderlijke afdelingen of directies	Ja	Via de Raadsstukken	2027
8. Woo-verzoeken	2i	Inhoud van het verzoek, de schriftelijke beslissing en de eventueel verstrekte informatie	Nee	Nee	2027
9. Onderzoeken	2j	Onderzoeksrapporten die intern of extern zijn uitgevoerd, met name uit feitenmateriaal bestaan en gaan over het functioneren van de eigen organisatie, voorbereiding of evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving van het beleid	Nee	Nee	2027/2028
10. Beschikkingen	2k	Beschikkingen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb): Schriftelijke beslissingen van bestuursorgaan Die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhouden Die voor een specifiek geval gelden Met uitzondering van beschikkingen zoals genoemd in artikel 3.3 lid 2 onder k van de Woo.	Deels	Deels	2027/2028

Informatiecategorie	Artikel 3.3	Wat	Openbaar op lokale site	Openbaar landelijk (Woo- index)	Openbaar landelijk planning (Woo- index)
	2h	Verplichtingen tot verstrekken van subsidies, anders dan met een beschikking	Nee	Nee	2027/2028
11. Klachten	2l	Schriftelijke oordelen n.a.v. klachtenprocedures over gedragingen van de organisatie	Nee	Nee	2027/2028

Passief openbaar maken

Naast het actief delen van onze informatie, is het voor eenieder mogelijk om bij de gemeente Sittard-Geleen publieke informatie op te vragen middels een zogenaamd Woo-verzoek. We streven ernaar om zo veel mogelijk openbaar te maken, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond. De gemeente Sittard-Geleen werkt doorlopend aan de optimalisatie van dit proces, zodat de burger zo snel en goed mogelijk geholpen kan worden met zijn of haar informatieverzoek. Dit komt bijvoorbeeld voort uit digitalisering, kennisdeling en de coördinerende rol van de Woo contactfunctionaris. In de jaarrekening 2026 zullen we weer inzichtelijk maken hoeveel Woo-verzoeken wij in 2026 hebben ontvangen en hoe deze zijn afgehandeld.

Informatiehuishouding op orde

De informatiehuishouding zorgt ervoor dat de gemeente Sittard-Geleen weet waar de documenten volgens de definitie uit de Woo (artikelen 2.1 en 2.2) te vinden zijn. Documenten kennen een voorgeschreven bewaartermijn waarop deze worden geselecteerd en overgedragen voor de archiefbewaarplaats of voor vernietiging. Door digitalisering is informatie aan verandering onderhevig: denk aan teksten, Geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten en dergelijke. Dit zorgt ervoor dat er nieuwe opgaven ontstaan om die informatie volgens de geldende eisen duurzaam en digitaal toegankelijk te houden.

Dit is een complex proces dat tijd nodig heeft om te ontwerpen en te implementeren. Het vraagt aanpassing van werkprocessen, functies en rollen over de volle breedte van de organisatie. De gemeente Sittard-Geleen is hier volop mee bezig. Zo werken we momenteel aan het beheer van tekstberichten, hebben we een e-depotvoorziening en worden onze processen vastgelegd in een digitaal systeem.

Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf biedt inzicht in de verbonden partijen van de gemeente en hun bijdrage aan de verwezenlijking van gemeentelijke doelstellingen en publieke belangen. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het beleidsmatig kader voor verbonden partijen, zoals vastgelegd in de Kadernota Verbonden Partijen, het risicoprofiel van de verbonden partijen en de wijze waarop deze risico's door de gemeente worden beheerst. De paragraaf sluit af met een integraal overzicht van alle verbonden partijen, waarin per verbonden partij informatie wordt verstrekt over het publieke belang, de samenwerkingsvorm en de financiële en bestuurlijke betrokkenheid van de gemeente.

Deze paragraaf is opgesteld overeenkomstig de richtlijnen uit de Notitie Verbonden Partijen van de Commissie BBV. Daarbij zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit deze notitie verwerkt. Als gevolg hiervan zijn de opzet, presentatie en inhoud van de paragraaf ten opzichte van voorgaande jaren gewijzigd, zodat deze beter aansluit bij de actuele verslaggevingsvoorschriften.

Kadernota verbonden partijen:

Klik [hier](#) voor de kadernota verbonden partijen.

De gemeente Sittard-Geleen heeft haar beleid ten aanzien van verbonden partijen vastgelegd in de Kadernota Verbonden Partijen 2023-2026. Deze nota bevat de uitgangspunten voor de sturing, beheersing en verantwoording van verbonden partijen en beschrijft de rollen van raad, college en ambtelijke organisatie. Het doel is om ervoor te zorgen dat verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van gemeentelijke doelstellingen en publieke belangen, terwijl tegelijkertijd zicht wordt gehouden op de financiële en bestuurlijke risico's.

Overeenkomstig het BBV onderscheidt de gemeente vier categorieën verbonden partijen: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen, stichtingen en verenigingen. Voor al deze categorieën geldt dat sprake is van zowel een bestuurlijk als een financieel belang van de gemeente. De kadernota geeft richting aan de wijze waarop de gemeente haar verschillende rollen invult, de informatievoorziening organiseert en risico's beheerst.

De huidige kadernota is vastgesteld voor de periode 2023-2026. In lijn met de daarin opgenomen evaluatiecyclus wordt de nota in 2027 geactualiseerd, zodat deze blijft aansluiten bij gewijzigde wet- en regelgeving, bestuurlijke ontwikkelingen en de actuele praktijk van samenwerking binnen verbonden partijen.

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden verschillende verslaggevingsvoorschriften, afhankelijk van de rechtsvorm. Gemeenschappelijke regelingen stellen hun begroting en jaarrekening op volgens het BBV. Vennootschappen en stichtingen volgen de verslaggevingsregels uit het Burgerlijk Wetboek, waarbij de verplichtingen mede afhankelijk zijn van omvang en aard van de organisatie. Voor deze privaatrechtelijke rechtsvormen bestaan geen wettelijke voorschriften voor het opstellen van een begroting, tenzij dit statutair of contractueel is vastgelegd.

De financiële gegevens in deze paragraaf zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare informatie. Voor enkele verbonden partijen waren de jaarrekeningcijfers over 2025 bij het opstellen van deze paragraaf nog niet beschikbaar. In die gevallen is gebruikgemaakt van voorlopige cijfers of ramingen.

Risicoprofiel verbonden partijen

Jaarlijks wordt voor de verbonden partijen een risicoprofiel opgesteld aan de hand van een risicomatrix, waarin zowel het bestuurlijk als het financieel belang van de gemeente wordt meegewogen. Op basis hiervan worden verbonden partijen ingedeeld naar risicocategorie. De aandacht richt zich daarbij vooral op partijen met een hoog risicoprofiel, zodat monitoring en informatievoorziening doelgericht kunnen worden ingericht. Verbonden partijen waarop de gemeente geen of slechts beperkte invloed kan uitoefenen, worden niet in de risicomatrix opgenomen.

De risicoprofielen worden jaarlijks geactualiseerd. De risico's van verbonden partijen zijn binnen de gemeentelijke weerstandscapaciteit verwerkt als restrisico van 1% van het totale begrotingsbedrag. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf Risicobeheersing en Weerstandsvermogen.

Risicomatrix				
Financieel belang	Hoog			
	Gemiddeld	Vidar BV Vidar Loont BV Vidar Aan de Slag BV Gr Vidar WsW GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg Gr Omnibuzz	Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek NV GR Kredietbank Limburg GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Mijn Streekwarmte BV
	Laag	GR omgevingsdienst Zuid-Limburg GR Het Gegevenshuis	GR Belastingssamenwerking gemeenten en waterschap Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg Stichting Samenwerking Zuid-Limburg	
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Bestuurlijk belang				

Monitoring en informatievoorziening

De omvang van de monitoring en informatievoorziening is afhankelijk van het risicoprofiel van de verbonden partij. Naarmate het bestuurlijk en financieel risico toeneemt, wordt intensiever gestuurd en gerapporteerd.

- **Laag risicoprofiel:** opname in de begroting en jaarrekening. Voor gemeenschappelijke regelingen wordt een zienswijze uitgebracht op de begroting en jaarrekening. Besluiten worden achteraf ter kennisname aan het college aangeboden.
- **Middel risicoprofiel:** aanvullend op het lage risicoprofiel vindt minimaal één tussentijdse rapportage plaats.
- **Hoog risicoprofiel:** aanvullend op het middelhoge risicoprofiel worden voorgenomen besluiten vooraf aan het college voorgelegd, vinden minimaal twee tussentijdse rapportages plaats en wordt tussentijds overleg gevoerd met de verbonden partij en overige deelnemers.

De jaarrekeningen en begrotingen van de verbonden partijen besproken in de raadsvergadering van 11 juni. Op basis van deze informatie is de paragraaf Verbonden Partijen in de begroting 2027 geactualiseerd.

Overzicht verbonden partijen

Onderstaand overzicht bevat alle verbonden partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Het overzicht geeft inzicht in het publieke belang dat met de deelname wordt gediend, de vorm van de samenwerking en de financiële en bestuurlijke betrokkenheid van de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen (GR)

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Programma	Vorm van belang	Financiële bijdrage 2027	Eigen vermogen 01-01-2025*	Eigen Vermogen 31-12-2025*	Vreemd Vermogen 01-01-2025*	Vreemd Vermogen 31-12-2025*	Verwacht Resultaat
BsGW	Algemene dekkingsmiddelen	AB	2.062	5.224	6.528	11.562	8.175	Licht negatief
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Veiligheid	AB	9.630	10.640	16.045	66.319	58.590	Kostendekkend
Omnibuzz	Sociaal Domein	AB	3.224	1.423	2.448	7.608	9.583	Kostendekkend
Vidar WSW*	Sociaal Domein	AB	12.431	0	0	1.654	1.101	Kostendekkend
Kredietbank Limburg	Sociaal Domein	AB	3.948	801	746		14.009	2027: licht negatief: -147, gedekt uit EV KBL
GGD Zuid-Limburg	Volksgezondheid en milieu	AB	7.100	2.586	4.265	27.269	25.092	Kostendekkend
Omgevingsdienst Zuid-Limburg	Volksgezondheid en milieu	AB	1.616	3.080	2.580	3.071	3.390	Kostendekkend
Het Gegevenshuis	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	AB	1.203	297	68	1.686	727	Kostendekkend
Euregio Rhein- Maas-Nord	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Bestuur	18	nvt	nvt	nvt	nvt	kostendekkend

AB= Algemeen Bestuur

DB=Dagelijks Bestuur

Vennootschappen

Bedragen x € 1.000								
Verbonden Partij	Programma	Vorm van belang	Dividend 2027	Eigen vermogen 01-01-2025*	Eigen Vermogen 31-12-2025*	Vreemd Vermogen 01-01-2025*	Vreemd Vermogen 31-12-2025*	Verwacht Resultaat
BNG	Algemene middelen	aandeelhouder	380	4.777	4.863	123.164	110.701	Positief
Enexis	Algemene middelen	aandeelhouder	735	5.538	5.811	5.949	7.627	Positief
WML	Algemene middelen	aandeelhouder	0	217.814	236.571	403.411	438.818	Kostendekkend
Vidar BV*	Sociaal Domein	aandeelhouder	0	2.951	1.354	1.642	7.294	Kostendekkend
Vidar Loont BV* **	Sociaal Domein	aandeelhouder	0	71	71	750	750	inactief
Vidar aan de slag BV*	Sociaal Domein	aandeelhouder	0	340	340	1.097	1.097	Kostendekkend
Mijn Streekwarmte*	Volksgezondheid en Milieu	aandeelhouder	0	2673	2673	0	48	Kostendekkend
Bodemzorg Limburg BV	Volksgezondheid en Milieu	aandeelhouder	0	11.038	11.701	32.965	20.727	Kostendekkend
RWM NV	Volksgezondheid en milieu	aandeelhouder	0	5.435	5.648	6.393	6.748	Licht Positief

* gebaseerd op de jaarstukken 2024 omdat 2025 nog niet beschikbaar is.

** Specifiek voor Vidar Loont BV geldt dat deze BV begin 2026 inactief is gemaakt. De reden daarvoor is de wijziging van de CAO Uitzendkrachten per 1 januari 2026. Uit onderzoek is gebleken dat Vidar Loont BV niet kan voldoen aan deze gewijzigde CAO. Het risico van boetes – vanwege een niet juiste toepassing van de CAO – diende voorkomen te worden. om die reden heeft de bestuurder van Vidar Loont besloten de bedrijfsactiviteiten van deze BV tijdelijk stop te zetten. Dit besluit is bekrachtigd door de AVA van Vidar Loont BV. Er wordt onderzocht of Vidar Loont BV in de toekomst toch geschikt kan worden gemaakt voor het uitzenden van kandidaten naar werk dan wel op een andere manier kan worden ingezet

Stichtingen en verenigingen

Bedragen x € 1.000								
Verbonden Partij	Programma	Vorm van belang	Financiële bijdrage 2027	Eigen vermogen 01-01-2025*	Eigen Vermogen 31-12-2025*	Vreemd Vermogen 01-01-2025*	Vreemd Vermogen 31-12-2025*	Verwacht Resultaat
ESZL	Economie	Bestuur						
Vereniging ASL	Volksgezondheid en milieu	lid	28	537	778	537	778	40
Samenwerking Zuid-Limburg	Bestuur en Economie	AB en DB	184	0	0	0	0	neutraal

ESZL: Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg

ASL: vereniging Afval Samenwerking Limburg

* Eigen vermogen / Vreemd Vermogen

Voor de vermogenspositie van de verbonden partijen is uitgegaan van de meest recent vastgestelde jaarrekening (2025). Indien in begrotingen of meerjarenramingen van verbonden partijen prognoses van het eigen en vreemd vermogen zijn opgenomen, zijn deze niet afzonderlijk verwerkt. Hierdoor zijn de vermogensgegevens onderling vergelijkbaar en gebaseerd op gecontroleerde en vastgestelde cijfers.

Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft hoe de gemeente Sittard-Geleen het grondbeleid in 2027 inzet als instrument voor gemeentelijke regie op ruimtelijke ontwikkelingen. Het grondbeleid is geen doel op zichzelf, maar een instrument om de gemeentelijke ruimtelijke ambities te realiseren. Het grondbeleid ondersteunt maatschappelijke opgaven op het gebied van wonen, economie, duurzaamheid, mobiliteit, vergroening en leefbaarheid. De gemeente hanteert daarbij een situationele benadering: per ontwikkeling wordt bepaald welke gemeentelijke rol passend is, variërend van faciliterend tot actief of samenwerkend grondbeleid.

Beleidskader en uitgangspunten

Het grondbeleid is gebaseerd op de Nota grondbeleid 2026 en sluit aan op de Omgevingswet, de Omgevingsvisie, het Besluit Begroting en Verantwoording en de jurisprudentie over gelijke kansen bij grondtransacties. Kern van het beleid is dat ruimtelijke ontwikkelingen integraal worden beoordeeld op maatschappelijke waarde, financiële haalbaarheid, risico's en de gewenste regierol van de gemeente. Daarmee wordt grondbeleid niet als doel op zichzelf ingezet, maar als middel om bestuurlijke ambities uitvoerbaar te maken.

Specifieke projecten en gebiedsontwikkelingen

In 2027 ligt de nadruk op projecten waarin de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven samenkomen. Voorbeelden zijn de verdere binnenstedelijke ontwikkeling van Sittard-Centraal, de uitvoering van woningbouwinitiatieven in dorpskernen volgens het principe “Een straatje erbij”, herstructurering van locaties met leegstand of verouderd vastgoed, en projecten die bijdragen aan ecologische verbindingen, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit. Per project wordt beoordeeld of de gemeente vooral kaderstellend en faciliterend optreedt, of dat een actievere grondpositie nodig is om tempo, kwaliteit of publieke doelen te borgen.

Actuele prognose van de verwachte resultaten van de grondexploitaties

Bedragen x € 1.000				
Projectomschrijving	Boekwaarde per 1 jan 2026	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat
Agnetengebied	-853	1767	-1122	-208
Bedrijvenstad Fortuna	-7	7	0	0
Herontwikkeling Frans Klooster *	124	141	0	265
Herontwikkeling Kleine Steeg *	139	4.481	-3.148	1.472
Holtum Noord III*	162	437	0	599
Kantorenpark Fortuna *	3.182	280	-2.812	650
Kantorenpark Station *	1.851	292	-1.519	624
Mauritspark Herontwikkeling *	1.585	1.027	-1.252	1.360
Eindtotaal	6.183	8.432	-9.853	4.762

* Deze bedragen zijn opgenomen in de voorziening BIE (bouwgrond in exploitatie)

Het totaal resultaat van de grondexploitaties (BIE) bedraagt per 1 januari 2026 € 4,76 miljoen negatief. Ten aanzien van het geraamde tekort in de begroting 2025 ad € 3,81 miljoen derhalve een groter tekort van € 0,95 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door onvoorziene kosten als gevolg van het bouwrijp maken van de grond in het project “Holtum Noord III” ad € 0,67 miljoen. De voorziene tekorten hierboven aangegeven met een *) bedragen € 4,97 miljoen en zijn afgedekt via de voorziening BIE. De totale boekwaarde van de grondexploitaties bedraagt € 6,18 miljoen.

Winstrisico reserve en winstneming

Om voorzichtigheid te betrachten is door de raad, conform advies van de commissie BBV, bij het vaststellen van de nota Grondbeleid 2026 in december 2025 een winstrisico reserve ingesteld. Tussentijds genomen winst wordt eerst toegevoegd aan de winstrisico reserve. Pas wanneer de resultaten met voldoende zekerheid vaststaan, vloeit de winst door naar de algemene reserve bouwgrondexploitatie of de reserve ontwikkelprojecten.

Omdat bij het opstellen van de jaarrekening 2025 de winstrisico reserve nog niet was ingeregeld, zijn de winsten tijdelijk aan de algemene reserve bouwgrondexploitaties toegevoegd. Het betreft hier de tussentijdse winstnemingen van de projecten Bedrijvenstad Fortuna en Agnetengebied voor een totaal bedrag van ongeveer € 0,07 miljoen. In 2026 wordt dit bedrag overgeboekt vanuit de algemene reserve bouwgrondexploitaties naar de winstrisico reserve.

Risicomanagement en afdekking van risico's

Naast de voorziene tekorten in de actieve grondexploitaties (BIE's) dienen ook de risico's van de grondexploitaties, nieuwe ontwikkelingen en hieraan gerelateerde vastgoedontwikkelingen in beeld te worden gebracht, alsook de wijze waarop deze worden afgedekt.

Volgend het jaarrekening- en begrotingstraject, het meerjarig perspectief van de grondexploitatie en de vastgestelde nota's over (sanering) grond, grex en vastgoed worden bovengenoemde financiële risico's van projecten, nieuwe ontwikkelingen in de grondexploitatie en vastgoed gerelateerde ontwikkelingen in beeld gebracht en geactualiseerd.

Met het jaarlijks⁷ actualiseren van de grondexploitaties zorgen we voor een zo actueel mogelijk inzicht. Daarnaast wordt in de algemene reserve bouwgrondexploitatie rekening gehouden met een buffer gebaseerd op het risicoprofiel van de grondexploitaties en is in de reserve ontwikkelprojecten momenteel een buffer aanwezig.

Bij de meest actuele rapportage van de risico's is voor de inschatting van het risicoprofiel nog het (verouderd) GIO-model⁸ gebruikt. In deze (Excel)module worden de grondexploitaties geactualiseerd waarna via Power BI

⁷ Bij het samenstellen van de jaarrekening grondexploitatie

⁸ Grondexploitatie in een Oogopslag

de voor de jaarrekening grondexploitaties benodigde tabellen worden gegenereerd waaronder de benodigde risicoreserve op basis van de parameters markt-, waarderings- en organisatierisico.

Bij de actualisering van het risicoprofiel gaan we aan de slag met de implementatie van een nieuw risicomodel TotalLink.

Hierbij worden risico's op twee niveaus onderscheiden:

- project(specifieke) risico's: risico's die specifiek zijn voor één grondexploitatie. Deze worden bij de jaarlijkse actualisatie in beeld gebracht;
- markt-/portefeuillerisico's: risico's die de gehele grondportefeuille raken, zoals conjunctuur, renteontwikkelingen of cumulatie van tegenvallers in meerdere projecten.

De analyse van risico's gebeurt op basis van kans $\times$ impact. De uitkomsten worden betrokken bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente.

De benodigde risicoreserve (oud systeem) bedroeg per ultimo 2025 € 0,5 miljoen en wordt afgedekt via de algemene reserve van de grondexploitatie. De verwachting is dat de implementatie van het nieuw risicosysteem leidt tot een hogere benodigde risicoreserve. De omvang hiervan zal in de loop van 2026 worden berekend.

Verwervingen

in de nota grondbeleid 2026 is vastgelegd dat elke (strategische) verwerving wordt voorafgegaan door een risicoanalyse, waarbij gekeken wordt naar financiële, juridische en planologische aspecten. De risico's worden expliciet meegenomen in de besluitvorming. Hiervoor wordt een claim gelegd op de algemene reserve grondexploitatie en de bestemmingsreserve ontwikkelprojecten.

Ook is bij de begroting 2026, in kader van de uitvoering van het actief verwervingsbeleid, 4 x € 1 miljoen voor de jaren 2026 tot en met 2029 beschikbaar gesteld om de lasten hiervan af te dekken. Bij de jaarrekening 2026 zullen deze claims (onrendabele toppen) en risico's in kaart worden gebracht inclusief de mogelijke dekking hiervan.

Materiele vaste activa (MVA's)

Ook zijn er nog een aantal (nog) niet actieve grondexploitaties die onder de materiele vaste activa (MVA's) worden gerubriceerd zoals potentiële gebieds- c.q. vastgoedgerelateerde ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden met private partijen, waarbij de financiële risico's en voorziene tekorten in beeld worden gebracht evenals de wijze van afdekking. Het gaat hier met name om de herontwikkeling van de ESCS locatie, de MLK- locatie in Geleen, Maastrichterbaan en de Ursulinenparking. Het totaal van de boekwaarden van deze MVA's bedraagt ultimo 2025 € 5,4 miljoen. De verschillen tussen de marktwaarden en boekwaarden zijn afgedekt door de voorziening (sanering) grex, binnenstedelijk en vastgoed voor een totaal bedrag van € 4 miljoen (stand 31 december 2025).

(Bestemmings)reserve ontwikkelprojecten

Tot slot is er voor de ontwikkelprojecten een specifieke reserve vastgesteld. Dekking van personele kosten als gevolg van het ontwikkelplan ruimtelijke ontwikkeling en projecten, resultaten van de ontwikkelprojecten en

vrijval en dotaties van de voorziening van de grondexploitaties van deze ontwikkelprojecten worden via deze reserve afgewikkeld.

Het verloop is nog onzeker omdat geraamde verkoopresultaten en winstnemingen nog moeten worden gerealiseerd. Daarnaast bevinden een groot aantal ontwikkelprojecten zich nog in de ambitie- en definitiefase waardoor nog geen inzicht is in de verwachte resultaten of tekorten. Het verloop van de bestemmingsreserve zal gedurende de looptijd van het traject (van 2026 t.m. 2028) worden gemonitord en geactualiseerd. Hiermee zal blijken of de gereserveerde middelen voldoende zijn om toekomstige risico's en tekorten van de ontwikkelprojecten af te dekken. De stand van deze bestemmingsreserve bedraagt € 2,75 miljoen per 31 december 2025.

Financiële begroting

Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren wij de financiële informatie over de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De financiële overzichten en tabellen die achtereenvolgens in de paragrafen worden opgenomen en toegelicht zijn voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze financiële overzichten hebben wij opgesteld overeenkomstig de in hoofdstuk 2 'Financieel perspectief' vermelde uitgangspunten. Verder hebben we in dit hoofdstuk ons begrotingsbeeld geactualiseerd. Aan de verwerking van de bijstellingen, hebben wij een aantal expliciete beslispunten gekoppeld.

Het **Programmaplan 2027-2030** is met ingang van de begroting 2025 anders ingericht met nieuwe programma's en subprogramma's. De **Financiële begroting** behoudt de BBV-inrichting zoals deze de voorgaande jaren ook was gehanteerd. Het is daarom niet mogelijk om bijvoorbeeld de lasten van programma Milieu uit het Programmaplan te vergelijken met de lasten van programma 7 Volksgezondheid & Milieu uit de Financiële begroting.

Basiscijfers financiële begroting

De financiële cijfers in dit hoofdstuk en de cijfers in de tabellen op de (sub)programmabladen uit het Programmaplan 2027-2030 zijn gebaseerd op :

- de structurele doorwerking van de begrotingsaanpassingen tot en met de 1^e rapportage 2026;
- de verwerking van de bijstellingen , zoals opgenomen in het hoofdstuk Financieel perspectief.

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Dit hoofdstuk kan worden gezien als een samenvatting van de verschillende budgetten zoals opgenomen in het Programmaplan 2027-2030. Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende paragrafen.

Overzicht van de baten en lasten per programma

In deze paragraaf zijn de baten en lasten per programma meerjarig (2027-2030) zowel voor de exploitatie als de mutaties in reserves gespecificeerd. Overeenkomstig de voorschriften in het BBV moet hierbij afzonderlijk inzicht worden gegeven in de budgetten met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting.

Overzicht baten en lasten per taakveld

In dit overzicht is specifiek voor het begrotingsjaar 2027 inzicht gegeven in de baten en lasten per taakveld.

Overzicht incidentele baten en lasten

Dit overzicht geeft inzicht in welke budgetten uit de programma's als incidenteel (tijdelijk) zijn te beschouwen. Dit in tegenstelling tot de structurele (doorlopende) budgetten. Het overzicht is van belang om ons structureel begrotingsevenwicht te kunnen bepalen. Door de incidentele budgetten uit de totale begroting te elimineren

blijvende de structurele budgetten over. Het structureel begrotingssaldo is een belangrijk criterium in de beoordeling van de begroting door de provinciaal toezichthouder. Om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen, moet de begroting 2027 een voordelig structureel saldo⁹⁹ hebben.

In het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) en de notitie structurele en incidentele baten en lasten zijn richtlijnen gegeven over de interpretatie van de baten en lasten. Op basis van de voorgeschreven richtlijnen, de handreiking en de bepalingen in onze verordening ex artikel 212 gemeentewet hebben wij onze begrotingsposten beoordeeld. Dit op basis van de volgende uitgangspunten:

- De aard van de activiteit/ raming is leidend voor het bepalen of een begrotingspost een incidenteel of structureel karakter heeft.
- In principe zijn alle baten en lasten gebaseerd op structurele activiteiten.
- Baten en lasten zijn incidenteel als deze voor een bepaalde tijd worden geraamd en er een onvoorwaardelijke einddatum bekend is.

Structurele mutaties reserves

Het overzicht van structurele mutaties in reserves toont toevoegingen en onttrekkingen die een permanent of langdurig karakter hebben. Volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden mutaties in reserves in de regel als incidenteel beschouwd. Er is echter sprake van een structurele mutatie wanneer de vorming of onttrekking van een bestemmingsreserve structureel is geregeld, zoals bij de dekking van kapitaallasten of de jaarlijkse storting in onderhoudsreserves.

Structureel evenwicht

In de brief 'Begrotingsbrief 2027' vraagt de provinciaal toezichthouder aandacht voor de presentatie van structureel en reëel begrotingsevenwicht. Om een goed inzicht te krijgen in dit evenwicht is in genoemde brief een bijlage bijgevoegd. Deze bijlage is in deze paragraaf opgenomen. Zie tevens de toelichting bij het onderdeel 'Incidentele baten en lasten'.

Geprognosticeerde balans

Om inzicht te geven in onze financiële positie en de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen, wordt een geprognosticeerde balans opgenomen.

⁹⁹ Structurele baten zijn minimaal gelijk aan de structurele lasten.

Baten & lasten per programma

Resultaat Bedragen * € 1.000,=	Taak	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	16.455	12.075	11.162	10.861	10.148	9.554
	1 VEILIGHEID	22.321	22.210	21.229	21.171	21.251	19.381
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	31.395	38.893	39.310	40.388	41.784	43.128
	3 ECONOMIE	13.753	13.770	10.704	9.807	9.885	9.472
	4 ONDERWIJS	14.425	15.628	15.267	15.195	15.652	15.831
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	49.614	59.528	46.763	45.006	45.332	45.348
	6 SOCIAAL DOMEIN	228.214	234.489	225.453	225.549	225.852	225.823
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	36.381	35.418	35.119	34.999	33.843	33.743
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERNING EN STED.VERNIEUWING	13.009	18.519	18.122	13.406	14.444	10.956
Lasten		425.566	450.530	423.129	416.383	418.191	413.234
Baten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	6.902	2.964	2.910	2.696	1.948	1.952
	1 VEILIGHEID	4.644	4.350	4.293	4.235	4.235	2.458
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	7.736	5.852	4.464	4.477	4.490	4.490
	3 ECONOMIE	4.488	1.055	1.974	2.235	2.433	2.090
	4 ONDERWIJS	5.282	4.581	4.721	4.695	4.695	4.695
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	7.893	8.672	4.288	4.288	5.076	5.076
	6 SOCIAAL DOMEIN	86.025	80.868	75.000	76.981	78.194	79.557
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	36.618	34.937	34.122	33.770	33.463	33.463
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERNING EN STED.VERNIEUWING	5.585	3.730	6.192	3.068	4.233	3.068
Baten		165.171	147.009	137.963	136.445	138.768	136.851
Totaal Saldo van programma's		-260.395	-303.522	-285.166	-279.938	-279.423	-276.384
Overhead	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-46.145	-56.251	-54.500	-53.067	-53.287	-52.976
Algemene baten/lasten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	263.895	248.376	259.233	265.145	263.965	261.370
Baten/lasten belastingen	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	67.859	65.579	67.860	69.091	70.482	70.302
Onvoorzien	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0	500	100	100	100	100
Totaal Niet in de programma's		285.608	257.203	272.492	281.069	281.060	278.597
Totaal voor resultaatbestemming		25.213	-46.319	-12.674	1.131	1.636	2.213
Onttrekking aan reserves	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	13.986	31.720	10.861	544	388	388
	1 VEILIGHEID	321	121	13	13	13	13
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	495	1.398	20	20	20	20
	3 ECONOMIE	2.589	450	348	634	634	634
	4 ONDERWIJS	397	854	0	0	0	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	4.908	6.949	544	538	301	301
	6 SOCIAAL DOMEIN	4.599	3.253	1.742	619	84	84
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	1.439	257	195	0	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERNING EN STED.VERNIEUWING	4.105	6.235	3.445	2.718	2.701	1.160
Onttrekking aan reserves		32.839	51.237	17.166	5.085	4.141	2.600

Resultaat Bedragen * € 1.000,=	Taak	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Storting in reserves	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	26.124	4.808	1.192	1.046	1.046	1.046
	1 VEILIGHEID	432	44	44	44	44	44
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	1.309	223	223	223	223	223
	3 ECONOMIE	8.997	777	427	63	63	63
	4 ONDERWIJS	288	18	0	0	0	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	8.112	2.488	3.153	3.154	3.154	3.154
	6 SOCIAAL DOMEIN	7.048	130	0	0	0	0
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	550	0	0	0	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	3.484	-246	-546	-546	-546	-546
Storting in reserves		56.345	8.242	4.493	3.984	3.985	3.985
Totaal Mutaties reserves		-23.506	42.995	12.674	1.101	156	-1.385
Resultaat		1.708	-3.324	0	2.232	1.792	828

Baten & lasten per taakveld

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2027	Raming lasten 2027	Raming saldo 2027
Overzicht van baten en lasten				
01	BESTUUR	-131	6.164	6.032
02	BURGERZAKEN	-2.543	4.385	1.841
03	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	-299	614	315
04	OVERHEAD	-2.075	56.575	54.500
05	TREASURY	-1.615	461	-1.153
061	OZB WONINGEN	-22.095	434	-21.660
062	OZB NIET-WONINGEN	-44.109	853	-43.256
063	PARKEERBELASTING	-2.418	0	-2.418
064	BELASTINGEN OVERIG	-931	406	-525
07	ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF	-268.517	5.273	-263.244
08	OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	5.327	5.327
10	MUTATIES RESERVES	-17.166	4.493	-12.674
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING		-361.898	84.984	-276.915
11	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	-192	10.108	9.916
12	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-4.101	11.120	7.020
1 VEILIGHEID		-4.293	21.229	16.936
21	VERKEER EN VERVOER	-868	33.490	32.622
22	PARKEREN	-3.017	5.529	2.512
24	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	-579	291	-289
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		-4.464	39.310	34.846
31	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	0	6.071	6.071
32	FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	-1.083	1.342	259
33	BEDRIJVENLOKET EN -REGLINGEN	-331	508	177
34	ECONOMISCHE PROMOTIE	-559	2.783	2.224
3 ECONOMIE		-1.974	10.704	8.731
41	OPENBAAR BASISONDERWIJS	0	1.052	1.052
42	ONDERWIJSHUISVESTING	-5	6.298	6.293
43	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	-4.716	7.917	3.201
4 ONDERWIJS		-4.721	15.267	10.546
51	SPORTBELEID EN ACTIVERING	-116	3.326	3.210
52	SPORTACCOMMODATIES	-2.331	13.008	10.677
53	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	-1.538	15.506	13.968
54	MUSEA	-165	1.398	1.232
55	CULTUREEL ERFGOED	-113	659	546
56	MEDIA	-1	95	94
57	OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	-23	12.770	12.747
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		-4.288	46.763	42.476

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2027	Raming lasten 2027	Raming saldo 2027
61	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-1.747	13.282	11.534
62	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENINGEN	0	0	0
621	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENINGEN WMO	0	2.940	2.940
622	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENING JEUGD	0	2.260	2.260
623	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENING INTEGR	0	255	255
63	INKOMENSREGELINGEN	-49.248	62.835	13.587
64	WSW EN BESCHUT WERK	-2.442	14.505	12.063
65	ARBEIDSPARTICIPATIE	-4.471	17.066	12.594
660	HULPMIDDELEN EN DIENSTEN (WMO)	-397	8.621	8.224
6711	HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	-1.440	17.862	16.422
6712	BEGELEIDING (WMO)	0	10.556	10.556
6713	DAGBESTEDING (WMO)	0	3.327	3.327
6751	JEUGDHULP AMBULANT LOKAAL	0	900	900
6752	JEUGDHULP AMBULANT REGIONAAL	0	25.772	25.772
6753	JEUGDHULP AMBULANT LANDELIJK	0	250	250
6761	JEUGDHULP MET VERBLIJF LOKAAL	0	2.500	2.500
6762	JEUGDHULP MET VERBLIJF REGIONAAL	0	11.840	11.840
6763	JEUGDHULP MET VERBLIJF LANDELIJK	0	1.000	1.000
6791	PGB WMO	0	3.618	3.618
6792	PGB JEUGD	0	260	260
6811	BESCHERMD WONEN (WMO)	-12.506	9.227	-3.279
6812	MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPV WMO	-2.747	4.521	1.774
681B	MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPV WMO	0	0	0
6821	JEUGDBESCHERMING	0	2.349	2.349
6822	JEUGDRECLASSERING	0	415	415
691	COÖRDINATIE EN BELEID WMO	0	4.783	4.783
692	COÖRDINATIE EN BELEID JEUGD	0	4.509	4.509
6	SOCIAAL DOMEIN	-75.000	225.453	150.454
71	VOLKSGEZONDHEID	0	6.012	6.012
72	RIOLERING	-12.770	9.046	-3.725
73	AFVAL	-18.739	14.066	-4.673
74	MILIEUBEHEER	-2.095	5.609	3.514
75	BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	-518	386	-132
7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-34.122	35.119	997
81	RUIMTE EN LEEFOMGEVING	0	1.743	1.743
82	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	-11	518	507
83	WONEN EN BOUWEN	-6.181	15.860	9.680
8	VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-6.192	18.122	11.930
Resultaat		-496.951	496.951	0

Incidentele baten & lasten

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking met betrekking tot reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting Onttrekkingen met betrekking tot onderhoud zijn conform de handreiking en de verduidelijking per definitie incidenteel. Deze onttrekking uit de onderhoudsreserve wordt kritisch bekeken op basis van wat daadwerkelijk uitgevoerd kan en moet worden. (Geen einddatum)			465		266		252		252
Onttrekking uit de verplichtingenreserve "Economische Ontwikkeling" inzake Public Affairs Dit betreft de incidentele speerpuntmiddelen 'Bestuurlijke netwerken 2024-2026, ' die zijn bedoeld voor het inrichten van een effectieve public affairs aanpak	31-12-2027		380						
Aankoop markt 116 A en B De kapitaallasten van de aankoop van de Markt 116 A en B worden gedekt uit de reserve Investerings Markt 116 A en B. Deze dekking komt vanuit de speerpuntmiddelen Geleend Centrum gedurende de periode 2026 tot en met 2028.	31-12-2028		114		113				
Onttrekking uit de verplichtingenreserve ODZL uitbreiding takenpakket Tijdelijke uitbreiding van formatie 0,89 fte voor de periode 01-04-2026 tot en met 31-03-2028 wordt gedekt uit de gevormde verplichtingenreserve 'ODZL uitbreiding takenpakket'.	31-03-2028		89		30				
Inzet activiteiten ODZL	31-03-2028	-89		-30					
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de uitvoering van verbeteracties en tijdelijke inhaalacties wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze tijdelijke uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed	31-12-2027		700						

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de uitvoering van verbeteracties en tijdelijke inhaalacties wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze tijdelijke uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed	31-12-2027	-700							
Project controller financiën 2025-2027 Binnen team Financiën is de formatie tijdelijk uitgebreid met 1 FTE Projectcontroller voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag van € 333.200.	31-12-2027		111						
Inzet projectcontroller in exploitatie	31-12-2027	-111							
Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de Algemene reserve De algemene reserve heeft een bufferfunctie en dient om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Gelet op de aard van deze reserve beschouwen wij alle mutaties als incidenteel.	31-12-2027	-173	8.864						
Inzet in exploitatie van de inflatiemiddelen welke uit de algemene reserve worden onttrokken in 2027.	31-12-2027	-3.409							
Speerpunten uit de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 (begroting 2024) om activiteiten tijdelijk aan te jagen, te intensiveren of van een incidentele impuls te voorzien. De incidentele lasten in de jaarschijven 2025 tot en met 2027 gekoppeld aan de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 dekken we uit de incidentele begrotingsruimte 2023-2025. Deze ruimte (resultaat na bestemming jaarrekening 2022, restant coronamiddelen en incidentele begrotingssaldi) hebben we toegevoegd aan de algemene reserve. De incidentele dekking van deze uitvoeringsagenda is meegenomen bij het onderdeel 'Stortingen en onttrekkingen m.b.t. de algemene reserve'. Zie Actualisatie	31-12-2027	-5.282							

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
financieel perspectief, onderdeel specifieke posten, voor een nadere toelichting op de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026.									
Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Deze onttrekking uit de onderhoudsreserve wordt kritisch bekeken op basis van wat daadwerkelijk uitgevoerd kan en moet worden.			100		100		100		100
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Verkiezingen Deze bestemmingsreserve is gevormd naar aanleiding van ontvangen compensatie in de septembercirculaire 2025.	31-12-2031		37		37		37		37
Uitgaven met betrekking tot verkiezingen		-37		-37		-37		-37	
Landelijke weerbaarheidsopgave In Nederland werken we aan de versterking van de samenleving en het leger bij militaire en andere dreigingen. Parallel hieraan stellen wij in 2026 en 2027 incidenteel € 0,33 mln. per jaar beschikbaar. We zetten deze middelen in om de taak voor de gemeente duidelijker te maken, en op basis van de ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau goed voorbereid te zijn, ook in moeilijke situaties ('draaiboek').	31-12-2027	-374							
Implementatieplan IM In 2026 stellen we incidenteel € 1,5 mln. beschikbaar voor het in 2026 uitwerken van een I-Visie (inclusief de beweging naar de Cloud) ingegeven door nieuwe autonome (deels wettelijke) verplichtingen. De focus ligt hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en -beveiliging, Data en AI.	31-12-2028	-450		-150					
Implementatieplan IM (nog te boeken) In 2027 stellen we incidenteel € 0,5 mln. beschikbaar voor het in 2027 uitwerken van een I-Visie (inclusief de beweging naar de Cloud) ingegeven door nieuwe autonome (deels wettelijke) verplichtingen. De focus ligt hierbij op	31-12-2027	-1.100							

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en -beveiliging, Data en AI.									
Aanbesteding nieuw financieel pakket <tekst>	31-12-2028	-1.200		-900					
Tijdelijke huisvesting Voorafgaand aan de realisatie van de definitieve bestuurlijk ambtelijke huisvesting moet voor een periode van twee jaar tijdelijke maatregelen worden getroffen. Deze tijdelijke maatregelen hebben betrekking op de stadswinkel, raadszaal en ambtelijke huisvesting.	31-12-2027	-500							
Onttrekking aan de verplichtingenreserve Openbare Orde en Veiligheid Kosten voor bijdrage aan Risk Factory worden gedekt uit de gevormde verplichtingenreserve.	31-12-2030		13		13		13		13
Kosten voor bijdrage aan Risk Factory.		-13		-13		-13		-13	
Aanwending/storting in reserves inzake Business plan Ruimtelijke Ontwikkeling projecten De reserve ontwikkelprojecten vangt jaarlijks de fluctuaties op van de ontwikkelkosten van ontwikkelprojecten (onderzoek en capaciteit gedurende de initiatief-definitiefase van een project). Ontwikkelprojecten kennen een meerjarige traject alvorens er een kostenverhaal of verkoopresultaat wordt gegeneerd. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de reserve grondexploitatie. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening aan de hand van de projectportfolio de stand van de reserve aangepast.	n.v.t.	-223		-223		-223		-223	
Panden Salmstraat 40 en 50' Vanuit Geleen-Centrum is voor de panden Salmstraat 40 en 50 een bedrag ad € 150.000 beschikbaar gesteld en in 2025 gestort in de reserve verplichtingen inzake Vastgoed. De exploitatiekosten 2026 en 2027 van de beide panden worden nu bijgeraamd en onttrokken uit voornoemde reserve.			13						

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de verplichtingen reserve economische en duurzame ontwikkelingen Afroep speerpuntmiddelen ruimte voor MKB	31-12-2027		335						
Storting in de reserve Geleen-Centrum Betreft Uitvoeringsmiddelen ontwikkelpad Geleen Centrum		-364			634		634		634
Onttrekking uit de reserve investering Mijweg 2 De kapitaalslasten van het krediet voor de aankoop rechten van opstal en overname Lease Agreement Mijweg 2 Geleen worden gedekt uit de reserve Investerings Mijweg 2, gedurende de periode 2025 t/m 2028	31-12-2028		68		67				
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Mijweg 2 De overige exploitatiekosten inzake de aankoop rechten van opstal en overname Lease Agreement Mijweg 2 Geleen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Mijweg 2, gedurende de periode 2025 t/m 2028	31-12-2028		169		169				
Herstelplan De Domijnen Het betreft incidentele lasten voor de uitvoering van het Herstelplan De Domijnen, waarin met een aantal gerichte acties wordt beoogd de continuïteit van deze organisatie veilig te stellen.	31-12-2027	-1.000							
Onttrekking uit de bestemmingsreserve ESF Vidar investeert in personele formatie die ondersteunend zijn aan de verschillende trajecten in het kader van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De hiervoor benodigde formatie en budget zijn incidenteel. Deze zijn expliciet gekoppeld aan onderhanden zijnde ESF trajecten. Bij het ontbreken van deze trajecten vervalt ook de formatie. De formatie is gedekt door een toelage van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De gemeente stort deze toelage in onderhavige bestemmingsreserve en de middelen hieruit vallen vrij, zodra de personele inzet voor één of meerdere ESF trajecten nodig is			84		84		84		84

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de bestemmingsreserve ESF Vidar investeert in personele formatie die ondersteunend zijn aan de verschillende trajecten in het kader van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De hiervoor benodigde formatie en budget zijn incidenteel. Deze zijn expliciet gekoppeld aan onderhanden zijnde ESF trajecten. Bij het ontbreken van deze trajecten vervalt ook de formatie. De formatie is gedekt door een toelage van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De gemeente stort deze toelage in onderhavige bestemmingsreserve en de middelen hieruit vallen vrij, zodra de personele inzet voor één of meerdere ESF trajecten nodig is		-84		-84		-84		-84	
Implementatie HR In 2026 wordt gestart met de implementatie van een nieuw HR systeem voor het Werkbedrijf en de beide verloners van Vidar. Voor de implementatie zijn twee jaar, 2026 - 2027, uitgetrokken. De kosten voor de implementatie worden gedekt door het Impulsbudget, inclusief de impulsbudgetten van de deelnemende gemeenten Stein en Beek. Het Rijk stelt de impulsbudgetten via het gemeentefonds (Decentralisatie Uitkering – DU) beschikbaar aan de gemeenten. Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Daarnaast begeleiden zij ook steeds meer mensen uit deze groep naar reguliere banen. Dit vraagt van de sociaal ontwikkelbedrijven dat zij hun bedrijfsvoering hierop gaan aanpassen en toekomstbestendig maken. te ondersteunen bij die noodzakelijke ontwikkeling, stelt het Rijk de komende tien jaar een impulsbudget beschikbaar.	31-12-2027	-91							
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf In de pilot van het WijkLeerBedrijf werken verschillende organisaties om jongeren tussen de 16 en 27 jaar ervaring te laten opdoen in de zorg en het werken met inwoners die ondersteuning nodig hebben. De pilot loopt af in 2028. Over	31-12-2028		152		102				

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
de voorzetting van deze activiteit is nog geen besluit genomen. De kosten van deze pilot zijn gedekt door de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf.									
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf In de pilot van het WijkLeerBedrijf werken verschillende organisaties om jongeren tussen de 16 en 27 jaar ervaring te laten opdoen in de zorg en het werken met inwoners die ondersteuning nodig hebben. De pilot loopt af in 2028. Over de voorzetting van deze activiteit is nog geen besluit genomen. De kosten van deze pilot zijn gedekt door de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf.	31-12-2028	-152		-102					
Onttrekking uit de bestemmingsreserve ESF Het Europees Sociaal Fonds (ESF) subsidieert op basis van co-financiering activiteiten die tot doel hebben het verbeteren van de kansen op werk voor mensen in een kwetsbare positie, en het vergroten van de maatschappelijke en arbeidsmarktparticipatie van mensen die extra steun nodig hebben. ESF subsidietrajecten hebben een gemiddelde looptijd van twee jaar. Door opname van deze ESF subsidies in de exploitatie verlaagt Vidar de uitvoeringskosten. Hierboven op komt dat Vidar de ESF subsidies uit eerdere tranches vanuit de bestemmingsreserve ESF (revolverend) inzet om incidenteel het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in de uitvoeringskosten te dekken.	31-12-2027	-	114						
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Algemene Reserve Risicobeheersing Voor het afdekken van de risico's die de regelingen van de BUIG met zich meebrengen is tot € 2,4 mln. een achtervang opgenomen in de Algemene Reserve Risicobeheersing (ARR). In 2027 manifesteert dit risico zich in de uitvoering van de BUIG met een nadelig exploitatiesaldo van € 1,094	31-12-2027		1.094						

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
mln. tot gevolg. Ten gevolge hiervan onttrekt Vidar € 1.094 mln. uit de ARR.									
Onttrekking uit de reserve taakmutatie Algemene Uitkering De pilot Op de Rit heeft een looptijd van vier jaar. Na een zorgvuldige voorbereiding gaat de pilot in 2026 op volle kracht vooruit het derde en uiteindelijk het vierde jaar in. De definitieve eindevaluatie van de pilot volgt in 2028. Duidelijkheid over de voortzetting van deze activiteit volgt eerst na de evaluatie in 2028. Met tranches van € 125.000 per jaar zijn de exploitatielasten gedekt door de reserve taakmutatie Algemene Uitkering.	31-12-2027		125						
Onttrekking uit de reserve taakmutatie Algemene Uitkering De pilot Op de Rit heeft een looptijd van vier jaar. Na een zorgvuldige voorbereiding gaat de pilot in 2026 op volle kracht vooruit het derde en uiteindelijk het vierde jaar in. De definitieve eindevaluatie van de pilot volgt in 2028. Duidelijkheid over de voortzetting van deze activiteit volgt eerst na de evaluatie in 2028. Met tranches van € 125.000 per jaar zijn de exploitatielasten gedekt door de reserve taakmutatie Algemene Uitkering.	31-12-2027	-125							
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf Het surplus in de bestemmingsreserve Sociaal Ontwikkelbedrijf valt vrij ten gunste van het exploitatieresultaat in de jaarschijven 2027 en 2028.	31-12-2028	-	173	-	432				
Onttrekking uit de reserve Duurzaamheid Het Duurzaamheidshuis wordt in 2027 gedeeltelijk gedekt uit de opgebouwde Reserve Duurzaamheid	31-12-2027		165						
Onttrekking uit de reserve Duurzaamheid De Duurzaamheidsbus wordt in 2027 gedeeltelijk gedekt uit de opgebouwde Reserve Duurzaamheid	31-12-2027		29						
Inzet in exploitatie middelen duurzaamheidshuis	31-12-2027	-165							
Inzet in exploitatie middelen duurzaamheidshuis	31-12-2027	-29							

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekkingen uit de reserve Wet kwaliteitsborging De middelen worden ingezet voor de inzet van een Kwaliteitsmedewerker.	31-12-2027		105						
Onttrekkingen uit de reserve Wet betaalbare huur De reserve is opgebouwd uit de toegekende middelen Gemeentefonds over 2023 en 2024 en wordt ingezet t/m 2029.	31-12-2029		51		59		41		
Onttrekking uit de reserve Huisvesting Oekraïners In 2024 is een bestemmingsreserve ten behoeve van de huisvesting van de Oekraïners. Deze gelden worden in de jaren erop onttrokken ter dekking van de bijbehorende kosten in deze jaren. De kosten als de onttrekking hebben een incidenteel karakter.	31-12-2030		1.175		1.160		1.160		1.160
Huisvesting Oekraïners In 2024 is een bestemmingsreserve ten behoeve van de huisvesting van de Oekraïners. Deze gelden worden in de jaren erop onttrokken ter dekking van de bijbehorende kosten in deze jaren. De kosten als de onttrekking hebben een incidenteel karakter.	31-12-2030	-1.175		-1.160		-1.160		-1.160	
Onttrekking uit de reserve omgevingswet De incidentele implementatiekosten van het omgevingsplan 2025-2030 worden gedekt uit de opgebouwde reserve	31-12-2027		500						
Inzet middelen omgevingswet in exploitatie	31-12-2027	-500							
Onttrekking uit de reserve Regionale bevolkingsdaling Dit komt ten gunste van project Samen sterker én beter wonen in de Westelijke Mijnstreek	31-12-2027		114						
Onttrekking uit de Algemene Reserve Algemene Middelen De middelen worden gebruikt inzake de Cofinanciering 'Volkshuisvestingsfonds Tranche 4'	31-12-2029		1.000		1.000		1.000		
Inzet middelen cofinanciering 'volkshuisvestingsfonds tranche 4'	31-12-2029	-1.000		-1.000		-1.000			
Onttrekking uit de Algemene Reserve Risicobeheersing De middelen worden gebruikt inzake het 'Actief Verwervingsbeleid (2026-2029)'	31-12-2029		500		500		500		

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	Einddatum	2027		2028		2029		2030	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Inzet middelen actief verwervingsbedrijf (€ 0,5 mln. uit exploitatie, € 0,5 mln. uit reserve)	31-12-2029	-1.000		-1.000		-1.000			
Onttrekking aan reserves inzake Business plan Ruimtelijke Ontwikkeling projecten De reserve ontwikkelprojecten vangt jaarlijks de fluctuaties op van de ontwikkelkosten van ontwikkelprojecten (onderzoek en capaciteit gedurende de initiatief-definitiefase van een project). Ontwikkelprojecten kennen een meerjarige traject alvorens er een kostenverhaal of verkoopresultaat wordt gegeneerd. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de reserve grondexploitatie. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening aan de hand van de projectportfolio de stand van de reserve aangepast.			547		547		547		547
Saldi		-19.346	17.386	-4.699	5.313	-3.517	4.368	-1.517	2.827

Structurele mutaties reserves

Toelichting	2027		2028		2029		2030	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Storting reserve Raadsgriffie vervanging tablets Jaarlijkse storting (zonder einddatum) ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen en de aanschaf/vervanging van (ICT)tablets. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-32		-32		-32		-32	
Storting reserve "groot onderhoud ambtelijke huisvesting" Jaarlijkse stortingen met betrekking tot de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-449		-476		-476		-476	
Storting calamiteitenreserve Jaarlijkse storting (zonder einddatum) in de calamiteitenreserve ten behoeve van personele knelpunten. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-183		-183		-183		-183	
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-355		-355		-355		-355	
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-44		-44		-44		-44	
Reserve Holtum Noordweg Dekking kapitaalslasten rotonde Holtum Noord		20		20		20		20
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-63		-63		-63		-63	

Programmabegroting 2027 - 2030

Toelichting	2027		2028		2029		2030	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de investeringsreserve Glanerbrook De dekking van de kapitaallasten naar aanleiding van de aanschaf van inventaris Glanerbrook teneinde de nieuwe exploitatie succesvol te kunnen opstarten vindt plaats uit de investeringsreserve Glanerbrook, indien het saldo van de reserve gelijk is aan de boekwaarde mag deze als structurele mutatie beschouwd worden.		307		301		301		301
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-3.152		-3.156		-3.156		-3.156	
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-1		-1		-1		-1	
Saldi	-4.279	327	-4.310	321	-4.310	321	-4.310	321

Structureel evenwicht

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
BATEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	2.910		2.910	2.696		2.696	1.948		1.948	1.952		1.952
1 VEILIGHEID	4.293		4.293	4.235		4.235	4.235		4.235	2.458		2.458
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	4.464		4.464	4.477		4.477	4.490		4.490	4.490		4.490
3 ECONOMIE	1.974		1.974	2.235		2.235	2.433		2.433	2.090		2.090
4 ONDERWIJS	4.721		4.721	4.695		4.695	4.695		4.695	4.695		4.695
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	4.288		4.288	4.288		4.288	5.076		5.076	5.076		5.076
6 SOCIAAL DOMEIN	75.000		75.000	76.981		76.981	78.194		78.194	79.557		79.557
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	34.122		34.122	33.770		33.770	33.463		33.463	33.463		33.463
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	6.192		6.192	3.068		3.068	4.233		4.233	3.068		3.068
TOTAAL BATEN PROGRAMMA'S	137.963	-	137.963	136.445	-	136.445	138.768	-	138.768	136.851	-	136.851
LASTEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	11.162	13.252	-2.090	10.861	1.117	9.744	10.148	37	10.111	9.554	37	9.517
1 VEILIGHEID	21.229	13	21.216	21.171	13	21.158	21.251	13	21.238	19.381	13	19.368
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	39.310		39.310	40.388		40.388	41.784		41.784	43.128		43.128
3 ECONOMIE	10.704		10.704	9.807		9.807	9.885		9.885	9.472		9.472
4 ONDERWIJS	15.267		15.267	15.195		15.195	15.652		15.652	15.831		15.831
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	46.763	1.000	45.763	45.006	-	45.006	45.332	-	45.332	45.348	-	45.348
6 SOCIAAL DOMEIN	225.453	452	225.001	225.549	186	225.363	225.852	84	225.768	225.823	84	225.739
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	35.119	194	34.925	34.999	-	34.999	33.843	-	33.843	33.743	-	33.743
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	18.122	3.675	14.447	13.406	3.160	10.246	14.444	3.160	11.284	10.956	1.160	9.796
TOTAAL LASTEN PROGRAMMA'S	423.129	18.586	404.543	416.383	4.476	411.907	418.191	3.294	414.897	413.234	1.294	411.940
SALDO VAN BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-285.166	-18.586	-266.580	-279.938	-4.476	-275.462	-279.423	-3.294	-276.129	-276.384	-1.294	-275.090
BATEN DIVERS												
BATEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	339.747		339.747	328.917	-	328.917	324.813	-	324.813	328.556	-	328.556
BATEN OVERHEAD	2.075		2.075	2.088	-	2.088	2.197	-	2.197	2.098	-	2.098
BATEN VENNOOTSCHAPSBELASTING			-		-	-		-	-		-	-
BATEN ONVOORZIEN			-		-	-		-	-		-	-
TOTAAL BATEN DIVERS	341.822	-	341.822	331.005	-	331.005	327.009	-	327.009	330.655	-	330.655
LASTEN DIVERS												
LASTEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	12.654		12.654	-5.318	-	-5.318	-9.635	-	-9.635	-3.116	-	-3.116
LASTEN OVERHEAD	56.575		56.575	55.155	-	55.155	55.484	-	55.484	55.074	-	55.074
LASTEN VENNOOTSCHAPSBELASTING			-		-	-		-	-		-	-
LASTEN ONVOORZIEN	100		100	100	-	100	100	-	100	100	-	100
TOTAAL LASTEN DIVERS	69.329	-	69.329	49.936	-	49.936	45.949	-	45.949	52.058	-	52.058
SALDO BATEN EN LASTEN DIVERS	272.492	-	272.492	281.069	-	281.069	281.060	-	281.060	278.597	-	278.597
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-12.674	-18.586	5.912	1.131	-4.476	5.607	1.636	-3.294	4.930	2.213	-1.294	3.507
ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	17.166	17.386	-220	5.085	5.313	-228	4.141	4.368	-227	2.600	2.827	-227
TOEVOEGINGEN AAN RESERVES	-4.493	-760	-3.733	-3.984	-223	-3.761	-3.985	-223	-3.762	-3.985	-223	-3.762
GERAAMD RESULTAAT	-0	-1.960	1.960	2.232	614	1.618	1.792	851	941	828	1.310	-482

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
TOTAAL STRUCTURELE BATEN			479.565			467.223			465.550			467.278
TOTAAL STRUCTURELE LASTEN			477.605			465.605			464.608			467.760
STRUCTURELE BATEN - STRUCTURELE LASTEN			1.960			1.618			941			-482

Geprognotiseerde balans

VASTE ACTIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Immateriële vaste activa	19.716	19.499	18.615	20.618	19.573	18.466
Materiële vaste activa	521.698	611.813	688.006	712.403	704.133	688.728
Financiële vaste activa	37.934	43.896	23.856	14.818	14.779	14.779
Totaal	579.348	675.208	730.476	747.839	738.485	721.973

VASTE PASSIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Eigen vermogen	166.898	120.666	111.265	112.399	111.801	112.218
Voorzieningen	22.674	24.683	26.604	28.525	30.447	32.368
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	358.864	361.177	343.133	325.073	306.999	288.949
Totaal	548.436	506.526	481.002	465.997	449.247	433.535

VLOTTENDE ACTIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Voorraden	5.045	7.461	4.312	4.581	2.589	3.309
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	60.428	60.428	60.428	60.428	60.428	60.428
Liquide middelen	4.875	4.875	4.875	4.875	4.875	4.875
Overlopende activa	25.814	25.814	25.814	25.814	25.814	25.814
Totaal	96.162	98.578	95.429	95.698	93.706	94.426

VLOTTENDE PASSIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Netto-vloTTende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	41.867	182.053	259.696	292.333	297.737	297.657
Overlopende passiva	85.207	85.207	85.207	85.207	85.207	85.207
Totaal	127.074	267.260	344.903	377.540	382.944	382.864

VASTE ACTIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Immateriële vaste activa	20	19	19	21	20	18
Materiële vaste activa	522	612	688	712	704	689
Financiële vaste activa	38	44	24	15	15	15
Totaal	580	675	731	748	739	722

VASTE PASSIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Eigen vermogen	167	121	111	112	112	112
Voorzieningen	23	25	27	29	30	32
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	359	361	343	325	307	289
Totaal	549	507	481	466	449	433

VLOTTENDE ACTIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Voorraden	5	7	4	5	3	3
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	60	60	60	60	60	60
Liquide middelen	5	5	5	5	5	5
Overlopende activa	26	26	26	26	26	26
Totaal	96	98	95	96	94	94

VLOTTENDE PASSIVA	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Netto-vloTTende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	42	182	260	292	298	298
Overlopende passiva	85	84	85	86	86	85
Totaal	127	266	345	378	384	383

ACTIVA/PASSIVA	Beschrijving	Primo 2026	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
VASTE ACTIVA	Immateriële vaste activa	20	19	19	21	20	18
VASTE ACTIVA	Materiële vaste activa	522	612	688	712	704	689
VASTE ACTIVA	Financiële vaste activa	38	44	24	15	15	15
VASTE PASSIVA	Eigen vermogen	167	121	111	112	112	112
VASTE PASSIVA	Voorzieningen	23	25	27	29	30	32
	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	359	361	343	325	307	289
VLOTTENDE ACTIVA	Voorraden	5	7	4	5	3	3
	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	60	60	60	60	60	60
VLOTTENDE ACTIVA	Liquide middelen	5	5	5	5	5	5
VLOTTENDE ACTIVA	Overlopende activa	26	26	26	26	26	26
	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	42	182	260	292	298	298
VLOTTENDE PASSIVA	Overlopende passiva	85	84	85	86	86	85
TOTAAL		1.352	1.546	1.652	1.688	1.666	1.632

Bijlagen

Bijlage 1: Reserves en voorzieningen

Reserve/ Voorziening	Omschrijving bedragen x €1.000	Boekwaarde begin 2026	Begrote toevoeging 2026	Begrote onttrekking 2026	Boekwaarde einde 2026	Begrote toevoeging 2027	Begrote onttrekking 2027	Boekwaarde einde 2027	Begrote toevoeging2028	Begrote onttrekking 2028	Boekwaarde einde 2028	Begrote toevoeging 2029	Begrote onttrekking 2029	Boekwaarde einde 2029	Begrote toevoeging 2030	Begrote onttrekking 2030	Boekwaarde einde 2030
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	49.079	4.060	-26.060	27.078	173	-9.865	17.387	0	-1.000	16.387	0	-1.000	15.387	0	0	15.387
0310091	ALGEMENE RESERVE RISICOBEBEERSING	16.760	0	-500	16.260	0	-1.594	14.666	0	-500	14.166	0	-500	13.666	0	0	13.666
0310092	ALGEMENE RESERVE RESULTAATBESTEMMING	4.240	731	-731	4.240	0	0	4.240	0	0	4.240	0	0	4.240	0	0	4.240
0310160	TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	3.234	0	-125	3.109	0	-125	2.984	0	0	2.984	0	0	2.984	0	0	2.984
0310330	INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	2.277	0	-2.182	95	0	0	95	0	0	95	0	0	95	0	0	95
Totaal Algemene reserves		75.590	4.791	-29.599	50.782	173	-11.584	39.371	0	-1.500	37.871	0	-1.500	36.371	0	0	36.371
0320060	RESERVE JEUGDOLYMPIADE	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43
0320370	RESERVE GRONDEXPLOITATIE	577	0	0	577	0	0	577	0	0	577	0	0	577	0	0	577
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	2.817	263	0	3.080	183	0	3.263	183	0	3.446	183	0	3.630	183	0	3.813
0320980	BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58
0321110	RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	2.031	0	-294	1.737	0	0	1.737	0	0	1.737	0	0	1.737	0	0	1.737
0321120	RESERVE INZ VERPL ECON EN DUURZ ONTW	6.073	335	-754	5.655	0	-715	4.940	0	0	4.940	0	0	4.940	0	0	4.940
0321130	RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	3.431	95	-1.305	2.221	0	0	2.221	0	0	2.221	0	0	2.221	0	0	2.221
0321140	RESERVE INZ VERPL INR PLAN OPENB R	290	0	-21	269	0	0	269	0	0	269	0	0	269	0	0	269
0321150	RESERVE INZ VERPL VASTGOED	2.376	0	-1.111	1.265	0	-713	552	0	0	552	0	0	552	0	0	552
0321160	RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	913	0	-632	281	0	0	281	0	0	281	0	0	281	0	0	281
0321170	RESERVE INZ VERPL WIJKBEHEER	2.413	0	-690	1.723	0	0	1.723	0	0	1.723	0	0	1.723	0	0	1.723
0321180	RESERVE INZ VERPL KCC BURGERZAKEN	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80
0321190	RESERVE INZ VERPL VERGUNNING&PARKERE	250	0	-250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321200	RESERVE INZ VERPL TOEZICHT&HANDHAVIN	568	0	-326	242	0	-89	153	0	-30	123	0	0	123	0	0	123
0321220	RESERVE INZ VERPL ZORG	1.448	0	0	1.448	0	0	1.448	0	0	1.448	0	0	1.448	0	0	1.448
0321221	RESERVE INZ VERPL LEREN&JONGEREN	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280
0321222	RESERVE INZ VERPL JEUGD	831	0	0	831	0	0	831	0	0	831	0	0	831	0	0	831
0321230	RESERVE INZ VERPL ONTWIKKELING	168	0	-95	73	0	0	73	0	0	73	0	0	73	0	0	73
0321240	RESERVE INZ VERPL UITKEREN	580	0	-229	351	0	0	351	0	0	351	0	0	351	0	0	351
0321250	RESERVE INZ VERPL ONDERSTEUNING	153	0	0	153	0	0	153	0	0	153	0	0	153	0	0	153
0321255	RESERVE INZ VERPL PRODUCTIE&DIENSTEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321260	RESERVE INZ VERPL BESTUUR COMMUNIC	20	0	0	20	0	0	20	0	0	20	0	0	20	0	0	20
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	1.605	0	-94	1.511	0	-13	1.498	0	-13	1.485	0	-13	1.472	0	-13	1.460
0321280	RESERVE INZ VERPL CONCERNCONTROL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321290	RESERVE INZ VERPL FACILITAIRE SERVIC	260	0	-260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321300	RESERVE INZ VERPL INFOMANAGEMENT&ICT	751	0	-330	421	0	0	421	0	0	421	0	0	421	0	0	421
0321310	RESERVE INZ VERPL HR	394	0	-150	244	0	0	244	0	0	244	0	0	244	0	0	244
0321320	RESERVE INZ VERPL FINANCIEN	887	0	-111	776	0	-111	665	0	0	665	0	0	665	0	0	665
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	38	0	-38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321362	RESERVE INZ VERPL DOMEIN OMGEVING	294	500	0	794	0	0	794	0	0	794	0	0	794	0	0	794
0321420	RESERVBEDRIJFSVOERINGVERSNELLINGKN15	146	0	0	146	0	0	146	0	0	146	0	0	146	0	0	146
0321430	OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102
0321440	RESERVE ZITTERD REVISITED	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462
0321450	RESERVE CENTRUM GELEEN	1.388	0	-200	1.188	0	0	1.188	0	0	1.188	0	0	1.188	0	0	1.188
0321480	RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	689	0	-113	576	0	-114	463	0	0	463	0	0	463	0	0	463
0321500	BESTEM RESERVE ONTW ARBEIDSBEPERKTEN	171	0	-42	129	0	0	129	0	0	129	0	0	129	0	0	129
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	1.511	421	-364	1.568	449	-465	1.552	476	-266	1.762	476	-252	1.987	476	-252	2.211
0321560	BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	2.721	0	-875	1.846	0	0	1.846	0	0	1.846	0	0	1.846	0	0	1.846
0321570	REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	164	0	0	164	0	0	164	0	0	164	0	0	164	0	0	164

Programmabegroting 2027 - 2030

Reserve/ Voorziening	Omschrijving bedragen x €1.000	Boekwaarde begin 2026	Begrote toevoeging 2026	Begrote onttrekking 2026	Boekwaarde einde 2026	Begrote toevoeging 2027	Begrote onttrekking 2027	Boekwaarde einde 2027	Begrote toevoeging2028	Begrote onttrekking 2028	Boekwaarde einde 2028	Begrote toevoeging 2029	Begrote onttrekking 2029	Boekwaarde einde 2029	Begrote toevoeging 2030	Begrote onttrekking 2030	Boekwaarde einde 2030
0321580	RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	4.400	3.028	-6.642	787	3.617	-100	4.303	3.617	-100	7.821	3.618	-100	11.338	3.618	-100	14.856
0321600	BEST RES ONTWIKKELPROJECTEN	3.599	-24	0	3.575	-324	0	3.252	-324	0	2.928	-324	0	2.604	-324	0	2.280
0321610	BESTEM RES WWL OBBICHTERWEG	5.522	0	-2.500	3.022	0	0	3.022	0	0	3.022	0	0	3.022	0	0	3.022
0321620	RESERVE MOBILITEIT	1.141	0	0	1.141	0	0	1.141	0	0	1.141	0	0	1.141	0	0	1.141
0321630	RESERVE WET KWALITEITSBORING	159	0	-54	105	0	-105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321640	BEST RES SAMENL VERSTERK MAATR	4.215	0	-162	4.053	0	0	4.053	0	0	4.053	0	0	4.053	0	0	4.053
0321650	RESERVE OMGEVINGSWET	1.191	0	-500	691	0	-500	191	0	0	191	0	0	191	0	0	191
0321660	RES GRIFFIE DEVICES, VERKIEZ GRIFFIE	300	32	-67	264	32	0	296	32	0	327	32	0	359	32	0	390
0321670	RESERVE DUURZAAMHEID	6.499	0	-239	6.260	0	-195	6.065	0	0	6.065	0	0	6.065	0	0	6.065
0321680	BESTEMMINGSRESERVE GLANERBROOK	894	0	-150	744	0	0	744	0	0	744	0	0	744	0	0	744
0321690	HOLTUM NOORDWEG VERZWARING ROTONDE	728	0	-20	708	0	-20	689	0	-20	669	0	-20	649	0	-20	630
0321700	BEST RES KAPITAALLN CAMERATOEZICHT	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151
0321710	BESTEMMING ESF	1.389	3	-371	1.021	0	-198	823	0	-84	739	0	-84	654	0	-84	570
0321720	RESERVE HUISVESTING OEKRAINERS	8.490	0	-1.324	7.166	0	-1.176	5.990	0	-1.160	4.831	0	-1.160	3.671	0	-1.160	2.511
0321730	BESTEMM RES WET BETAALBARE HUUR	167	0	-17	150	0	-51	100	0	-59	41	0	-41	0	0	0	0
0321740	BEST RES KAPLST OR PRES KENNEDYSNG	400	0	0	400	0	0	400	0	0	400	0	0	400	0	0	400
0321750	BEST RES SOCIAAL ONTWIKKELINGSBEDR	2.310	33	-668	1.675	0	-324	1.351	0	-534	816	0	0	816	0	0	816
0321760	BESTEMMINGSRES VERH INSTR INBURG	170	0	-170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321770	RESERVE INVESTERING MIJNWEG 2 GLN	256	0	-69	187	0	-68	119	0	-67	52	0	0	52	0	0	52
0321780	BESTEMMINGSRES MIJNWEG 2 GLN	604	0	-169	435	0	-169	266	0	-169	96	0	0	96	0	0	96
0321790	RESERVE VOLKSHUISVESTING	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119
0321800	INVESTERINGSRESERVE GLANERBROOK	2.836	0	-17	2.819	0	-307	2.512	0	-301	2.211	0	-301	1.909	0	-301	1.608
0321810	BEST RES STRATEGISCHE GR GRAETHEIDE	1.178	110	0	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288
0321820	CONTINUÏTEIT ZORG&VEILIGHEIDSHUIS WM	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144
0321830	BESTEM RESERVE VERKIEZINGEN BURGERZ	268	0	-102	167	0	-37	130	0	-37	94	0	-37	57	0	-37	20
0321840	RES INVESTERING MARKT 116+A+B GLN	251	0	-24	227	0	-114	113	0	-113	0	0	0	0	0	0	0
0321850	GLN-CNT REVOLVING FUND TRANSFORMATIE	4.241	364	-90	4.515	364	0	4.879	0	-634	4.245	0	-634	3.611	0	-634	2.978
Totaal Bestemmings reserves		89.600	5.160	-21.639	73.121	4.320	-5.582	71.859	3.984	-3.585	72.258	3.985	-2.641	73.601	3.985	-2.600	74.986
Totaal Reserves		165.191	9.950	-51.237	123.904	4.493	-17.166	111.230	3.984	-5.085	110.129	3.985	-4.141	109.973	3.985	-2.600	111.358
0500170	VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	1.052	310	0	1.362	310	0	1.672	310	0	1.982	310	0	2.292	310	0	2.602
0500250	VOORZIENING RIOLERING	1.854	0	-566	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288	0	0	1.288
0500660	VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	619	109	0	728	109	0	837	109	0	946	109	0	1.055	109	0	1.164
0500680	VOORZ SANERING GREX-BISTED PROJ	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105
0500690	VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	1.183	309	-1.406	87	309	0	396	309	0	705	309	0	1.014	309	0	1.324
0500700	VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	6.808	150	-131	6.827	150	-131	6.846	150	-131	6.865	150	-131	6.884	150	-131	6.903
0500720	VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	357	53	0	410	53	0	464	53	0	517	53	0	570	53	0	624
0500730	VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	3.948	0	-860	3.088	0	-30	3.058	0	-30	3.028	0	-30	2.998	0	-30	2.968
0500750	VOORZIENING FRICTIEKN OMGEVINGDIENST	118	0	0	118	0	0	118	0	0	118	0	0	118	0	0	118
0500790	VOORZIENING PARKEERVERORDENING	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150
0500810	VOORZIEN GRAFONDERHOUD KLOOSTERORDE	307	0	-12	295	0	-12	282	0	-12	270	0	-12	258	0	-12	245
0500820	VOORZIENING SPAARVERLOF	4.424	0	0	4.424	0	0	4.424	0	0	4.424	0	0	4.424	0	0	4.424
0500830	VOORZIENING DEGENERATIE VERHARDINGEN	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301
0500840	VOORZIENING STATIONSOMGEVING	92	0	0	92	0	0	92	0	0	92	0	0	92	0	0	92
0500850	VOORZIENING RVU	356	0	0	356	0	0	356	0	0	356	0	0	356	0	0	356
0500860	ONDERHOUDSVOORZIENING GLANERBROOK	0	752	0	752	0	0	752	0	0	752	0	0	752	0	0	752
0500870	VOORZIENING ONDERHOUD SPORTVELDEN	0	3.300	0	3.300	1.156	0	4.456	1.156	0	5.612	1.156	0	6.768	1.156	0	7.924
0500880	VOORZ HIST BOUWWERKEN KLOOSTERTUIN	0	0	0	0	7	0	7	7	0	14	7	0	21	7	0	28
Totaal Voorzieningen		22.674	4.983	-2.975	24.683	2.095	-173	26.604	2.095	-173	28.525	2.095	-173	30.446	2.095	-173	32.368

Bijlage 2: EMU-saldo

Omschrijving	2026 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2026, aangevuld met raming resterende periode	2027 x € 1000,- Volgens begroting 2027	2028 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027	2029 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027	2030 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-46.283	-12.611	1.158	1.665	2.238
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	18.470	23.800	25.091	28.292	28.290
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	2.008	1.921	1.921	1.921	1.921
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	85.808	99.095	51.419	18.905	11.505
Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)					
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-111.613	-85.985	-23.249	12.974	20.944

Bijlage 3: Vaste Activa & Kapitaallasten

Hoofdbalansindeling	Taakveld	Boekwaarde 1-1-2026	Prognose afschrijving 2026	Prognose rente 2026	Boekwaarde 31-12-2026	Prognose afschrijving 2027	Prognose rente 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Prognose afschrijving 2028	Prognose rente 2028	Boekwaarde 31-12-2028	Prognose afschrijving 2029	Prognose rente 2029	Boekwaarde 31-12-2029	Prognose afschrijving 2030	Prognose rente 2030	Boekwaarde 31-12-2030
1 Immateriële vaste activa	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	7.608	306	6	7.302	306	6	6.994	306	5	6.688	306	5	6.381	306	5	6.074
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3 ECONOMIE	4.312	184	77	4.233	184	76	4.086	184	73	5.840	184	106	5.656	182	102	5.474
	4 ONDERWIJS	233	116	4	116	116	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	2.852	231	48	3.271	296	59	3.101	346	57	2.753	346	50	2.407	346	41	2.058
	6 SOCIAAL DOMEIN	2.549	208	44	2.443	154	42	2.389	127	42	2.382	120	42	2.263	184	40	2.077
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERNING EN STED.VERNIEUWING	2.150	92	38	2.135	87	38	2.047	87	36	2.957	87	53	2.871	87	52	2.781
Totaal 1 Immateriële vaste activa		19.716	1.149	217	19.500	1.143	223	18.617	1.050	213	20.620	1.043	256	19.578	1.105	240	18.464
2 Materiële vaste activa																	
2 Economisch nut	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	25.481	299	-3.240	42.563	910	765	68.053	961	1.223	75.956	2.272	1.366	73.743	1.992	1.324	71.807
	1 VEILIGHEID	1.684	234	30	1.449	198	26	1.253	198	22	1.054	198	19	856	58	16	798
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	41.557	755	748	42.336	791	763	45.833	1.015	827	46.810	1.125	843	45.684	1.120	822	44.566
	3 ECONOMIE	10.746	317	194	11.938	346	215	11.597	368	209	11.227	368	203	10.859	368	194	10.493
	4 ONDERWIJS	60.731	2.254	1.092	63.007	2.706	1.134	72.122	2.746	1.299	85.977	2.955	1.551	97.018	2.937	1.748	102.575
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	103.843	1.484	1.128	113.410	3.362	1.161	119.988	3.418	1.296	124.800	3.858	1.397	120.943	3.858	1.348	117.087
	6 SOCIAAL DOMEIN	9.178	111	575	20.690	223	643	45.343	283	659	45.940	1.203	649	44.740	1.203	633	43.539
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	348	10	6	270	-	5	92	31	2	62	31	1	31	31	1	-
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERNING EN STED.VERNIEUWING	5.539	605	99	9.650	605	172	10.261	605	184	9.658	488	173	9.170	109	164	9.062
Totaal 2 Economisch nut		259.107	6.069	632	305.313	9.141	4.884	374.542	9.625	5.721	401.484	12.498	6.202	403.044	11.676	6.250	399.927
3 Economisch nut met bestemmingsheffing	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	95.673	3.087	1.718	103.130	3.293	1.844	103.479	3.457	1.854	102.073	3.444	1.831	100.634	3.529	1.806	99.096
Totaal 3 Economisch nut met bestemmingsheffing		95.673	3.087	1.718	103.130	3.293	1.844	103.479	3.457	1.854	102.073	3.444	1.831	100.634	3.529	1.806	99.096
4 Maatschappelijk nut	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	85	7	2	78	7	1	71	7	1	64	7	1	57	7	1	50
	1 VEILIGHEID	221	11	4	210	11	4	200	11	3	188	11	3	178	11	3	166
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	138.718	6.097	2.470	170.855	8.529	3.044	178.602	9.113	3.199	178.358	9.471	3.186	171.717	9.997	3.070	162.681
	3 ECONOMIE	11.723	450	211	12.130	528	220	11.699	550	210	11.954	509	217	11.442	509	208	10.939
	4 ONDERWIJS	1.703	-	31	1.858	-	33	1.858	74	33	1.784	74	32	1.710	74	31	1.635
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	13.713	1.036	237	17.285	1.089	305	16.623	1.075	291	15.612	1.118	268	14.490	1.070	250	13.426
	6 SOCIAAL DOMEIN	55	7	-	48	7	-	41	7	-	35	7	-	27	7	-	21

Hoofdbalansindeling	Taakveld	Boekwaarde 1-1-2026	Prognose afschrijving 2026	Prognose rente 2026	Boekwaarde 31-12-2026	Prognose afschrijving 2027	Prognose rente 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Prognose afschrijving 2028	Prognose rente 2028	Boekwaarde 31-12-2028	Prognose afschrijving 2029	Prognose rente 2029	Boekwaarde 31-12-2029	Prognose afschrijving 2030	Prognose rente 2030	Boekwaarde 31-12-2030
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	186	20	3	394	20	7	427	26	6	400	26	6	373	26	6	348
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	514	15	9	499	15	8	483	15	8	468	15	8	453	15	8	438
Totaal 4 Maatschappelijk nut		166.918	7.643	2.967	203.357	10.206	3.622	210.004	10.878	3.751	208.863	11.238	3.721	200.447	11.716	3.577	189.704
Totaal 2 Materiële vaste activa		521.698	16.799	5.317	611.800	22.640	10.350	688.025	23.960	11.326	712.420	27.180	11.754	704.125	26.921	11.633	688.727
3 Financiële vaste activa																	
5 Financiële vaste activa	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	33.498	-	31.952	1.574	23.924	28	1.574	28.890	28	1.574	22.856	28	1.574	15.816	28	1.574
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	32	-	-	32	-	-	32	-	-	32	-	-	32	-	-	32
	6 SOCIAAL DOMEIN	966	-	904	63	903	1	63	903	1	63	903	1	63	903	1	63
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	3.438	-	62	3.437	-	62	3.437	-	62	3.437	-	62	3.437	-	62	3.437
Totaal 5 Financiële vaste activa		37.934	-	32.918	5.106	24.827	91	5.106	29.793	91	5.106	23.759	91	5.106	16.719	91	5.106
Totaal 3 Financiële vaste activa		37.934	-	32.918	5.106	24.827	91	5.106	29.793	91	5.106	23.759	91	5.106	16.719	91	5.106
Eindtotaal		579.348	17.948	38.452	636.406	48.610	10.664	711.748	54.803	11.630	738.146	51.982	12.101	728.809	44.745	11.964	712.297

Bijlage 4: Monitoring BBV-indicatoren

Onderstaande indicatoren zijn afkomstig van de website:

[Dashboard - Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\) - Sittard-Geleen](#)

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	11,3	2027	11,1	2026	10,8	2025
	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	12,2	2027	11,7	2026	11,4	2025
	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.338	2027	1.304	2026	1.113	2025
	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	1,4%	2027	0,8%	2026	0,6%	2025
		Kosten inhuur externen	1,36 miljoen	2027	0,76 miljoen	2026	0,59 miljoen	2025
	Overhead	% van de totale lasten	10,4%	2027	9,7%	2026	7,7%	2025

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	6	2023	8	2024	7	2025
	Winkeldiefstallen	Aantal per 1000 inwoners	2,9	2023	2,8	2024	1,8	2025
	Geweldmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	5,3	2023	5,3	2024	5,6	2025
	Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 jongeren	1,4	2023	1,3	2024	1,3	2025
	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Aantal per 1.000 jongeren	7	2023	7	2024	6,4	2025

Taakveld	Naam indicator
Verkeer en vervoer	niet van toepassing

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Economie	Func tiemenging	%	55,5	2023	54,7	2024	54,1	2025
	Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners	158,7	2023	166,1	2024	171,1	2025

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2,6	2023	1,2	2024	1,5	2025
	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	30	2023	32	2024	39	2025
	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,9	2023	3	2024	2,7	2025

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	54	2020	50,5	2022	47	2024

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	1.018,9	2023	991,5	2024	976,3	2025
	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	2021	1%	2022	1%	2023
	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	67,30%	2023	66,50%	2024	67,40%	2025
	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	38,8	2023	38,9	2024	323,3	2025
	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	241,6	2023	240,0	2024	270	2025
	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	18,3%	2023	18,3%	2024	18,00%	2025
	Jongeren met jeugdbescherming	1,3	1,40%	2023	1,20%	2024	1,30%	2025
	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,50%	2023	0,50%	2024	0,50%	2025
	Clënten met een maatwerkvoorziening WMO	Aantal per 10.000 inwoners	1060	2023	1080	2024	1100	2025

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	129	2022	105	2023	112	2024
	Hernieuwbare elektriciteit	%	2,00	2020	2,4	2021	3,5	2022

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	Gemiddelde WOZ waarde woningen	Duizend euro	252	2023	251	2024	271	2025
	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	1,8	2022	4,5	2023	0,9	2024
	Demografische druk	%	73,60%	2023	74,0%	2024	75,2%	2025
	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	1.027	2023	1.057	2024	1.084	2025
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1.104	2023	1.129	2024	1.150	2025

Bijlage 5: Administratieve wijzigingen

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Uitstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage	De invoering van de Inkomensafhankelijke bijdrage is verschoven naar 1-1-2028. De Inkomensafhankelijke Eigen bijdrage, die was begroot voor 2027, moet worden teruggedraaid.	1.176	-	-	-
Sociaal Domein	65	WMO	Uitstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage	De invoering van de Inkomensafhankelijke eigen bijdrage is verschoven naar 1-1-2028. De Inkomensafhankelijke Eigen bijdrage, die was begroot voor 2027, moet worden teruggedraaid.	-1.176	-	-	-

Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexatie Het Gegevenshuis	Indexering Het Gegevenshuis ad € 47.113 welke gedekt wordt door stelpost inflatie en budgettair neutraal verloopt (zie programma Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling).	47	47	47	47
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	82	Omgevingsbeleid	GR Het Gegevenshuis	Indexering Het Gegevenshuis ter hoogte van € 47.113 die gedekt wordt door inflatie en budgettair neutraal verloopt (zie programma Bestuur en Ondersteuning).	-47	-47	-47	-47

Verkeer, Vervoer en Waterstaat	21	Mobiliteit en Verkeer	Overboeken budget afzoden bermen van Onderhoud Bermen naar Intergraal Groenbestek. Zie Sport, cultuur en groen	Overboeken budget afzoden bermen van Onderhoud Bermen naar Intergraal Groenbestek. Zie progr 5	25	25	25	25
Sport, Cultuur en Groen	55	Stedelijk Groen	Overboeken budget afzoden bermen van Onderhoud Bermen naar Intergraal Groenbestek. Zie programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Overboeken budget afzoden bermen van Onderhoud Bermen naar Intergraal Groenbestek. Zie progr 2	-25	-25	-25	-25

Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	295	295	295	295
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	21	Mobiliteit en Verkeer	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	-295	-295	-295	-295
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	185	185	185	185
Sport, Cultuur en Groen	55	Stedelijk Groen	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	-185	-185	-185	-185
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	9	9	9	9
Milieu	74	Warmte	Indexering kosten Beheerplannen 2,5% periode 2027-2030	Door de stijgende kosten is de indexering van 2,5% toegepast wordt gedekt uit stelpost inflatie	-9	-9	-9	-9
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexering gemeentelijke bijdrage Stg VVV	Conform het meerjarenconvenant is de gemeentelijke bijdrage Stg VVV voor 2027 en 2028 vastgesteld op 238.047 en 243.522	1	6	6	6
Economie	32	Vrijtijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra	Indexering gemeentelijke bijdrage Stichting VVV	Op basis van Meerjaren convenant Stichting VVV Zuid-Limburg is besloten de gemeentelijke bijdrage voor de jaren	-1	-6	-6	-6

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
				2027-2028 vast te stellen op 238.047,- (2027) en 243.522,- (2028 en verder).				
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	83	Gebiedsontwikkeling en Stedelijke ontwikkeling	Abshoven en de Veyerlink	Ter voorbereiding op toekomstige woningbouw heeft een grondruil plaatsgevonden. De boekwaarde van deze grondruil wordt opgevangen binnen de beschikbare beheermiddelen binnen het Programma Wonen. Zie ook programma Sport, Cultuur en Groen en programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat.	7	11	11	11
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	21	Mobiliteit en Verkeer	Afwikkeling project Abshoven	Samen met de ontwikkelaar wordt de onverharde toegangsweg bij Abshoven aangepakt. Dit leidt tot een betere wegkwaliteit en bereikbaarheid van het gebied. De uitgaven worden gedekt door de geraamde uren en kosten voor het beheer van de percelen die de gemeente al jaren in onderhoud heeft. Zie programma Wonen voor dekking.	-2	-6	-6	-6
Sport, Cultuur en Groen	55	Stedelijk Groen	Afwikkeling project Abshoven	Om tot afronding te komen van het project Abshoven neemt de gemeente een aantal "groen" percelen in juridisch eigendom over en tegelijkertijd wordt een deel van de aanwezige infrastructuur opnieuw verhard conform de ontwerpcatalogus Openbare Ruimte en in beheer genomen. Ook de Engelse tuin wordt opgeknapt. De beheerkosten worden gedekt uit de middelen voor beheer van de percelen die de gemeente al jaren onderhoud. Zie Progr Wonen	-5	-5	-5	-5
Sport, Cultuur en Groen	55	Stedelijk Groen	Budget bestrijding Exoten	Dit bedrag was bedoeld voor bestrijding van plaagdieren. Betreft een overboeking van budget naar Plaagdierenbestrijding zie programma Milieu	53	53	53	53
Milieu	74	Warmte	Plaagdierenbestrijding	Betreft budget van Plaagdierenbestrijding dat was opgenomen bij Bestrijding Exoten. Is dus een overboeking van programma Sport, Cultuur en Groen	-53	-53	-53	-53
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	1.031	1.031	1.031	1.031
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	21	Mobiliteit en Verkeer	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-5	-5	-5	-5
Economie	32	Vrijetijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-42	-42	-42	-42
Sport, Cultuur en Groen	51	Sport	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-381	-381	-381	-381
Sport, Cultuur en Groen	53	Cultuur	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-259	-259	-259	-259
Sport, Cultuur en Groen	56	Erfgoed en Beeldkwaliteit	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-5	-5	-5	-5
Sociaal Domein	61	Sociale basis	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-154	-154	-154	-154
Sociaal Domein	63	Gezondheidspreventie	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-182	-182	-182	-182

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	81	Wonen	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-3	-3	-3	-3

Bijlage 6: Kleine verschillen

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
Bestuur & Ondersteuning	02	Bestuur en Perspectief	Overige kleine verschillen	Diverse overige kleine verschillen	-10	-10	-10	-10
Bestuur & Ondersteuning	04	Dienstverlening	Overige kleine verschillen	Diverse overige kleine verschillen	-6	-6	-6	-6
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Indexatie IM-ICT	De centrale materiele budgetten binnen IM-ICT zijn structureel bijgesteld als gevolg van prijsstijgingen (€ 158.400) ten laste van de stelpost inflatie.	7	7	7	7
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Uitvoeringskosten Centrumregeling Vidar.	De gemeenten Stein en Beek dragen bij aan de uitvoeringskosten van de Centrumregeling Vidar (CR Vidar). De uitvoeringsbudgetten zijn geïndexeerd. Die indexering werkt door in een hogere bijdrage voor de gemeenten Stein en Beek aan de CR Vidar hoger uit.	2	2	-1	-
Bestuur & Ondersteuning	05	Algemene middelen	Overige kleine verschillen	Diverse overige kleine verschillen	129	180	177	287
Veiligheid	12	Zorg en Veiligheid	Zorg- en Veiligheidshuis	Bijstelling salariskosten o.b.v. normbudgetten in lijn met gemaakte afspraken met Gemeente Beek en Stein. Vanaf 2030 vervalt de bijdrage aan Preventie met Gezag.	21	21	21	161
Veiligheid	16	Andere veiligheidsthema's	DUVO-middelen	Bijstelling kosten bijdrage DUVO-middelen ten laste van stelpost inflatie.	-32	-32	-32	-32
Veiligheid	16	Andere veiligheidsthema's	Veiligheidsmonitor	Bijstelling kosten 2-jaarlijkse veiligheidsmonitor in 2030.	-	-	-	16
Veiligheid	16	Andere veiligheidsthema's	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-	-	-	1
Veiligheid	16	Andere veiligheidsthema's	Externe veiligheid	Team RO	-	-	-	-1
Economie	31	Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-3	-3	-3	-2
Economie	32	Vrijetijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-18	-18	-18	-18
Economie	32	Vrijetijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra	Verhoging Toeristenbelasting boekjaar 2027	Indexering tarieven met 3,4% op basis van Verordening Toeristenbelasting 2027	16	16	16	16
Economie	32	Vrijetijdseconomie, Detailhandel en Stadscentra	Correctie kopieerslag 2030	Correctie kopieerslag 2030	-	-	-	50
Economie	33	(Eu)regionale samenwerking en arbeidsmarkt	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-13	-14	-11	-11

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
Economie	33	(Eu)regionale samenwerking en arbeidsmarkt	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	1	-	-11	-7
Economie	34	MKB Ondersteuning en Dienstverlening	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-	-	-	2
Sport, Cultuur en Groen	53	Cultuur	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-	-5	-5	-2
Sport, Cultuur en Groen	54	Natuur en Landschap	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-35	-39	-45	-42
Sport, Cultuur en Groen	55	Stedelijk Groen	Areaaluitbreiding Kloostertuin Agnetengebied	De gemeente heeft de kloostertuin juridisch in eigendom overgenomen en legt deze opnieuw aan en restaureert de historische bouwwerken. De structurele beheerkosten zijn doorgerekend op basis van het definitief ontwerp en bedragen 41.000 voor groenonderhoud.	-41	-41	-41	-41
Sport, Cultuur en Groen	56	Erfgoed en Beeldkwaliteit	Areaaluitbreiding Kloostertuin Agnetengebied	De gemeente heeft de kloostertuin juridisch in eigendom overgenomen en legt deze opnieuw aan en restaureert de historische bouwwerken. De structurele beheerkosten zijn doorgerekend op basis van het definitief ontwerp en bedragen 7.000 voor het in stand houden van de vier bouwwerken. Dit bedrag wordt gestort in een voorziening groot onderhoud bouwwerken Kloostertuin.	-7	-7	-7	-7
Sociaal Domein	61	Sociale basis	Antidiscriminatie	In de meicirculaire 2026 zijn de gelden m.b.t. de gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen opgehoogd in jaar 2027.	-13	1	1	-
Sociaal Domein	66	Jeugdwet	Toeslag kinderopvang pleegzorg	Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag. De bijdrage is daarmee een belangrijke stap in het verbeteren van de ondersteuning voor pleegouders. Het ministerie van VWS onderzoekt hoe de bijdrage kan aansluiten op het nieuwe kinderopvangstelsel, dat naar verwachting in 2029 ingaat.	-44	-	-2	1

Programma	Subprogrnr	Subprogramma	Onderwerp	Toelichting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting	2030 Bijstelling Begroting
Milieu	74	Warmte	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen (gedekt door stelpost inflatie).	-2	-2	-1	-1
Milieu	74	Warmte	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-2	18	18	18
Milieu	75	Duurzaamheid	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	30	-1	-32	-31
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	81	Wonen	Correctie kopieerslag 2030	Correctie kopieerslag 2030	-	-	-	7
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	82	Omgevingsbeleid	Wet betaalbare huur	Bijstelling opbrengsten Wet betaalbare huur waarvoor tot 2030 onttrekking uit bestemmingsreserve plaatsvond. Vanaf 2030 is deze reserve uitgeput.	-	-	-	-41
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	82	Omgevingsbeleid	Indexatie IM-ICT	De centrale materiele budgetten binnen IM-ICT zijn structureel bijgesteld als gevolg van prijsstijgingen (€ 158.400) ten laste van de stelpost inflatie. Hiervan landt €7.000 binnen programma 7 ten behoeve van Data GEO.	-7	-7	-7	-7
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	82	Omgevingsbeleid	Kapitaallasten	De kapitaallasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.	-	-	-	2

Bijlage 7: Begrotingsstructuur 2027 ev.

1. Bestuur & Ondersteuning	1.1. Participatie van de samenleving 1.2. Bestuur en perspectief 1.3. Bestuurlijke samenwerking 1.4. Dienstverlening en communicatie 1.5. Weerbaarheid
2. Veiligheid	2.1. Sociale Veiligheid 2.2. Zorg en Veiligheid 2.3. Ondernijning 2.4. Externe Veiligheid 2.5. Toezicht en handhaving leefbaarheid 2.6. Evenementenveiligheid, crisisbeheersing en andere veiligheidsthema's
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.1. Mobiliteit en verkeer 3.2. Logistiek
4. Economie	4.1. Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen 4.2. Vrijtijdeconomie, Detailhandel en Stadscentra 4.3. (Eu)regionale samenwerking en Arbeidsmarkt 4.4. MKB ondersteuning en Dienstverlening
5. Sport, cultuur en groen	5.1. Sport 5.2. Maatschappelijk Vastgoed 5.3. Cultuur 5.4. Natuur en Landschap 5.5. Stedelijk Groen 5.6. Erfgoed
6. Sociaal Domein	6.1 Sociale Basis 6.2. Onderwijs en jeugd 6.3. Gezondheidspreventie 6.4. Participatie en Bestaanszekerheid 6.5. WMO 6.6. Jeugdwet
7. Milieu, Klimaat en Duurzaamheid	7.1. Milieu 7.2. Klimaatadaptatie en Water 7.3. Energie 7.4. Warmte 7.5. Duurzaamheid
8. Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	8.1. Wonen 8.2. Omgevingsbeleid 8.3. Gebiedsontwikkeling en Stedelijke Ontwikkeling
9. Algemene dekkingsmiddelen	9.1. Algemene middelen

9.2. Overhead

9.3. Vennootschapsbelasting

9.4. Onvoorzien